

روژئاواییه کان

چیان له پیغەمبەری خوا (علی‌الله‌ السلام) دەویت؟

کۆکردنەوە ئاماذهە کردنی

كاروان رشید مەعى الدين

د. عبدالواحد محمد سالح پىشەکى بۇ نۇرسىيۇوە

بۆدابەراندنی جۆرمەها کتىپ: سەرداش: (منتدى إقرأ الثقافية)

لەحمىل انواع السكتب راجع: (منتدى إقرأ الثقافية)

پرایي دانلود کتابیهای مختلف مراجعة: (منتدى إقرأ الثقافية)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

لەكتىب (كوردى . عربى . فارسى)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

نَاهِنْ

رُوزْتَا وَايِّه کان

چییان له پیغه مبه ری خوا (علیهم السلام) دهويت؟

نارین پیغمبریه چاپدانی پیغمبریه

پوئنداوییه کان چییان له پیغامبری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ده ويست؟	ناوري کتیب
کاروان پشید مھی الدین	کورکدنده وه و ئاماده کردنی
د. عبدالواحد محمد سالح	پیشەکی و خوینندە وهی
لیزنه يك	پېداچ وونه وهی
عومەر محمد زەلمى	ھەلەچ ن
پیاز مە حمود کاكە مە حمود	تاي پ
کۆمپیوتەرى نارین (محمد علی)	نەخشەسازى ناوه وه
يەكم ۲۰۱۲ ز	نۇدە و سالى چاپ
ژمارە سپاردنى (۱۱۵۳) ئى سالى ۲۰۱۰ ئى پىدرابو	ژمارە سپاردن

بازارى زانست بى كتىب و چاپ مەنلى
 website: www.nareenpub.com
 E-mail: info@nareenpub.com
nareenpub@gmail.com
 تەلەفۇن: ۶۶ ۲۵۱۱۹۸۲ (۰۰۹۶۴)
 مۆبایيل: ۰۰۹۶۴ ۷۵۰۴۰۶۴۶۱۰

رۇڭئاوايىه كان

چىيان لە پىغەمبەرى خوا (صلی الله علیه وسیلہ) دەۋىت؟

كۆكىدنه وە ئامادە كىرىدى

كاروان پشىد مەسىھى الدين

د. عبدالواحد محمد سالىح پىشەكى بۇ نۇو سىيۇوه

نارىن

پيشه‌گى به پينوسى بانگخواز

د. عبدالواحد محمد صالح

مانه‌وه و به‌رده‌وامی هرگله‌لیک به‌نده به‌پیزگرتن له به‌ها ئایینیه کانی خوتی، له‌به‌ر ئوه چه‌نده سه‌رسه‌ختی و سه‌پیچی به‌رامبهر به په‌روه‌ردگار و پیبازه‌که‌ی زیاتر بوبیت، ئوا زووتر سزاو توروپه‌یی خوايان بۆخوان شايسته كردووه، ته‌ماشاکن! به دریزای می‌ژوو له قه‌ومه باسکراوه‌کانی قورئانه‌وه تا پوسیاپ بیو سیا، ئه‌مرپوش ئه‌وروپا پوپیه‌پوی قه‌یرانیکی گه‌وره‌ی دارایی ده‌بیت‌وه، له ئه‌نجامی سنور شکاندنیان به‌رامبهر به پیزیه‌کانی ئاین و پيغه‌مبه‌ران.

باشه خۆ موحه‌ممه‌ده‌که‌ی ئىمە (عَلَيْهِ السَّلَامُ) (رحمه للعالمين) ۵، خۆ ئه‌و خوش‌ويسته جكه له زوبانى پاسته‌و خۆي بانگه‌واز شتىكى دىكه‌ى بۆ پوژنثاواييه کان پى نه‌بوروه .

باشه ئه‌گه‌ر ئه‌مە ئازادى پاده‌رپىنه، كەنيسه چەند لەم سوکايدىتىانه بۆ عيسا (عليه السلام) قبول دەكتات. ئه‌گه‌رنا خۆ پيغه‌مبه‌ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) له مهزه‌نده‌ي ئه‌واندا كەسىكى مردووه و شەيتانىش دەستى ليته‌لگرتۇوه. ئه‌گه‌ر پوژنثاوا دەرىبەستى پيغه‌مبه‌ري خويان عيسى (عليه السلام) بۇونايه، ئه‌وا نەدەبۇو ئابەم شىۋوھىي بە جوين و ناوناتقۇرۇ كاريكتىرۇ.....پيغه‌مبه‌ري ئىسلاميان ئىهانه بىردىا ، له كاتىكدا دەزانن كه زياتر له مليارىك شوين كەوتوى هەن ، ئه‌گه‌ر خاوهنى مېچ نەبن خاوهنى زمانىتكى تىشۇ زىرن كه دەكرا تا قىسىمك بە پيغه‌مبه‌رمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بىدەن له به‌رامبهر دا ئىمە سەدجويىن لە جىڭىيدا بە موقعە دەساتى ئه‌وان بىدەين ، بەلام دىياره ئه‌وان دەرىبەستى موقعە دەسات و پيغه‌مبه‌ري خويان نىن ، ياخود دەزانن ئىمە موسىلمان ھەمو پيغه‌مبه‌ران (عليه السلام) بە مولىكى خۆمان دەزانن بەبىن جياوانى، لە بىرئه‌وه‌يە تەنانەت بەبىرى موسىلمانىكدا نەمات كه بەشىوانى خويان وەلاميان بداتەوه!

ئه گهه رئم سوکايه تيانه هي ئوان ئازادي بيورايشه، ئه وه ده بيوهه و سوکايه تيه به موساو و يه عقوب و ئيسحاق و پيغه مبه رانى تريش بکهن .

تنه ناهه بودا گايه كيش له هندستان ده په رستريت، به لام سوديک له باسي ئه مانه دا ده بينيٽ له كاتيٽكدا ئه مانه هيچ جوره ترسيکيان بو ئوروپا دروست نه کردووه، ئوان بيت باش حاليٽن که ئوهه ئه مرق به راستي ده کريت ميراتگري شارستانىه ته که هي ئوان بيت تنهها شوينكه و توانى (صلوات الله علیه) ن و بهس، که پڙڙانه به به رچاويانه وه دهيان که س په نجه هي شايه تيان به رز ده که نه وه، به (اشهد ان حمدا رسول الله) که پيشتر همان ئه و په نجه هي سه بابه يان بو جوييندان سه ربهره و خوار ده کرده وه و ئيستا له شايه تي هقدا ئاماشه هي به رزى و ئاسمانى پي ده کريت، به لى ئا ئه مه يه که ئه وروپاى توقاندووه، له ئاميٽگرتنى له را ده به ده رى تاکي پڙٿاوايي بو ئسلام که نيسه کانيشيانى بيتناز خستون ! له ناچاريда به مولمانانيان ده فرۇشنه وه تا زهرييە ئاو وكاره بيايان له سه رکه نه بيت ! بو يه هرچهند ئوانه ئه و جويىن و نوسينانه بوروزىن ئه وه زياتر هاونيشتمانيانى خويان هان ده دهن که به دواي راستي که سايه تي (ئه حمهد) دا ويل بن ! که مرؤفى ثيرو زاناش راستي ئسلامي بو ده رکه وت، ئيدى گوي له قسه هه رزه و بيه و بالقرى را گهه ياندن ناگريت .

(انا كفيناك المستهزء ين) واته: ئيمه ئه مه محمد (صلوات الله علیه) ئيمه گالته پيٽکه رانت له کول ده که ينه وه .

به لى ئيمه دان به وه دا ده نيٽين که کالا او پيٽشكه و تنممان له پڙٿاواوه به ده ست ده گات، به لام پڻو پوناکي ده بيت له پڙڻه لاته و به هره مهندمان بگات، پڙٿاواش ئه گهه بيه ويٽ پڙڻي ئوانه بيت پيويسه له زووترين ده رهه تدا خوي به ئاينه که هي (صلوات الله علیه) ئي پڙڻه لاتي مونه و وه ر بگارى بيت !

له کوتادا سوپاس و ده ستخوشى خوم ئاراسته براي به پيزم (م. کاروان رشيد) ده که هم، که ئه رکى كيشاوه و ئه مكتتبه زيندوه ئاماذه کردووه، به ئوميٽم زياتر خوي

بۇ خزمەتكىرنى ئەم ئايىنە يەكلا بکاتىر، ھىۋادارم پىتۇسەكەي زىاتر كارىكەر بىت
بەئاراستەي خزمەت كىرنى ئىسلام و موسىلمانان.

لەگەل پېزىدا

د. عبدالواحد محمد سالىح

٢٠١١/١/٢٠

بەشى يەكەم

پېڭەي پېغەمبەرى خوا (صلی اللہ علیہ وسیلہ)

لەم تەورانە پېڭ دىت:

* پېڭەي پېغەمبەرى خوا (صلی اللہ علیہ وسیلہ) لەلاي خواي گەورە

* پېڭەي پېغەمبەرى خوا (صلی اللہ علیہ وسیلہ) لەلاي ھاوه لان

* پېڭەي پېغەمبەرى خوا (صلی اللہ علیہ وسیلہ) لەلاي ئومەمەتە كەھى

* پېڭەي پېغەمبەرى خوا (صلی اللہ علیہ وسیلہ) لەلاي بۇونەوردانى دى

پیگه‌ی پیغامبری خوا (ع) له لای خوای گهوره

پیگه‌ی پیغامبری نازدارمان (ع) له لای خوای گهوره:

لای هموان پون و ئاشکرايە تاييەتمەندىيەكانى پيغامبرمان (ع) نۇن، ئەو ھەمو تاييەت مەندىيە، بە شىوه كۆكراوه يې نەدران بە هيچ پيغامبرىكى تر. مايەی خوشحالىيە ئەم تاييەتمەندىيە پيغامبرى خوشويست (ع) له لايەن زانايانەو ئاماژەي پىكراوه و، چەندىن كتىبيان له و بوارەدا داتاوه.

بەورد بۇنىھەو تىپامانمان له قورئان و سونتەت، بە ئاشكرا تاييەتمەندىيەكانى پيغامبرى نازدارمان (ع) بۇ دەردەكەويت، پیگه‌ی خوا (ع) له ئايىنى ئىسلام دا، وە تاييەتمەندىيەكانى پيغامبر، كە بى گومان ئەمە پانتايىيەكى گهوره و فراوانى داگىر كردووه، پشت بە خوا لم بەشەي ئەم كتىيەدا ئاماژە دەكەم بە (پیگه‌ی پيغامبرى خوشويست (ع) له لای خوای پەروەردگار).

يەكەم: موعجيزه گهوره سەرسۈرھىنەرەكە كە قورئانى پىروزە:

قورئان فەرمۇدەو وتهى خوای پەروەردگاره (جل جلاله) كە دايىبه زاندۇوه بۇ سەر بەندەي خۆي موحىمەد (ع)، هەتا بکريتە دەستوورى ۋىيان و بى پوشىن كەرەوە بىت بۇ خەلکى و، لەتارىكى پىزگاريان بکات بەرەو پۇشنايى و پىنمۇنى خوایى، بەلى ئەم ئايەت و موعجيزه سەرسۈرھىنەرە تاييەتمەندىكراوه بە پيغامبرى خواوه (ع)، قورئان و تاييەتمەندىيەكانى دەتوانىن لەم خالاندا كورت بکەينەوە:

- ۱- خوای گهوره بەلىنى پاراستنى ئەم قورئانى داوه لە هەر گۈپىن و كەم كردن و زىادىرىدىك وەك دەفەرمۇيىت: ﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الْذِكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ﴾ الحجر: ۹.
- واتە: بەپاستى هەر ئىمە قورئانمان دابەزاندۇوه بەدىلييەوە، هەر ئىمەش پارىزگارى لى دەكەين!

بەلى لە ساتەوە قورئانى پىرۆز دابەزىوه، بەردەۋام دۇزمىنانى ئىسلام لە ھەولى شىۋاندىن و دەستكاري كىرىنى قورئاندا بۇون ، لەم ھەولەشىان كۆل نادەن. ! پاك و بىنگەردى بۇ ئەخوايى پىنگەى پى نەداون تەنانەت پېتىكىش لە قورئان بگۆپن.

بە دللىلىيەوە قورئان گەورەترين نىشانەو بەلكەو موعجىزە يە كە دەيسەلمىتىت بۇ ھەمو جىهان: بەلى (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بەراستى پىغەمبەرى خوايە (عَلَيْهِ السَّلَامُ).

-۲ ئەم موعجىزە گەورە يە تا پۇذى دوايى دەمىتىتەوە، وەك بەچاوى خۆمان دەبىين ئىستا لەناوماندىيەو لەم سەرددەمى كوفرو فەساددەدا! ئەوتاكە چرای بى رۇشىن كەرەوەي موسىلمانانەو، بەھۆيەوە باوەرداران دەتوانن پەرە بە ئايىنى ئىسلام بىدەن و لەسەر بانگەوازى تاقانە پەرسىتى بەردەۋام بن.

-۳ ئەم قورئانەو پاراستنى لەلايەن خوايى پەروردگارەوە هوڭارىكى گىنگە لە بۇ زۇرى ئەو كەسانەي شوين پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دەكەون و باوەپى پى دەھىنن، هەرودك لە صەھىھى بوخارى دا ھاتووھ كە ئەبۇو ھورەيرە دەفرەرمۇويت: پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فەرمۇويتى:

(مامن الأنبياء نبى إلا أعطى ما مثله آمن عليه البشر، وإنما كان الذى اتيته وحيا أوحاه الله إلى، فأرجوا ان أكون اكثراهم تابعا يوم القيمة).

واتە: هەرچى پىغەمبەرىك ھېيە شتىكى ھاوشىۋەي پىئىداوە كە خەلکى باوەپى پىھىتىناوە، ئەوهش كە بە من دراوه وەھىيەكەو لەلايەن خواوە بۇم نىئىداوە، ئۆمىدەوارم كە زۇرتىرين شوين كەوتۇم ھەبىت لە پۇذى دوايدا.

-۴ موعجىزەكانى قورئان زۇدو ھەمەچەشىن وەك:

أ- موعجىزەكانى قورئان لەپۇوانگەى دەرخىستان و بەلاغەو پەوان بىشىيەوە.
ب- ئەو موعجىزانەي كە تايىەتمەندىن بە ھەوالى دان سەبارەت بەو پۇداوانەي كە هيشتا پۇويان نەداوهە لە داھاتوودا پۇو دەدەن.
ج- ئەو موعجىزانەي باس لە ياسا دانان و ئە حكامەكانى دەكەن.

ھەورەها چەندىن موعجىزە تىريش لە قورئانى پىرۇزدا بۇنىيان ھېيە كە لىزەدا بوارى باس كىرىنيان نىيە، ھەمان كات زانست و تەككەلۆزىيە نوئى باشتىن شاهىدىن لە سەر موعجىزە كانى قورئان.

۵- خواى پەرورەدگار ئەم قورئانە كىردووه تەپىشەنگ و گەورە ھەموو كتىبە ئاسمانىيەكانى ترو، بەھۆى ئەم قورئانە وە ھەمووييانى نەسخ كىردووه تەوه.

دۇوەم: پىغەمبەر رايەتى (پەيام) كۆتايىي پىتەينەرى پىغەمبەر ان:

ئەمەش لە چەندىن ئايەتى قورئانى پىرۇزدا ئاماژەي پى كراوه، وەك خواى گەورە دەفەرمۇۋىت: ﴿...وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَمَكَ مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا﴾ النساء: ۱۱۳.

واتە:... خواى گەورە قورئان و دانايى بۇ دابەزاندوویت و فيرى ئەو شتائى كىردوویت كە جاران نەتدەزانىن، بەردەوامىش فەزلى و پىزى خوا لە سەرتۇ (ئەمى موحەممەد) (عَلِيٌّ) زۇر بە فراوانى و ئاشكرايى دىيارە.

ھەرورەخواى گەورە دەفەرمۇۋىت: ﴿يَأَيُّهَا الَّذِي إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا﴾ وَدَاعِيًّا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ﴿٤٥﴾ الاحزاب: ۴۵، ۴۶.

واتە: ئەمە پىغەمبەر (عَلِيٌّ) ئىتمە بە راستى تومان رەوانە كىردووه كە شاپەت بىت بە سەر ئۇمەتى ئىسلامە وە، موژدە بە خش بىت بۇ ئىمандاران و ترسىنەرى كافران بىت، ھەرورەها بە مۇلەت و يارمەتى خوا بانگەواز دەكەيت بۇ بەرنامە و پىتىزى ئەو زاتە، ھەمان كات چرايەكى بۇوناك كەرەوەي بۇ سەرجەم سەرگەردان.

بەلكەش سەبارەت بەوهى پىغەمبەرمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) كوتايى پىھىنەرى بانگەوانى پىغەمبەرانە، وەك خوای گەورە دەفەرمۇرىت: ﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا﴾ الاحزاب: ٤٠.

ئىمامى (ابن كثیر) لە تەفسىرەكىدە دەفەرمۇرىت: "ئەم ئايىتە بەلكەيە لە سەر ئەوهى كە پاش پىغەمبەرى خۆمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ھىچ پىغەمبەرىيکى دىكە نايىت، ئەگەر لە پاش پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) پىغەمبەرى تر نايىت، ئەوه بى گومان (الرسول) لە پىشىتىو شايىستە ترە لە (النبى)، چونكە پىنگەو مەقامى (الرسول - نىردرارو) گشتىگىترە لە پىنگەو مەقامى (النبى-پىغەمبەر)، وەپىۋىستە بىزانىن ھەموو نىردرارو يېك پىغەمبەرە، بەلام ھەموو پىغەمبەرىيک نىردرارو نىيە."

ئەگەر سەيرى فەرمۇودە بىرۇزەكانى پىغەمبەرى خۆشەويىست (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بىكەين و بە چاوى دل لىيان ورد بىبىنەوە، دەبىنин لە زۇرىك لە فەرمۇودەكانىدا ئاماژەدى بەوه داوه، كە ئەو پىغەمبەرى ئاخىر زەمانەو پاش خۆى ھىچ پىغەمبەرىيکى تر نايىت، ھەمان كات هوشدارى ئەوه يىشى داوه كە لە پاش خۆى چەندىن پىغەمبەرى دروينە سەرھەل دەدەن، كە بانگەشەى پىغەمبەرايەتى دەكەن، پىغەمبەرى نازدار (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بە پەروشەوە ئومەمەتەكەى لە شەپو فيتنە ئەمانە ئاگادار كردووەتەوە ھەتا خۆيان بىپارىزىن و گومرا ئەبنىن.

چەندىن بەلكە دەيسەلمىنن كە پىغەمبەرمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) كوتايى پى ھىنەرى ھەموو پىغەمبەرانەو پاش ئەو ھىچ پىغەمبەرىيکى تر نايىت، لە گىنگەتىنى ئەو بەلكانەش:

۱- مانەوەو پارىزراوى ئەۋائىن و بەرنامەيەى كە پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ھىناویەتى، لە ھەمووى گىنگەتى ئەوه يە كە ئەم ئايىنە بۇ ھەموو كات و سەردەملىك گۈنجاوەو گشتىگىرە بۇ ھەموو گۈرهى ئادەمىزاد.

۲- ئو ئاینەی کە پیغەمبەر (صلی الله علیه و آله و سلم) ھیناویه تى پیشەنگى ھەموو ئاینە ئاسمانىيە کانە، ھەموو پیغەمبەران پشتگىرى بەرنامە كەي دەكەن و ھەمان كات نەسخ كەرەوەي گشت ئاینە ئاسمانىيە كانيشە.

سېيىم: گشتگىرى پەيامە كەي كە تايىيەتە بە ھەموو جىهان:

يەك لە تايىيەتمەندىيە گىنگە كانى پیغەمبەر خوا (صلی الله علیه و آله و سلم) ئەوەيە كە ئو نىردراروە تا پى روشن كەرەوە بىت بو ھەموو جىهانىان بە مرۇڭ و جىنۇكەوە.

سەبارەت بەوەيە كە پیغەمبەرمان (صلی الله علیه و آله و سلم) پیغەمبەرى پەرييە كانىشە، ئەمە لە سوورەتى (الجن) دا ئاماژەي پىكراوه، وەك خوای گەورە دەفرەرمۇويت:

﴿وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ أَلْقُرْمَانَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنْصِثُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَى قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ ﴾٢٩﴾ الاحقاف: ۲۹.

واتە: يادى ئەوەش بىكە كاتىك ئىتمە دەستەيەك پەريمان لادايە لاي تو، تا گوئى لە قورئان بىكىن، ئەوسا ئامادە بۇون و بە يەكتىرييان وت گوئى بىكىن و بىدەنگ بن، كاتىك قورئان خويىندەكە تەواو بۇو، پەرييە كان كەپانەوە بۇ ناو ھۆزۈ قەومە كەيان دەستيان كرد بە ئاگادار كىردىنەوە بانگ كردىنيان بۇ پەيرەوى كىرىنى ئەم ئاینە نوپىيە.

ھەروەها دەفرەرمۇويت: ﴿ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَةً لِلنَّاسِ بِشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴾٢٨﴾ سباء: ۲۸.

واتە: ئىتمە تەنها بۇ ھەموو خەلکى نەبىت توْمان پەوانە نەكردووھ، لە كاتىكدا مىژدە دەرو ترسىنەر بىت بۇيان، بەلام زورىيە خەلکى ئەم راستىيە نازانىن.

ھەروەها دەفرەرمۇويت: ﴿ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ ﴾٢٩﴾ الانبياء: ۱۰۷.

ھەروەها پیغەمبەر (صلی الله علیه و آله و سلم) لە چەندىن فەرمۇودەدا ئاماژەي كردووھ بەوەيە كە ئو بۇ ھەموو گروھى ئادەمیزاد نىردراروە، وەكى دەفرەرمۇويت: (وبعثت إلى الناس كافة).

واتە: من بۇ ھەموو خەلکى نىردراروم.

پىويسىتە ھەموو گەل و ئوممىتە كانى تر لە جوولەكە و گاورو بىت پەرسىستان، ئەو پاستىيە بىزانن كە هىچ پىگەيە كىيان لە بەردەم دانىيە جىڭە لە شوين كەوتىنى ئايىنى ئىسلام ! وەك دەبىنин پۆزانە پەيتا پەيتا شوينكە و تووانى ئەو ئايىنانە، واز لە ئايىنى باب و باپيرانىيان دەھىنن و شوين ئايىنە كەى پىغەمبەرى خوا (صلالله علیه و سلّم) دەكەون.

بىگومان لىرەوە چەند پاستەقىنە يەكمان بۆ دەردەكە و وىت:

۱- ئowanەي وا گومان دەبەن كە پىغەمبەرى خوا (صلالله علیه و سلّم) تايىھەتە بە عەرەبە كانەوە، ئەمە تەنها بانگەشەي دوزمنانى ئىسلامە ! ئاشكرايە بەم بانگەشانە تەنها خۆيان دەخەلەتىنن ! چۈنكە ئەو بەلىن و مۇژدەي پىغەمبەرى خوايە (صلالله علیه و سلّم) كە پۆزىك دېت ئەم ئايىنە بە ھەموو جىيان دەگات و تەنانەت شەو و پۆز بگاتە هىچ شوينىك ئايىنى تاقانە پەرسىيشى پى دەگات، وەك دەفەرمۇويت: (لېبلغن هذا الأمر ما بلغ الليل والنهار...).

ئايا ئەمە بەس نىيە تا بلىيەن پىغەمبەرى ئاخىر زەمان پىغەمبەرى ھەموو جىيانە !

۲- ئowanەي لەم سەردەمدا وا گومان دەبەن كە ئىسلام تايىھەتە بە مۇسلمانانە وە، بانگەشەي ئەو دەكەن شوين كە و تووانى ئايىنە كانى تر بۆيان نىيە بىنە ناو ئايىنى ئىسلامە وە، بە ھەمان شىۋە ئەمەش داۋىكە لەلايەن دوزمنانە و بۇ شوين كە و تووانى ئايىنە كانى تر دانراوه تا لەكەل خۆياندا ئەوانىش بەرە دۆزەخ پاپىچ بکەن، وەك پىشتىر ئامازەمان پىدا مۇسلمانان و بەرنامەكەيان بۇ پىنۇيىنى خەلك نىردرارون و، لەو پۇوهەوە هىچ جۆرە جىاوازىيەكى ئايىنى و پەگەزى و زمانەوانى لە ئارادا نىيە و، هەركەسىك بىيە و وىت دەتوانىت بىتە ناو ئايىنى خواوه، ئىسلام ئايىنەكە بى گومان جىگاى ھەموو گەل و نەتە وەيەكى تىدا دەبىتە وە، بە درىزايى مىژۇوى ئىسلامىمان نابىنин كە پۆزىك لە پۆزان مۇسلمانان پىگەيان لە مۇسلمان بۇونى تەنانەت كەسىكىش كرتىت.

۳- گشتگیری نه م ئاینه بوزچونی عه لمانیه کان به درو ده خاتوه که وا بو خله لکی
باس ده کهن ئاینى ئیسلام له ئیستادا پول و کاریگه ری کوتایی پى هاتووه، بوز گومرا
کردنی خله لکی ده لین ئم ئاینه تایبته به لایه نی په رستش وبهندایه تی به ندهوه
، په یوه ندی به سیاسه ت و لایه نه کانی تری ژیانه وه نییه!

چوارهم: خوای په روهردگار ناوی پیغه مبه ری (عَلَيْهِ السَّلَامُ) به سه ر ناوی هه موو
دروست کراوه کاندا بلند کردوه: ههول دده دین به کورتی ئاماژه پی بدھین:

۱- خوای گوره ده فه رموویت: ﴿ وَرَفِعْنَاكَ ذِكْرَكَ ﴾ الشرح: ۴.

واته: ناو و ناویانگی تو مان به رزو بلند کردوه، له شایه تو ماندا له گەن ناوی ئیمەدا
ناوت ده بربت.

خوای گوره به جوانترین و شایسته ترین ناو، بانگی پیغه مبه ری کردوه (عَلَيْهِ السَّلَامُ)
وهك (یا ایها النبی... یا ایها الرسول) ئەمەش ئاماژه يەکی ترهو ده يسه لمینیت که
پیغه مبه رمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) هەلبزاردە ناو پیغه مبه رانیش بوروه، ئاشکرایه که خوای
په روهردگار پیغه مبه رانی تری به ناوی خویانه وه بانگ کردوه (یا نوح، یا ابراهیم، یا
لوط، یا عیسی.... هتد).

۲- خوای گوره داوا له موسلمانان ده کات که پیغه مبه ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) به ناوی خویه وه
بانگ نه کەن، بەلکو له کاتی قسه کردنیاندا له گەن پیغه مبه ری نازداردا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) پیویسته
ئەو دهسته واژانه به کار بھینن که له قورئاندا باس کراون وەك: (یا ایها الرسول، یا ایها
النبی)، وەك ده فه رموویت: ﴿ لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ يَلْتَمِسُكُمْ كَذَّابَهُ بَعْضِكُمْ ﴾
بعضاً...﴾ النور: ۶۳.

لىرەدا تەفسىرى پەسەندىر ئەوھىيە كە خواى گەورە داوا لە مۇسلمانان دەكەت بە زمانى قورئان بانگى پىغەمبەر (صلی الله علیه و آله و سلم) بىخەن، ئەمەش وەك پىزىيکە بۇ ئەو پىغەمبەرە ئازىزە (صلی الله علیه و آله و سلم).

۳- خواى گەورە سويندى خواردۇووه بە ژيانى پىغەمبەر (صلی الله علیه و آله و سلم) وەك دەفەرمۇويت:

﴿لَعْنُوكَ إِنَّهُمْ لَفِي سُكُونٍ يَعْمَهُونَ ﴾ (٧٢) الحجر: .٧٢

ئىمامى (ابن كثير) لە تەفسىرى ئەم ئايەتەدا دەفەرمۇويت: سويند خواردۇنى خواى گەورە بە ژيانى پىغەمبەر (صلی الله علیه و آله و سلم) ئامازەيە بۇ ئەو پىزۇ گەورەيى و پايەيە كە خوا بەوى بەخشىيە.

۴- خواى گەورە لە گوناھى پاش و پىشى پىغەمبەرە خوشەويىستەكەي (صلی الله علیه و آله و سلم) خوش بۇوه، ھەروەك لە سەرەتاي سوورەتى فەتحدا باسى كردوووه.

پىويسىتە ئاگادارى ئەوهش بىن خواى گەورە بە شىۋەيەك ناوى پىغەمبەرى بلند كردوووه، كە بە بەردەوامى ناوى پىغەمبەرى بىردووه تە ئاست ناوى پىرۇزى خۆيەوه ! بەتايبەت لەكتى بانگ و قامەت و شەھادە تدا.

ھەروەك لە ئەمۇماندا ئەو راستىيە بەرچاود دەكەۋىت، ھىچ كەسىك لە جىهاندا ناگاتە ئاست پىغەمبەر (صلی الله علیه و آله و سلم) لە بۇوي پىزۇ گەورەيى و پىرۇزىيەوه، لە خوشەويىستى ئەودا، بەردەواام نەوهكانى ئادەم بە مۇسلمانان و بى باوهەرە ناوى (صلی الله علیه و آله و سلم) بۇ ناو نانى وەچە كانىيان ھەلددەبىزىن و، بەردەوامىش ناوى (صلی الله علیه و آله و سلم) لە سەر ئاستى جىهان لە نوئى بونەوه دايەو، سەريارى ئەو مىڭۈۋە دوورو درېزەي بە سەر كۆچى دوايى ئەو سەرەرەدا تى پەپىوه، بەلام دەبىنин پۆز بە پۆز لە سەر ئاستى جىهانى ناوى پىرۇزى پىشەوامان بلند تر و خوشەويىست تر دەبىت لە سەرتاسەرى دونيادا.

پىنچەم: خواى گەورە گوئىرايەلى فەرمانەكانى خوى پەيوەست كردووه بە گوئىرايەلى فەرمانەكانى پىيغەمبەرە (عَلَيْهِ السَّلَامُ)

۱- لەم بارەوە چەندىن دەقى قورئانى پىروز ئامازەيان بە و راستىيە كردووه، وەك خواى گەورە دەفەرمۇويت: ﴿ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ ۖ فَإِنْ تَوَلَّاۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكُفَّارِ ﴾ ۳۲ آل عمران.

واتە: پىيان بلى كە فەرمانبەردارى خواو پىيغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بن، خۆئەگەر سەرپىچى بکەن و پىشتى تى بکەن، ئەوە دلتىيا بن خوا بى باوهەرانى خوش ناوىت.

ھەرودە دەفەرمۇويت: ﴿ يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُۖ وَلَا تَوَلُّوْا عَنْهُۖ وَأَنْتُمْ تَسْمَعُونَ ﴾ ۲۰ الانفال.

واتە: ئەى ئەوانەى باوهەرتان ھېتىاوه، فەرمانبەردارى خواو پىيغەمبەرە كەى بن و ھەرگىز لە بەرنامەى ئە و زاتە پشت ھەن مەكەن، لە كاتىكدا ئىيە تىيدەگەن و دەبىستان. ھەمان كات چەندىن ئايەت ئامازە بەوە دەكەن سەرپىچى كردن لە فەرمانەكانى پىيغەمبەرى خوشەويست (عَلَيْهِ السَّلَامُ) سەرپىچىيە لە فەرمانەكانى خواى گەورە، وەك:

دەفەرمۇويت: ﴿ وَمَنْ يَعْصِي اللَّهَ وَرَسُولَهُۖ ... ﴾ النساء: ۱۴.

واتە: ئەوەى ياخى بىت لە خواو پىيغەمبەرە كەى

ھەرودە پىويستە موسىمانان ھاوسەنگى بکەن بۇ دەرنەچۈون لە فەرمانەكانى خواو پىيغەمبەرە كەى (عَلَيْهِ السَّلَامُ).

بى گومان دەزانىن گوئىرايەلى فەرمانەكانى خواى گەورە، پەيوەستە بە گوئىرايەلى فەرمانەكانى پىيغەمبەرە (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، ھەرودەك چۆن گوئىرايەلى پىيغەمبەر جىڭە ناگىرىت، ئەگەر گوئىرايەلى خواى گەورە لە كەلدى نەبىت، ھەر كەسىت كەمەن بىبات تەنها شوينى قورئان دەكەۋىت و، لەو پۇوهە پىويستى بەشويىن كەوتىنى پىيغەمبەرى نازدارمان

(عَلَيْهِ السَّلَامُ) نییه، نه وه دروزنه و درو ده‌کات؟ چونکه نه و جوژه که سانه خویان له ئاست ده‌قه کانی قورئاندا که پر کردوه و به و جوژه بانگه شانه خویان و خه‌لکانی تریش گومرا ده‌کهن، یاخود سه‌باره‌ت به قورئان هیچ شاره زاییه کیان نیه، چونکه قورئان فیرمان ده‌کات و فیری کردوبین که چون شوین نه و پیبازه پیروزه بکه‌وین، که‌واته چون شوین قورئانی پیروز ده‌که‌وین، به همان شیوه پیویسته شوین سوننه‌تی پاکی پیغه‌مبه‌ریش (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بکه‌وین، به داخه‌وه ئه مربو له ناو لاوه موسلمانه کاندا، به تاییه‌ت ئه‌وانه‌ی به فه‌لسه‌فهی خورئاو شیعه کاریگه رو سه‌رسام بون، خه‌ریکه ده‌بیته دیاردده و، به بیانوی لوازی فه‌رمودده و، هه‌ندیک جار به‌بی زانیاری برپه‌رچی فه‌رمودده کانی پیغه‌مبه‌ری نازدارمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ده‌ده‌نه‌وه، به دلنياییه‌وه ئه م کاره‌یان هه‌له‌یه و، باشترا وایه بگه‌پینه‌وه بو سه‌ر پیبازه پاسته‌قینه‌که و، خویان و خه‌لکی تریش دووچاری کوفرو گومان نه‌کهن، دلنيام که نزدیه‌یان به‌دل سافی و بی زانستی خویان نه و بوچونه‌یان لا درووست بوه و، خویان نه‌وه له به‌رژه‌وه‌ندی ئاینه‌که‌مان ده‌زانن.

۲- ئه بندیت و یاسایه ده‌مان گه‌یه‌نیت‌هه چه‌ند پاسته‌قینه‌یه کی تر، گرنگ‌ترینیان:
 ا- قه‌ده‌غه‌کردنی ده‌نگ هه‌لپین به‌سه‌ر ده‌نگی پیغه‌مبه‌ردا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وده خوای گه‌وره ده‌فرمودیت: ﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ أَنْبَيٍّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرٍ بَعْضُكُمْ لِيَعْضُ آنْ تَحْبَطَ أَعْمَلُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ﴾ (الحجرات: ۲).
 واته: ئه‌ی نه‌وانه‌ی باوه‌رتان هیناوه، له‌کاتی قسه‌کردن و گفتتو گوکردندا ده‌نگ‌تان به‌سه‌ر ده‌نگی پیغه‌مبه‌ردا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) به‌رز مه‌کنه‌وه و، قسه بی په‌رده مه‌کهن له خزم‌تیدا، وده کو چون بی‌یه‌کتری قسه ده‌کهن، نه‌وه کو کرده‌وه کانتان پوچ و به‌تال ببنه‌وه و هه‌ستیشی پی نه‌کهن.

نه‌مه‌ش هیماو ئاماژه‌یه بو گه‌وره‌یی نه و پیغه‌مبه‌ره ئازیزه (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، نه‌گه‌ر ئه م ئایه‌ته له پوچیه‌که وه په‌یوه‌ندی به و سه‌ردنه‌وه هه‌بوویت که هاوه‌لان له‌ده‌وری پیغه‌مبه‌ری ئازیزمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بون، نه‌وا بی‌گومان کوچکی ئایه‌ته که و داخوازیه‌که‌ی

ئىمەش دەگرتىتە وەو، تايىته بەدواى كۆچى دواىي پىغەمبەرەوە (عَلِيٌّ)، بىي كومان ئەم ئايىتە بەئىمەمى مۇسلمان دەلىت: كە نايىت لە ئاست پىغەمبەر (عَلِيٌّ) و، سوننەت و بېرىنامە كە يىدا دەنك ھەلبىن و پىويستە بۆ ھەموو فەرمان و پىگىرى كانى پىغەمبەر (عَلِيٌّ) گويندەل بىن.

ب- قەدەغە يەو پەوا نىيە بۆ ئىمەمى مۇسلمان كە لە ھېچ فەرمان و ئىجتىها دو بېپارىيىكدا پىش خواو پىغەمبەرە كەى (عَلِيٌّ) بکەوين، خواى گەورە لەو بارە يەو دەف رەمووپىت: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا نُقْدِمُ مَا يَبْيَنَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَأَنَّقُوا اللَّهُ...﴾ المجرات: ۱.

واتە: ئەى ئەوانەى باوهېرتان ھېتىاوه لەھېچ كارىكى دىنى و دۇنيا يىتىاندا بە وته يان بە كىدار نەكەن پىش فەرمانى خواو پىغەمبەر (عَلِيٌّ) بکەون، بەلكو وتكە بۆچۈن و ئىجتىها دەكانتن دوا بخەن ھەتا خواو پىغەمبەر (عَلِيٌّ) سەبارەت بەو كارە فەرمان دەدەن ...

ئەمەش ئاماژە يەكەن و ئەو فىرى مۇسلمانان دەكات، كە پىويستە ئەدەب و پىزۇ شکۇ لە ئاست ئەو پىغەمبەرەدا (عَلِيٌّ) دەربىن و، لەم بۇوانگە شەھەرە لان باشتىن نمۇونەن ھەتا بىانكە يىنە پىشەنگ و سەرمەشقى خۆمان.

ج- لەسەر مۇسلمانان پىويستە كە لە كاتى گرفت و كىشە كانياندا پەنا بۆ پىغەمبەر (عَلِيٌّ) بېەن و، ئەو بکەنە دادوھر بۆ چارە سەرى گرفتە كانيان وەك خواى گەورە دەف رەمووپىت:

﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا إِمَّا فَضَيْتَ وَإِسْلَمُوا نَسْلِيمًا ﴽ٦٥﴾ (النساء: ۶۵).

واتە: نەخىر سويند بەخوا ئەوانەى لافى بپوادرى لى دەدەن بپوا ناھىتىن! ھەتا لە ھەموو كىشە يەكەن بە نىۋانىاندا پۇ دەدات، تو نەكەن بە دادوھر و گويندەللى تو نەكەن،

دواي ئوهش نابيٽ له دل و ده رونياندا هيج ناره زاييه ک درووست ببٽ ده باره‌ى ئوهی دادوه‌ريت له سه‌ری کردوه، ده بٽ به ته‌واي ته‌سلیم ببن و پانی بن.

۳- خواي گهوره خوش ويستنى خواي په‌يوه‌ست کردوه به خوش ويستنى پيغه‌مبه‌ر که‌ي‌وه (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وه په‌زامه‌ندی خواي په‌يوه‌سته به په‌زامه‌ندی پيغه‌مبه‌ر وه (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، همان کات به‌يعه‌ت دان به پيغه‌مبه‌ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وهک به‌يعه‌ت دانه به‌خواي گهوره، که ليره‌دا له‌برنه‌بوونی بوار ته‌نها ئاماژه به ئايه‌تىكى قورئان ده‌که‌ين و ده‌يسه لميئت ئوانه‌ى به‌يعه‌تیان دا به پيغه‌مبه‌ر همان کات به‌يعه‌تیان به‌خواي گهوره داوه، وهک ده‌فرموده: ﴿إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ...﴾ الفتح: ۱۰.

۴- به همان شىوه خواي گهوره ئازاردانی پيغه‌مبه‌ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) به ئازاردانی خواي زانيوه، وهک ده‌فرموده: ﴿إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ، لَعْنُهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَمْهِنًا﴾ الاحزاب: ۵۷.

لهمانای ئه‌م ئايه‌ت‌دا ئوه ده‌خوي‌ندرىت‌وه که هر که‌سيك ئازاري پيغه‌مبه‌ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بادات، ئه‌وا ده‌که‌ويت‌ه به‌رنه‌فرينى خواو له‌دونياو له‌دواپوژدا له په‌حمى په‌روه‌ر دگار دووره، هه‌روه‌ها له ئايه‌ت‌که‌دا ئوه حوكمه‌ش هله‌نجراء‌ه که هر که‌سيك ئازاري پيغه‌مبه‌ر خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بادات ئه‌وا بى باوه‌ر ده‌بٽ و پيوiste بکوزيٽ.

۵- پيغه‌مبه‌ر مان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) پىزنى لىنراوه و پله‌ي خه‌ليلى پى دراوه، که بىگومان ئامه‌ش گهوره‌ترین ئاستى پىزنو خوش‌هويستى و دوستايه‌تىه، خواي گهوره ئه‌م پىزه‌ى ته‌نا له پيغه‌مبه‌ر خومان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و پيغه‌مبه‌ر ئىبراھيم گرت‌ووه و کردوونى به خه‌ليلى خواي، هه‌روه‌ها ئه‌م پىزه‌ى په‌روه‌ر دگار بو پيغه‌مبه‌ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) له شه‌وى مي‌عراجدا ده‌رده‌که‌ويت، که خواي كاربه‌جي له و گه‌شت‌ه داقسەي له‌گهل کردو نويژى له‌سهر ئوممه‌ت‌که‌شى فه‌رز کرد.

شەشم: پەروردگار وەسف و ستايىش پېغەمبەرى كردۇوھ، ھەروەك ئەمەش لە قورئاندا بە رۇونى دەبىنرىت و ئەم وەسف و ستايىش كردىنەش جۇراو جۇرن وەك:

خواي گەورە منهت بەسەر باوهەرداراندا دەكتات و دەفەرمۇويت: ﴿لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنفُسِهِمْ يَتَلَوَّ عَلَيْهِمْ أَيْتَمِهِ وَيُزَكِّيْهِمْ وَيَعْلَمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ﴾^{۱۶۶} آل عمران: ۱۶۴.

واتە: سويند بىت بىگومان خواي گەورە منهتى كردۇوھ و ئايەتەكانى خوايان بەسەردا لەخويان پېغەمبەرىكى بۇ رەوانە كردۇون و ئايەتەكانى خوايان بەسەردا دەخويىنتەوە، دل و دەرۇونيان پاک و پوخت دەكتەوە، ھەروەها فيرى قورئان و دانىيان دەكتات، بەپاستى پىشتر لە گومپايدىكى ئاشكرادا بۇ چوو بۇون.

ھەروەها دەفەرمۇويت: ﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عِنْتُمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾^{۱۶۷} التوبىة: ۱۲۸.

واتە: ئەى خەلكىنە سويند بەخوا بىگومان پېغەمبەرىكتان بۇ رەوانە كراوه كە ھەر يەكىكە لە خوتان، زور بەلايەوە سەختە كە ئىيە توشى بەلار ناخوشى بىن، زور بە تەنگىشتان وەيە و پەرۋىشە بوتان، زور دىلسۆزى ئىماندارانە و مىھەبان و دلۋاقانە بۇيان.

ھەروەها خواي گەورە دەفەرمۇويت: ﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلِّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَكَادُهَا الَّذِينَ أَمْنَوْا صَلَوةً عَلَيْهِ وَسَلَّمُوا تَسْلِيمًا﴾^{۱۶۸} الاحزاب: ۵۶.

ئىمامى (ابن كثیر) لە تەفسىرى ئەم ئايەتەدا دەفەرمۇويت: خواي گەورە دەھىيە وىت سەبارەت بە مەقامى بەندەو پېغەمبەرەكەى (عَلِيَّهِ) لە ئاسمان دا، ھەوال بىاتە ئەملى سەر زەۋى و پىييان راپگەيەنىت كە ئەوھ پېغەمبەرەكەى ئىيەيە لە ئاسمانە كان داو لەلائى فريشته كان وەسف و ستايىشى دەكەم و، فريشته كانىش سەلاؤات و پەرەممەتى بۇ دەنلىرن، پاشان خواي گەورە فەرمان بە دانىشتۇوانى سەر زەۋى دەكتات كە سەلاؤات و

پە حمەت بنىن بۇ ئەو پىغەمبەرە خوشەويىستە (عَلَيْهِ الْكَفَافُ)، مەتا سەلاؤات و پە حمەتى
ھەردۇو جىهان لە سەر پىغەمبەر (عَلَيْهِ الْكَفَافُ) كۆ بىنەوە.

ھەروەك لە زۇرىك لە فەرمۇودە كانى پىغەمبەردا (عَلَيْهِ الْكَفَافُ) ئاماژە كراوه بە گەورە بى
سەلاؤات دان لە سەرى، لە فەرمۇودە يەكدا كە ئەبۇو ھورە بىرە دەيگىپەتتەوە، پىغەمبەر
(عَلَيْهِ الْكَفَافُ) دە فەرمۇویت: (من صلى علی صلاة واحدة صلى الله عليه بها عشرًا).

واتە: ھەر كەستىك سەلاؤاتىك لە سەر بىدات، ئەوا خواي گەورە دە جار سەلاؤاتى
لە سەر دە دات.

ھەروەها زانىيان دە فەرمۇون: سەلاؤاتىنى خواي گەورە لە سەر بەندەى بەواتاي
پە زامەندى دېت.

حەوتەم: خواي گەورە رېزى لە ئۇممە تەكەى پىغەمبەر (عَلَيْهِ الْكَفَافُ) گىرتووه:

پېزىگىرنە كانى خواي گەورە بۇ پىغەمبەر زۇدىن و لە ژماردن نايەن، لە بەر خاترى ئەو
پىغەمبەرە نازدارە (عَلَيْهِ الْكَفَافُ) پەرۇر دەگار پېزى لە ئۇممە تەكەشى گىرتووه، نىعمە تانىكى
زۇرى بە سەردا پېشىۋون، كە بە چەندىن تايىبەتمەندى لە ئۇممە تانى ترجىيا دە كىرىنەوە.
لە گىنكىرىن ئەو پېزانە كە لە ئۇممە تەكەى نزاوه، وەك:

۱- چاكتىرىنى ئۇممە تانى كە دەرچۈوبىن بۇ پېنۇمىنى خەلگى، خواي گەورە لەم

بارەوە دە فەرمۇویت: «كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أَخْرَجْتَ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَيْتُمْ
عَنِ الْمُنْكَرِ وَتَعْمَلُونَ بِاللَّهِ...» ال عمران: ۱۱۰.

واتە: بە پاستى ئىيۇھە چاكتىرىنى ئۇممە تىيىكىن كە بۇ سوودى خەلگى هيئىزاونەتە
مەيدانەوە، چونكە فەرمان بە چاکە دە كەن و قەدەغەي خراپەش دە كەن و باوەپى
دامەزراو بە خوا دە هيئىن....

۲- خواي گهوره ئوممه ته كهى به ميانه په و (وسط) ئى ئوممه تان ناو ده بات، وەك دەفه رموويت: ﴿وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أَمَّةً وَسَطًا لَنَكُنُوا شَهَادَةً عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا...﴾ البقرة: ۱۴۳

لەم ئايتهدا بۆمان دەرده كه وېت كە:

أ- ئەم ئوممه ته بەردەواام ماما ناوهند بۇوه، خوى لەو سرووشتەي ئوممه تانى پىشىو پاراستۇوه (افراط-تفریط)، كە بىتكۈمان ئەمە بۇوه هوڭارى لەناوچۇونى ئوممه تانى پىشىو.

ب- خواي گهوره ئەم ئوممه تهى پىزىدار كردووه بەوهى كە لە پۇشى دوايىدا دەبنە شاهىد بەسەر خەلکىيە وەو، شاهىدى دەدەن كە پيغەمبەرە كانىيان پەيامى خوايان پى گەياندۇون.

ج- بە هەمان شىيۆه پيغەمبەر يىش (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لە پۇشى دوايىدا دەبىتە شاهىد بەسەر ئوممه ته كە يەوه سەبارەت بە گەياندىنى پەيامە كە خوا پىتىان. لە گەل ئەوهى ئوممه تى پيغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لە نزىكى كوتايى دونىادا هاتووه بەلام لە قيامە تدا يەكمىن ئوممه تىن، وەك لە فەرمۇودە كاندا ئامازھى پى كراوه.

ھەمان كات لە پىشى ئوممه تى پيغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بەسەر ئوممه ته كانى تردا چەند لايەنتىك دەگرىتىوه:

أ- لەپىش ھەموو درووستكراوه كاندا ئوممه تى پيغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دادگايى دەكريت وەك لە فەرمۇودەدا ئامازھى بۆ كراوه: (نَحْنُ الْآخِرُونَ مِنْ أَهْلِ الدِّنِ الْأَوَّلُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ الْمَقْضَى لَهُمْ قَبْلُ الْخَلَاقِ).

واتە: ئىيمە كوتا ئوممه تى دونىاو يەكمىن ئوممه تى پۇشى دوايىن، كەپىش ھەموو بونه وەرە كانى تر دادگايى دەكرييەن.

ب- پىغەمبەر (عَلَيْهِ الْكَفَافُ) و ئۇممەتكەى پىش ھەمووان بەسەر پىرىدى (صراط) دا تى دەپەرن، وەك لە صەھىھى موسلىم دا ھاتووه: (وَيُضربُ الصِّرَاطَ بَيْنَ ظَهَرِيْ جَهَنَّمَ فَأَكُونُ أَنَا وَأَمْتَى اُولُوْ مَنْ يَجِدُنَّ).

واتە: پىرىدى (صراط) لەسەر دۆزەخ دادەنرىت، من و ئۇممەتكەم يەكەم كەسانىكىن بەسەريدا دەپەرىيىنەوە.

ج- ئۇممەتى پىغەمبەر (عَلَيْهِ الْكَفَافُ) يەكەمین ئۇممەتن كە دەچنە بەھەشتەوە، وەك دەفرمۇويت: (وَنَحْنُ اُولُوْ مَنْ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ).

واتە: ئىتىمە يەكەمین ئۇممەتىن كە دەچىنە ناو بەھەشتەوە.

خواى گەورە كۆمەلە خەلاتىيىكى پېشىكەشى ئەم ئۇممەتە كردووه كە بە هېچ پىغەمبەرو ئۇممەتىكى ترى نەداون وەك:

أ- مانگى پىرۇزى رەمەزان.

ب- شەوىرىز لېڭىراو (ليلة القدر).

ج- بۇنىيەتى.

د- مزگەوتى (حەپام) و مزگەوتى پىغەمبەرى ئازىزمان (عَلَيْهِ الْكَفَافُ) لە مەدینە، ھەروەك دەزانىن نویىز كىردن لە شوينانەدا تايىھەت مەندى و پىرۇزى خۆى ھېيە، ھەمان كات دەججال ناتوانىت بچىتە شارى مەككەو مەدینە و قودسەوە.

ھ- دابەزىنى عيساوا حوكىم كىردىن بە قورئان و شوين كەوتى پىغەمبەرى خۇمان (عَلَيْهِ الْكَفَافُ).

لە كوتايىدا دەگەينە ئەو پاستىيە ئەم پىغەمبەر (عَلَيْهِ الْكَفَافُ) بەندەو نىيرىداوى خوايە بۇ پىنمۇونى خەلائىكى، پەيامەكەشى ئەوە بە مروقەكان دەلىت: پىيوىستە ئەوان وەك مروقە بىزىن و لە سىنورى مروقى خۆيان نەچنە دەرەوە، ھەروەها پىيوىستە ئەو ئەركانەلى لەسەر شانمانە سەبارەت بەو پىغەمبەر ئازىزە (عَلَيْهِ الْكَفَافُ) جى بەجىيان بکەين، ھەمان كات نابىت لە ئاستىدا زىادە بۇنىي بکەين و، ناكىرىت ئەو بەرز بکەينەوە

بۇ ئاستى نولوھىيەت، ھەروەھا ناشبىت بەھىچ شىۋازىك لەپلەو پايەى ئەو پىغەمبەرە (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بەھىنېنە خوارەوە، پىۋىستە بىزانىن كە باوەر بەخوا ھىچ سوودمان پى ناگەيەنیت ئەگەر ھەمان كات باوەر بە پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) نەھىنەن و شوينى بەرنامەكەى نەكەوین، چونكە خواي گەورە خۆى ئەو پىغەمبەرە نازدارەرى (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بەسەر ھەموواندا بلىند كردووه.

پیگه‌ی پیغامبری خوا (علیه السلام) له‌لای هاوه‌لان

قسه‌کردن سه‌باره‌ت به پیگه‌ی پیغامبری خوا (علیه السلام) له‌لای هاوه‌لان سنوریکی به‌ر فراوانی هه‌یه، به‌لام نیمه لیره‌دا هه‌ول دده‌دین سه‌باره‌ت به‌م بابه‌ته به کورتی ئاماره‌یه‌ک بکه‌ین، به‌لئی به دریازای میثوو هیچ که‌سیک نه‌بووه به وینه‌ی پیغامبری خوا (علیه السلام) له‌لای هاوه‌لانی خوش‌هه‌ویست بوویت، ئه‌و له‌دلی هه‌موو ئوممه‌ته که‌یدایه‌و، ئه‌م خوش‌هه‌ویستیه‌ی پیغامبریش (علیه السلام) له‌و پاستیه‌وه سه‌رچاوه‌ی گرتووه، به‌وهی که به‌لئی ئه‌و پیغامبر و سه‌رداری مرؤفایه‌تیبه‌و، به‌راستی شیاوی ئه‌وهی که هه‌موو مرؤفایه‌تی به‌چاوی پیزو گه‌وره‌بی و خوش‌هه‌ویستیه‌وه سه‌یری بکه‌ن، ئه‌گه‌ر له ژیانی پیغامبر (علیه السلام) و فه‌رمووده‌کانی ورد ببینه‌وه، ئه‌وا چه‌ندین پووداوی سه‌رسووپ هینه‌رمان له‌و باره‌یه‌وه به‌ر چاو ده‌که‌ویت!

خوای گه‌وره یارو په‌نامان بیت، هه‌ول دده‌دین له‌م به‌شده‌دا به‌جیا سه‌باره‌ت به‌م ته‌وره‌یه قسه بکه‌ین.

بی‌کومان خوای گه‌وره له سه‌ر ئه‌م ئوممه‌ته‌ی پیویست کردووه، باوه‌ر به‌و پیغامبره مه‌زنه (علیه السلام) بهینن و شوینی فه‌رمانه‌کانی بکهون و شکوو پیزی له‌ئاستدا بنوینن.

وهک ده فه‌رموویت: ﴿إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا﴾ ۸

﴿وَرَسُولًا وَعَزِيزًا وَنُوَّرًا وَشَيْحُونَ بُشَّرًا وَأَصِيلًا﴾ ۹ (الفتح: ۸، ۹).

هه‌مان کات خوای گه‌وره له چه‌ندین ئایه‌تی تردا فه‌رمان به موسلمانان ده‌کات، شوینن پیغامبره‌که‌یان (علیه السلام) بکهون و به گه‌وره و سه‌رداری خویانی بزانن، شتیکی ئاشکرایه پیویسته نیمه‌ی موسلمان پیغامبره‌رمان (علیه السلام) له هه‌موو شتیکی تر خوشتر بوویت، جاریکیان ئیمامی عومه‌ر (ره‌زای خوای له‌سهن) ده فه‌رموویت: ئه‌ی پیغامبری خوا (علیه السلام)، توّم له هه‌موو شتیک خوشتر ده‌ویت جگه له نه‌فسی خوّم، پیغامبریش

(علیه السلام) ده فه رممویت: باوه رب ته و دانامه زریت، هتا منت له نه فسی خویشت خوشتر نه دیت، پاشان نیمامی عومه ریش ده فه رممویت: نیستا تو م له نه فسی خوم خوشتر ده دیت، نینجا پیغه مبه ری خوا (علیه السلام) ئاماژه ده دات به دامه زداوی و ته واوی باوه رب که هی.

لیره دا به کورتی ئاماژه به پیگه هی پیغه مبه ری خوا (علیه السلام) ده که بین له لای هاوه لان.

یه که م: زور خوش ویستن و تامه زروی هاوه لان بو پیغه مبه ری خوا (علیه السلام):

له و باره يه و عروه کورپی مه سعو دله پیش موسلمان بونو نی دا، دو و چاری سه رسورمان ده بیت کاتیک ده بینیت پیغه مبه ر (علیه السلام) چه نده لای هاوه لکانی خوش ویست و پیزليگیر او و پیشبرکی ده کهن بو جی به جی کردنی فه رمانه کانی و، ته نانه ت پاش ماوهی ئاوی ده دست نویزه که هی به پیروز سهير ده کهن و! له جهسته هی خویانی ده سوون و ده يخونه و..؟ عروه به رده و ام چاوی بپیوه ته چوتنه تی ره فتاری هاوه لان لکه ل پیغه مبه ردا (علیه السلام)، پاشان عروه ده لیت: سویند به خوا ته نانه ت هاوه لان خه ریک بوبو ده ببوه شه پیان له سه رتفی ده می پیغه مبه رو و هک (تبرک) له ده م و چاو و جهسته خویانیان ده سوو، ئه گهر فه رمانیکی بکردایه ده دست به جی قسی بکردایه به بی ده نگی گوییان بو ده گرت، به چاوی پیزو شکووه ده یان بونی بیانی، پاشان عروه ده گه پیته وه بو لای قوره يشیه کان و پییان ده لیت: سویند به خوا و هک نوینه ره سه ردانی کیسراو قه يسه رو نه جاشیم کردووه، هیچ پاشایه کم نه بینیوه به ئندازه موحه محمد (علیه السلام) پیزليگیر او بیت له لایه ن هاوه لکانی وه!

هه رو ها عه مری کورپی عاص و هسفی پیغه مبه ر (علیه السلام) ده کات و ده فه رممویت: پیغه مبه رم (علیه السلام) له هه مو که س له لا خوش ویستر بوبو، هه رگیز چاوم له دیتنی پیغه مبه ر (علیه السلام) تیر نه بوبه، ئه گه ره کیک سه باره ت به سیفه ته کانی پیغه مبه ر (علیه السلام)

پرسیارم لی بکات، توانای و هسف کردنیم نییه! چونکه چاوه کامن له بینینی ئه و تیر نه بون.

یه کیکی تر له نموونانه که به لگه کی خوش ویستن و پیزگرتنی پیغه مبه ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ)
ده سه لمینیت له لای هاوه لان نه وه یه، هه رکاتیک پیغه مبه ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) له کوپو مه جلیسیکدا
ئاماده یی هه بوبیت، ئه وا ئارامی و هیمنی بالی به سره ئه و مه جلیسه دا کیشاوه،
بېشیواریک خویان له جووله خستووه و هکو نه وهی بالنده به سه ر سه ریانه وه بیت.!
ھه روہ ها به پائی کورپی عازب ده فرموموت: ئیمه له گەل پیغه مبه ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ده رچووین
بے مه بستی ناشتنی هاوه لیکی نه نسار، پاش نه وهی له ناشتنی بونینه وه پیغه مبه ر
(عَلَيْهِ السَّلَامُ) دانیشت و، ئیمه ش له دهورو پشتی دانیشتین بهشیواریک و هک نه وهی بالنده
له سه ر سه رمان نیشتیت وه!

سەباره ت به خوش ویستی پیغه مبه ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) له دلی ئافره تانی موسلماندا،
سەعدی کورپی نه بى و هققاص باس له و ئافره تهی هۆزى بەنی دینار ده کات، که براو
باوک و میردە که که له ئوحودا شەھید بون بون و، پاش نه وهی هەوالى شەھید بونی
کەسەکانی پى درا! ده ست بەجى پرسیارى له بارهی تەندروستی پیغه مبه ره و
(عَلَيْهِ السَّلَامُ) كرد، کاتیک سەلامەتی پیغه مبه ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بۇ دەركەوت، و تى: مادام
پیغه مبه ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لە زیاندا مابېت کارەساتە کە بچووکه!

بەلی نه مه بونو هەلۆیستی هاوه لان لە بەرانبەر پیغه مبه ری خوش ویست دا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)،
ئافره تیک بە جاریک سى تەرمى بۇ پەوانە دەكريتىه و، بەلام لە بەرگەورە بى و
خوش ویستی پیغه مبه ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) تەرمى سى شەھیدە کە کە خۆی لە بىر دەچىتە و و،
پرسیار لە بارهی پیغه مبه ره و (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ده کات کە بۇ دەردە کە ویت پیغه مبه ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ)
سەلامەتە، ئىتر لە ئاست کارەساتە کانی خۆی دا ئارام دەگرىت و سوکنایي بۇ دىت،
چونکه هاوه لان باش لە پاس تىيە کە يىشتىبون کە قوربانى دانى ئەوان و شەھید
بونيان لە پىتاۋ ئەم ئايىنە دا هەم ئايىنە کە بەھىز ده کات و هەم بەھەشتىش بۇ خویان

مسوگەر دەكەن، بەلىٰ لەناو چۈن و شەھىد بۇونى پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لەلای ھاوەللان
واتە: دووبارە گەپانەوە بۇ ئىيىنى نەفامى و خەفە بۇونى ئايىنى تاقانە پەرسىتى!
لەپاش ئەوهى كە بەم ئايىنە سەرىيەرز كران.

تەنانەت ھاوەللان ئەوهندە تامەنزوئى پىغەمبەر بۇون (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، ھيوايىان خواستوھو
بەئۆمىد بۇون لە دۇنياش دالى خزمەتى ئەم پىغەمبەرەدا بن (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و لىيى دوور
نەكەونەوە، پۇزىك پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) چاوى بە ھاوەللىك دەكەويت بەناوى (قەزىان) كە
زۇد لاازۇ بىتاقەت دەھاتە پىش چاو! پىغەمبەريش (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دەفەرمۇويت: (قەزىان)
ئەوه چىتە بۇ ئەوهندە لاازۇ بىتاقەتى؟ نەخوشى! يان بىرسىتە؟!

(قەزىان) يىش لە وەلامدا دەفەرمۇويت: ئەى پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) نەخوشىم و
نە بىرسىمە! بەلكو گرفتىكىم بۇ درووست بۇوه، من تۆم زۇر خوش دەۋىت، تەنانەت
تۆم لە خۆم و مال و منداڭ و سەرۋەت و سامانەكم خۇشتى دەۋىت، بەلام كاتىك من
لەتۆ دوور دەكەمەوە بەردەواام لەماللوھ يادى تۆ دەكەم و دلەم سوکنابىي نايەت هەتا
پىت شاد دەبىمەوە و دېيمەوە خزمەتت، وە كاتىك بىر لە مەركى خۆم و بەرىزىت
دەكەمەوە بۇم دەردەكەويت كە تۆ لە بەھەشتىدا لەگەل پىغەمبەرەنداو لە (عىليلىين) دا
دەبىت، منىش ئەگەر بچەم بەھەشتەوە دەترىم بە خزمەتت نەكەم و ئىتىر چاوم پىت
نەكەويت؟ ئەمە پەزارە گەورەكەمەو منى لەپۇ لاازۇ بىيىز كردووھ، ئىتىر جبريل بەم
ئايەتەوە هاتە خزمەتى پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) كە خواي گەورە دەفەرمۇويت: ﴿وَمَن يُطِعِ
اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ وَالصَّدِيقِينَ وَالشَّهِدَاءِ
وَالصَّالِحِينَ وَحَسْنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا﴾ النساء: ٦٩.

واتە: ئەوهى فەرمانبەردارى خواوو پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بىكەت، جا ئەوانە لەگەل ئەو
كەسانەدا دەبن لە(بەھەشت) دا كە خوا نازۇ نىعەتى پۇزىانداو بەسەرىيەندا،

لەپىغەمبەران و پاستگۈيان و شەھيدان و پياوچاكان، ئاي كە ئەوانە ھاۋپى و ھاودەمېتىكى چاك و بىٰ وىنەن.

ھەرەھا لەپۇزى (صفين) دا عەممارى كۆپى ياسىر تا شەھيد بۇو، بەرددەوام ئەم درووشمەدى دووبارە دەكردەوە: ئەمپۇ بەپىغەمبەر (عَلِيهِ الْكَلَمُ) و ھاوهەلائى شاد دەبمەوە.

بىلالى خوشەويىستى پىغەمبەريش (عَلِيهِ الْكَلَمُ)، لەكتى سەرەمەركدا بۇو خىزانەكەى ھاوارى كرد، ئاي لەو كارەساتەى دووجارمان بۇوە، بىلال فەرمۇسى بلىٰ واي لەو خوشىيە؟ سېبېينى دەمزم و بەدىدارى خوشەويىستە كانم شاد دەبمەوە كە پىغەمبەر (عَلِيهِ الْكَلَمُ) و ھاوهەلائى.

ھەرەھا عەبدوللائى كۆپى عەبباس لەكتى نەخوش كەوتىنى عائىشەدا موزىدە ئەوهى پېدا كەۋادەي شاد بۇونەوهى دايىكى ئىمامىداران (عائىشە) بەپىغەمبەر و ھاوهەلائى نزىكە، وەكى دەفەرمۇۋىت:

سوئىند بەخوا مژدە بىت لە گەل جىابۇنەوهى جەستە و پۆحەكەتدا، ھەمۇ ئازارەكان نامىتىن و بەپىغەمبەر و ھاوهەلائى دەگەيتەوە. ئاشكرايە ئەو نەخوشىيە هوڭار بۇو تا عائىشە كۆچى دوايى بىكەت و بەخوشەويىستانى شاد بېتتەوە.

دوووم : تامەززۇيى ھاوهەلائان بۇ جىانەبۇونەوهە لە پىغەمبەر (عَلِيهِ الْكَلَمُ) و، گۈي گىرنىلىيى و ئاماڻە بۇون لە كۆپو كۆبۈونەوهە كانىدا :

كاتىك ھاوهەلائان بەپەرۋىشەوە پەلامارى ئاوى دەست نویىزۇ، مۇوى سەرى دەدەن و بەپېرۈزىيەوە لەئامىتى دەگىن، ئەوه بىن كومان سوورىتن و زىاتر پېداڭرى دەكەن، هەتا لە كۆپو مەجلىسى پىغەمبەردا (عَلِيهِ الْكَلَمُ) ئاماڻە بن و، گۈي بۇ فەرمۇودە كانى بىگىن، تەنانەت ئەوهەندە تامەززۇيى كۆپو مەجلىسى پىغەمبەر (عَلِيهِ الْكَلَمُ) بۇون، وشە بە وشە فەرمۇودە و تەشىرىنەكانى ئەويان بۇ ئىمە كواستۇوه تەوە و، وەكى چۈن لەزارى پېرۈزى ھاتۇونەتە دەرەوە، بەو شىۋازە بۇئىمەيان بەجى ھىشتۇون.

به لئی به دلنيايييه و ئه گهر نزد تامه زرقيي هاوه لان نه بواييه، بو گويى گرتن و پاشان گواستنه وه فه رموده کانى پيغامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) بو نه وه کانى پاش خويان، هه رگيز ئه م سامانه گهوره و زوره فه رموده پيغامبر نه ده گهيشته ئيمه، پيوسيتله به رده وام نزاي خير بو هاوه لان بکين! چونكه ئه م دينه به هول و ماندو بوون و خوين و جيها دو ئاره قهی ئه وان به دهست ئيمه گهيشتووه، هاوه لان ئه ونده تامه زرقيي پيغامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) بوون، هه وليانداوه پيت به پيت فه رموده کانى بگه يه نه ئيمه، به دلنيايييه وه هر وته کانى پيغامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) شياوي ئه وهن بهو شيوه ورده كارييه و بگوازرينه وه! چونكه هيج کات له خويييه وه و بهبى هؤ قسەي نه كردooه، كه قسەشى كردooه راسته خوي مه بەسته كەي پىكاوه و گويى گره كەش تىيىكە يشتووه، خواي گهوره له و باره يه وه ده فه رمومويت: ﴿ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْمَوْىٰ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ﴾ النجم: ۳، ۴ .

عهلى كورى ئه بى تالىب باسى تامه زرقيي ئىمامى نه بوبه كرو عومه رده کات بو پيغامبر (صلی الله علیه و آله و سلم)، كه زورترين کات هه ردووكيان هاوه لى پيغامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) بوون و به رده وام پيداگر بوون هه تا پيغامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) ئه وان لە گەلن خوياندا بيات و هارپىي و پارىزه رى بن، هه رووهدا پىشەوا عهلى به رده وامه له وته کانى و ده فه رمومويت: وا گومان ده بەم كه زورترين کات گويم له پيغامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) بووه كه فه رمومويتى: (ذهبت أنا وأبوبكر و عمر، ودخلت أنا وأبوبكر و عمر، وخرجت أنا وأبوبكر و عمر...).

هه رووهدا عومه رى كورى خه تابييش نزد پيداگرى كردooه، تامه زرقي بووه هه تا له كۈپۈمە جلیسی پيغامبردا (صلی الله علیه و آله و سلم) به رده وام ئاماده بىت، گويى گرتن لە فه رموده کانى پيغامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) گرنگترین شت بووه به لاي ئىمامى عومه ره وه، ئه گهر لە بەر بىتىي و ناچارى نه بواييه ئه وا هه رگيز حەزى نه ده كرد بچىتە بازار بو ئه وه دى لە پيغامبرە كەي (صلی الله علیه و آله و سلم) دوور نە كە ويته وه!

پۆزىك ئىمامى عومەر بۇ كارى بازىگانى چووه بازارى مەدینە، ئەو بۇزە ئىمام عومەر بە بەردەوامى و ناو بەناو چەندىن جار گەپايەوە مەجلىسەكەي پىغەمبەرى خوشەويىست (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، هەتا بە جوانى ئاگادارى وەحى و گۈرانكارىيە كان بىت.!

ئەبوو هورەيرەش لە سەر خۆى پىيويىست كردىبوو، كە لە پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) جىا نەبىتە وەو رېڭەي نەدەدا كە ژيان دووجارى دابرائى بکات لە پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، حەزى دەكىد سكى برسى بىت بەلام لە خزمەتى پىغەمبەردا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بىت، ئەگەر پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) نانى بخواردaiە لەگەلى دەخواردو ئەگەريش برسى بوايە، ئەو يىش برسى دەبىوو! بەلى ئەبوو هورەيرە بەو شىوازە لەگەل پىغەمبەردا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ژيانى گوزەراند! هەتا لە هيچ سوننەتىكى پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بى ئاگا نەبىت.

سەبارەت بە تامەززۇيى ئەو ھاۋەلائەي كە شوينى نىشتە جى بۇونىان نۇر دوور بۇوه لە مەدینە وە، ئەو بە بى گومان هيچ كات دوورى ولاٰتكەيان نەبۇوه تە پېڭىر بۇ شاد بۇونىان بە پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، ھاۋەلى وا ھەبۇوه لەناكاو كىشىيەكى بۇ دروست بۇوه، وا پىيويىتى كردووه كە حوكىمە شەرعىيەكەي لە زارى پىغەمبەر وە (عَلَيْهِ السَّلَامُ) گوئى لى بىت، پاستە و خۇ خۆى بۇ سەفەر ئاماذه كردووه، پېڭىيەكى نۇر دوورى داوهەت بارەتا بە خزمەتى پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) كە يىشتۇوه پىيويىتىيەكەي بۇ جى بە جى كردووه، دواتر گەپاوه تەوه بەرە و لاٰتى خۆى! ھەمان كات بېرىنى ئەم پېڭە دوورو درېزە و ماندوویەتى سەفەرى بەلاوه گۈنگ نەبۇوه، بەلگۇ بە پىچەوانوھ ئەوان كە يىشتە خزمەت پىغەمبەر يان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بەلاوه مەبەست بۇوه لەو پىتناوهدا ئاماذهى ھەموو جۆرە قورىيانى دانىك بۇون.

ھەروەها ئافرەتە سەحابىيەكانيش لەم بوارەدا لەپىاوان كە مەتر نەبۇون و ئەوانىش نۇر تامەززۇيى پىغەمبەر بۇون، هەتا لە نزىكەوە ئاگادارو شارەزاي ئاينەكەيان بىن و بەھەمەند بىن لە خزمەت ئەو پىغەمبەر ئازىزەدا (عَلَيْهِ السَّلَامُ).

پوڙڻيک ئافره تانى مه دينه سکالاي خويان برده لاي پيغه مبهر (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، سه بارهت به وهی که پياوان مه جليسی پيغه مبهريان کونتقول کردووهو! بوار به ئافره تان نادهن هه تا بىنے خزمهت پيغه مبهر (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وه داوایان له حزرهت کرد پوڙڻيک تاييهت بکات به ئافره تانه وه هه تا بىنے خزمهتى و له نزيكه وه له زاري پيغه مبهره وه (عَلَيْهِ السَّلَامُ) شاره زاي ئائنه که يان ببن، له وه به دوا پيغه مبهر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) پوڙڻيکي بو ئافره تان ته رخان کرد له گه لياندا کو ده ببوویه وه ئاموزگاري ده کردن و له ئاين شاره زاي ده کردن.

مه رووهها ئافره تان ئه گه رکيشه يه کيان بو بهاتايته پيشن سه ردانى مالى پيغه مبهريان ده کردو پيغه مبهريش (عَلَيْهِ السَّلَامُ) به خوشحالیه وه ولامى پرسياره کانى ده دانه وه داوakanianي جي بهجي ده کرد.

سيهم: به رگري کردنی هاوه لان له پيغه مبهري خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ):

پيغه مبهر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) له لاي هاوه لان زور که ورده خوشويست ببووه، له به رئه وه ما يهی شاناز ييان ببووه که ببنه پاري زهري (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وله پريئي ئه و دا بکوژرين، ئه مه دروشمى هاوه لان ببووه بهرام بهر ئه و پيغه مبهره خوشويسته (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فداك بابائنا وأمهاتنا يا رسول الله (ص).

نمونه زوره سه بارهت به به رگري کردنی هاوه لان له پيغه مبهري (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و هك:

له گتپانه وه يه کي بوخاري دا له عروهي کوبى زوبيره وه هاتووه ده فه رمويٽ: وتم به عه مرى کورى عاص هه والم بدھرئ لبارهی توندترین کاري موشريکانه وه که له گه ل پيغه مبهري خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) کرديتتیان، ئه ويش له ولام دا وتسى: کاتيک پيغه مبهري خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) له ثورى که عبهدا نويژى ده کرد، عوقبهی کورى ئه بي موعيٽ هات، کراسه که ي نالاند له ملي پيغه مبهري (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و توند گريسى دا، ئه بوبه کر پهيدا بwoo هه ردوو شاني عوقبهی گرت و له پيغه مبهري دوور خسته وه و فه رموي: ئايا ئئوه پياويك ده کوژن که ده لېت تنهها (الله) په روهر دگارمه؟!

ئه وه فاتیمه کچیه تى به رگری له باوکی کرد ووه له کاتیکدا له لایه ن بیباوه رانی قوره يشه وه ئازار ده دریت، ئین مه سعوود ده فه رموویت: پژویکیان پیغه مبه ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) له ناو که عبه دا خه ریکی نویز کردن بwoo، ئه بwoo جه هل و هاوپیکانی دانیشتبوون، ههندیکیان بـوانی تریان ده گوت کـی ده توانيت پـاشه بـوقی ئـاژهـلـ بـهـینـیـتـ وـ لـهـ کـاتـیـ سـوـزـدـهـ دـاـ بـیـخـاتـهـ سـهـرـ پـشتـیـ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، تـاـوـانـبـارـ تـرـینـ کـهـسـ بـهـ وـ کـارـهـ هـهـسـتاـوـ پـاشـهـ بـوقـیـ ئـاـژـهـلـیـ هـیـنـاـ !ـ کـهـ ئـهـ وـیـشـ عـوـقـبـهـ کـوـپـیـ ئـبـیـ موـعـیـتـ بـوـوـ،ـ چـاـوـهـ پـیـرـیـ کـرـدـ هـتـاـ پـیـغـهـ مـبـهـرـ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) سـوـزـدـهـ بـرـدوـ پـاشـماـوـهـ ئـاـژـهـلـ کـهـیـ لـهـنـیـوـانـ هـهـرـدوـ شـانـ وـ پـشتـیـ پـیـزـذـیـ پـیـغـهـ مـبـهـرـ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دـانـاـ،ـ منـیـشـ سـهـیـرمـ دـهـکـرـدـ بـرـیـاـ دـهـسـهـ لـاـتـمـ هـهـبـوـایـهـ،ـ پـاشـانـ ئـهـ بـوـوـ جـهـ هلـ وـ تـاقـمـهـ کـهـیـ دـهـسـتـیـانـ کـرـدـ بـهـ پـیـکـهـنـیـنـ وـ بـهـدـمـ گـمـهـ وـ کـالـتـهـ وـ بـهـلـایـ یـهـ کـتـرـیدـاـ لـاـرـ دـهـبـوـنـهـ وـهـ،ـ هـیـشـتـاـ پـیـغـهـ مـبـهـرـ خـواـ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لـهـ سـوـزـدـهـ دـاـ بـوـوـ سـهـرـیـ بـهـرـ زـنـهـ کـرـدـبـوـهـ وـهـ،ـ هـتـاـ فـاتـیـمـهـ هـاـتـ وـ پـیـسـیـهـ کـهـیـ لـهـسـهـرـ پـشتـیـ پـیـغـهـ مـبـهـرـ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لـاـبـرـدوـ قـسـهـیـ بـهـ قـوـوـرـهـیـشـیـهـ کـانـ دـهـوـتـ سـهـرـبـارـیـ ئـهـوـهـیـ کـهـ فـاتـیـمـهـ لـهـ وـ کـاتـهـ دـاـ تـهـمـهـنـیـ زـوـدـ بـچـوـكـ بـوـوـ !ـ

سـهـبارـهـتـ بـهـ بـهـرـگـرـیـ هـاـوـهـلـانـ لـهـپـیـغـهـ مـبـهـرـ خـواـ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لـهـ کـاتـیـ جـهـنـگـهـنـکـانـداـ،ـ شـهـپـیـ ئـوـحـودـ باـشـتـرـینـ نـمـوـنـهـیـ لـهـ بـهـرـگـرـیـ کـرـدـنـ وـ پـارـاسـتـنـیـ پـیـغـهـ مـبـهـرـ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لـهـ لـایـهـ هـاـوـهـلـانـهـوـهـ،ـ بـهـرـدـهـوـامـ قـورـهـیـشـیـهـ کـانـ بـهـدـوـوـیـ پـیـغـهـ مـبـهـرـ خـواـ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بـیـ وـینـهـ بـوـوـ،ـ کـهـ بـکـنـ !ـ تـامـهـزـوـیـیـ هـاـوـهـلـانـیـشـ بـوـوـ پـارـاسـتـنـیـ پـیـغـهـ مـبـهـرـ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) هـتـاـ شـهـهـیدـ بـوـونـ وـ چـهـنـدـانـیـ تـرـیـشـیـانـ لـهـ وـ پـیـنـاـوـهـدـاـ بـرـینـدارـ بـوـونـ،ـ بـهـلـیـ لـهـ کـاتـیـکـداـ دـوـزـمـنـانـ بـهـ ئـاـواـتـیـ شـهـهـیدـ کـرـدـنـیـ پـیـغـهـ مـبـهـرـ بـوـونـ،ـ عـوـتـبـهـیـ کـوـپـیـ ئـبـیـ وـهـقـاـصـ بـهـرـدـیـکـیـ گـرـتـهـ پـیـغـهـ مـبـهـرـ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وـ بـهـرـ دـدـانـیـ پـیـرـزـیـ کـهـوـتـ وـ خـرـیـنـهـ کـهـیـ خـوارـهـوـهـیـ شـکـانـدـ،ـ ئـهـسـپـ سـوـارـیـکـیـ بـیـ باـوـهـ رـانـیـشـ بـهـنـاوـیـ (عـبـدـالـلـهـیـ کـوـپـیـ قـمـئـهـ) لـهـ دـوـوـرـهـوـهـ هـاـتـ وـ شـمـشـیـرـیـکـیـ لـهـ شـانـیـ پـیـرـزـنـیـ پـیـغـهـ مـبـهـرـدـاـ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)،ـ لـهـ فـهـرـمـوـودـهـ کـانـدـاـ ئـاـمـاـزـهـ بـهـوـهـ درـاوـهـ کـهـ پـیـغـهـ مـبـهـرـ خـواـ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لـهـ

پۇزى ئۇحوددا، ددانە چوارينەكەيان شكاندو سەريشيان بىرىندار كرد، لەم ساتە دژوارو ترسناكەدا هەردوو تەلحەى كورى عبىدالله و سەعدى كورى ئەبى وەققاصل گەورەترين سەروھرىييان بۇ خويان تومار كردو بەردىھوام بەركىيان لە پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دەكردو لىنى جىا نەدەبوونەوه، ئا لەم ساتە ناسكەدا دەنگۆى شەھيد بۇونى پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بىلە بۇويەوه، ئەنەسى كورى نەزر بەلاى كۆمەلېك موسىلماندا تىپەپى كە شمشىرەكانىان بەدەستەوه بۇو فەرمۇرى: ئەو چاوهپىنى چى دەكەن؟ لە وەلامدا و تىيان پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) شەھيد بۇوه، فەرمۇرى: ئەدى لەدواي پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) زيانسان بۇ چىيە؟ ھەستن و خىرا كەن بىرىن لەپىتىناو ئەوهدا كە پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لە پىتىناويدا مرد!

چوارەم: كۆچى دوايى پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و كاريگەرى لەسەر ھاوەللان:

كۆچى دوايى پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) كەورەترين كارەسات بۇو كە بەسەر ھاوەللان دا ھاتبىت، مالئاوايى پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دونياى لەلاى ھاوەللان تەھواو تارىك كرد! بە جۆرىك كە فراوانى زەۋى لە ھاوەللان ھاتوھ يەك و بەرگى خەم و ماتەم ئاسمانى مەدینەي پوشى، ئەنەسى كورى مالىك باسى ئۇرۇپۇزە خۇشانەمان بۇ دەكىرپىتەوه كە پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) تەشريفى پىرۇزى ھاتە مەدینەو بۇويە هوئى بۇوناك بۇونەوهى مەدینەو، خەندەو بىزەو خۇشى خستە ھەموو مالىك! پاشان باسى پۇزى وەفاتى پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دەكەت، كە چۈن خەم و ماتەم و گريان و فرمىسىك بۇ كۆچى پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بالى بەسەر مەدینەدا كىشىباوو، ھەمان كات زۆربەى ھاوەللان لەبەر زۇد خۇش ويسىتنى پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) نەيان دەۋىست بىرۇا بەو كارەساتە خەمبارە بېھىن.

ئىمامى عومەر كە ھەوالى لە دونيا دەرچۈنى پىغەمبەرى (عَلَيْهِ السَّلَامُ) پى درا، دەست بەجى توورە بۇو و هوشى لەلاى خۇى نەماو شمشىرەكەى بەدەستەوه گرتۇو

دەپەرمۇو: ھەر كەسىك بلىت: پېغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وەفاتى كردووه بەم شمشىرە لە گەردىنى دەدەم، ئىدى ئىمامى ئەبوبىھە كەرتە شريفى هيئناو پاشان بۇ عومەرى سەلاماند كە پېغەمبەريش (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دەبىت بىرىت: (انك مىت وانهم مىتون)...!

بەلىٰ ھاوەلان حەقىيان بۇۋەندە نارەحەت و خەمبار بن بە كۆچى دوايى پېغەمبەر كەيان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ؟ چونكە ئەبوبىھە ھاوەلەنى لە تارىكى كوفرو نەزانى بىنگار كردن و بەرەو پۇوناكايى ئىسلام دەستى گىتن، پېغەمبەر بۇ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ئەوانى فىر كرد كە دەبىت مروقەكان وەك مروقە بىزىن و سىنورەكانى مروقە بۇون نەبەزىن، ھاوەلان چاڭ لەو راستىيە تى گەيشتىبوون كە وەفاتى پېغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) واتە پېچىانى پەيوەندى ئىيان ئاسمانەكان و زەوى، ھەرودە ئەمە وەلامى ئوم ئەيمەن بۇ بۇ ئىمامى ئەبوبىھە كەر ئىمامى عومەر(خوايانلىپانى بىت) كاتىك لەپاش كۆچى دوايى پېغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، سەردانى ئوم ئەيمەن ئانى كەردى، ئوم ئەيمەن دەستى كەردى بە كەريان فەرمۇيان بۇچى دەگرىت..؟!

ئەوهى لەلای خواوه بىت باشتەرە بۇ پېغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، ئەويش لە وەلامدا فەرمۇى: بۇ ئەوه ناگىريم، دەزانم ئەوهى لەلای خواى گەورەيە بۇ پېغەمبەر كەي (عَلَيْهِ السَّلَامُ) باشتەرە! من دەگرىيم بۇ پېچىانى وەحى ئىيان ئاسمانەكان و زەوى! ئىدى ئەوهندە ئەنگەريانە كەي درىزە كېشىاو، ئەوانىش لە كەلىدا دەستىيان كەر بە كەريان؟

پیگه‌ی پیغه مبه ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) له لای نوممه ته که‌ی

پیگه‌ی پیغه مبه ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) له لای نوممه ته که‌ی:

دلی ئەم نوممه ته پرپیتى له خوش ویستى و سۆز بۇ پیغه مبه ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، ئەمە له کاتىکدایه كە به خزمەتى نەگەيشتۇون و نەيان بىينىو، بەلام له گەلن باس كىدىنى هەربوارىتكى تايىبەت بەو سەرورە (عَلَيْهِ السَّلَامُ) نوممه ته کەی بەردەوام سەلاوات و پەھمەتى بۇ دەنیىن، لەم تەوهەدا بەكورتى ئاماژە دەكەين بەپیگەی پیغه مبه ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) له لای نوممه ته کەی:

يەكەم: ھىوا خوازى و ئارەزوو مەندى بۇ دىتنى پیغه مبه ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) له لايەن نوممه ته کە يەوه:

پیغه مبه ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) له چەندىن فەرمۇودەدا ئاماژە بە ئاستى خوش ویستى خۆى كردۇوە له لايەن نوممه ته کە يەوه، ئەوانەي كە له پاش ھاوهلىان دىن تا پوژى دوايى!

ئەمە له کاتىکدایه پیغه مبه ریان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) نەبىينىو بەلام باوه پىان پىيى هىننا وە خوشيان دەويت، هەرۇھا پیغه مبه ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ئاماژە بەوه دەكەت كە له ناو نوممه ته کەيدا كەسى ئەوتۇھىيە، ئاماھەيە ھەموو مال و منداڭ و سەرورەت و سامانە كەي بېھخشىت تەنها له پىتناو بىينىنى بۇوى جوان و درەوشادەي پیغه مبه ردا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) !!

ھەمان كات پیغه مبه ريش (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ئاواتى بەوه خواستووه كە به براکانى بگات، له ئەنەسى كورى مالىكەوە پیغه مبه رى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فەرمۇويەتى: خۆزگە چاوم به براکانم بکەوتايە، ھاوهلىان بەپیغه مبه رى خوايان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وە: ئەي ئىيمە براي توۇنىن؟ لە وەلامدا فەرمۇوى: ئىيوه ھاوهلى منن، براکانم ئەوانەن كە باوه پىان بەمن هىننا وە لە كاتىكدا منيان نەبىينىو..

هه رو ها پیغه مبه ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) له چه ندين فه رموده دا سه رسومه کانی خوئی نیشانداوه به رام بهر باوه ر هینانی ئه و که سانه که نه یان بینیو و به تامه زروییه وه شوینی ده کهون.

دوروهم: پیداگری فه رموده ناسه کان بو بیستنی فه رموده کانی پیغه مبه ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)

پیداگری فه رموده ناسه کان و سور بونیان له سه ر بیستنی فه رموده کانی پیغه مبه رو بلاوکردن وه یان و گه یاند نیان به نه وه کانی پاش خویان، باشترين به لگه يه له سه ر که وردي پیگه کي پیغه مبه ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) له لای نوممه ته که، وه چون پیداگر بون له سه ر بیستنی فه رموده کانی پیغه مبه ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، هه مان کات هیچ ناپه حه تیه که نه یتوانیو له م ٹاوته سارديان بکاته وه، پی کردنی چه ندين مانگ به پی له پیناوه فه رموده يه کي پیغه مبه ردا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) له لایان زور ئاسان بوروه، ئاشکرایه هه موو ههول و ماندوو بونیکيان ته نه لاهه ر خوش ویستي پیغه مبه ره که یان بوروه (عَلَيْهِ السَّلَامُ) که له خواره وه به کورتی ئاماže به په رو شی فه رموده ناسان ده کهین بو فه رموده کانی پیغه مبه ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ).

فروشتنی مال و مولکیان:

(سفیان) سی کوپی (عینه) ده فه رموویت: کویم له شوعبه بورو که ده یفه رموو: هر که سیک داواي زانستي فه رموده (حدیث) بکات و به شوینی بروات ئه وا له پروی مادیي وه مايے پوچ ده بیت و پاره هی به ده ستھو ناميئت، به هوئیه وه له گان (تھشت) کهی دایکم به حهوت دینار فروشت.

زور به رگه گرتیان بو برسیه تی:

(عبدالرحمن) سی کوپی ئه بی حاته م ده فه رموویت: ئیمه حهوت مانگ له میسر بونین له و ماوه یهدا هیچ خوارد نیکی شله مان نه خوارد، له هه موو پوچه کانماندا لای ماموستا کانمان سه رگه رمی خویندن بون، شهوانیش سه رگه رمی چاپیکه وتن و وتوو

وېڭىز بۇين سەبارەت بە وانە كانمان، بوارى ئەوهمان نەبۇو كە خواردن بۇ خۆمان ئامادە بکەين!

پۆژىك خۆم و ھاوەلەكەم لە بازاردا (ماسى) مان بەر چاوشوت و دووچارى سەر سۈرمان بۇين! پاشان ماسىيە كىمان كېرى، بەلام كاتى وانە خويىندىن گەيشتىنەوە ماللەوە، ئىدى نەمان توانى چاكى بکەين و چۈۋىنەوە خزمەتى مامۆستا كانمان و، سەرئەنچام پاش سى پۆژ بوارى گەپانەوەمان بۇ رەخسا بۇ ماللەوە، خەرەك بۇ ماسىيەكە بۇنى دەكرد، ئىدى بە كالى خواردمان!

چونكە بوارى ئەوهمان نەبۇو بىدەينە كەسىك تا بۆمان چاك بكتات، پاشان (عبدالرحمن) فەرمۇسى: بە ئارامى جەستەت ناتوانىت زانست وە دەست بخەيت.؟!

ئەنجام دانى گەشتى دوورۇ درىيۇ پرووکىيەر:

ئىبن ئەبى حاتەم دەفەرمۇيىت: گۈيىم لە باوكم بۇ دەھىفەرمۇسى: يەكەم سال كە بۇ دەست خىستنى زانستى فەرمۇودە پۇيىشتم ماوهى حەوت سالىم پى چوو، ئەوهندەى لە يادم بىت ژمارەى (فرسەخ)ى پىيادە پۇيىم نىياتىرە لە ھەزار فرسەخ كە ژماردۇومە، ئىدى كە لە ھەزار فرسەخ تى پەپى كرد وازم لە ژماردىنى هيتنى، نازانم چەند جار بە پىيادە لە كوفەوە سەردانى بەغدام كردووھ، وە لە مەككەوە بۇ مەدىنە نۇز جار بە پى پۇيىشتووم، لە بەحرىنەوە لە نزىك شارى (سەلا) وە بە پى پۇيىشتووم بۇ مىسر، ھەروەھا لە مىسرەوە بۇ رەملە، وە لە رەملەوە بۇ (بيت المقدس) بە پى پۇيىشتووم، لە رەملەوە بۇ عەسقەلان و، لە رەملەوە بۇ تەبەريەو، لە تەبەريەوە بۇ دىمەشق و، لە دىمەشقەوە بۇ (حىمىص) و، لە (حىمىص) دوھ بۇ ئەنتاكىيە و لە ويىشەوە بۇ تەرسوس، پاشان لە تەرسوسەوە كە راومەتەوە بۇ (حىمىص) لە پىتاناو بىستىنى بەشىك لەو فەرمۇودەيەى كە لە لاي ئەبى يەمان بۇو، پاشان لە (حىمىص) دوھ پۇيىشتووم بۇ

بېیسان و لە بېیسانەوە بۇ (الرقە)، پاش ئەو ھەموو پىادە پۇيىيە ئىنجا لە (الرقە) دا سوارى كەشتى بۇوم بەرەو بەغدا، لەپىش پۇيىشتنم بۇ شام لە (واسط) ھۆ چۈوم بۇ نىل و، لە نىلەوە بۇ كوفە ئەم شويىنانەم ھەموو بەپى بېرىيە.. !
ھەروەها وتراوه بە بەردەوامى لە شەو و پۇزىكدا ماوهى بىست فرسەخ بەپى پۇيىشتوو، ھەمان كات لە توانىدا ھەبووھ كە ئەو ھەموو پىگە يە بېرىت.

سېيھم: زۇرگىرنىڭى دانىيان بە شارەزا بۇون لە ھەموو بوارەكانى ژيانى پىغەمبىرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ورد بۇونەوەو رامان لەشىۋازى ھەلس و كەوت كىدەنى:

بەدرىئاىي مىژۇو ھىچ سەركىدەيەك نەبووھ ھاوەللىانى ، بە ئەندازەي ھاوەللىانى پىغەمبىر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) خوازىيارى شارەزا بۇون بۇوبىن لە ھەموو بوارەكانى ژيانى و، شوين كەوتىنى شويىنهوارەكەيى و گواستىنەوەي ھەوالى دوورۇ نزىكە كان لىيەوە، ئەمەش ھۆگرى ئۆممەتەكەي بۇ ئەو دەردەخات، كە لە ئەندازە بەدەر پىغەمبىرەكەيان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) خوش ويستىووھ بە گەورەيان زانىيە، زانىيان لە ھەموو ئەو بوارانەدا كارىيان كردىووھو پارىزىگاريان لە كارىوبارى ژيانى پىغەمبىر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) كردىووھ بە ھەموو بوارەكانەوە، ھىچ شىتكە لە ژيانى پىغەمبىر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) نىيە كە باسيyan نەكىرىپىت، لە فەرمانەكانى يان لەپىگرى و ئاكادار كەرنە كەنلىكى ھەموويان بۇ باس كردىووين، تەنانەت باسى شىۋازى ھەستان و دانىشتن و پىيىكەنин و زەردەخەنەو عىبادەتى شەو و پۇزى پىغەمبىريان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بۇ ئىيمە كىپاوهتەوە، بىگە باسى چۈنۈھىتى خواردن و خواردنەوەو پۇشاك لە بەر كەرنى پىغەمبىريان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بۇ ئىيمە گواستىووهتەوە، ھەروەها شىۋازى ھەلس و كەوت كەرنى لە گەل خەلکى و خىزانەكانىشى بۇ ئىيمە باس كراوه .
وھ چەندىن فەرمۇودە ھەن كە باس لە شىۋەھى جەستەي پىغەمبىر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دەكەن لە درىشى جەستەيى و پەنكى قىزو پىشى پىزۇنى، شىۋەھى پۇشاكى، حەنى لە چ پەنكىك بۇوە، چ بۇنېكى لەلاخۇش بۇوە، خواردن و خواردنەوەي چى بۇوە... هەتىد .
بەكۈرتى ھىچ بوارىكى ژيانى پىغەمبىر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) نەماوه كە لەلائى ئىتمە شاراوهو نەزانراو بىتت.

پىگەي پىغەمبەرى خوا (عَلِيُّهُ الْأَكْرَمُ وَسَلَّمَ) لاي بونەوەرانى دى

پىگەي پىغەمبەرى خوا (عَلِيُّهُ الْأَكْرَمُ وَسَلَّمَ) لاي بونەوەرانى دى

وهنەبىت پىغەمبەرى ئازىزمان تەنها لەلاي ھاوهەلان و نزيكان و باوهەداران بەرزو
بەرپىز بۇوبىت، بەلكو لە لاي گىانداران و تەنانەت دارو بەرد و درەختى بىتگىيانىش
جىڭەو پىگەيەكى بەرزى ھەبووه.

ھەرئەو كاتەيى كە ئازىزمان لەتەمەنى مەندالىدا بۇو كە دوانزەسال و نزيكەي
دۇومانگ وده پۆز دەبۇو، جاريكتىان لە گەل ئەبو تالىبى مامى دا كە بۇ بازىرگانى
بەرەو شام دەچۈون، كاتىيىك كە يىشتىن بوسپا كە ئەۋى ناوجەيەكە سەر بەشامەو
بەشىكە لە حوران، لە و كاتەدا بەشىك بۇولە و ناوجەيى عەرەبىيەي كە وتبۇو ژىر
دەسەلاتى پۆمانەكانەوە، لە و شويىنەدا راھىبىيەكە بۇو بە (بۇحەيپا) ناوى دەركىردىبۇو،
كە خۆى ناوى (جەرجىيس) بۇو، كە كاروانە كە كە يىشت، بۇحەيرا چۈوه دەرەوە
بۇلايان، پىزى ليتىان و باشتىرين خواردىنى بۇ ئامادە كردىن..! بى گومان پىزۇ حورمەتى
(بۇحەيپا) بۇئەم كاروانە بازىرگانىيە تەنها لە بەرخاتلىرى پىغەمبەرى خوا بۇو! (بۇحەيپا)
پىغەمبەرى ئازىزمانى بە سيفەت كانىدا ناسىيەوە، دەستى گرت و بە ئەبو تالىبى ووت:
ئەمە سەردارو سەرورە جىهانىيانە، خوايى گەورە ئەم مەرقۇقە بەرەحەمەت بۇ گشت
جىهانىيان دەنلىرىت! چاك ئاگادارو پارىزەرلى بىن و خىرا لە شام كارەكانتان جى بە جى
بىكەن و بەرەو وولاتى خوتان بگەرپىنەوە؟ چونكە ئەگەر جولە كە كان بىبىن ئەوا
دەستبەجى دەيناسىنەوە لە پۈزى خۆياندا دەيكۈن!

لە و كاتەداچەند رېش سېپىيەكى قورپەيش ووتىيان تو چۆن ئەمە دەزانىت?
(بۇحەيپا) لە وەلام دا ووتى: كاتىيىك ئىيۇو لە عەقەبەوە هاتن، دارو بەرد نەما
كېنۇوشى بۇ نەبات، ئەوانە (دارو بەردى بى گىان) ن جىگەلە پىغەمبەر كېنۇوش بۇ

مېچ كەسىكى تر نابەن، مەروھا من بەھۆى مۇرى پىيغەمبەرىيەتىكە يەوه
دەناسىمەوه !

وە لەپىرياھەتىكى تردا ھاتووه كە كاروانە بازىگانىھەكە قورەيش سەرسۈپمانى
خويان لەو پىشوازىھە كەرمەي (بوجەيپا) دەردەپىن و پىيى دەلىن كەچەندىن جار ئىمە
بەم ناوجەدا ھاتوين و گوزەرمان كردووه، بەلام تو گوئىت پى نەداوين هوڭكارى ئەم
پىشوازىھە كەرمەي ئىستات چىيە؟ (بوجەيپا) ش لەوەلام دا دەلىت: پىش ئەوهى بگەنە
ئىرە من پەلە ھەورىيكم دى كە بەرە و ئىرە دەھات؟ بۇم دەركەوت كە ئە و پەلە ھەورە
سېبەرى بۇ پىيغەمبەرى ئاخىر زەمان كردووه و زانىم بەرە و ئىرە دىت، لەبەر ئەوهەز
كىد لەبەر خاترى ئە و پىيغەمبەرە ئازىزە دەعوه تنان بىكم و لەبەر ئەوه پىش ئەوهى
بگەن بېيارمدا چاكتىن خواردىتتىن بۇ ئامادە بىكم.

ھەمان كات دارو بەردىش خۆشەويىستى خويان بۇ پىيغەمبەرى خوا دەرىپىوه
كاتىك بەرىگادا دەپۇيىشت، بەرد و شاخ سەلاميانلى دەكىد، ئەمەش بۇ ئەوهى هەتا
پىيغەمبەر لە پەلە و پایاھى خۆى تى بگات و، بىزانىت كە لەم بۇونە وەرەدا ھەموو دروست
كراوهەكان بەندەي خوايى گەورەن و تەسبىحاتى ئە و زاتە پاك و يەرزۇ بلنىدە دەكەن...
ھەروھا پىيغەمبەرى نازدارمان نۇورى چاولۇ وزەى بەردە و اممان دەفەرمۇيىت:
(اني لاعرف حجرا بىكە كان يسلم علي قبل ان ابعث، اني لاعرفه الان).

واتە: لەمەكەدا بەرىئىك دەناسىم، بەر لەوهى لەلايەن پەرەر دەگارمەوه وەحىم بۇ
بىت و، بىمە پىيغەمبەر، ئەو بەردە بەردە وام سلالوی لى دەكىد، ئىستاش ئەو بەردە
دەناسىمەوه.

ھەروھا يە علای كۈپى سەيىابە دەگىرپىتەوە كە جارىكىان درەختى (تەلح) يان
درەختى (سەمورە) بۇوەھات و جارىك بەردەورى پىيغەمبەردا كەپاۋ پاشان پۇيىشتەوە بۇ
شويىنەكەي خۆى! پاشان پىيغەمبەر فەرمۇوى ئەم درەختە مۆلەتى لى وەرگىرت تا
سەلام لى بگات؟

لە فەرمودەيەكى دىكەدا ئىمامى (تىيرمىزى) لە ئىبن عەبىباسەوە گىپارويەتىيەوە، هاتووەو دەفەرمۇۋىت :پىغەمبەرى خوا بەپياويىكى دەشتەكى فەرمۇو: ئەگەر بەو ھېشۈوه خورمايە بلىم وەرە، ئەو يىش بىت ؟ ئايَا شاهىدى ئەوە دەدەيت كە من پىغەمبەرى خام؟ ئەو يىش ووتى: بەلى، پىغەمبەر ھېشۈوه خورماكەي بانگ كرد، ھېشۈوه كەش بە تەكىاندان ھاتە خزمەتى پىغەمبەرى خوا! پاشان پىغەمبەر فەرمانى پىدا بگەپىتەوە شويىنى خۆى، ئەو يىش دەستبەجى كەپايەوە شويىنەكەي ؟

ھەروەها ئىمام عەلى (خواى لى رانى بىت) دەگىپىتەوە و دەفەرمۇۋىت: جاريکيان لە مەككە لە خزمەتى پىغەمبەردا دەر چۈوين بق شويىنىك، لە پىگادا تۇوشى ھەرشاخ و دار و درەختىك دەبۈوين، بەزمانىكى پەوان و پاك دەي ووت: سلاوت لى بىت ئەپىغەمبەرى خوا.

پىويىستە ئاماژە بەوهش بىدەين كەلەسەردەمى بانگەوازى مەككىدا زۆر جار خۆشەويسىستان لە ھەلسوكەرتى نەشىاوى ھاوېش پەيدا كەران بەرامبەر بەخۆيى و ھاوهلە بەپىزەكانى و بانگەوازەكەي نارەحەت و خەمبارو بى تاقەت دەبۇو، لەوبارەوە لە پىوايەتىكى ئەنه سدا ھاتووە: كە پۆزىك حەززەتى جبريل پىغەمبەرى خوا بەخەمبارى بىنى، فەرمۇوى حەز دەكەيت نىشانەيەكت نىشان بىدەم ؟ پىغەمبەرى خوا فەرمۇوى بەلى، پاشان جبريل درەختىكى پىشانى پىغەمبەرى خوادا كەلەپشتى شىوهكەوە بۇو، حەززەتى جبريل فەرمۇوى: ئەى پىغەمبەرى خوا ئەو درەختە بانگ بىكە ! كە بانگى كەد دەستبەجى درەختەكە بە پەگ و بىشەيەوە ھەلگەنراو كەوتە بى و ھاتە بەرددەمى پىغەمبەرى خوا ! پاشان جبريل فەرمۇوى فەرمان بىدە باپچىتەوە شويىنى خۆى، كە پىغەمبەر فەرمانى كەپانەوەي پىدا ئىدى درەختەكە كەپايەوە شويىنى خۆى ؟

ھەروەها جابىرى كۆپى عەبدوللە دەفەرمۇۋىت: لە كەل پىغەمبەرى نازدارماندا لە سەفەر ئىك دەگەپايىنەوە، چۈوينە باخ و بىستانىكى بەنى نەجاپەوە، ئەو باخە

و شتریکی تیابوو به له سه بیوو و، گرتن وبه ستنه‌وهی له توانای هیچ که سدا نه بیوو، هه رچی برپشتایه به لایدا په لاماری دهدا و هیرشی ده‌کرده سه‌ر، ئه مه‌یان به پیغه‌مبه‌ری ئازیزمان راگه‌یاند و داوای چاره‌سه‌ریکیان لیکرد، ئه ویش چووه ناو باخه که‌وه و به‌ره و شتره‌که چووه و بانگی و شتره‌که‌ی کرد، ده‌ستبه‌جی و شتره‌که هاته به‌رده‌می پیغه‌مبه‌ری خواو به چوکدا هات و ملی که‌چ کرد.... ئینجا پیغه‌مبه‌ری نازدارمان داوای کرد و فه‌رموموی لغاوه‌که‌یم بـو بهیتن، به‌و جوره لغاوه‌که‌ی کرده‌وه ملی و دایه‌وه ده‌ست خاوه‌نه‌که‌ی و فه‌رموموی: (انه لیس شیء بین السماء والارض الا یعلم اني رسول الله، الا عاصي الجن والانس).

واته: به‌راستی هیچ شتیک له‌نیوان ئاسمانه‌کان و زه‌ویدا نیه، مه‌گه‌ر ده‌زانیت که من پیغه‌مبه‌رو نیز دراوی خوای گه‌وره‌م، ته‌نها سه‌رپیچی که‌ران و یاخیبوانی جن‌زکه و مرؤفه نه‌بیت.

و هله باره‌ی خوش‌ویستی شاخی نوحوده‌وه سه‌ردارو ئازیزمان ده‌فه‌رمومویت: (ان أحدا یجينا و یجبه).

واته: به‌راستی نوحود شاخیکه ئیمه‌ی خوش‌ده‌ویت و ئیمه‌ش ئه‌ومان خوش‌ده‌ویت. هر سه‌باره‌ت به‌پیگه‌ی پیغه‌مبه‌ری نازدارمان له‌جیهانی دارو دره‌ختدا حه‌ز ده‌که‌ین که ئاماژه به موعجیزه سه‌رسور‌هیتن‌ره مه‌شهوره‌که بدھین، که ئه‌ویش بـی تاقه‌تی و گریانی بنه‌داره‌که بیوو بو دووری له‌پیغه‌مبه‌ری خوا! (که‌ئه‌مه‌ش فه‌رموده‌یه که پله‌ی موت‌ه‌واتیری و هرگرتووه‌و، ئیمامی بوخاری و موسیلم و جگه له‌مانیش ئه‌م فه‌رموده‌یان پیوایه‌ت کردووه) له‌م باره‌وه جابری ده‌فه‌رمومویت: کاتیک پیغه‌مبه‌ر ووتاری بخویندایه‌ته‌وه، پالی ده‌دا به‌یه‌کیک له و بنه‌دارانه‌وه که بنمیچی مزگه‌وته‌که‌یان له‌سه‌ر دانرا بیوو، هاوه‌لآن دوانگه‌یه کیان بو‌پیغه‌مبه‌ر دروست کرد، کاتیک پیغه‌مبه‌ر بو وtar دان پویشته سه‌ری، ده‌نگیکی و ده‌نگی و شتری ئاوسمان له و بنه‌داره بیست، بنه‌داره‌که بـی ده‌نگ نه‌بیوو، هه‌تا پیغه‌مبه‌رهات و ده‌ستی به‌سه‌ردا هینتا ئینجا بـی ده‌نگ بیو!

ئەنەس دەفەرمۇپىت: دەنگەكە بەرادەيەكى ئەتۆ بۇو كە مىزگەوتەكە لەبەر نالى ئە و
بنەدارە كەوتە لەرينەوە.

سەھلى كۈپى سەعدىش لەپىوايەتىكدا دەفەرمۇپىت: خەلکەكەش بەگىيان و بى
تاققى ئەم بنەدارە كەوتەنە گىريان!

ھەروەھا لەفەرمۇدەكەى بورەيدەشدا ھاتۇوهو دەفەرمۇپىت: كاتى بنەدارەكە گىريا
،پىغەمبەر دەستى پېرىۋىزى لەسەر داناو پىتى فەرمۇ: ئەگەر بىتەۋى داوا لە خواى
گەورە دەكەم، ھەتا بتکاتەوە بەدارىكى سەۋزو بەرھەم دارى دونيا؟ ئەگەر يىش حەز
بىكەيت ئەوا داوا لە خواى گەورە دەكەم كە بتکاتە درەختىكى سەۋزو بەرھەم دارى
بەھەشت، بەشىۋازىك كە ئەولىاكانى خوا لە بەرھەمت بخۇن؟ پاشان پىغەمبەر گۈتى بۇ
پاڭرت تا بىزانتىت چى دەلىت، ئەويش لە وەلام دا وتى: حەز دەكەم بىبىمە درەختىكى
سەۋزو بەرھەمدارى بەھەشت و ئەولىاكانى خوا لە بەرھەمەكەم بخۇن...؟!

ئەي ھاوار بۇ ئىمەمى لارى زۇر بلىنى كەم كار و كىردار، بىنکە دارخورمايمەكى ووشكى
رەقى تەقى بى جوولە و بى گىيان ھاوارى بۇ ئە و سەرورە ئازىزەمان بەرز بۇويە و
بەدوورىيەكى كەمى ئە و پازى نەبۇو، دەبىت تامەززۇ بۇونى ئىمە كامەبىت و چەند جار
گىريابىن بۇ ئە و دوورىيە زۇرەمان لەسەرورى ئازىزەمان؟؟؟! ئايا ئەمە وانەيەك نىيە بۇ
خۆشەويىستى، كە خواى گەورە ويسىتۈۋەتى فيرى ھاوه لان وشويىنکە وتوانى ئە و ئازىزۇ
خۆشەويىستە بىكەت؟

ئايا ئەمە پەند و عىبرەت نىيە بۇ ئەوهى موسىلمانان لە ھەمووكات و سەرددەم و
جىيگە و شويىننەكى گونجاودا، لە يادى ئە و ئازىزەياندا بن و بە خۆشەويىستىكە ياندا
بچە ووه.

با ئىمەش ساتىك بىخود ئاسا بلىين:

بە تىكە تىكە بى دلىك كە نەبىي ئىشتىياقى تو
حەياتى من ويسالى تو مەماتى من فيراقى تو

شىئىخ حەسەنى بەسىرى فەرمۇوېتى: موسولمانىنە! بىنکە دار خورمايەك دەنالىنى بۇ پىغەمبەرى نازدارمان و، شەوق و تامەززۇيى بۇ دىدارى فەخرى كائينات ھەيە، داخق ئىتىوھ لەپىشتر نىن كە شەوقتان بۇ دىدارى ئەو خۆشەویستە لە ھەموو شت زىاتر بىت؟ ئىمام شافىيعى دەفەرمۇوېت: خواى گەورە بىنکە دارىكى والى كرد كە بۇ پىغەمبەرى نازدارمان بىنالىنىت، كە ئەمەش بە راستى لە مردوو زىندۇو كىرىنەوە كەى حەززەتى عيسا نۇر گەورە ترە ...

بەشى دووھم

پوژئاوايىه كان چىيان لە پىغەمبەرى خوا

(صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) دەۋىت

لەم تەۋەرانە پىك دېت:

- * ھۆكارەكانى سوکايىھىتى كردن بە پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)
- * ئەو سوکايىھىتىانە لەم سەرددەمەدا بە پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دەكرىن
- * قىسە وتن بە پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لەنىوان شەرىيعەت و بانگەشەئى ئازادى بىرورادا
- * سەر خىستنى پىغەمبەرى نازدارمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ)
- * ھەمووان پىكەوه بەرەو بەرنامەيەكى شەرعى بەردەوام بۇ بەرگى كردن لە پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)
- * پەيامى كۆتايى كونگرهى (رحمە للعالىين)

ھۆكارەكانى سوکايىتى كردن بە پىغەمبەرى خوا (عليه السلام)

لەم چەند سالەدى دوايىدابەپىلانىكى نەخشە بۆ كىشراولەلایەن ھەندىك لە پىشەوابى ئايىنى (گاود و جوولەكە) و سياسەت مەدارو پۆزىنامەنۇسانە و زۆر بى شەرمانە ھېرىش دەكىتى سەر پىغەمبەرى خوا (عليه السلام)، بى گومان ئەم دەست درېشى و بى پىزىيانە بەرامبەر سەرچەم پىغەمبەران و پىغەمبەرى خوشمان (عليه السلام) شتىكى نوى نىيە و مىزۈوه كەيان بۆ سەر دەمانىكى كۆن دەگەپىتەوە، بەدلنىايىھە و خواى گەورە هىچ پىغەمبەرىكى ناردىتىت لەلایەن گەلەكەيەوە بى پىزى پى كراوه ﴿وَلَقَدْ أَسْتَهِزَ
بِرُسُلِّيْ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخَرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهِزُونَ﴾ الانعام: ۱۰.
 ﴿يَتَحَسَّرَ عَلَى الْعِبَادَ مَا يَأْثِيْهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهِزُونَ﴾ يس: ۳۰.
 وە چەندىن ئايىتى تر ئاماژە بەوە دەكەن كە پىغەمبەران لەلایەن دوزىمنانە وە ئىهانە سوکايىتىيان پى كراوه.

كەواتە بۆمان دەركەوت كە دىزايىتى پىغەمبەران شتىكى نوى نىيە، بەلام ئەوهى كە ئىستا سەرى ھەلداوه دەست درېشى كردنە بۆ سەر كەسايىتى پىغەمبەرى خوا (عليه السلام)! بۆ ئەمەش پاساو و دەستەوازەيەكى بى بنەمايان دارپاشتووە و بەناوى جىهانگىرىي و ئازادى بىرۇباوهەوە بەئاشكرا ھېرىش دەكەن سەر پىغەمبەرى خوا (عليه السلام)، بەتايمىت لەپاش يانزەي سىپىتەمبەرەوە بەپىلانى نەخشە بۆ كىشراو و بى شەرمانە ھېرىش دەكەن سەر ئەو پىغەمبەرە ئازىزە (عليه السلام).

لەئىستادا بەرنامەي نويى دوزىمنانى ئىسلام بۆ سوکايىتى كردن بەپىغەمبەر (عليه السلام)، خۆي دەبىنېتىوە لەكارى تاكە كەسى يان ھەولى چەند بالىتكى ناو ئائىنه كان، وە ھەندىك جار ئەم كارە لەلایەن سەركردە سياسييەكانە وە پىشەوابايىتى دەكىت، ھەروەها ئەحبارو پوهبان و دامەزراوه و كۆمپانىيakanى راگەياندى زىزىدە دەلنىايىھە وە پىشەوابايىتى ئەم كارە دەكەن و، بەدواداچۇون دەكەن بۆ جى بەجى كردى.

نەخشە كانيان لەدزى پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، ھەروەك لەكاتى كونگرە پۇزىنامە نۇوسييە كاندا راڭە ياندكارو كەسە ديارە كانى پۇزئاوا، لەو بارەوە بى شەرمانە لىدوان و پۇن كىرىدەن دەدەن.

ئەمە لەكاتىكىدaiيە پۇزئاوا بانگەشە دەكەت بۆ پىكەوە ژيانى ئاشتىيانە و پىزىگىرن لە پىرۇزى ئايىنە كان و دروشمى دژايەتى كىرىنى دەمارگىرى بەرز كىرۇتەوە ! بى گومان ھەموو ئەم درووشمانە تەنها لافيتەي سەر دیوارىن و جىگە لە چەواشەكارى ھىچى دىكە نىن، پىويىستە ئامازە بەوهش بىدەين كە بى ئەدەبى و گالىتە كىردىن تەنها بەرامبەر بەپىغەمبەرى خۆمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ناكىرىت، بەلكو كار گەيشتۈرەتە ئەوهى گالىتە بە ھەموو ئاين و ياسا ئاسمانىيە كان دەكىرىت، بى گومان ھىچ جياوازىيەك نىيە لەنىوان پىغەمبەران و ئەو پەيامەي لەلای خواوه بۇيان ھاتۇوه، سوكاياتى بە پەيامىكى ئاسمانى سوكاياتى كىردىن بەپىغەمبەرەكە و بەپىچەوانەشەوە، ھەروەها سەبارەت بەپىغەمبەرى خۆمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) كە قورئانى بۆ دابەزىنراوه، سوكاياتى كىردىن بە پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) سوكاياتى كىردىن بە قورئان و بەپىچەوانەشەوە راستە.

ئەوهى مايەي نىگەرانييە ھىچ كات دەولەتانى پۇزئاوا ئامادە نەبۇن ئىدانەي ئەم دەست درېشيانە بکەن و لەئاستى ئەم دياردانە كەم بکەنەوە، بەتايبىت پاش ئەوهى دەركەوت كە دەولەتانى ئەورۇپا لەپشت ئەم نەخشە دۆزەخيانەوەن لە دزى ئىسلام و پىغەمبەرە ئازىزەكى (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، لە پوانگەي ئەو پۇوداوانەوە كە لە راپىردوودا بۇياندا، پىويىستە باسىك لەم دياردەيە بکەين و توپىزىنەوە لەسەر بکەين، هەتا بەشىوازىكى زانستىيانە هوڭارە كان ديارى بکەين و چارەسەرى بەسووديان بۆ دابىنلىن.

لىزەوە تىيەكىيشتىن لەدۇخى ئىستامان، كە پىويىستە لەئاست ئەم دياردەيەدا بۇوهستىن و چارەسەرى بۆ بەزىزىنەوە، بەداخەوە دەلىم بە هوى ئەم دياردەيەوە پۇزانە پىرۇزىيە كانمان دەكىيەن ئامانچ و ئايىنەكەمان بە (پىغەمبەرۇ بەرnamە) كەيەوە لەخاچ دەدرىن.

لەپىش باس كردنى هۆكاريكانى سوکايىتى كردن بە پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، پىم خۆشە لە چەند خالىكدا ئاماژە بىمم بە هەلۋىستى كۆمەلگى رۆزئاوايى و بۇچۇن يان سەبارەت بە ئايىنى ئىسلام:

۱- دەركەوتى گروپە چەپ توندپەوهە كان لەم چەند سالەي دوايىھە دا لە ئەمريكادا بىت يان لە ئەوروپا) دا چۈن يەكە، ھەمان كات رەگەز پەرسەتكانى ئايىنى مەسيحى دەورى بالايان ھېيە لە پىرەوى سياسەتى كشتى داو، دەتوانن پۆلىكى كاراو راستەوخوييان ھەبىت لەناوهندى بىياردانى ولاىدا، ئەمەش ئاماژە يەكە بۇ تواناي بالى (موحافzin) پارىزكارەكان لە بەپىوه بىدنى دەولەت لە ولايەتە يەكىرىتۈوهەكانى ئەمريكادا، ھەروھك نۇرىيىك لە دەنگ دەرانى ئەوروپا لە ھەلبىزادنەكان دا لە بەرژەوەندى گروپە ئايىنىه كانى كەنيسە دەنگ دەدەن، ھەمان كات لە ئەمۈماندا مشتۇومەرىيىكى نۇر لە ئارادايى سەبارەت بە شۇوناسى مەسيحى بۇونى ئەوروپا! ئايى دەستور وەك خۆى بىتىتە وە يان ھەموار بىرىتە وە، ئەوروپا لەگەل دراوسى تۈركەكانى دا مامەلە بىكات يان بە پىچەوانە وە.

۲- ھەروھا بۇچۇن و ئاراستەيەكى عەلمانى دىزە دىنى لە كۆمەلگە ئەوروپىيەكاندا بەشىوه يەكى كشتى بۇونى ھېيە، ئەوانىش ئەوانەن كە بە ھىچ جۇرىك بېۋايىان بە ئايى نىيە و خوييان بە ئايىدار نازانن، تەنانەت ئەگەر ئايىنە كە بت پەرسىتىش بىت ياخود وىزدانى دل بىت، جەڭ لەوەش ھەندىكىيان وەك نۇوسرابى سەرپىناسىش پىكە بە خوييان نادەن ھەلگىرى ھىچ جۆرە ئايىنەكىن، ئەمانە ھىچ شتىك بە پىرۇز نازانن، وە خوييان ناپارىزىن لەگالىتە كردن بە پىغەمبەران و پەيامەكانيان، ئەمەش دەگەرتىتە وە بۇ ئاستى پوشىنېرىييان، كە بە شىوه يەكى ھەلە لە ھەموو ئايىنەكان تى كەيشتون، ھۆكاري ئەمەش ئەو شۇرۇشە يە لە دىزى كەنيسە بەرپاكرى، لاي ھەمووان بۇونە بە ئاشكرا بۇونى سەستەمى كەنيسە ئىدى بە بى زانىارى ھەموو ئايىنەكانيان لەلاي خوييان وەك ئايىنى مەسيحى پىناسە كردووە.

۳- ويلايەت يەكگىرتووه كانى ئەمريكا سەرپەرشتى هىرىشىكى ناپەوا دەكات بۇ سەر ئىسلام و موسىلمانان ، بەتاپىيەت لەدواى پۇوداوه كانى يانزەمى سىپتەمبەرەوە ، بەئاشكرا ئەمريكا بۇزىڭىزايىيەكانى خۆى تەرخان كىدوووه بۇ دژايەتى كردىنى ئىسلام ، ئەمروشى لەگەلدا بىت ئەمريكا بەھىچ شىۋازىك ناچىتە ئىز بارى ئەوهى كە پىتىناسەيەك بۇ وشەى (الإرهاپ) دابىنرىت كە خۆى سەرپەرشتى دەكات، ھەمو توانا سەربىانى و رامىيارى و ئابورى و پوشنبىرييەكانى خۆى تەرخان كىدوووه بۇ دژايەتى كردىنى ئىسلام و ئومىمەتى ئىسلامى ، ئىدى لە ھەر شوينىكى جىهاندا پقى لە ھەر پارت و كۆمەلتىكى ئىسلامى بکەۋىت ، دەستىبەجى دەيقاتە خانە تىرۇدەوە و بەو بىيانووھە لەناوى دەبات ، تەنانەت لە جەنگى (دژە تىرۇر) كە ئەمريكادا خەبات كارانى غەززەو شىشان بە تىرۇریست لە قەلەم دەدرىين و ، پۇوسىياو تۈركىيائى عەلمانى و قەوارەى زايىنېش بە ئازادى خوانزو مروۋە دۆست دىننە ئەزىزمار ! بەو شىۋەيە ئەمريكا بەبىيانووى جەنگى دژە تىرۇر دەستى خستووهتە گەرۇوي ئومىمەتى ئىسلامىيەوە ، بۇزى لە دواى پۇز بارۇودۇخى موسىلمانان خراپىت دەبىت و كەسىش بۇيى نىيە لە بەرامبەر ئەم سەتمە يەك لەدواى يەكانى ئەمريكادا بتوانىت قىسە بىكەت . ! بەدىلىيائىيەوە ئەمەش ھەر درېز كراوهى جەنگى حاج پەرسىيە لە دژى ئىسلام ، بەلام لەزىرنىاوىكى تىردايە ! ئامانجى سەرەكى ئەمريكاش لەم جەنگەدا دەست گىتنە بەسەر جىهاندا ، وەك دەزانىن گەورەترين دامەزراوهى راگەياندىش لەم ھىرىشە ناپەوا يەدا پشتىگىرى ئەمريكا دەكات و ، بەردەۋام ئايىنى ئىسلام بە تىرۇد و توندپەۋى تاوانبار دەكات ! بەو بىيانووھە دژايەتى ئىسلام دەكات ، ئەمە لە كاتىيەكايە كە سەدەھا گۇوپى تىرۇدىستى مەسيحى و جوولەكە لە ئەورۇپاو ئەمrika جىهاندا بۇونىيان ھېيە و كارى سەرەكى ئەم گۇوپانە كوشتن و سەربىپىن و فەراندىنى مروۋەكانە . ! بەلام جەنگى دژە تىرۇر ئەمانى نەگىرتووهتەوە . ! لەبەر ئەوهى لە سەنگەرى ئەمrika كار دەكەن كوشتن و سەر بېرىنە كەشىان بە خزمەتى مروۋاپايدىتى دىتتە ئەزىزمار !

- ئەمريكاو ئوروپا له ئەمۇماندا ترسىكى گەورەيان ھەيە سەبارەت بە دووبىارە كەپانەوهى شارستانىيەتى ئىسلامى ! ترسىان ھەيە كە ئىسلام بېيتەوە بە پەركەبەرە بەھىزەكەي شارستانىيەتى پۆزئاوا؟ بەلى ئەمانەو چەندىن هوڭارى تر وا دەكەن كە بەردەوام دوژمنان دژايەتى ئىسلام و موسىلمانان بکەن.

پىويستە ليىرەدا ئاماژە بەوە بکەين كە ئىمەى موسىلمانان ھەركىز ئايىنەكەمان پىگەي ئەوهمان پى نادات لەم ھىرىشەي دوژمناندا، ھەمو روژئاوا بکەينە ھاوېش و شەرىكى ئەو ھىرىشانى كە دەكىيەنە سەر ئىسلام و موسىلمانان، بەلكو ئەوروپا و پۆزئاوا چەندىن بىرۈبۈچۈونى جياواز لەخۇ دەگرىت و ھەرى يەكەيان بۈچۈنىكى ھەيە سەبارەت بە ئىسلام، دەتوانىن ھەلۋىيىتى كۆمەلگا پۆزئاوايىه كان بەرامبەر يە ئىسلام بەسەر پىنج گروپدا دابەش بکەين، ئەوانىش :

- كۆمەلىكىيان تەنها ئامانجىيان دژايەتى كردىنى ئىسلام و موسىلمانانە، بەردەوام كاريان گالتە كردنە بە ئىسلام و پىغەمبەرەكى (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، دەتوانىن بلىيەن ئەم گروپەيان درىزە پىندهرى ھەلۋىيىتى باو باپيرانيان لە بۇ دژايەتى كردىنى ئىسلام و پىشىنى داخى دلى خويان بەرامبەر ئەم ئايىنە مەزنە.

- كۆمەلى دووهەميان لە نەزان و سېلەكان پىك ھاتۇن، ئەمانە ھىچ شارەزايىه كىيان سەبارەت بە ئىسلام نىيە، بىگە ئەگەر زانىارىيە كىيان سەبارەت بە ئىسلام ھەبىت ئەوا لە كۆمەلى يەكەمەوە وەريان گرتۇوە نەزانانە شوين كۆمەلى يەكەم كەوتۇن، ئەمانىش سەبارەت بە ئىسلام وەك كۆمەلى يەكەم سەتكارو داپوشەرى حەق و راستىن.

- كۆمەلى سىيەم دەكەۋىتە نىوان كۆمەلى يەكەم و دووهەمەوە، دەتوانىن بلىيەن ئەمانە ھىچ ئامانجىيەكىيان نىيە جىڭە لە تىرکىردى ئارەزۇو و حەزە سىككىسىيە كانىيان، نايانەۋىت ھىچ شتىك بىستن سەبارەت بە ئىسلام و پىغەمبەرەكى، جياوانى كردن

لەنیوان حەق و باتىن دا بەلاي ئەمانەوە گىنگ نى، ئەمانە ئامانجىان تەنها تىركردىنى ئارەزۇوه كانىيانە.

٤- هەرچى كۆمەللى چوارەميشە بە ئەھلى ئىنساف و دادوھرى دادەنرىن، ئەمانە شارەزاييان سەبارەت بە ئىسلام و بىنەما مروقايەتىيەكانى ئەم ئايىنە ھەيە، ئىسلام وەك ئەوهى كە ھەيە دەيناسن، چاك لەو پاستىيە گەيشتۇن كە ئىسلام ئايىنى دادوھرى و ئاشتى و يەكسانىيە و هوڭارى بىزگاركىرىنى مروقايەتىيە لە قەيران و كېشەكان، ئەمانە لەدژى ئەوهەن كە ئىسلام وەك ئايىنى تىرۇرۇ توندىرەوى بىناسرىت، دەتوانىن بلىيەن ھەلۋىستى كۆمەللى چوارەم بەرامبەر ئىسلام وەك ھەلۋىستى ئەبوو تالىبى مامى پىغەمبەرى خوايەو، چەندىن ھەلۋىستى جوان و مروقانەيان بەرامبەر ئىسلام و پىغەمبەرەكەي (صلوات الله عليه) نواندۇوه، ئەم كۆمەلەش زىاتىر لە نوخبەي چىنى توپۇزەر و پوشنبىرەكان پىك ھاتۇون، بۇ نموونە وەك توپۇزەرە فەرەنسى (جوسلىن سىزىرى) و پۇزىنامەنۇسى بەريتاني (روپرت فيسك) و (مارکوس بورجا) ئى ماموستاي زانستە ئايىنەكان لەزانكۆي (أوريغون) ئەمرىكى، و (فرانسو بورجا) ئى توپۇزەرەي بەناوبىانگى فەرەنسى و (كارىن امسترونچ) ئى نۇسەرەي بەناوبىانگى بەريتاني، كە ناوبىراو خاوهەنى چەندىن كىتىبە سەبارەت بەئىسلام و مۇسلمانان و جوولەكە، ھەرۋەھا (تشارلن) ئى جىڭرى شاي بەريتانيا، ناوبىراو گەورتىرەن شاھىدى داو بەرپەرچى ھەمۇ ئەو توّمەتانەي دايىوه كە ئىسلاميان بە ئايىنى توندۇ تىيىنى ناودەبرد، بەللى (تشارلن) مىزۈويەكى بۇ خۆي نەخشاندو بۇو بە گەورەتىرەن بەرگرى كار لە ئايىنى ئىسلام! ناوبىراو پاگەياندىن چەواشەكارى پۆزئاواي دووچارى نا ئومىيىدى كرد! كە دەيان ويست ئىسلام بە تىرۇرۇ توندۇ تىيىنى بىناسىتىن، (تشارلن) هات ئەو ھەمۇ فەزلى و چاكانەي ئىسلامى بۇ كۆمەلگەكى پۆزئاوايى پۇون كرده وەو ھەمان كات كۆمەلگەكى پۆزئاوايى بەشىوھىيەكى گشتى بە قەرزازى شارستانىيەتى ئىسلامى زانى.

پېویسته كە مۇسلمانان بەردهوام بەچاۋى پىزەوە سەيرى ھەلىيىستى ئەم جۇرە كەسانە بىكەن و سوپاسىان بىكەن و، ھەولۇ بىدەن بە كردهوە جوانەكانىان بەرەو ئىسلام باڭھەشىyan بىكەن و ھاوكارىيان بن، ھەتا زىاتر لە ئىسلام شارەزا بىن و لەدل و دەرۈونىياندا زىاتر ئەم ئايىنە خۆشەویست تىرىبىت.

- كۆمەلى پېنچەميش لە مۇسلمانانى پۆزىاوا پىك ھاتۇن، ئەمانىش بەردهوام بە رەوشته جوانەكانىان سەرنجى كۆمەلگا پۆزىاوايىه كانىان بۇ لای خۆيان راکىشاوه، لەلايەكەوە خەريکى بلاڭىرىنى دەدەنەوە كە لەدېنى ئىسلام و مۇسلمانان بلاۋ دەكىتىنەوە، ئەو پېپوو پاڭەندانەش دەدەنەوە كە لەدېنى ئىسلام و مۇسلمانان بلاۋ دەكىتىنەوە، پېویسته ئاماژە بەوە بىكەين كە ئەمپۇ مۇسلمانانى پۆزىاوا راستەخۆ نمايشى ئىسلام دەكەن وەك نوينەرى ئايىنەكەى پەروەردگار لە پۆزىاوادا ھەلس و كەوت دەكەن. ! ئَا ئەمەيە هوڭكارى ئەوەي كە بۇذ لە دواي بۇذ ژمارەي مۇسلمانان لە پۆزىاوادا لە زىياد بۇوندایەو، زۇرىيە ئەوانەيش كە مۇسلمان دەبن لە چىينى پوشىنىپ زانا بەناو باڭگەكانن و ئەم دىاردەيەش دەسەلاتدارانى پۆزىاواي دووچارى شوڭ كردووە !

هوکاره کانی سوکایه‌تی کردن به پيغه مبهري خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)

هوکاره کانی سوکایه‌تی کردن به پيغه مبهري خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)

يه‌كه‌م: هوکاره (زاتی) او خودیه کانی سوکایه‌تی کردن به پيغه مبهري خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ):

مه‌بهاست له هوکاره خودیه کان ئه و هوکارانه که به‌ناو په‌گ و پيشه‌ی دوژمنانی ئیسلام دا چوونه‌ته خواره‌وه، به‌هويه‌وه هموه وليکی خويان خستووه‌ته گه‌ر له‌پيٽناو دژايه‌تی کردنی ئیسلام و پيغه مبهره‌که‌ی دا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، واته ئه‌م هوکاره خوديابه په‌يوه‌نديان به‌هبيج پالن‌هريکي ده‌ره‌كىه‌وه نيه، به‌لكو زياتر به‌رقين‌كى پيشه‌داری مي‌شويي دوژمنان به‌رامبه‌ر به‌پيغه مبهرو ئاينه‌که‌ی له قله‌م ده‌درین، لي‌رده‌دا هه‌ول ده‌ده‌ين که ئاماژه به‌هو هوکارانه بکه‌ين و به‌شيوه‌ي‌ه‌كى وردو با به‌تیانه قسه‌يان ده‌رباره بکه‌ين.

يه‌كه‌م: دژمنايه‌تی ئايینى:

خواي گه‌وره له چه‌ندين ئاييه‌تى قورئاني پيرۆزدا ئاماژه‌ي به‌دژايه‌تى کردنی ئه‌هلى ئيمان کردوه له لايـن (گاوـرو جـوـولـهـکـهـ)، کـهـ بـهـ رـهـ وـاـمـ ئـهـ وـاـنـ گـالـتـهـ وـقـهـ شـمـهـ رـيـ بـهـ ئـايـنـ ئـيـسـلـامـ دـهـ کـهـنـ وـهـ کـهـ دـهـ فـهـ رـمـوـوـيـتـ: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَنْحِذُوا الَّذِينَ آتَحْذَوْا دِينَكُمْ هُنُّوا وَلَعَبًا مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارُ أَوْلَاهُمْ وَأَنَّقُوا اللَّهَ إِنْ كُثُمْ مُؤْمِنِينَ ۝ وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ آتَحْذَهُوا هُنُّوا وَلَعَبًا ذَلِيلًا ۝ إِنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ۝﴾ المائدة: ۵۷، ۵۸.

واته: ئه‌ي ئه‌وانه‌ي باوه‌پتان هي‌تاناوه، نه‌كهن ئه‌وانه بکه‌نه پشتیوان و جيگه‌ي متمانه‌ي خوتان که گالت‌ه و گمه‌يان به ئاينه‌که‌تان کردوه، چ له خاوه‌نى كتىبى پييش خوتان، چ له بىباوه‌پان، له خوا بترسن و پاريزكار بن ئه‌گه‌ر ئيـوهـ باوهـهـ دارـنـ، كـاتـيـكـ ئـيـوهـ بـانـگـ دـهـ دـهـنـ بـوـ نـوـيـزـ، نـوـيـزـهـ کـهـ تـانـ دـهـ کـهـنـ گـهـ مـهـ وـ گـالـتـهـ، چـونـکـهـ ئـهـ وـانـهـ کـهـ سـانـيـكـ بـهـ رـاستـيـ ثـيرـ نـابـنـ وـ نـافـامـ.

هروهها سه بارهت به هوله کانی ئهوان بو گومراکردنی ئیمانداران و پاشگه زکردن و ھیان لە ئائینى ئىسلام دەفه رمۇيىت: ﴿ وَقَالَتْ طَّائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِمْنَوْا بِالِّذِي أُنزِلَ عَلَى الَّذِينَ إِمْنَوْا وَجَهَ الْنَّهَارَ وَأَكْفَرُوا أَخْرَهُ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۚ وَلَا تُؤْمِنُوا إِلَّا لِمَنْ تَبَعَ دِينَكُمْ قُلْ إِنَّ الْمُهْدَى هُدَى اللَّهُ أَنْ يُؤْتَقَ أَحَدٌ مِّثْلَ مَا أُوتِيتُمْ أَنْ يُبَاحَ حُكْمُ عِنْدَ رَبِّكُمْ قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ يَبِدِّي اللَّهُ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلَيْهِ ۚ ۲۲﴾^{۷۲} ال عمران: ۷۲، ۷۳.

واته: دەسته يەك لە خاوهن كتىبەكان (جوولەكە كان) و تيان بە تاقمىكىيان: ئىيۇھ لە سەرەتاي پوئىدا بە درۇوه باوھر بېتىن بە و قورئانى كە بو ئیمانداران پەوانە كراوه، بەلام لە كوتايى پوئۇ دەمە و ئىوارەدا پەشىمان بىنەوە بو ئەوهى ئەوانىش لە گەل خوتاندا پاشگەز بکەنوه، هروهدا دەلىن: بىرلاو متمانە مەكەن بە كەس جىكە بە و كەسانەى كە شوينى ئىيۇھ كەوتۇن! ئەرى (بىلە) پىيان بلى: كە بە راستى هەر هيدايەت و پىنۋىنى خوايى هيدايەت و پىنەمۇنىيە، كە چى جوولەكە كان بە يەكترى دەلىن: دان بەوهدا مەتىن كە كەس وەكى ئىيۇھى پى بە خشراوه باسى (تەورات و كۆتا پىغەمبەريش مەكەن) تا لاي پەرەردگارتان و سېبى لە قىامەتدا قىسىيان زال نېبىت بە سەرتاندا، ئەرى (بىلە) پىيان بلى: بە راستى هەرچى پىزۇ بە خشش و فەزلە ھەيە بە دەست خوايە و دەبىھە خشىت بە و كەسانە شايىستەن، بى گومان خوا فراوانگىريو زانايە.

هروهها بەردەوام لە نىوان پىغەمبەرى خوا (صلی الله علیه و آله و سلم) و ھاویەش پەيدا كە راندا ململانى ھەبۈوه، ئەوان ھىچ كات ئاماھىي ئەوهىان تىدا نەبۈوه كە لە بەرامبەر حق و باتىدا بىللايەن بن، بە پىچەوانەوە لە سەنگەرى بەرگرى كردىنى ھاویەش پەيدا كە راندا بۇون ﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْرِ وَالظَّاغْنَةِ وَيَقُولُونَ ۚ ۲۳﴾

۱۰۵) لَيْلَدِينَ كَفَرُوا هَتَّوْلَاءَ أَهْدَى مِنَ الَّذِينَ أَمْنُوا سَيِّلًا

۱۰۶) اللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُ نَصِيرًا النساء: ۵۱، ۵۲.

واته: ئایا نه تزانیوه ئه وانه بەشیک لە کتیبی ئاسمانیان پېدرادوھ کەچى لەگەل ئوه شدا باوھریان بە فالچى و جادووگەر و بت و پېیکەرو شەیتان ھەیە، دەربارەی ئه وانه کە بى باوھپن دەلین: ئه وان چاکترن و پېیازى پاستریان گرتۇوھ، تا ئه وانه کە باوھپو ئیمانیان بە ئایینى ئیسلام ھىناوه، ئه جوولەكانه کەسانىك خوا نەفرىنى لى کردوون، کە سىكىش خوا نەفرىنى لى بکات، ئه وە ھەرگىز ھىچ كەست دەست ناكەویت بىكەيتە پشتیوانى.

ھەروەها سەبارەت بە لايەنگى بەنى قورپەيزه بۇ قورەيش و غەتەفان و سەرئەنجاميان دەفەرمۇویت: « وَأَنْزَلَ اللَّهُنَّا ظَاهِرُهُمْ مَنْ أَهْلَ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا قَاتَلُوكُنَّ وَتَأْسِرُوكُنَّ فَرِيقًا » الاحزاب: ۲۶.

واته: ئه وانه بىشتیوانى قورپەيشىھ کانىان كرد لە خاوهنى کتىبى ئاسمانىيە کان لە جوولەكانى بەنى قورپەيزه، خواى گەورە لە قەللاکانىان دايگىرن و ترس و بىمى خستە دلىانەوە تا وايان لى هات، ئىيە سەرئەنجام دەستەيەكتان لى كوشتن و دەستەيەكى تريستان لى بەدلەن گىرن.

لە بەرئەوە لە چەندىن جىيگەدا قورئانى پىرۆز هوشدارى دەداتە باوھرداران كە بە ھىچ شىيەيەك جوولەكە گاوردەكان نەكەنە دۆست و پشتیوانى خويان وەك دەفەرمۇویت: « يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَنْتَخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْ لِيَاءً بَعْضُهُمْ أَوْ لِيَاءً بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَإِنَّهُمْ إِنَّمَا لَيَهُدِي الْقَوْمَ أَلْظَالِمِينَ » المائدة: ۵۱.

واتە: ئەى ئەوانە باوهېرتان ھىتىناوه جوولەكە و گاور مەكەنە يارو يارو رو پشتىيونى خوتان، ئەوانە ھەندىكىيان پشتىيون و پشتىگىرى يەكتىن، ئەو كەسەى پشت بەوان بېھستىت (حسابى ئەوانى بۇ دەكىت) بەراستى خوا ھىدابەتى قەومى سەتكار نادات. ئەم دۇزمىنابەتىيە ئايىنە مىرزووبىيە گاورو جوولەكە لە بۇ ئىسلام ھۆكارييلىكى سەرەكى بۇوه، ھەتا ئايىن ئىسلام لەلايەن ئىمپراتورىيەتى پۇمانى و بىزەنتىيە و قبۇل نەكىت و، پىگە نەدەن كە ئايىن ئىسلام لە سنورى قەلەمپەرى دەسەلاتياندا بىلە بېتىھە وە، سەرئەنجام شمشىريان بەرز كردە و بەپۇوى ھەلۋىستى ئاشتىيانە ئايىن ئىسلامدا، ئىدى لىرە وە قۇناغەكانى فەتح و بىزگارى دەستى پى كەدو، بە و ھۆيەشە وە مىللەتان و گلانى عەجەم پۇل پۇل دەھاتنە ناو ئايىن ئىسلامە وە.

بەلىن پۆزئاوايىه كان لەدىز زەمانە وە لەتىپوانىنى ئايىن خۆياندا ئەۋەيان داوه بەگوئى وە چەكانىياندا كە پىغەمبەرى ئاخىر زەمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) پىغەمبەرى دروينە يە ! باشتىرين نموونەش كە دەيسەلمىنەت ئەوان لە دۇزمىنابەتى كەنلى ئايىن ئىسلام دەست ھەلئاگىن، ئەو ھەلۋىستە پاپا (بىنديكىت) ئىشانزەيەمە، كە پاپا بەر زىرىن پلە ئايىن يە لە بۇزئاوا داوا، ناوبرار بەشىۋە يە كى زۇر دېنداھە ھىرىشى كرده سەر ئىسلام و پىغەمبەرى ئىسلام (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، ئەمەش لەميانە ئىكۈپىكدا رايىكەياند كە لە زانكۆئى (رېجىستر) لە ۱۲ / سىپتەمبەرى ۲۰۰۶ دا بۇي گىرابۇو، (بىنديكىت) لە بەر دەم دەيان زاناي ئەلمانى دا ھاتە گۇۋەتى: نىشانم بەدەن (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لەم سەر دەم نوپىيە دا چى پىشىكەش كردووه، جىڭ لە چەند كارىيکى شەيتانى، (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ھىچ پىشىكەشى مروقايەتى نەكىردووه، بۇ نموونە بانگەشە دەكەت بۇ بىلە كەنلى ئايىنە كەنلى بە زەبرى شمشىر. !

ئەوهى جىڭكە سەرسورپمان بۇ كۆپەكە ئاپىراو تايىبەت بۇو بە قىسە كردن، سەبارەت بە پەيوهندى نىوان باوهې لۆزىك و گىنگى كەنلى كەنلى كەنلى كەنلى ئايىنە كاندا ! پاپا خۆى چاك لەو پاستىيە تىڭي يىشتوووه كە ئەو قسانە ئەو ، بۇچۇونى

زۆربەی ھەرە زۆرى شوین کە تووانى ئايىنى مەسيحىيە و ھەموويان پشتگىرى ئە و بوچۇونانە دەكەن ! ئەم ھىرشه ناپەوايەى پاپا ھاوكاتە لەگەل ئە و ھىرشانەدا كە ئىسلام بە تىرۇزو توغاندىن ناول دەبەن، ئەمەش زنجىرە ھىرىشىكى بە رىنامە بۇ دارپىزداوه، لەلاين پاگەياندىن و دەسەلاتدارانى پۆژئاواوه سەروكايىتى دەكىيت و ، بەردە و امىش لەلاين كەنيسە و ھىرشن دەكىيتە سەر ئايىنى ئىسلام و بى ئەدەبى دەكىيت لە بەرامبەر چاكتىن درووست كراوى خودا كە ئەو يىش پېغەمبەرى ئاخىر زەمانە (عليه السلام).

ئەمە سەرەپاي ئەوهى كاتىك پاپا ئەم ژەھەرى پاشت ! ئەمرىكا يادى پىنج سالەي پووداوى يازھەرى سېپتەمبەرى دەكردەوە، لە و ساتە وەختەدا كە جىهانى پۆژئاوا پرسىياريان دەكىد سەبارەت بە داھاتووى پەيوەندىيە كانيان لەگەل جىهانى ئىسلامى دا، پاپا بە شىۋازىك قىسى دەكىد وەك ئەوهى خوتى بىريار دەھەرى سەرەكى بىت سەبارەت بە داھاتووى پەيوەندىيە كانيان لەگەل جىهانى ئىسلامى دا، كە بىگومانىش ھەروا بۇو ؟ چونكە كەنيسە بچووكلىرىن پەخنە ئاراستەي پاپا نەكىد چ جاي ئەوهى كە لېپچىنە وەى لەگەل دا بکەن و سزاي بدهن.

دۇوەم : كىنهى مىڭۈسى :

مەبەست لە كىنهى مىڭۈسى ئە و كارىگەريانەن كە بەھۆى فتووحاتە ئىسلامىيە كان وە لە دەررۇنى دوزىمنانى ئىسلام دا درووست بۇون، لە كاتىك دا سوپاي ئىسلامى دەستى كىد بە پىزگار كىدىنى ولاتى شام و مىسىر ئەنادۇلى توركىياو ئەندەلووس و پۆژەلاتى ئەوروپا، ھەروەها جەنگى (ئەجتادىن و يەرمۇك و فەتحى قودس و عموريە و زەلاقە و (حطين) و پىزگار كىدىنى قودس لە دەستى خاچ پەرستان و پىزگار كىدىنى قوستەنتىنېيە)، ئەمانە ھەموويان كۆمەلە پووداوىكى زۆرگەورەن و ھەموو سەرەمەنەك لە بىرە وەرى پۆژئاوابىيە كاندا بۇونيان ھەيە، ھەمان كات بۇونەتە گىرىيەكى گەورە و بەردە وام لە دۇوى ھەلەتكە دەگەپىن ھەتا تولە ئىخوييان لە موسىلمانان

بىكەنەوە، وەك دەزانىن لە جەنگى خاچ پەرستان دا بەشىكى تولەى خۆيان لە جىهانى ئىسلامى كردىدە، چەندىن قەسابخانە و كردىدە و دېنداھە يان لەدزى مۇسلمانان ئەنجام دا، كە لىرەدا دەكىرت (محاكم التقىش) بە گەورە ترىينى ئەو قەسابخانە دابنەتىن لە مىشۇرى جەنگى خاچ پەرستان دا لەدزى مۇسلمانان، ئىدى با ئەو ھەموو كارەساتانەي سەرددەمى نىۋى لە ولادە بۇوهستىن كە بەناوى تىرۇرەدە سەپاندىيان بەسەر مۇسلمانانداو، بەو بىيانووەدە تولەى راپىردووی خۆيان كردىدە.

بى گومان خاچ پەرستان تولە سەندىنەدە ئىستايىان بە قەرە بۇوكىرىنى دەھى راپىردوو دەزانىن ! تولەى دۆپاوى و شكسىتى ئىمپراتۆرە كانىيان لە راپىردوودا لە مۇسلمانانى ئىستا دەكەنەوە.

بە دەلىنیا يىدە بەرددە وام لەلائى تاكى پۆزئاوايى (ترس لە ئىسلام) ترسىتكە ھەردەم لە نوپىيۇنەدەدایە، ئەمەش ئەم پق و كىنە لىكى دەداتەدە كە بالى كىشاوه بەسەر سىاسەتى پۆزئاوادا بەرامبەر بە جىهانى ئىسلامى لە سەرددەمى نىۋى دا:

۱- گەلە كۆمە كەردىيان لە خەلافەتى عوسمانى: خاچ پەرستان بەرددە وام لە ھەولى ئەوەدا بۇون كە خەلافەتى عوسمانى بىرپۇختىنن و دەيان وىست بە بۇوخانىنى ئەو دەولەتە قەرە بۇرى ئەو پق و كىنە مىشۇوييە يان بىكەنەوە، بۇ ئەو مەبەستە و لەسالى (۱۹۰۷) دا بەريتانيا داوايى كرد كە لىزىنە يەك لەنپىوان حەوت دەولەتە داگىر كەرە پۆزئاوايى كەدا پىتەك بەيتىرىت، بۇ تاواوتى كەنەن ئەو مەترسىيانە كە بۇوبە بۇرى بەرژە وەندىيە كانى ئەو دەولەتاناھ بۇوهتەدە لەلایەن دەولەتى عوسمانى دەھى دەولەتى عوسمانى لىزىنە كە راپۇرتىكى بلاكىرىدەدە داوايى كرد كار لەسەر لاوازكىرىنى دەولەتى عوسمانى بکىرىت و دواتر ھەولى بدرىت كە ناوجە كانى ژىر دەسەلاتى دەولەتى عوسمانى پارچە پارچە و دابەش بىرىن و، ھەمان كات چەندىن دەولەت لە چوار چىوهى قەلە مېھۇرى دەولەتى عوسمانى دا درووست بىرىن .

-۲- کاتيك هيزه کانى بهريتانيا شاري قودسيان له سالى (۱۹۱۷) دا به فه رمانده يى (لينبى) داگير كرد، ناوبر او يه كم فه رمانده يى پژئاواييه که چووبىته ناو قودسە وە له پاش بىزگار كردنى لە لايەن سەلاحە دينى ئېيووبىيە وە، (لينبى) لە گەل چۈونە ناو قودسە وە پايگە ياند کە ئىستا شەپى خاچ پەرسى كوتايى هات، هەروەھا پاش ئەوهى كە فەرهنسىيە کان له جەنكى (ميسلون) سى سالى (۱۹۲۱) دا شاري ديمەشقىان داگير كرد، فەرمانده يى هيزه کانى فەرەنسا جەنەپال غۇرۇ پۇيىشە سەر گۇپە كە سەلاحە دينى ئېيووبىي و پايگە ياند: ئەى سەلاحە دين بىرۋانە و دۇوبىارە كە پاینە وە !

-۳- بە هەمان شىوە ئە و بق و كىنە مىزۇوييە دانىشتۇوانى بۆسە وەرسك و ناوجەي بەلقانىشى گرتە وە، كە لە لايەن هيزه سرپىيە کانە وە لە دىريان ئەنجام درا له سالانى نە وە دەکانى سەدەي پابردوودا، لە بەر چاوى ھەموو جىهان دا چەندىن قەسابخانە و كوشتنى بە كۆمەل لە لايەن سرىيە خوين مژە کانە وە ئەنجام دراو، بە ئاشكراو لە بەر چاوى پىكخراوه کانى ئافره تان و مافى مرۇق دەيەها ئافرهت پاش ئەوهى كە لە بەر چاوى ھاوسەرە کانى خويانە وە دەست درىثيان دەكرايە سەر، پاشانىش بە دېندا نە تەرىن شىوە دەيان كوشتن.. لەو كاتەدا جىهان و شارستانى پژئاوا بە رامبەر ئەم كارە ساتانە كە بۇ بى دەنگ بۇون، ئەوهى كە سىپ بە ئەنجامى دا لە بۆسە وەرسكدا بە درۇ خەرە وە ھەموو درووشمە بىرىشكە دارە کانى پژئاوا بۇون سەبارەت بە ئازادى و، سەرىبەستى لە ئائىن و فەريي لە رەگەزۇ ئايىندارى دا ! !

-۴- لە پاش پۇداوه کانى يانزەي سىپتەمبەر ئە و پاستىيە بە ھەلە لە زارى جورج بۇشى كور دەرچوو و پايگە ياند: ئەمە جەنكى خاچ پەرسىيە ! ! هەرچەندە دواتر بە فشارى دەورووبىرە داواي ليبوردى كرد، بەلام دەبىت ئىمە موسىمان ئاكىدارى ئەوه بىن و بىزانىن كە ئەمە راستىيە كەو لەناخى ھەموو تاكىكى پژئاوايى دا پەگ و پىشە قوقۇلى دا كوتاوه، پىتىيىستە ئىمە لەو كىنە مىزۇوييە ئەوان پەند وەرىگىن.

۵- قەشەى بەناو بانگى ئەمريكى (فېلىپ بىنھام) بەردەۋام لەپىتى دوانگەى راڭگەياندەكانەوه، داواى ئەنجامدانى ھەلەمەتىكى خاچ پەرسىتى دەكتات بۇ ئاشكرا كردىنى ئەو درۇيانەى خۆى وتنى كە ناوى نراوه ئىسلام، ھەتا لەو پىگايەوە ئەمريكا لە شەپو خراپەي ئىسلام پىزگار بىرىت، ھەمان كات ناوبراو پىيغەمبەرى خوا (عَلِيُّهُ الْحَسَنُ) بەوه توّمەتبار دەكتات كە هوڭارى لەناو چوونى دەيان ملىون كەسە لەو كاتەوه كە وەك فرياد پەس بۇ پىزگار كردىنى مروقەكان نىيرداوه.

كەواتە ئىيمەى موسىلمان لە بەردەم كەلتۈورىكى مىّزۇويي كەنيسەو پىياوانى سىياسى پۆزئاوادىين، ئەو كەلتۈورە پېرە لە پىق و كىين و بوغۇز لەدزى ئىسلام و پىيغەمبەرەكەى، تەنها هوڭارىك بېيتە فاكتەرى بەھىز كردىنى موسىلمانان بۇ پۇوبەپۇ بۇونەوهى پۆزئاوا، گەرانەوهى بۇ پەيامەكەى پەرە روھەردىگارو پەرە دانە بە گىانى يەكبۇون و بىرايى و نەفرەت كردىنە لە جىياوازى و جىايى.

۶- لىرەدا پىيم خوشە ئاماژە بە شتىك بکەم كە لەلايەن (عەلا بىيومى) بەرىپەرە كارووبارى عەرەب بە بەلگە هيئراوهتەوە دەربارەي كارىگەرى جەنگى خاچ پەرسىتى لە دەروونى پۆزئاوايىيەكان داو تىپوانىنىيان سەبارەت بە ئىسلام ، ناوبراو دەلىت: (ھەر يەكە لە (دىفید بلانكس و مايكل فراستو) ھەستاون بە ئاماھە كردىنى كەتىپەتكە سەبارەت بە تىپوانىنى پۆزئاوايىيەكان بۇ ئائىنى ئىسلام لە سەدەكانى ناوه پەستدا، لەپىشەكىيەكە دا ئاماژەيان بەوه كردووه كە لە پەگ و پىشەدا دژايەتى و پىق و كىينى پۆزئاوايىيەكان لە ئىسلام و موسىلمانان دەگەپىتەوە بۇ سەدەي يانزەيەمى زايىنى ، كە تىايىدا سەرەتاكانى جەنگى خاچ پەرسىتى سەرى ھەلداو قۇناغەكانى گەشە جوولەي زايۇتى و پۆزئاوايى ھاواچەرخ دەستى پىتىرىد، ھەروەها ئاماژە بەوه دەكتەن كە پۆزئاوايىيەكان بە ئەنقةست خوپىان وەك پەكەبەرىيکى سەرسەختى ئىسلام و موسىلمانان نىشان دەدەن و ھەولۇ دەدەن وېنەي پەكابەرەكانيان (موسىلمانان) لە جىهاندا لەكەدارو بىزداو بکەن و بەردەۋام بەنيازن لەسەر حسابى موسىلمانان مىّزۇوى خوپىان جوان

بىكەن، هەر لە ھەمان كتىبىدا (دانىال فىتكىس) كە مامۆستايىھ لە كۆلىزى ئادابى زانكۈرى فلۇرىيدادا دەلىت: تىپۋانىنى نوىيى پۆزئاوا بۇ ئىسلام لە ساتە وە سەرى ھەلدا كە پەيوەندى پۆزئاوا لە گەل ئىسلام و موسىلمانان دا پەيوەندىيەك بۇو لەسەر بىنەماي ترس و دلەپاوكى بىنيات نرابۇو، ئەمە پالى بە پۆزئاوايىھ كانەوەنا بەو شىيوازە ئىسلام بىناسىن كە خۆيان دەيانەوېت، ئائىنى ئىسلاميان بە ئائىنېكى تەسک و داخراو و پېلە توندو تىزى و ئارەززوات ناو دەبردۇو وە ھايىان نىشان دەدا كە ئىسلام لە دونيادا بەھۆى توندو تىزى و جىهادەوە بەردەوامى دەدا بەمانەوە خۆى ! ھەمان كات موسىلمانان وازيان لە خۆشىيەكانى دونيا ھىتىا وە ھەرچى تام و چىزى سىكىسىشە ئەوا خواى گەورە بەلىتى پىداون لە دونيادا قەرەبوبويان بۇ بکاتەوە.

سېيىم: دەمارگىرى نەتەوەيى (گىيانى بەرز خوازى) :

دەمارگىرى نەتەوەيى (گىيانى بەرز خوانى) و خۆ بە پەسەند زانى بەسەر پەگەز نەتەوەكەن دىكەدا، يەكتىكى دىكەيە لە ھۆكاريڭانى دەست درېتى كردنە سەر پىغەمبەرى خوا (عَلِيٌّ)، بەردەوام پۆزئاوايىھ كان وەك كۆيلە سەيرى گەلانى پۆزەھەلات دەكەن، پۆزئاوايىھ كان بوجۇونيان وە ھايىە كە تەنها سېپى پىستە پۆزئاوايىھ كان مافى ئەۋەيان ھەيە، سەردارو پىشەواي جىهان بن و ئەوان گونجاو و لەپىشىرن تا بىنە فەرماندارى جىهان، لەسەر ئەم بىنەما فاشيانەش بۇو كە لە پۆزئاوادا چەندىن جەنكى نەتەوەيى سەريان ھەلدا، ئەگەر ئەوروپا لە ساتىكى مىئۇوپى دىيارى كراو دا لە دەمارگىرى ئائىنى نەسپانى بىنگارى بوبىيەت ! ئەوا ھەرگىز ناتوانىت تەنانەت بۇ ساتىكىش خۆى لە دەمارگىرى پەگەزى (جنسى) بىنگار بىكەن، ئەمە باوهەر و تىپۋانىنىكە بەناخى پۆزئاوايىھ كان دا چۈوهتە خوارەوە و بەو شىيوازە لە مروشى پۆزەھەلاتى و بەتابىيەت موسىلمانان دەپوانىن و خۆيان بە پىشىكەوتتو و موسىلمانان بەدۇا كەوتتو دەزانىن، ئەۋەيى كە ھاندەرى پۆزئاوايىھ بۇ ئەو ياخى بۇون و خۆ بە پەسەند زانىنە،

گۈزانكارى و پىشىكەوتىنە سىاسى و پىشەسازى و تەكىنچىكەكانىن كە رۇزئاوا بەدەستى
ھىستان لە دوو سەدەر پابىردوودا، ھەمان كات پۇوخان و بە چۆڭدا ھاتنى يەكىتى
سوقىيەتىش لە بەرامبەر رۇزئاوادا ھۆكارييکى دىكە يە.

ئەم دەمارگىرى و خۆ بە پەسەند زانىنەئى رۇزئاوايىه كان تەنها پۇويەرپۇسى
موسەلمانان و ئەفرىقىيەكان نەبۇوهتەوە، بەلکو ئەم دەمارگىرىيە سەرى كىشاوه بۇ
ئەوهى كە ئايىنى خۆيان بە سەردارو پىشەوابى ھەموو ئائىنەكانى تر بىزانن، ئەوهتا
(زېيسىفولود) لەيادى (٩٥٠) ساللى پەرت بۇونى كەنисەي مەسيحىيەكان دا دەلىت: بۇ
دۇبىارە گەپاندىنەوهى يەكبوونى ئايىنى نىۋان مەسيحىيەكان، پىويىستە كەنисەي
كاسولىكى گۈزانكارى لە سىاسەتى خۆيدا بىكەت و لە سىاسەتى دەولەتە رۇزئاوايىه كان
دۇور بىكۈتەوه، بىگەپىتەوه بۇ باوهەپىكى پاستەقىنە بە خوابى گەورە.

ھەروەھا (تشابلىن) بۇچۇونى وەھايى دابەش بۇونى كەنисە لە پابىردوودا بېپارىتىكى
ئائىنى نەبۇوه بەلکو مەرامىتىكى سىاسى لە پشتەوه بۇوه، ئەمەش لە ئەنجامى گىانى
خۆ پەسەندى رۇزئاواھ پۇويىدا!

بەدلەنیاپىيە و ئەو شارستانى و وىنە جوانە ئىسلام كە لە ھەموو پۇويەكەوه لە
پابىردوودا پىشىكەشى رۇزەھەلات و رۇزئاوابى كىرىدۇوه، ھەروەھا ئەو نەمۇنە جوانە
شارستانى پالپىشت بە وەھى ئىلامى كە لە ئەندەلۇوس دا پىشىكەشى كىرد، ئەمانە
ھەموپىان كارىگەرييان لە سەر رۇزئاوايىه كان بە جى هىشت و ھاندەريان بۇو بۇ ناشىرين
كىرىدىنى وىنە ئىسلام و پىغەمبەرەكەي (عَبْدُ اللَّهِ)، كە رەنگە لىرەدا كىتىبى (مۇھەممەد
دەمارگىرى) ۋۇلىتىر باشتىرين نەمۇنە بىت لەو پۇوهە، ناوبىراو بەشىۋازىكى نا شايىستە
باس لە پىغەمبەرى ئازىزمان (عَبْدُ اللَّهِ) دەكەت و دەست درېشى دەكەتە سەر كەسايىتى
پىغەمبەرى خوا (عَبْدُ اللَّهِ)، ھەروەھا (جۈرج بۇش)سى باپىر لە سالى (١٨٣١) دا كىتىبىكى
پىغەمبەرى لە دىزى پىغەمبەرى خوا (عَبْدُ اللَّهِ) نۇرسىيە بەناوى (زىيانى مۇھەممەد)،
لە وىنەر ناوبىراو پق و كىنى خۆى سەبارەت بە پىغەمبەرى خوا (عَبْدُ اللَّهِ) و ئىسلام و

مۇسلمانان ھەلىشتۇرۇھە تىايىدا ھاتووه (ھەتا ئىمپراتورىيەتى مۇسلمانان لەنار نەبرىت، خوا رېكە نادات كە جوولەكە بەسەر بەرزى و بەبى ترس بگەرىنەوە بۆزىدى باب و باپيرانىيەن).

قورئانى پىرۇز ئامازە بەو (گىانى بەرز خوازىيە) گاورۇ جوولەكە دەكتات و دەفرەرمۇيىت: ﴿وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَىٰ نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحَبَّتُهُمْ قُلْ فِيمَا يُعَدُّ بُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِّنْ خَلْقٍ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَلِلَّهِ الْمُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ﴾ **۱۸** المائدة: ۱۸.

واتە: جوولەكەو گاورەكان دەيان وەت: ئىمە پۆلەي خواو خوشەويىست و نزيكى ئەوين، پىييان بلى ئەي **(عَلِيٌّ)** كەواتە بۆچى لەسەر گوناھو تاواتقان سزاتان دەدات، نەخىر وانىيە، چونكە ئىيەش بەشەرو ئادەمىزادىتىن وەك ئەھە خەلکەي كە دروستى كەدوون، ئەوهى خواي گەورە بىيەويىت لىنى خوش بىت، لىنى خوش دەبىت، ئەوهەش كە بىيەويىت سزاي بىدات، سزاي دەدات، هەرچى لە ئاسمانى كان و زەھى و نىوانىياندا ھېي خوا خاوهنىيان، گەرانەوە سەرئەنجامىش ھەر بۆ لاي ئەۋاتىيە.

ھەرودە دەفرەرمۇيىت: ﴿...ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَاتُلُوا لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْأُمَّىٰ إِنَّ سَيِّلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾ **۷۵** آل عمران: ۷۵

واتە: ... ئەوانە بۆيە وادەكەن چونكە دەلىن: لە بەرامبەر دەستەي نەخويىندهواراندا (مەبەست مۇسلمانانە) لېپىسراو نابىن (ئەگەر فىللىيان لى بىكەين و مالىيان بخوين، ئا ئەوانە بەدەم خوداوه درۇھەلدى بەستن و دەشزانىن كە درۇ دەكەن).

بەدللىيايىيە و گالىھى خاوهن كىتىبەكان (گاور، جوولەكە) بە پىيغەمبەرى خوا **(عَلِيٌّ)**، هوڭكارەكەي بۆ بۇونى (گىانى بەرز خوازى) ئەوان دەگەرىتىهە، پىييان نەنگە كە ئەو پىيغەمبەرى ئاخىر زەمانەو ھەمان كات لە وەچەو پەگەزى خويان نىيەو

پۆزەھەلاتىيە «وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ» البقرة: ٨٩.

واتە: ئەوان پىيشتر داواى سەركەوتىن و زالى بۇونىيان بەسەر ئەوانەى بى باوهەپ بۇون لەخوا دەكرد بەھۆى شويىنكەوتىيان بۆ پىيغەمبەر (صلَّى اللَّهُ عَلَىْ أَنْبِيَاءِ وَسَلَّمَ)، كەچى كاتىك ئەو پىيغەمبەرەيان بۆ ھات كە دەيانناسى بپوايان پى نەكىد، كەواتە با نەفرىن و لەعنەتى خوا لەسەر كافران بىتت! .

ئەم گىانى بەرز خوازىيە پۆزئاوايىھەكان سەرى بۆ ئەوه كېشاوه كە جىهان بەسەر دوو بەرهدا دابەش بىكەن، پۆزئاوا بە سەردارو خاوهەن شارستانى جىهان دەزانىن ! پۆزەھەلات و گەلە ھەزارە كانىش بە كۆيلەو دواكەوتتو و وابەستەي خۆيان دەزانىن، ھەر ئەم ھۆكارەش ھاندەريانە كە چەندىن وشەى لە پۇوالەتدا جوان و بى ناوهپۆكىان داهىتىناوه بە كوتەك بە گەلانى پۆزەھەلاتى دەفروشنى وەك: ديموکراسى، مافى ژنان، بازارپى ئازاد، فرهىيى، ئازادى كەسى و... هەندى ئەمانە كۆمەلە دەستەوازەيەكى برييسكەدارى پۆزئاوايىھەكان و بەھۆيانوھ دەست دەخەنە ناو كارووبىارى ولاتانى پۆزەھەلاتەوھ و ئىرادەيى گەلەكانيان بۆ خۆيان دەبهەن و داگىريان دەكەن.

لە بەر ئەوه نابىت لەلامان نامۇ بىت كە پۆزئاوايىھەكان بەردەواام وەك پىڭەي شەپ سەيرى پۆزەھەلات و بەتايىھەت ولاتە ئىسلاميەكان دەكەن و، بەبيانووی نابەجىيەھەولى لاواز كىدىنى ئەو ولاتانە دەدەن كە سەرنەوى ناكەن بۆ داواكانيان! ئايا ئەوه پۆزئاوايىھەكان نىن كە لە عىراق و ئەفغانستان و ھۇمەر و سوداندا قەسابخانە دەنинەوھ داگىريان دەكەن.

دۇووم؛ هوڭارە دەرەكىيە كانى دەستدىرىزىكىدىنى سەر پېغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ؟

مەبەست لەو پالنەرو هوڭارانە يە كە كارىگە رىييان مەيە لە سەر زىادبۇونى دەست درىزىكىدىنى سەر پېغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و كالنە پى كىدىنى، كە لەم سەردەمە نوچىيەدا هەر يە كە لەو پالنەرو هوڭارانە بۇونيان ھەيە، لەوانەش:

ترس لە ئىسلام:

بلاو بۇونەوهى ناشتىيانو كىشانى ئايىنى ئىسلام بەرهە ئەورۇپاولاتانى خاج پەرسىتى، ئەوانى دووقارى دلگەرانى و ترس كەدووھ، بە دللىيابىيە و ئەمەش يەكىكە لە پالنەرو هوڭارە كان و وەك پەرچە كەدارىتكى توند، ھىچيان پى ناكىتتى بە ناچارى ھېرىش دەكەنە سەر ئىسلام و مۇسلمانان، تەنانەت لە ئىستادا ئايىنى ئىسلام بە دۇوەمین ئايىنى پەسمى دادەنرىتتى لە ولاتانى (سويد، نەرويج، فەرەنسا، دانىمارك) دا. ژمارەي مۇسلمانانى سويد لە ئىستادا زىاترە لە نيو ملىون مۇسلمان، لە نەرويج دا زىاتر لە دوو سەدو حەفتا ھەزار مۇسلمان ھەيە، لە دانىماركىش دا نزىكەي دووسەد ھەزار مۇسلمان ھەيە، لە فللەندەش زىاتر لە پەنجا ھەزار مۇسلمان ھەيە، ژمارەي مۇسلمانانى بەريتانياش زىاترە لە دوو ملىيون كەس، لە فەرەنسا شەزىمىرى مۇسلمانان نزىكەي پېنچ ملىون مۇسلمان، ئەمریكا ! ئەو ولاتەي كەبەناوى تىرۇرە وە پېشىرەوابىيەتى دژايەتى ئىسلامى لە ئەستۆ گىرتووھ لە ئىستادا زىاتر لە سىيانزە ملىون مۇسلمانانى تىدىايە ! گەشەكىدىن و بلاويونەوهى ئىسلام لە پۆزىۋاادا بەو خىرايىيە، تەواو دۈژمنانى ئىسلامى توقاندۇوھو ! پېخراوە كانى مەسيحى و جوولە كە ئەمە بە ھەپەشە دەزانىن بۇ سەر ئەو كۆمەلگايانە، ئىدى لېرەوە دەستىيان كەرد بە ئەنجامدانى چەندىن توپىزىنەوە لە پۇرى (كۆمەلایەتى و پۇشىنېرى و بىرۇباوهەپەوە) و دەييان ويست ئەو هوڭارانە بىزانى كە پى خوشكەرى خىرا بلاويونەوهى ئىسلامن لە پۆزىۋاادا، چەندىن توپىزەرە جوولە كە ئەو راستىيەيان دوپات كەردەوە كە داماتووى قەوارەي زايىتنى لە

مه ترسیدایه؟ دلگرانی خویان نه شارده و هر چهندین جار ئاماژه یان بهوه کرد که ئه گهه
چاره سه ریک بو بلاو بیونه و هی ئیسلام دانه نریت له پوژناؤادا، ئه وا بهبی گومان شوین
که وتووه کانی (علیه السلام) و وه چهی سییه می موسلمانان که لهم ولا تانه دا له دایک بوون له
داهاتوودا ده گنه ناوه ندە کانی بپیار له پوژناؤادا! که واته خیرا بلاو بیونه و هو
گه شه کردنی ئیسلام له پوژناؤادا سه لماندنی بوونی خوی، پالنھ ریکی سه ره کیه و له
به رام به ردا گهوره به رپرسانی سیاسی و ئایینی پوژناؤا به جو زیکی ترسنوتکانه، داخی
دلی خویان له دزی ئیسلام و پیغه مبهه ره کهی (علیه السلام) ده پیژن و ههول ده دهن بهو
شیوازه توله له ئیسلام و موسلمانان بکنه وه.

به لی! شالاوی موسلمان بوون له پوژناؤادا بوته جیگهی سه رنجی هه موو لا یه ک
تەنانه تئه و سه ریازانه رهوانه ده کرین بو جه نگ کردنی موسلمانان له جیهانی
ئیسلامی دا، هه رئه وندەی موسلمانیک ده می پییان ده گات راسته و خو بپروا به ئیسلام
ده گهن و موسلمان ده دین!

لهم باره وه دکتور زه غلول نه ججار ده لیت: توانیمان به یارمه تی په روهر دگار له و
پینچ سه ده زار سه ریازو ئه فس سه ره که هاتبونه ناوچهی که نداو، بیست هه زار
که سیان لی موسلمان بکه بین به پیاوو ئافره تیانه وه، زوریه یان چوون بوئه نجامد ای
حج و عه مره! هه ندیکیان نیوهی موجه که یان دابین ده کرد بو هه دیه کردنی قورئان
هه تا له گه رانه وه یاندا به دیاری بیدهنه خوش ویستانیان!

موسلمان بوون له پیزی هونه رمه ندو گوزانی بیژو زانایان و توییزه راندا بووه ته
دیارده یه کی زور سه رنج پاکیش له ناو ها ولاتیانی پوژناؤادا! به شیوه یه کی سه رنج
پاکیش خله لکی هه ژارو بیتنه واو زیندانیه کان پووه له ئیسلام ده گهن، له مانه ش سه پرتر
خه ریکه موسلمان بوون له ناو قه شه و پیاوانی ئایینی و نزیکه کانی پاپا دا ده بیتنه
دیارده، له یه کیک له کوپه کاندا بیهک جار سی قه شهی ۋاتیکان موسلمان بوونی خویان
پاگه یاند!

پۈرۈداوه كانى يانزەمى سىپىتەمبەر:

ئەمەش هوڭكارو بىانوو يەكى ترە بەدەست دۇزمىنالەوە، هەتا ھېرشه كانىيان بۇ سەر ئىسلام و پىغەمبەرەكەى (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) پەرە پى بىدەن، لەپاش پۈرۈداوه كانى يانزەمى سىپىتەمبەرەوە بە ئاشكرا ھېرىش دەكىتىھ سەر ئىسلام و پىغەمبەرەكەى (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)، بىن ئەدەبى كىردىن بە پىرۇزىيەكانى موسىلمانان لە سەر ئاستى جىهان بۇوه بە دىاردەيەكى بەريللأ.

لە راستىدا زىيانى موسىلمانان لە ناوجە كانى باکورى ئەوروپادا نۇر ئاسايى بۇو و لە خۆشىدا دەزىيان، هەتا ئەو كاتەى پۈرۈداوه كانى يانزەمى سىپىتەمبەر پۈرياندا، ئىدىلى لىرەوە ئەمرىكىا توانى زىيانى موسىلمانانى باکورى ئەوروپاش تالان بکات و ھۆشدارى ئەوهى دەدا كە موسىلمانان مەترسىن بۇ سەر ئەوروپا و پۆزىاوا.

لە كاتىكىدا لەلايەن يەكىتى ئەوروپا و پاپرسىيەك سەبارەت بە خراب ترىن و بەدەرىن دەولەت لە جىهاندا بلاۋى كرايەوە، لە ئاكام دا ئەنجامى پاپرسىيەكە قەوارەى ئىسرائىلى بە خراب ترىن و بەدەرىن دەولەت ناوبىرد لە سەر ئاسايىش و ھېمنايەتى لە جىهاندا، ئەم پاپرسىيەش لەناو ھاولاتىيانى پۆزىاوا دا ئەنجام درا!

سەيرە لە جىاتى ئەوهى سنورىيڭ بۇ قەوارەى زايوتى دابىزىت، پاش پاپرسىيەكە پاستە و خۇچەندىن ھېرىشى بەرنامە بۇ داپىزىراو دەستىيان پىتكەر لەدەرى ئىسلام و پىغەمبەرەكەى (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) و لەو نىيۆهندەدا قەشەيەكى سويدى بەناوى (لوناردو سوغارد) لە لىدوانىتىكى دا رايىگەياند (موحەممەد پىغەمبەر يېكى عەرەبى داخراو بۇوهو....!).

لەلايەكى دىكەوە پادىۋى ناوخۇيى دانىمارك داواى كرد كە ھەموو موسىلمانانى دانىمارك دەرىكىن! پاشان ھېرىش كىردىن سەر موسىلمانان ورددە ورددە سەرى لەوهە دەرچوو كە وينەي كارىكتارى لە سەر پىغەمبەر (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) بلاۋىكەنەوە و بە ئاشكراش كە ورده بەرپىسانى ھەندى لە ولاتانى نەرويچ و دانىمارك دژايەتى خۆيان بەرامبەر

ئىسلام و موسىلمانان راگەياندو داۋى ئەۋەيان دەكىد كە پېۋىستە موسىلمانان داۋى لىيپوردن بىكەن!

سەرژمۇرىيەك لە ھۆلەندىدا ئاشكاراي كرد كەپاش پووداوه كانى يانزەسى سىپتەمبەر ئىسلام يەكەمین ئائىنە لە ئەمستردامى پايتەختىدا! لەم بارەوە پۆزئانەمى (مترو) ئى ھۆلەندى پايكەياند: لە سەدا سىيانزەدىنىشتوانى ئەمستردام موسىلمانى و! پېزەرى كاسولىك لە سەدا دەيەو، پروتستانت لە سەدا پېنچ و جولەكەش لە سەدا يەك، پۆزئانەكە لە درېزەرى راپورتەكەيدا دەلىت: ئەمەش ھۆكارييکى سەرەكىيە ھەتا زۇر لە دەزگا ئائىنەكان (جىڭە لە ئىسلام) دەركاكانيان دابخەن و كەلۈپەلەكانيان بىفۇشىن! ھەر سەبارەت بە يانزەسى سىپتەمبەر دەزگاى ھەوالىرى ئەمرىكى (CIA) لە راپورتىيەكدا ھۆشدارى و نىڭەرانى خۆى پادەگەيەننەت و دەلىت: (لە ئىستادا ئىسلام لە ھەمو ئائىنەكانى تەخىراتر بلاؤ دەبىتەوە! ژمارەسى موسىلمانان دەگاتە سى يەكى دانىشتوانى جىهان) ھەروەها راپورتەكە ئامازە بەوە دەدات كە پووداوه كانى يانزەسى سىپتەمبەر سوودى موسىلمانانى تىئا بۇوە! بەپادەيەك كەپاش ئەو پووداوه پېزەرى موسىلمان بۇون نۇر زىيادى كىردىوو بەتايىھەت لە ئەمرىكا و نۇستۇراليا و ناوجەكانى پۆزئاوا!

زىياد بۇونى ژمارەى مزگەوتەكان و بلاو بۇونەوەو زۇر بۇونى فروش قورئان و كىتىيە ئىسلامىيەكان:

زىياد بۇونى ژمارەى مزگەوتەكان لە ولاتاني پۆزئاوا، ھۆكارييکى دىكەيە بۇ زىياد بۇونى ترسىيان لە ئىسلام و موسىلمانان! تەنانەت لە زۇر ناوجەى پۆزئاوادا مزگەوتەكان كى بەركىي ژمارەى كەنيسەكان دەكەن بەتايىھەت لە پاريس و لەندەن و مەدرىد و پۆماو نیوېرک دا، تەنها لە ئەمرىكادا زىياتر لە دوو ھەزار مزگەوت ھەيە، لە فەرنىسا شىدا زىياتر لە ھەزارو شەش سەد مزگەوت بۇونى ھەيە، ئەمە لەكتىكدا يە كە

ژماره‌ی مزگه‌وتکان له فهره‌نسادا زور که متن له چاوئه و پیژه نزدیکی موسلماناندا کله و لاته‌دا همن و لهو پوهه مزگه‌وتکان بهشی نویز خوینان ناکهنه! ژماره‌ی مزگه‌وتکان له ئەلمانیاش دا زیاتره له دووه‌زارو دووسه‌د مزگه‌وت و، له بەلجيکاش زیاتر له سی سەدمزگه‌وت ههیه، له هواله‌نداشدا زیاتر له چوارسەد مزگه‌وت و له نیتالیا شدا زیاد له سەدوسى مزگه‌وت ههیه، نویترين ئامايش دەرات کە له لاتى ئیسپانیادا زیاتر له چوار سەد مزگه‌وت ههیه، سوپاس بو خوای گهوره نزدیکی ئەو مزگه‌وتانه‌ی ئەمپۇ له پژئاوا دا بونیان ههیه کەنیسه بۇون، دوای ئەوهی لەلاین موسلمانانه‌و كېدراون پاشان كردوویان بە مزگه‌وت! ئاماچه کان ئاماچه بۇوه دەدەن سالانه زیاتر له شەست کەنیسه له بەريتانيا دادەخربىن! لەماوهی سى سالى پابردودا زیاتر له (۱۶۲۶) كەنیسه داخراون، مايهی خوشحالیه لە ئیستادا ئیفلالس بۇونى كەنیسه کان له پژئاوا دا بۇوه بە دیارده و لە بەر ئەوهی توانانی ئەوهیان نیه پارهی ئاوا كاره باو زەپىبە بدهن! ناچار بەھۆى قەرزارييەوە دەيان فروشىن و دواتر موسلمانان دەيان كېنەوه و دەيانکەن بە مزگه‌وت!

تەنانەت له ئیستادا مەسيحى وقهشەكانيان خۆيان داوا لەبانگ خوازانى ئىسلام دەكەن، هەتا بىرۇن لە كەنیسه كانياندا ئىسلاميان بوباس بىكەن و زانيارىيان بدهنى سەبارەت بەم ئايىنە (الله)!¹

ھەروهە زور بۇونى فروشى قورئان و كتىبە ئىسلامىيەكان وەهايان لە دوژمنان كردووە كەزیاتر له ئىسلام بىرسن و، هەمان كات بۇونەتە پىگەر لە بەردهم بانگەوانى خوايى دا بەتايىبەت لە پاش پووداوه‌كانى يانزەي سىپىتەمبەر بە خىر بۇ ئىسلام و موسلمانان دەتوانىن بلىيەن پووداوه‌كانى يانزەي سىپىتەمبەر بە خىر بۇ ئىسلام گەرایيەوە. چونكە لە پاش ئەو پووداوانە ئەمرىيىكاو پژئاوا كەوتىنە دىزايەتى ئەم ئايىنە و بە ئايىنى توندو تىزى ناويان دەبرد، ئىدى هاولاتيانى پژئاوا كەوتىنە ھەولى دەست خستنى قورئان و كتىبە ئىسلامىيەكان هەتا ئىسلام وەك خۆى بناسن، پاش ئەوهى

پاستىيەكانىيان بۇ دەركەوت ! دەبىينىن پۇز لە دواى پۇز ئىسلام لە پۇز ئاوادا لە كەشە كىردىايەو لە ئىستاشدا قورئانى پىرۇز بە پر فروشتىن كتىب دادەنرىت لە بازارەكانى ئەمريكاكا پۇز ئاوادا !

ورىيائى دانى رۇژئاوا سەبارەت بە بلايىونەوهى ئىسلام :

لە ئەنجامى ئەو گەشە خىرايەي كە ئىسلام لە ئەمروپىادا بەخۆيەوه بىنى، لە بەرامبەردا راگەياندى پۇز ئاواو بەتايمىت رۇژئاوا سەبارەت بە خەنەدەن جار و دىيابىي و هوشداريان داوه لە مەپ خىرا بلايىونەوهى ئىسلام لە پۇز ئاوادا ! بەشىوھىك بۇوهتە گەورەترين مەترسى لە سەر ئايىنى خاچ پەرسىتى و كەنيسە، هەر لەم پۇوانگەوه پۇز ئامەرى (تايم) سى ئەمريكى هوشدارى دەدات و دەلىت : (خۇرى ئايىنى ئىسلام سەر لەنۇ ئەلھاتەوه، بەلام ئەمجارە بە پىچەوانەي رابردوو و شويىنى جوگرافى خۆيەوه دەركەوتەوه، لە رابردوودا ئىسلام لە پۇزەلاتەوه ھەلددەت، بەلام ئەمجارە بە پىچەوانەوه و لە پۇز ئاواوه دەركەوتۇوهتەوه).

ھەرۇھا رۇژئاوا سەننەتى تەلەگراف (سەننەتى تەلەگراف) ئى بەرىتاني لە كۆتايىيەكانى سەدەتى رابردوودا رايىگەياند (لەگەل كۆتايىي هاتنى ئەم سەدەتى دا ئىسلام بەشىوھىكى بەرفراوان بلاو دەبىتەوه، لەگەل هاتنى سەدەتى نۇئى دا واتە) ئەم سەدەتى ئىستا ئېمىي تىدا دەزىن) خەلکانى نا موسىلمان بۇو دەكەن دىراسە و خويىندەوهى قورئان و كتىبە ئىسلامىيەكان، ئىدى لە ئەنجامى ئەو تۈزۈشىنەوه و خويىندەوانەدا بۆيان دەردەكەوتىت كە تەنها ئىسلام شاييانى ئەوهىي بىرىتە بەرناامەي زىيان و مروقەكان شويىنى بىكەن ، ھەر بە تەنها ئەم ئايىنە تواناي ئەوهى ھەيە كە ھەموو كىشەكانى مروقىتى چارە سەر بکات).

ھەرۇھا گۇڭارى (لۇدىنا) ئى فەرنىسى لەپاش چەند توپىزىنەوهىك كە چەندىن پىپۇر ئەنجاميان داوه دەلىت : (لە داھاتوودا پژييمىكى ئايىنى دەست بە سەر جىهان دا

ده گریت، به دلنيایي و پژئمی ئىسلامى لە داهاتوو دا جلھوي فەرمانپەوايى جىهان دەگرىتىه دەستت ھەرچەندە ئىستا ئىسلام لاوازه، بەلام لەپاستى دا ئىسلام تەنها ئائينىكە بتوانىت بەشىوه يەكى پېيك و پېيك سەرپەرشتى جىهان بکات، چونكە ئەو ئائينە مېزىكى گشتگىرى نۇد مەنن و گەورە يە).

لەسالى ۲۰۰۱ دا رۇژنامە (نيۆرك تايىن) باپەتىكى بىلە كردووە تەوهە تىايىدا ئاماژەي بەوه كردووە كە سالانە (۲۵) ھەزار ئەمرىكى موسىلمان دەبن و، ھەمان كات پاش پۇوداوه كانى يانزەي سىپتەمبەر زمارەي ئەو كەسانەي موسىلمان دەبن چوارقات زىядى كردووە بەپىي خەملاندىنى چەند ناوهندىكى ئائينى!

لەگەل ئەوهى ئەم زمارە زۇرە لە رۇژنامەدا موسىلمان دەبن، لە ھەمان كات دا پىيوىستە ئىمەي موسىلمان ئاگامان لەم چەند خالە بىت:

۱- ئەو بارۇودۇخەي كە دۈزمنان سەپاندوويانە بەسەرماندا لە بەرژەوەندى ئىسلام و موسىلمانان دا نىيە، ئەنجامدانى ھەرپەرچە كىدارىيەك كە پېچەوانەي خۇورپۇشته ئىسلامىيە كان بىت سەر ئەنجام بە خراب بەسەر موسىلمانان و ئائينە كەماندا دەشكىتىه وە.

۲- ئەو ھەولۇ و كۆشىشە بەرفراوانانەي كە گاورە كان گرتۇويانەتە بەر، لەپىناو بە گاور كىرنى جىهان دا.

۳- لەپاش پۇوداوه كانى يانزەي سىپتەمبەر، پارەي زۇرىك لە پېكخراوه ئىسلامىي خىرخوازىيە كان بلوڭ كرا، ھەمان كات دۈزمنان مەوداي چالاكى و بانگەوازى ئىسلاميان زۇر بەرتەسک كردووە تەوهە.

۴- دۈزمنان ھەزارى و بى دەستەلاتى و نە شارەزايى موسىلمانيان سەبارەت بە ئىسلام قۇستوھە توھە، ھەولۇ دەدەن كە سەر لە موسىلمانان بشىۋىنن و لە ئائينە كەيان دووريان بخەنھوھە.

٥- پەيوەندى بەستى دوو پۇوانى جىهانى ئىسلام، لەگەن دۈزمنانى ئىسلام و موسىلمانان دا.

٦- نۇرديونى پىژەي ئەو كەسانەي كە هيىش دەكەنە سەر پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ).

ھەلۋىستە سىاسىيەكان:

ترسناكتىن هوکار بۇ زىاتر بۇونى دەست درېڭىزى كردنە سەر پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، پالپىشتى دەولەتانى پۆزئاوايە بۇ گەلە كانيان لەسەر ئەو دەست درېڭىزى كردىنانە، لەكاتىك دا موسىلمانانى دانىمارك كەزماრەيان زىاتر لە دووسەد ھەزار كەسە ناپەزايىان دەرىپى سەبارەت بېرىپىزى كردن بە ئىسلام و پىغەمبەرەكى (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، لە ميانەدا ياداشتىكىان دا بە حکومەتى دانىمارك و داواى لىپېچىنەوەيان كرد، لە بەرامبەردا حوكومەت ياداشتەكەي بەرپەرج دايەوە و بە بىانۇوی ئازادى بىرپەواھ پشتگىرى خۆى بۇ پۆزئانە دانىماركىيەكە دووپات كردهو، داواكارى كشتىش فەرمانى ھەلگىرنى داواى ياساىيى لەدېرى پۆزئانەكە دەركىدو پايىگە ياند: ئەو ياساىيەي كە تايىەتە بەرپىگىرى كردن لە هيىش كردنە سەر ئايىنەكان، ناتوانىن لەدېرى ئەم پۆزئانەيە بەكارى بەھىنن! .

ھەروەها (مارجىيتى دووهەم) كە پاشاي دانىماركە پايىگە ياند: ئايىنى ئىسلام گەورەتىن مەترسىيە بۇ سەر ئاسايش و هىمنايەتى دانىمارك و جىهان و حکومەتەكەي زىاتر پىداگرى دەكەتەتا ھىچ جۆرە ھاوكارىيەك بۇ كەمینە موسىلمانەكان دابىن نەكىرىت، ھەروەها پۆزئانەيەكى سويدىش ھەمان ھەلۋىستى ھەبۇ و پايىگە ياند: بە ھىچ شىۋەيەك داواى لىپۇردىن لە موسىلمانان ناكەين.

ھەروەك بەريتانياش بۇ دژايەتى كردىنى ئىسلام و موسىلمانان، پشتگىرى كەسىيەكى ھەلگەپاروهى وەك سەلمان پوشىدى نووسەرە كىتىبى (ئايىتە شەيتانىيەكان) -و بە ھەشت سەد ھەزار دۆلار كىتىبەكەيان لى كىرى و، بە بىانۇوی ئازادى كارى نووسىنەوە

چاپ و بلاويان كرده و هو، هروهها بـ گالته كردن به هست و سوزى موسـلمانان، بـيل
كلينتونيش له کوشکى سـپـى پـيشـواـزـى لـه سـهـلـماـنـى روـشـدـى كـردـ.

وهـکـاتـيـكـ ئـافـرـتـيـكـ هـلـكـهـ رـاـهـىـ وـهـكـ (ـهـرـسـىـ)ـ كـهـ بـهـ پـهـگـهـ زـسـوـمـالـيـهـ،ـ قـسـهـىـ بـهـ
پـيـغـهـ مـبـهـرـىـ خـواـ (ـعـلـيـهـ السـلامـ)ـ وـتـ.ـ!ـ لـهـ بـهـ رـامـبـهـ رـداـ پـارـتـىـ سـوـيـدىـ پـشـتـيـوـانـىـ خـوىـ بـوـ قـهـوارـهـىـ
زـاـيـونـىـ دـوـوـپـاتـ كـرـدـهـ وـهـ،ـ هـمـانـ كـاتـ لـهـ لـايـهـنـ حـكـومـهـتـىـ دـانـيـمـارـكـيـهـ وـهـ پـشـتـيـگـيرـىـ لـهـ
بـوـچـوـونـهـ كـهـىـ (ـهـرـسـىـ)ـ كـراـوـ،ـ لـهـ لـايـهـنـ سـهـرـوـكـ وـهـ زـيـرـانـهـ وـهـ بـهـ كـهـ رـمـىـ پـيشـواـزـىـ لـىـ كـراـوـ
ناـوـيـرـاـوـ سـوـپـاسـ وـپـيـزـانـيـ خـوىـ ئـارـاسـتـهـىـ (ـهـرـسـىـ)ـ كـرـدـوـ،ـ سـهـرـسـوـرـمـانـىـ خـوىـ
نهـشـارـدـهـ وـهـ سـهـبـارـهـتـ بـهـ ئـازـايـهـتـىـ (ـهـرـسـىـ)ـ وـهـ يـرـشـهـ كـانـىـ لـهـ دـرـىـ پـيـغـهـ مـبـهـرـىـ ئـيـسـلاـمـ.
نمـوـونـهـ لـهـ بـارـهـ وـهـ زـورـهـ،ـ ئـامـاـزـهـ كـرـدـنـماـنـ بـهـوـ،ـ بـوـ ئـوـهـيـهـ هـمـتاـ مـوـسـلـمـانـانـ بـزاـنـ
كـهـ گـرـنـگـتـرـيـنـ هوـکـارـ بـوـ دـهـسـتـ درـيـشـىـ كـرـدـنـهـ سـهـرـ پـيـغـهـ مـبـهـرـىـ خـواـ (ـعـلـيـهـ السـلامـ)ـ پـشـتـيـوـانـىـ
دهـولـهـ تـانـىـ پـژـئـاـواـيـهـ لـهـ وـهـوـوـهـ،ـ ئـمـهـ لـهـ كـاتـيـكـدـاـيـهـ كـهـ پـژـئـاـواـيـيـهـ كـانـ بـانـگـهـ شـهـىـ
ئـازـادـىـ بـيـورـپـاـ دـهـكـهـنـ وـهـمـانـ كـاتـ ئـامـاـدـهـنـينـ پـيـگـهـ بـهـ ئـازـادـىـ بـيـورـپـاـيـهـكـ بـدـهـنـ كـهـ
بـهـرـزـهـونـدـىـ خـوـيـانـ وـهـاـوـپـهـ يـمانـهـ كـانـيـانـ بـخـاتـهـ مـهـترـسـيـهـ وـهـ،ـ بـوـ نـمـوـونـهـ هـرـكـهـ سـيـكـ
بـيـهـويـتـ لـايـهـنـ شـارـاوـهـ كـانـيـهـ هوـلـوـكـوـسـتـىـ جـوـولـهـ كـهـ كـانـ ئـاشـكـراـ بـكـاتـ ئـهـواـ بـهـ شـمـشـيـرـ
وهـلامـىـ دـهـدـهـنـهـ وـهـ،ـ دـهـتـوانـينـ بـلـيـتـينـ كـهـ (ـحـرـيـةـ التـعـبـيرـ وـالـنـشـرـ)ـ تـهـنـهاـ بـوـ لـيـدانـىـ ئـومـمـهـتـىـ
ئـيـسـلاـمـيـهـ وـهـيـچـيـ دـىـ !ـ

پـاـلـنـهـرـيـ ئـابـوـورـىـ :

ئـهـمـ پـاـلـنـهـرـ زـيـاتـرـ لـلـايـ گـرـوـپـهـ دـوـوـپـوـ وـهـلـكـهـ رـاـهـىـ كـانـ هـهـيـهـ،ـ ئـهـوـ كـهـسـانـهـىـ كـهـ
ئـاـواـتـيـانـ رـاـزـىـ كـرـدـنـىـ پـژـئـاـواـوـ كـوـنـكـرـدـنـهـ وـهـىـ سـهـرـهـوتـ وـسـامـاـنـهـوـ،ـ سـهـرـئـهـ نـجـامـ بـهـوـ
هـوـيـهـ وـهـ هـرـ خـوـيـانـ گـالـتـهـ بـهـ ئـايـنـهـ كـهـىـ خـوـيـانـ دـهـكـهـنـ،ـ وـهـكـ:ـ تـهـاـ حـسـيـنـ،ـ سـهـلـماـنـ
پـوشـدـىـ ...ـ هـتـدـ ئـهـمـانـ ئـاـواـتـيـانـ بـهـ دـهـسـتـهـيـنـانـىـ دـهـسـكـهـوتـ وـپـارـهـيـهـ.

ھەروەھا كۆمەلىكىش ھەول دەدەن بەم شىوازە پشتىوانى دارايىي قەوارەى زايونى بو خويان وە دەست بخەن.

ھەمان كات كەنيسەو قەشەكان لەكتى ھەلبۈزۈردىندا پەنای بۇ دەبەن، وە ئەمە پىشەى بەردەوامى ئەو گۇقارو پۆزئانامانەيە كە نافروشىرىن، بەم رېكىيە پېزەى فرۇش زىاد دەكەن و ھەمان كات پاداشتىش دەكرين، وە ئەو كاندىدانەي كە پىيوىستيان بەپارەى كاتى بانگەشەى ھەلبۈزۈردىندا خويان لەدەستيان دا نىيە، ھەول دەدەن بەم شىوازە وە دەستى بخەن، ھەروەھا سەرجەم ئەو كەنالە فاشىلەنەش كە تواناي ئەۋەيان نىيە بەرنامە پېشكەش بکەن بەردەوام لە ھەولى بەخشىنى وەي توْمەت و بۇختاندان لەدۇرى ئىسلام و پىيغەمبەرە ئازىزەكەي (عَلَيْهِ السَّلَامُ).

جىهاد لەرپى خوادا :

گومانى تىدا نىيە كە پۆزئاوايىيەكان ئاگادارى سەرجەم ئەو ئايىت و فەرمۇودانەن كە باسى جىهادو تىكۈشان دەكەن و موسىلمانان بۇ جەنگ كردنى بى باوهەپانى جەنگى (حربى) هان دەدەن، پۆزئاوايىيەكان بەردەوام سەرقالى ئەنجا دانى توپىشىنەوەن سەبارەت بە واتاو مەغزاو كروك و مەبەستى جىهادىرىن لەئىسلام دا، ھەروەھا كرده و (استشهاد) يەكان دەكەن بىيانوو بۇ بە توندرەو ناوبىرىنى ئىسلام و پىيغەمبەرەكەي (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، ھەروەك لە سەددەي چواردەي زايىنى دا ئىمپراتورى بىزەنتى (ئىمانویل) ئىدووھم سەبارەت بە ئىسلام ھاتە گۇو و تى: پىيم بلىن موحەممەد (عَلَيْهِ السَّلَامُ) چ شتىكى تازەي هيئاوه، ئەو تەنها كەسىكى شەپانى و خوين مژە و ھەمان كات بە زەبرى شمشىر خەلک بۇ ئايىنەكەي بانگ دەكات ! شىاوى باسە لەو كاتەدا پاپاش وەستا بۇو، پشتىگىرى قسەكانى ئىمپراتورى دەكردو رايگەياند ئايىتى ﴿لَا إِكْرَاهٌ فِي الدِّينِ﴾ لە كاتىدا دابەزىوه كە موحەممەد بى دەستەلات بۇوھو لەزىز ھەشەدا زياوه !

كىيەركىي شارستانى:

بىـ گومان خواي پـ روـهـ رـدـگـارـ پـىـغـەـمـبـەـرـ كـهـىـ خـوـىـ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بـهـ كـوـمـهـ لـىـكـ يـاسـاـوـ بـىـشـىـسىـ پـامـياـرىـ وـ فـيـكـرىـ گـشـتـگـيرـهـوـهـ رـهـوانـهـ كـرـدـ كـهـ كـىـ بـهـ رـكـىـ تـونـدـىـ پـۆـزـئـاـواـ دـهـكـهـنـ،ـ بـهـ هـهـ مـانـ شـىـئـوـهـ لـهـ پـوـوـىـ لـهـ بـرـپـاـيـهـىـ ئـىـسـلاـمـ تـهـنـهاـ بـهـ رـنـاـمـهـيـهـ كـهـ گـرنـگـىـ بـهـ هـهـ مـوـوـ بـوـارـهـ كـانـ دـابـيـتـ وـ رـپـاـبـهـرـيـكـىـ زـورـ تـرـسـنـاـكـىـ پـۆـزـئـاـيـيـهـ كـانـهـوـ،ـ ئـوـهـشـ زـيـاتـرـ هـانـدـهـرـيـانـهـ بـوـ دـژـايـهـتـىـ كـرـدنـىـ ئـىـسـلاـمـ وـ تـهـوـذـمـهـ ئـىـسـلاـمـيـهـ كـانـ وـهـ جـوـرجـ بـوـشـ رـايـكـهـيـانـدـ:ـ ئـيمـهـ جـهـنـگـ وـ كـوشـتـارـىـ كـهـ سـانـيـكـ دـهـكـهـيـنـ كـهـ دـهـيـانـهـوـيـتـ سـهـرـ لـهـنـوـئـ هـيـكـلـ جـيـهـانـ رـېـكـ بـخـنـهـوـهـ كـارـ بـوـ دـوـوبـارـهـ گـهـپـاـنـدـنـهـوـهـىـ خـهـلـافـهـتـىـ ئـىـسـلاـمـىـ دـهـكـهـنـ!ـ

٢- تىروانىنى ھەلە:

لـهـ پـالـنـهـرـ گـرـنـگـهـ كـانـىـ دـهـسـتـ درـيـزـىـ كـرـدـنـهـ سـهـرـ پـىـغـەـمـبـەـرـ خـواـ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ئـوـهـيـهـ كـهـ هـهـنـدـيـكـ لـهـ پـۆـزـئـاـيـيـهـ كـانـ بـهـ ھـلـهـ لـهـ ئـىـسـلاـمـ وـ پـىـغـەـمـبـەـرـ كـهـىـ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) گـهـيـشـتـوـونـ وـ لـهـوـ بـارـهـوـهـ گـومـپـاـ كـراـونـ،ـ ئـيـدىـ باـ ئـوـهـ بـوـوهـسـتـىـتـ كـهـ لـهـ بـيـرـبـوـجـوـوـنـىـ زـورـىـكـ لـهـ كـوـمـهـلـگـاـ بـيـباـوـهـرـهـ كـانـ دـاـ پـقـ بـوـونـ لـهـ ئـىـسـلاـمـ وـ پـىـغـەـمـبـەـرـ كـهـىـ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) چـهـسـپـىـنـراـوـهـ.ـ ئـيمـهـ لـهـ رـوـوـانـگـهـىـ قـورـئـانـهـوـهـ ئـهـوـ رـاـسـتـيـهـ دـهـزـانـينـ وـ زـيـاتـرـ ئـهـجـارـوـ بـوـهـبـانـهـ كـانـ كـهـ خـھـلـكـىـ لـهـوـ بـوـوهـوـهـ گـومـپـاـ دـهـكـهـنـ،ـ چـونـكـهـ ئـهـوانـ وـهـ كـانـىـ خـويـانـ پـىـغـەـمـبـەـرـ خـواـ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دـهـنـاسـنـ ﴿أَلَّذِينَ أَتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ، كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَلَئِنْ فَرِيقًا مِنْهُمْ لَيَكُنُّوا الْحَقُّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾ الـبـرـ:ـ ١٤٦ـ.

واتـهـ:ـ ئـهـوانـهـىـ كـتـيـبـمانـ پـىـبـهـخـشـيـوـنـ،ـ پـىـغـەـمـبـەـرـ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دـهـنـاسـنـ ھـرـوـهـكـ چـوـنـ نـهـوـهـكـانـىـ خـويـانـ دـهـنـاسـنـ،ـ بـيـگـومـانـ دـهـسـتـيـهـكـ لـهـوانـ ئـهـوـ رـاـسـتـيـهـ دـهـشـارـنـهـوـهـ،ـ لـهـ كـاتـيـكـاـ دـهـشـزـانـ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) فـروـسـتـادـهـىـ خـواـيـهـ.

ھەروھا دەفەرمۇویت: ﴿وَلَمَّا جَاءَهُمْ كَتَبْنَا مَنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصْكِنْدِقٌ لِمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِنْ قَبْلِ يَسْتَقْبِلُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ﴾ (البقرة: ۸۹)

واتە: كاتىك لەلایەن خواوه كتىبىك (قورئان) هات بويىان، كە ئەو كتىبانەي ئەوانىش پەسەند دەكتات و بە راستىان دەزانىتت، ئەوان پىشتر داواى سەركەوتىن و زال بۇنىيان دەكىرد، بە سەر ئەوانەدا كە بى باوهە بۇون بەخوا، بەھۆى شوينىكە و تىيان بۇ پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، كە چى كاتىك ئەو پىغەمبەرە يان بۇ هات كە دەشىيان ناسى، بپوايان پى نەكىد، كە واتە با نەفرىنى خوا لە سەر كافران بىت.

ھەروھا خواى گەورە دەفەرمۇویت: ﴿الَّذِينَ يَتَّعَوُنَ أَرَسُولُ اللَّهِ أَلَمْ يَرَى إِنَّهُمْ مَكْنُوبُاً عِنْدَهُمْ فِي الْتَّورَةِ وَالْإِنْجِيلِ ...﴾ (الاعراف: ۱۵۷)

واتە: ئەوانەي كە شوينى ئەم (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، پىغەمبەرە ھە والدەرە نە خوينىدەوارە دەكەون ئەوهى كە (گاورو جوولەكە، ناونىشانىيان) دەستىيان دەكەۋىت نۇوسراوە لاي ئەوان لە تەورات دا و ئىنجىل دا...

**دەتوانىن بلىين ئەجبارو روھبانە كان بە ئەنقةست و لە بەر چەند هوپىك
ھەولى ناشىرينى كىرىنى پىغەمبەر دەدەن، لەوانەش:**

ئىرەيى:

وەك خواى گەورە دەفەرمۇویت: ﴿وَدَ كَثِيرٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرَدُونَكُمْ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مَنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ ...﴾ (البقرة: ۱۰۹)

واتە: زۇرىك لە خاوەن كتىبەكان ئاوانە خوازن لە بەر حەسسىدە و ناپاكى خويان ئەگەر بويىان بىكىت بىنانگىپەنەوە پىزى بى باوهەپان و...

خوش ویستنی سه رو هت و سامانی دونیا:

هه رو هک خواي گهوره ده فه رمو ويت: ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْرُونَ بِهِ ثُمَّاً قَلِيلًا...﴾ البقرة: ۱۷۴.

واته: بیگومان ئهوانهی نیگای خوا ده شارنهوه که له کتیبه کانی دا پهوانهی کردون تهورات، نینجیل، قورئان) و بهو شاردن ووهیه نرخیکی کم به دهست ده هینن...

هه رو هک کومهله که سانیکی تریش پولی گهوره یان ههیه له گومرا کردنی خه لک دا سه بارهت به پیغه مبه ری خوا (علیه السلام)، ئهوانیش که سانیکن که هیچ شتیک سه بارهت به نیسلام و پیغه مبه ره کهی (علیه السلام) نازانن و، تنهها ئه ونده شاره زان که به هله له پاگه یاندن و زاری قه شه کانه و پییان گیشت ووهو؟ ئیدی ئهوانیش به شوین راستیه کان دا ناگه پین و سره نجام له سره ئه و بنه ما هله یه که له میشکیان دا چه سپیوه، بانگه شه له ده زی نیسلام و پیغه مبه ره کهی (علیه السلام) ده کهن و خه لک گومرا ده کهن.

چهند هوکاریک یارمه تی ده رن بو سوکایه تی کردن به نیسلام و پیغه مبه ره کهی (علیه السلام)، گرنگ ترینیان ئه مانه ن:

۱- تویژینه وه روژهه لاتیه کان:

دو زمانی نیسلام به رد هوام و نیستاشی له که لدا بیت، هه ولیان داوه له پیی ئه م تویژینه وانه وه بشیوه یه کی ناشیرین و چه واشه کاریانه نیسلام وینا بکمن، پوژنژ او برد هوام ئاما دهی هه مو جو ره ها و کاریه که هه تا ئه م تویژینه وانه بهو شیوه یه بن که خوی ده یه ویت به ئاراسته ناشیرین کردنی نیسلام و پیغه مبه ره کهی (علیه السلام).

ئیدوارد سه عید یه کیکه له پوژهه لات ناسه کان و له یه کیک له دانراوه کانی دا ده لیت: ناسینی نیسلام له لایه ن پوژنژاواییه کانه وه لهم قوتانگه دا، تنهها بو ئه وهیه که زال بین

بەسەر ئىسلام داو بەپىچەوانە وە ئەوان حەز ناكەن بە ھىچ شىۋازىك لە ئىسلام تى بگەن و، دەيانە ويىت بەناشىرىن كردىنى ئىسلام و پىغەمبەرە كەى (عَلَيْهِ السَّلَامُ) پاي گشتى بجولىينە هەتا بەسەر ئىسلام دا زال بىن، كە لەم پۇوهشە و دامەزراوه كانى هيىزد و زانىارى پۆزئاوا ھاوكارىيان و بە ھەمان شىۋە دامەزراوه فەرمىيە داگىر كەرەكانى پۆزئاوا لە نىيۇندەدا پۇللى بەرچاۋيان ھەيە.

۲- پروگرامە كانى خويىندن:

پروگرامە كانى خويىندن بەردەوام لەھەولى بەلارى بىردى وەچە كانى پۆزئاوا دان سەبارەت بە ئىسلام، پۆزئاوايىه كان لە پروگرامى خويىندىدا ژەھرىيکى ئەوتۈيان لەدزى ئىسلام و پىغەمبەرە كەى (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بىزندووه! ئىدى بەم شىۋازە هەر لە مندالىيە و پېقىك لە ناخى مندالە كانىياندا لەدزى ئىسلام و پىغەمبەرە كەى (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دەچىنن، بىرمان نەچىت كە ئەمەش دەرىئەنjamى تويىشىنە و پۇزەھلاتىيە كانە.

۳- لوپى قەوارەى زايونى:

لوپى قەوارەى زايونى لەو پۇوهوھ پۇللىكى كارىگە رو ترسناكى ھەيە، ھەموو توانايىكى مادى خۆى لەو پىنناوەدا خستۇوھە كار، تەنانەت توانيويەتى وينەيەكى شىۋىيەنراوى ئىسلام و پىغەمبەرە كەى (عَلَيْهِ السَّلَامُ) نىشانى پۆزئاوايىه كان بىدات، ھەمان كات قەوارەى زايونى بەردەوام لەپىي پاگەياندى خۆيە و دەيە ويىت ئەوھە بەجيھان بلىت كە دەولەتى جوولەكە دەولەتىكى شارستانى و ديموكراسى بچووکە، بەلام لەپاستىدا گەورەترين ھەرەشەيە بۇ سەرجىھان بەگشتى و موسىلمانان بەتايىبەتى.

ھەروەك ئەندامىيکى ئەنجوومەنى نويىنەرانى پىشىووی ئەمرىكى كە (بۈل فدى) - رايىگەياند: لوپى قەوارەى زايونى پۇللىكى خراب و كارىگەرەي لەشىۋاندى پۇسى راستەقىنە ئىسلام و موسىلمانان دا لەسەر ئاستى جىھانى، ناوبرارو لە درىزەيى

وته كانىدا دەلىت: جولەكە ھەولۇ دەدەن كە بېرىھەستىك لەنیوان تاكى پۆزئاوايى و ئايىنى ئىسلام دا درووست بىكەن، ھەروەها ھاوكارى سەرجەم ئەو دامەزراوانە دەكەن كە كاريان ناشىرىن كردىنى وىنەي ئىسلام و موسىلمانانە لەناخى ھاولاتىيانى پۆزئاوادا، بەتاپىبەت ھەولۇ دەدەن ئەمە لەناخى ئەمەزىكىيەكاندا بچىن، گىنگەتىنى ئەو ھۆككارانەي كە لەم بۇوهو كارىيگەر بىيان ھەيءە وەك:

* پۆزئاوايىه كان چاك لەو پاستىيە گەيشتۈون كە ئىسلام گەورەتىرىن مەترسىيە بۇ سەر بەرژە وەندىيەكانيان، ھەمان كات لە ئەنجامى ئەو جەنگ جىهانىيەش دەترىن كە لە داماتوودا خۆيان ھەللى دەگىرسىتىن بەلام بە سەركەوتى موسىلمانان كۆتايى دىت.

* پاڭەياندىنى پۆزئاوا ھەولۇ دەدەت بەو شىّوازە وىنائى بىزۇوتىنەوە ئىسلامىيە جىهادىيەكان بىكەت كە دىرى مەۋقايىتى و ديموکراسىن، بەردەۋام بەگۈرۈپى تىرۇرىستى ناويان دەبەن، ئەمە گىنگەتىنى ئەو پاستىيانەن كە لەلايەن (بۇل فەندىلى) ئەندامى پىشىووى ئەنجۇومەنى نويىنەرانى ئەمەزىكىيەوە بۇ پاى گشتى جىهانى ئىسلامى ئاشكرا كران .

ئەو سوکايىھەتىانە كە لەم سەردىمەدا بە پىيغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ الْكَلَمُ)

دەكرين

خويىندنەوهىكى شىكاريانە بۇ ئەو زنجىرە دەستت درىزىانە دەكرينە

سەر پىيغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ الْكَلَمُ)

سوئىنتى پەروەردگارە و پىيوىستە بەردەوام پىتكىدادان و پۈوبەپۇو بۇونەوە لەنىوان

(حق و باطل، باوهەر و كوفردا) ھەبىت، وەك خواي پەروەردگار دەفرمۇویت: ﴿وَلَوْلَا

دَفْعَ اللَّهُ أَلَّا تَأْتِيَ النَّاسَ بَعْضُهُمْ بِعَصْمٍ هَلْدِمَتْ صَوَاعِمُ وَبَعْيٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدٌ يُذْكَرُ فِيهَا أَسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَيَنْصُرَنَّ أَلَّا مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوْيٌ عَزِيزٌ﴾ الحج: ٤٠.

واتە: خۆئەگەر خوا خەلگى نەدابايدى بە گۈزىيە كداو حق دىرى بەتالى نەوهەستىت، ھەرچى شوينى خوا پەرسىتى جوولەكە و گاور ھەيە لە خەلۋەتگاو كلىساو كەنيسە، ھەروەها مزگەوتە كانىش كە ناوى خوايان نۇرتىيا دەبرىت، ھەمۇوى كاول دەكرين، سوئىند بىت ! خوا ئەو كەسە سەردىخات كە پشتگىرى ئاين و بەرنامەكەي دەكتات و ھەولى سەرخىستى دەدات ! بەراسىتى خوا زۇر بەھىزۇ بالادەستە.

بۇ بەردەوامى دان بە زيان ئەم پىتكىدادانە نىيوان ھېزى ئاشتى و ھېزى شەر نۇر پىيوىستە، تەنانەت پىيغەمبەرانىش كە ترۆپك و پىيشەواي باڭگەوازى خواين، لەم پىتكىدادانە بى بەش نەبۇن، بەپىچەوانەوە ھەمۇ پىيغەمبەران لەم پۈوبەپۇو قورىيانى نۇر كەورەيان داوهەر زۇرتىرين كارەساتيان پۈوبەپۇو بۇوهتەوە، تەنانەت كار كەيشتۈوهتە ئەو رادەيەى كەبى باوهەران دەستيان چۈوهتە خويىنى پىيغەمبەران و شەھىديان كردوون، وەك پەروەردگار ئاماژە بەم سىفەتە نەگىسىسى بەنى ئىسرايىل دەكتات و

دەفە رموویت: ﴿فِيمَا نَقْضَيْهُمْ وَكُفَّرُهُمْ بِتَائِتِ اللَّهِ وَقَنَلُهُمُ الْأَثْنَيْةَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ
قُلُونَا عُلْفٌ بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفَّرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا﴾ النساء: ۱۵۵

واته: ئىنجا بەھۆى پەيمان شکاندىيان و بىباوه پېيان بە ئايەتە كانى خواو ، بەناپەوا شەھىد كىرىنى پىغەمبەران لەلايەن ئەوانە وەۋە ئەو قىسىمە شىيان كە دەلىن: دلى ئىمە داخراوه و بەرگى پىتوھى (مەبەستىيان ئەۋە يە كە ئامادە نىن گۈئى بۇ ھىچ راستىيەك بىگىن، خوا خەشمى لى گىرتىن و نەفرىنى لى كىرىنى) نا بە جۆرە نىھ كە ئەوان دەھىلىن بەلکو خوا مۇرى ناوه بەسەر دىل و دەرروونىيان دا بەھۆى بى باوه پ بۇونىانە وە، جا هەر بۆيە كە مىكىيان نەبىت باوه پ ناھىتىن.

دياردهى سوکايىتى كىردن بە پىغەمبەران و پياوچاكان مىزۇويەكى دىرىينى ھەيە:

ئىبلىيس داهىنەری دوزمنايەتى كىرىنى هيىزى حق و راستىيە، لەم بارەوە خواي گەورە دەفە رموویت: ﴿فَقُلْنَا يَعَادُمْ إِنَّ هَذَا عَدُوُّكَ وَلِزُوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ
فَتَسْقَى﴾ طە: ۱۱۷

پاشان شويىنکە وتۇوەكانى ئىبلىيس پەرەيان دا بەم سوکايىتى كىردىنە و چەندىن پىگىيان بۇ ئازاردانى پىغەمبەران داهىنە، سەرەتا لەچاوەلتە كاندىن و توانىج و قىسە پى وتن و پۇويە بۇو بۇونە وە دەستى پى كرد، سەرئەنچام كارگە يىشته ئەو راھىيە كە شەھىد كىرىنى پىغەبەران بۇو بە شتىكى زۆر سادە و ئاسايى، بەتايىتى لەناوبەنى ئىسرائىل دا كە بەپىيى ھەندىك سەرچاوه زىاتر لە ھەزار و دووسەد پىغەمبەريان شەھىد كىردووه!

وەك دەزانىن پىغەمبەرى خوشمان (علیه السلام) لەم ئازاردانى بى بش نەبۇوه، ھەر پۇزەى بە جۆرىي ئازاريان دەداو بە ساحiro فالچى و شىيت ناويان دەبىد، زۆرجار لە كەعبەدا نويىزى دەكىد كاتىك دەچووه سوجدهو بى باوه پان پاشەپۇرى ئاھڈىيان

ده کرد به سه ری دا، یاخود عه باکه یان ئه و نده به توندی را ده کیشا تا ئه و نهندازه یهی خه ریک بوو بخنکیت، زور جارئه و نده یان لی ده دا بو ماوه یه کی نزد له هوشی خوی ده چوو یاخود به رده باران ده کرا ! و هک له (طائف) دووچاری هات، ئیدی با ئه و هه موو ئازارو چه رمه سه ریانه بووهستیت که له شه پی ئوحود دووچاری هات. ! ئه و پیغه مبهربه خوشی ویسته (صلی الله علیه و آله و سلم) ته نهانه و نده ده فه رموو: گه لیک چون پذگاری ده بیت که بهو شیوازه مامه له له گه لیک پیغه مبهربه خوشی ویسته (صلی الله علیه و آله و سلم) به رده وام له گه لیک ئازاردا زیا هه تا کوچی دوایی کردو به خوشی ویسته که شاد بوویه وه.

بی کومان ئازار دانی پیغه مبهربه ران ته نهانه له بھر ئه و بوو، که خه لکیان بو لای خوای کهوره بانگ کردو وه داوای باوه په تینانیان لی کردوون «وَمَا نَقْعُدُ مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا

بِاللَّهِ الْأَعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٨﴾ البروج: ۸.

واته: ئه م رق و داخه یان له ئیمانداران ته نهانه له بھر ئه و بوو، که ئه وان باوه پهی به تینانیان ده هیتا به خوای بالا دهستی شایسته سوپاس و سوپاس گوزاری. ئه مه کورته یه ک بوو بو ئاشنا بوو تان بهو سوکایه تیانه که له دیر زه مان و له را بردوودا به رامبهر پیغه مبهربه ران ئه نجام دراون.

سوکایه تی کردنی سه رد هم:

به همان شیوه له م سه رد همه شدا دوزمنان به رده وامن له سه رپیبانی نه گریسی پیشینه کانیان له سوکایه تی کردن به پیغه مبهربی خوا (صلی الله علیه و آله و سلم)، به لام له م سه رد همه دا دوزمنان له پووی هونه ری ئه و سوکایه تی کردن انه و نوی گه ری و داهینانیان کردو وه، هوکارو شیوانی ئه تویان داهینا وه که ته نانه ت به بیری شه یتائیش دا نایه ت، هه رچی سوکایه تی کردنی شه ده کریت به دوو به شه وه:

یه که م: سوکایه تی کردن به گوفتار.

دوو هم: سوکایه تی کردن کردن به کردار.

يەكەم : سوکايىھى كىردىن بە گوفتار :

سوکايىھى كىردىن بە گوفتار چەند شىۋازىتك لە خۇ دەگرىت، وەك قىسە پى وتن وتوانج دان وڭالىتە پىتىرىدىن و... هەنە

لەم پۇوهە نمۇونە پۇوداۋ زۇرە، بەلام ئىمە لىزىدا ھول دەدەين تەنها ئاماژە بە چەند نمۇونە يەك بىكەين، شىاوى باسە زۇرىبە ئە و بى ئەدەبىانە كە بەرامبەر پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ئەنجام دەدرىن پاستە و خۇ لەلایەن گەورە بەرپرسانى پۆزىاواوە دەرۈزۈتىزىرىن، ھەموو ئەم دەست دەرىشىانە مەبەست و مەرامى تايىبەتىان لەپاشتە وەيە، لەپۇرى پاگەياندىن وە ئاماژە بە چەند نمۇونە يەكى دىيارى كراو دەكەين، ھەمان كات ئاماژە بە چەند كەسايىھى كى دىيارى كراوېش دەكەين كە لە دەسەلاتدارانى پۆزىاواوە نۇرد نزىكىن.

پۇانگەھى يەكەم :

پۆزىنامە (ھېيوستان بىرس)-ئەمرىكى پۆزىنامە يەكى ھەفتانە يەو لە ولایەتى تەكساس دەرئەچىت، شىاوى باسە ئەم پۆزىنامە يە پىكلامىكى بەدېۋشتانە بى بلاوكىردىن سەبارەت بە نمايش كىرىنى فىليمىك بەناونىشانى (الحياة الجنسية للنبي محمد). !!! لە پەرچەكىداريان دا موسىلمانانى تەكساس ناپەزايى و تۈۋپەي خۆيان نىشان داو داوايان كرد كە نمايش كىرىنى ئەو فيلمە قەددەغە بىكىت، بەلام ئەوان لە نمايش كىرىنى فيلمە كە بەردىۋام بۇون و سەربارى ئەوەش داوايان لە پۆلىس كرد كە موسىلمانە كان بلاوە پى بىكەت، سەرئەنجام ھىچ لىپىچىنە وە يەكىش لەو پۇوهە ئەنجام نەدرا.

ھەروەھا لەو پۇوداوانە كە شايىانى باس كىردىن، پۇوداۋى ھىرېش كىردىن سەر پىكخراوى (بنى بىریث) ئى زايىتىيە، لەسالى (1977) دا، شىاوى باسە ھۆكاري ھىرېش كىردىن سەر ئەم پىكخراوە لەلایەن موسىلمانانە وە ئەو بۇو، كە موسىلمانان داوايان

دەكىد فىلمى سىنەمايى (محمد رسول الله) قەدەغە بىرىت، ھەمان كات داوى ئەوهيان دەكىد كە بکۈزانى (مالكوم إكس) را دەستى ياسا بىرىن، ناوبراو بانگخوازىكى بەناوبانگ و ناسراو بۇو، لەسەر دەستى دا دەيان كەس مۇسلمان بۇون، چالاكى و كارىگەرى ئەم بانگخوازە ئەمرىكىيە ترسى خستە دلى دوزمنانى ئىسلامەوهۇ، سەرئەنجام لە (۱۳۸۱ شەھەرالى) دا لە كاتىك دا كە لە زانكۆي نىيۆرك كۆپىكى بۇ ساز كرا بۇو، لەناكاو لەلايەن سى كەسەوه بە چەك ھېرىش كرايە سەرى و شەھىدىان كردۇ حکومەتى ئەمرىكىش بکۈزەكانى پەنادا.

دەمانەۋىت لەم نمۇنانەوه، ئەو راستىيە بە خويىنەرانى بەپىز بلېين كە سووكايدى كردن بە پىغەمبەرى خوا (عليه السلام) لەپۆزئاوادا كارىتكى نوى نىيە، بەلكو ئەوان لەو پۇوانگەوه نەخشەو پلانى توڭىمەيان ھەيە، جار جار دەيورۇزىن و جار جارىش دەيشارنەوه.

ھەروەها ھەندىك لە راگەياندەن پۆزئاوايىه كان بە ئەنۋەست، نەخشەو پلانى ورد دادەپىزىن بۇ ناشىريين كردىنى ئىسلام و مۇسلمانان، لەم پۇوهشەوه جەنكى (پاديكالى) دەكەنە بىيانوو، ئەمەش كارىتكى نوى نىيە، لەسالى (۱۹۸۵) دا (برنارد بىفۇ) كە ناوبراو راگەياندكارىتكى فەرنسييەو، پىشكەشكارى بەرnamە (ابوسىتروف)، يەكتىك لە بەرnamەكانى خۆى تايىيەت كرد بە قىسىمە كەنداشلىقى (قورئان و توندوتىيىتى) كە ناوبراو سى میوانى بانگھېشتى بەرnamەكە كردىبوو، بى شەرمانەو راستەوخۇ قورئان و توندو تىيىيان پەيوەست كرد بە يەكتە، ئەو پۆزئامە نۇوسمە فەرنسييە ھەر لە سەرەتاوه دانى بەوهدا نا كە ئەو قورئانى نەخويىندووهتەوهۇ رايكەياند: كە لەو بارەوه ھىچ شارەزايىيەكى نىيە! ھەمان كات چەندىن جار بەبى زانىيارى ئەو شاهىدىيە داو رايكەياند كە قورئان پەپاوىيىكى توندو تىيە.

لەم سەرەدەمەشدا زۇر نۇوسەر ھەن كە ھەمان پىچكەيان گىرتۇوهتە بەرۇ، بە كۆيىرانە باسى ئىسلام و قورئان و پىغەمبەر (عَبْدُ اللَّهِ) دەكەن، لەوانەش نۇوسەرۇ راڭەياندىكارە سويدى و دانىماركىيەكان.

ھەر لەو كەسانەش كە سىنورىيان بە زاندووه لەكارى راڭەياندىداو بەھۆيە وە لە ئىسلام ھەلگەپاونەتەوە، نەمۇنەشمان (ايان حرصى) — ناوبراإ سەبارەت بە پىغەمبەرى خوا (عَبْدُ اللَّهِ) دەلىت (بەپىتى پىوانە پۆزئاوايىه كان موحەممەد كەستىكى سىنور بەزىن و سىتەمكارە !). لە بەرامبەر ئەو سۇوكايمەتى كەردىشدا كۆمەلېك مۇسلمانى ھۆلەندىدا سكالايان لەدشى تۆمار كرد، بەلام سكالاگان وەرنەگىريان و لە بەرامبەردا داواكاري گىشتى رايىگەياند: ئەو وتنانە كار ناكاتە سەرپاى گىشتى كۆمەلگەي مۇسلمانى ھۆلەندىداو ناوبراإ ئەوهشى وەت كە مافى مۇسلمانان وەك كۆمەلېكى كەمىنە پىشىئىل كراوه. پاشان كەتىيەكى (ايان حرصى) چاپ كرا بەناونىشانى (قصص العذارى) ناوبراإ لەو كەتىبەدا پىداگىرى لە سەر دەركىرىنى فيلمىك دەكەت لە سەر زىيانى پىغەمبەرى خوا (عَبْدُ اللَّهِ)، ھاوشىۋە ئەو فيلمى (حیاة براين)، وە كەستىكىشى دەست نىشان كەربابۇو هەتا لە فيلمەكەدا تەمىسىلى كەسايەتى پىغەمبەر (عَبْدُ اللَّهِ) بەكەت، ناوبراإ ئامانجى ئەوه بۇ كە لەو فيلمەدا كۆمەلېك پۇودا و بوختان بۇرۇشىنىت كە بەلاي مۇسلمانانە وە ھىللى سۈورىن.

ھەروەھا لە ۲۳ يى نۇقەمبەرى سالى ۲۰۰۵ دا ھەمان نۇوسەر لە چاپىيەكە و تىنەكى دا لەگەل رۇۋىنامەرى (صابقو) ئى دانىماركى دا، سەبارەت بە وىنە كارىكتەرىيەكان باسىكى دەرۈۋاندو ناوبراإ دەربارەي پىرۇزى قورئان لەلاي مۇسلمانان رايىگەياند: ماوهېك پىش ئىستا لەگەل كۆمەلېك رۇۋىنامە نۇوسى عەرەب دا كۆپۈومە وە، پاشان قورئانىتكىم لە جانتاكم دا دەرهىنداو فېيىم دايىھ سەر زەۋى، دواتر كچىكى توركى كە موحەجە بە و پۇشتە نەبۇ و لە عەلمانى دەچۈو پىتى وەت: داوات لى ئەكەم كە ئەو قورئانە بخەيتە وە ناو جانتاکەت! منىش پېيىم وەت: ئەمە نۇسخەي خۆمەو ئازادم ھەرچىيەكى پى بىكەم،

تەنەنەت بەرگ و كاغەزو مەرەكە بەكەيشى بەلاي مۇسلمانانەوە پىروزە !
تەنەنەت بەرگ و كاغەزو مەرەكە بەكەيشى بەلاي مۇسلمانانەوە پىروزە !

ھەر سەبارەت بە سوکايىتى كىرىدى بى باوهەپان بە قورئانەكەمان بکەيت؟ چونكە
پۇوداوه راستەقىنەيە تان بۆ بىگىرىنەوە : لەبنكەيەكى سەربازى تۈركىيەدا ئاهەنگىك
سازكرا ، كە نزىكەي سى جەنەپالى تۈركى و سى جەنەپالى ئەمريكى و سى جەنەپالى
قەوارەدى زايىنى تىيىدا بەشدار بۇون، ئافرەتلىنى سەماكەريش بە گۈزانى و سەماو نا
شەرعى ئاهەنگىكەيان بۆ گەرم كردىبۇون ! لەو ساتەدا جەنەپالىكى عەلمانى تۈركى
داوا لە نەقىبىكى لاي خۆى دەكتە كە قورئانىكى بۆ بەھىنېت ! كاتىك قورئانەكەي بۆ
دەھىنېت، جەنەپالەكە پىيى دەلىت: بىخويىنەرەوە، ئەوיש ھەندىك قورئانىيان بۆ
دەخويىنېتەوە، پاشان دەلىت : بۇشمان مانا بکە، نەقىبەكە دەلىت: نازانم ماناي بکەم
پاشان جەنەپالە تۈركە عەلمانىكە بەتوندى قورئانەكە ئى لى وەردەگرىت و
دەيدىرىنېت و فېرىت دەداتە زىير پىيى ئافرەتە سەماكەرە بەدرەوشتنەكان و كىتلانە دېتە
گۇو دەلىت : كوا ئەو خوايەي كە دەلىت قورئان دەپارىزم ، با بىت بىپارىزىت !؟ پاشان
نەقىبەكە لە ترسانا پادەكتە دەرەوە و بىنكەكە جى دەھىلەت؟ چونكە دەزانىت كە
دەقەومىت و پەرورىدگار تولە لەم بەدرەوشتنە دەكتەوە و لە سزايى خوا پىزگار نابن !
نەقىبەكە بەھۆى ئەو باوهەرەوە كە لە دلىدا ھەبۇو بەردىوام بەدەم پاڭرىنەوە لە بەر
خۆيەوە دەيىكوت: خوا غەزەبمان لى دەگرىت ! ئەوەندەي نەخايىند بىنكە سەربازىيەكە
بەھەموو جەنەپالان و مىوانە بى شەرمە كانىيەوە كە نزىكەي سى ھەزار كەسى تىيدابۇون،
نغرۇبۇو ! ئىدى نە كلينتۆن و نە بۇشى درۇزنى پىلاؤ خۇرۇنە شارون و ئەتا
تۈركەكان نەيان توانى بە هاوارىيانەوە بىن !؟ پۇزىنامە تۈركىيەكان لە سەر زارى ئەم
نەقىبە باوهەردارەوە بۆ پۇزى دواتر راستى پۇوداوه كەيان گىپايىوە، پەرورىدگار ئەم
نەقىبەي پىزگار كرد ھەتا ئەم ھەوالە بەجىيەن بىدات، شىياوى باسە ئەم زەمين لەرزەيە
تەنها پەنجا چىركەي خايىند و تىيىدا تۈركىيائى پۇوبەپۇوى كەورەتلىن قەيرانى مادى و
مەرۆيى كرددەوە .؟ !

رووانگه‌ی دووهم:

نه‌مانیش له چهند سه‌رکرد و پیش‌هایه کی ناینی پیک هاتون، که گه‌وره‌ترین سووکایه‌تییان به‌رامبهر پیغمه‌مبهرب (علیهم السلام) نه‌نجام داوه، به‌تاییهت پیاوه ناینیه کانی نه‌سارا و به‌رپرسه گه‌وره ناینیه کانیان جا چ کاسولیک بن یان پروتستان.

سه‌باره‌ت به کاسولیکه کان نه‌وه به‌سه که سه‌رکرد که‌یان ناماوه نه‌بوو داوابی لیبوردن له موسلمانان بکات، به‌لکو له‌وه نیگه‌ران بوو که موسلمانه کان له و ته‌کانی حالی نه‌بوون، جا نه‌گه‌ر سه‌رکه که‌یان له کوپیکی فه‌رمیدا و ته‌کانی نیمپراتوئی بیزه‌نتی دووباره بکاته‌وه‌وه و ته‌کانیدا سووکایه‌تی به‌پیغمه‌مبهربی خوا (علیهم السلام) بکات و پاریز نه‌کات.! نیدی ده‌بیت هله‌لویستی نه‌وه که‌سانه چون بیت به‌رامبهر به‌پیغمه‌مبهربی خوا (علیهم السلام) که پله‌و لیپرسراویه‌تیان له و که‌مته‌وه و ته‌کانیشیان له و بی‌نرختره، له‌گه‌ل نه‌وه‌شدا که نه‌م (بندیکت) له و ته‌تی هه‌یه له‌دزی نیسلام ، به‌لام هه‌ندیک ده‌لین نه‌م پیاوه و ته‌کانی هی خوی نییه و به‌لکو و ته‌ی که‌سانی تره که نه‌قلیان ده‌کات، و هک نه‌وه‌ی بیانه‌ویت بی‌تاوان ده‌ری بکه‌ن.

ئیمامی (قاضی عیاض) ده‌فرموده: نه‌وه که‌سه نه‌گه‌ر به‌وه تو‌مه‌تبار بکریت که خوی نه‌وه و تانه‌ی درووست کردووه و داویه‌تیه پان که‌سیکی تر، یان نه‌وه کارو پیشه‌ی بووه، یان و ته‌کانی په‌سنه‌ند کردووه، یان پیی خوشبووه و بی‌بایه‌خ سه‌یری کردووه، یان به شوینیان دا بگه‌ریت و کویان بکاته‌وه، یان نه‌وه شیعرانه بگیریت‌وه که سووکایه‌تییان به پیغمه‌مبهرب (علیهم السلام) پی‌کراوه و جنیویان پی‌دراده، نه‌وه بی‌گومان حوكمی جنیو ده‌ره‌که و نه‌قل که‌ره‌که یه‌کسانه‌وه، و ته‌ی گیره‌وه‌که‌ش به هه‌ند و هرده‌گیریت و گوی به‌وه نادریت که و ته‌ی خوی نییه، جا هه‌روهک چون پیغمه‌مبهرب (علیهم السلام) فرمانی کوشتنی دوو جاریه‌که‌ی دا که شیعره‌کانی (ابن خصل) یان به‌گورانی ده‌وته‌وه و هه‌مان کات شیعری خوشیان نه‌بوو.

سەبارەت بە (پروتستان) كەكانىش لە سالى ۱۴۲۳ ئىكوجى دا لە ئەمریکادا قەشە كانيان حەملەيە كىيان پىكخست بۇ تانەدان لە پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و ناشىريين كردنى سىيرەتى موبارەكى، هەروەك لە ئىستادا چەندىن دامەزراوهى ئابورى و ئىعلامى لە پۆزئاوادا بونيان ھېيە كە تەنها كاريان تانە دانە لە ئىسلام و پىغەمبەر ئازىزەكەي (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ! زۆرىيە ئەو دامەزراوانەش راستەوخۇ لە لايەن پىاوانى ئايىنە وە سەرپەرشتى دەكىرىن لەو كەسايەتىانەش وەك:

۱- جىرى فالولىل :

(جىرى فالولىل) ناوبراو قەشەيەكى بەناوبانگە و دانىشتوى شارى (لىتشرج) ھەناوچەي فەرجىنیايى و ووپلايەتە يەكىرىتوھە كانى ئەمریکادا، شىاوى باسە جىرى فالولىل ھەفتانە پىشىكەش كارى بەرنامەيەكى رادىۋىيى و تەلەفزيونىيە و پەخش و مەوداكەي بەزىاتر لە دە ملىون مال دەگات ! هەروەك ناوبراو خاوهنى زانكۈيەكە بە ناوى زانكۈي سەرىبەستى، ئەم قەشەيە بەوه ناسراوه كە بەردىۋام لە پىسى دامەزراوه گەورە كانى راگەياندى ئەمرىكىيە وە هيئىش دەكتە سەرپىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ! هەروەها نووسەرى كتىبى (معركة المُرْجُون) ھەك لە سەرەتاي كتىبەكەي دا ئىيان نامەيەكى لە درۇ دىرووست كراوى بۇ پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) داتاشيوه ..

شايانى باسە لە ۱۶ ئۆكتۆبەرى ۲۰۰۲ دا حزىيەكەي بوش ھەستا بە پىزلىتىنانى ئەم قەشەيە (جىرى فالولىل) لە بەرپالپشتى كردن و لايەنكىرى كردنى بۇ بەرەي چەپرەوى پارىزكارو پارتى كۆمارى، جا ئەو لەناو چووه (جىرى فالولىل) دەلتىت (بە بۇچۇونى خۆم مۇوساوا مەسىح نەمۇونەي خۆشە ويستيان پىشىكەش كرد، بەلام موحەممەد پىچەوانەي ئەوانى پىشىكەشى مروقايەتى كرد) .

ھەروەها لە چاپىنەكە و تىنەكى لەگەل بەرنامەي (۶۰ خولەك) دا دەلتىت: (من پىيم وايە موحەممەد تىرۇرىست بۇوه . ئەوهندەشم بەسە بۇ شارەزا بۇون لە موحەممەد، كە لە

موسلمانان و غیری ئوانیشه و خویندوومه‌ته و که موحه‌مهد پیاویکی توندو تیژو پیاوی جهنگ بووه).

ئوهش مانای ئو جهنگ ده‌گه‌یه‌نیت که دزی موسلمانان بنه‌ناوی تیروده وه ئیکەن، جا نازانین (جیری فالویل) چى لە موسلمانان خویندووته وه، ئایا ئایه‌تی (وما ارسلناك الا رحمة للعالمين) ئ خویندووته وه ! مايهی سه‌رسورمانه که ئەم قەشەیه يەکیکە لە بەھیزترین پالپشتەکانی قەوارەی زایوتى ، شیاوى باسە قەوارەی زایوتى فروکەیەکى جورى (ویند ستریم) يان بەدیارى دا بە (جیری فالویل) کە نرخەکەی لەنیوان (۲,۵ – ۳,۵) ملیون دولاردايە، ناوبر او بە دلسوزترین قەشە داده‌نریت بۇ قەوارەی زایوتى و پايدەگەیه‌نیت کە هاوكارى كردنی ئیسرائىل لەلاين ئەمریکا وە تەنها لە بەرژە وەندى قەوارەی زایوتى دا نىيە، بەلكو هاوكارى كردنی ئیسرائىل واتاي پاریزگارى كردن و مانه‌وهى ئەمریکا ده‌گەیه‌نیت.

ھەروه‌هادەلیت: ئىمە حەفتا ملیون کە سمان لەگەلدايە، ھېچ شتىكىش نىيە توپرەبى گەلى مەسيحى بېرىنیت بە سەر ئەم حکومەتەدا کە دەست بەردارى ئیسرائىل بىت، يان بەرهە لىستكارى كىشە حەيە وىه کانى بىت.

لە /۱۴/ ۱۹۹۸دا پېزىنامەي (يو إس إيه توداي) ئەمریکى بابەتىكى (جیری فالویل) ى بلاوكىرده و کە تىايىدا ناوبر او پەخنە لەئىدارە سەرۆكى ديموکراتەکان (بىل كلينتون) گرتبوو، بەوهى کە ئىدارە ئەمریکى فشارى خستووەتە سەر ئیسرائىل بۇ ئوهى نەخشە ئاشتى ئەمریکى قبۇل بکات، لە بابەتەکەي دا دەلیت: ئەو فشارە ئەمریکا دەيختە سەر ئیسرائىل ئەبىت ھەمو ئەو كەسانە نىگەران بکات کە باوهپيان بە (بەلینى ئىبراهيم) ھەيە سەبارەت بە زەۋى ئیسرائىل.

ئەمەش ئاماژىيەکە بۇ باوهپى (الانجيليكانيين) کە پىيان وايە خواي گەورە بەلینى بە ئىبراهيم داوه بەوهى کە زەۋى ئیسرائىل بگەرېنىتە و بۇ جوولەکە.

جا سهنجی (جیری فالولیل) بدنهن چون بکوژانی پیغه مبه ران به رز پائه گریت و تانه ه (رحمه للعالین) ه کهی ئیمهش ده دات، جا باس و خواسی ئه کافره له پیشینانی خوی خراپترو شه پتره ﴿فَلَمَّا آتَى أَرَادَ أَنْ يَبْطِشَ بِالَّذِي هُوَ عَذُولٌ لَهُمَا قَالَ يَمْوَسِعَ أَتْرِيدُ أَنْ قُتْلَى كَمَا قُتِلَتْ نَفْسًا بِالْأَمْسِ إِنْ تُرِيدُ إِلَّا أَنْ تَكُونَ جَيَارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَنْ تَكُونَ مِنْ لُصُولِحِينَ﴾ القصص: ۱۹.

بى گومان ئه ئايته باسى پووداويك ده کات پيش ئه وەي مووسا بېيت به پیغه مبه رپووي داوه بهلام وته کهی ئهو، ھاوشييەي وته کهی فيرعەونە ﴿وَقَالَ فِرْعَوْنٌ ذَرْنِي أَقْتُلْ مُوسَى وَلَيَدْعُ رَبَّهُ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ﴾ الغافر: ۲۶. كه بى گومان ئەمەش وته گەليکى نقد خراپه ﴿وَقَالَ الْمَلَأُ إِنْ فَوْرِقْتَ عَوْنَ أَنْذَرْ مُوسَى وَقَوْمَهُ لِيُقْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَيَذْرَأُكَ...﴾ الاعراف: ۱۲۷.

۲- پات روپه رتسون:

قەشە (پات روپه رتسون) يش نمونە يە كى دىكە يە، ناويراۋ يە كىك بۇ لە يارىدە دەرانى جورچ بوش و كاريگەرى نۇرى ھەبوو مەتا بوش لە ھەلبىزاردە كاندا سەركە وتن بە دەست بەھىنەت، ھەر ئەم قەشە يە بۇ كە بەرەي چەپرەوى نەسپانى بەرپىوھ ئەبرىد كە لايەنگرى بوشى ئە كرد! ھەمان كات بوشىش لە پادە بە دەر يارمەتى دەرو ھاوكارىيەكى باشى ئەم قەشە يە بۇو.

(پات روپه رتسون) لە برنامەي (hannity golmes) كەنالى فوکس نيوسى نىخبارى دا دەلىت: من دەلىم: ئەم قورئانە لە بىرۇ باوهپى جوولە كە و دىزاوه، پاشان موحەممەد دەستى كردووه بە كوشتنى جوولە كە و گاورە كان لە مەدىنەدا، من مەبەستمە بلىم موحەممەد پياوپىكى بکۇزۇ خوين مۇ بۇوه...؟

ھەروهە دەلىت: پىيم وايە تىرۇد بەرە يە كە و تەنها لە لايى كۆمەللىكى (توندرەو) بۇونى نىيە، تەنانەت قورئانىك بىرە و بىخويتەرە و دەبىنەت كە توندو تىزىيە كى نۇر بىلاوى

تىدابىه ؟ دواتر موسىلمانان داوايانلىقى كى دەرىزى بىرەت بە قسانەى كە لە دەرىزى پېغەمبەر و مۇسىلمانان كىردووچى داواىلىقى بوردىن بىكەت، بەلام ناوبراو تەك ئامادە نەبۇو داواىلىقى بوردىن بىكەت و تەنانەت لەكتىبە نوئىيەكەي دا كە ناوى (الاسم – name) دەلەپەپە (٧١) دا دەلىت: ئىسلام تاكە كەسىك دايىناوه كە ناوى موحەممەد، مروقىيىكى پىاو كۈژۈ جەنگاوهر بۇوە، لە بەرنامەكانى دا تەكىنikiكى تايىيەتى دانداوه بۇ بلاکىردنەوە ئىسلام بە سەربىاز، ئەگەر پېيوىستى بىكىدايە ئەوا توندو تىزى بەكار دەھىتى !

ھەروەها دەلىت: ئىسلام پېچەوانە ئايىنى مەسىحىيە، لە بەرنامەكانىدا دەمارگىرييەكى قولۇن بەدى دەكىرىت بەرامبەر خاودەن ئايىنەكانى تر.

ھەروەك سەبارەت بە پېغەمبەرى خوا (عَلِيُّهُ دَوْلَتٌ) دەلىت: موحەممەد گەلەكەي خۆى هان دەدا بۇ كوشتنى موشىكەكانى، پىاوييکە لە پادەبەدەر دەمارگىرۇ دزو چەتە بۇوە، ئەوەي كە باڭگەشەي بۇ دەكەت ھەمۇوى فىئل بۇوە لە سەدا ھەشتاي قورئانى لە دەقه كانى گاورو جوولەكەوە نەقل كىردووھ، دواتر دەستى دايى كوشتنى جوولەكەكانى. جا ئەو وتانە ئاوابراو بەراورد بىكەن لەگەل وتهى جوولەكەكان دا كە لە (تەلمۇود) دا ھاتۇون (مەسىح شوينى بەرنامەيەك كەوتۇوھ كە درق بۇوە...) وە ھەر لە تەلمۇوددا دەلىن (مەسىح ساھىرىيەكى بىت پەرسىت بۇوە) و (يەسوعى ناسرى لەناو دۆزەخدايىه) و (يەسوع گومپايه، چونكە ئىسرايىلى لەناو بىردى)، خواى گەورەش پاستى فەرمۇوه: ﴿كَذَلِكَ مَا أَتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا فَالْأُولُوا سَلْحٌ أَوْ سَمْوٌ ۝ أَتَوَاصُوا بِئُوْءِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ۝﴾ الذاريات: ٥٢، ٥٣.

واتە: ھەر بەو شىۋەيە ھىچ پېغەمبەرىك لەپىش ئەماندا نەھاتۇوھ خوانەناسان پىييان نەگوتبىت جادۇوگەرە يان شىيەتە، سەيرە ئايادەلىتى بەگوئىي يەكدا خويىندۇويانە و يەكترييان راسپاردووھ، نەخىر بەلكو ئەوانە ھەرخوييان قەومىتىكى ستەمكارو سەركەشن.

هه رووهها ده فرمومويت: ﴿...نَسْبَاهُتْ قُلُوبُهُمْ...﴾ البقره: ۱۱۸.

واته: ... ئەمانه دله کانيان چون يەكەو لە يەك دەچىت بەلام شىوانى دەرىپىنيان
جياوازه ...

بىن گومان ئەو توّمە تانەي كە (پات پوېھ رتسون) درووستيان دەكتات، بەشىكى
زۇرىيانى لە پېشىنانى پېش خۆى وەرى گرتۇون، كە قورئان نۇد بە جوانى بەرپەرچيان
دەداقت— وە: ﴿وَمَا كُنْتَ نَشْرُونَ مِنْ قَبْلِهِ، مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَحْكُمُ بِمِمَّا
إِذَا لَأَرْتَابَ﴾ العنكبوت: ۴۸.

واته: توئەي (عجىل) پېش ناردىنى ئەم قورئانە هېچ كىتىپىكت نەخويىندۇر وە وە
بە دەستى خوپىشت هېچ شتىپىكت نەنۇسىپوھ ! (چونكە نەخويىندەوار بۇويت) خۆ ئەگەر
شتىپىكى وات ئەنجام بىدايە لەو كاتەدا نەفام و دەم بە تالەكان دنیايان پەر دەكرد لەشك و
گومان كە گوايە قورئان لە دانان و دارشتلى تۈھى.

هه رووهها دە فەرمومويت: ﴿وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يَعْلَمُهُ
بَشَرُّ لِسَانُ

.﴾ الـ ۱۰۳﴾ النحل: ۱۰۳.

واته: سويند بە خوا ئىمە بە پاستى دەزانىن بىن باوه پان دەلىن: ئەم قورئانە تەنها
كە سېك فىرىت دەكتات (بە مەرجىك) زمانى ئەو كەسەي ئەوان دەلىن قورئان فىرىت
موحەممەد دەكتات زمانىكى بىنگانە يەو عەرەبى و پەوان نىيە، لەگەل ئەوهشدا ئەم
كورئان بە زمانى عەرەبى پاراو و پۇون و ئاشكرا داپىۋداو.

جا هەر ئەو خراپە كارانە بۇون كە لە مەككەدا ئازارى موسىلمانانيان دەداو، لە
مەدینەش دا شكتىنەرلى پەيمان و بەلىن بۇون و هەولى شەھيد كردىنى پېغەمبەرىشيان
دەدا (عليه السلام)، (پات پوېھ رتسون) خۆى گومپايە و دەيھەويت خەلکىش گومپا بكتات، لە بەر
ئەو گاۋىو جوولە كە كان دەكتە سىتم لىتكراو و قوريانى دەرو، لە بەرامبەردا بە
دېرنده و پياو كۈژ ناوى پېغەمبەر (عليه السلام) و هاوه لان دەبات.

شاینه نی باسه (پات رویه رتسون) قهشه یه کی به ناویانگه و همان کات پشتگیری له قهواره‌ی زایوتی دهکات ! ؟ ناوبراو خاوه‌نی چهندین دامه زداوه‌یه له بواری راگه یاندن داو، پیشکه‌ش کاری به نامه‌یه کی تله فزیوتیه، که بینه‌ره کانی له دهیان ملیون که س پیک دین، هروه‌ها خاوه‌نی که نالیکی ناسمانیه که به پهنجا زمان و له نهوده ولات دا په خشی خوی دهکات، ئامانجی سره کی ئه م که ناله به گاور کردنی سره جم که لانی جیهانه، هروه‌ها رادیوی (الشرق الاوسط) که تایبته به په ره پیدانی به گاور کردن له جیهانی ئیسلامی داو، همان کات خاوه‌نی زانکویه کی ئسولیشه به ناوی (ریجینت)، و هک پیشتر ئاماژه‌مان پیدا ئه م قهشه یه بهوه ناسراوه که به رده‌وام هیرش دهکاته سه رپیغه مبهري خوا (علیه السلام).

هروه ک پیویسته ئاماژه بهوه بکهین که له ئی ئوکتوبه‌ری ۲۰۰۲ دا کوشکی سپی برپیاری دا که بری نیو ملیون دولاړی ئه مریکی و هک هاوکاری ئایینی بداته (پات رویه رتسون) شیاوی باسه ئه م قهشه یه یه که م که سیکی ئایینه که بهوه بره پاره زوره له لایه ن کوشکی سپیمه و هاوکاری بکریت !

۳- جیری فاینز:

نمونه‌یه کی تری پیاوه ئایینه کان (جیری فاینز)، ناوبراو سه روکی پیشووی کلیسیه (مه‌عمه‌دانیه) ی باشورد بووه، شیاوی ئاماژه یه چهندین جار بوش و هسفی (جیری فاینز) کردووه و بهوه که سانه‌ی ناو بردووه که له ګهله ئاینه که یان دا پاستگون ! (جیری فاینز) سه باره ت به پیغه مبهري خوا (علیه السلام) ده لیت: موحه محمد نامویه و ... دوانزه ژنی هیناوه کوتاییه که یان منالیکی نو سالان بووه!

به دلنيایي و سه رتاي پای ئه م قسانه‌ی دروو بوختان، هر که س عهودالی حق و راستي بيست، چاک ده زانیت که خیزانی یه که می پیغه مبهر (علیه السلام) پانزه سال له خوی گهوره تر بووه، کاتیکیش که عائیشه‌ی خواست هیچ که س له دژی ئه و کاره‌ی

پىغەمبېر (عليه السلام) نەوهستايىوه، تەنانەت دوو پۇوه كانىش ھىچ پەرچە كىدارىكىان نەبووه، كە بەردى وامىش بۇ بچۈوكترىن بىيانو دەگەپان هەتا پىغەمبېرى (عليه السلام) پى لەكەدار بىكەن، بەلام دوو پۇوه كان لە (جىرى فايىن) زۇد شارەزا تىرىپۇن و بارۇودۇخ و خۇرى ئەسەردەمەيان زانىوھ، لەو سەردەمەو ئىستاشى لەگەلداپىت كارىكى زۇد ئاسايى بۇوه كە كچ شۇو بکات كاتىك لەپۇوي جەستەو بگاتە پىزى ئافەرتان بى ئەوهى پەچاوى تەمن بىكىت، ئىمە لىرەدا نالىين پىغەمبېر (عليه السلام) عائىشەى لەنۇ سالىدا كىدووته ھاوسەرى! چونكە زاناييان لەم پۇوه بۇچۇونيان جياوازەو، ھەمان كات ئەگەر وادىبىنин كە پىغەمبېر (عليه السلام) لە نۇ سالىدا عائىشەى كىدووته ھاوسەرى كە راستەقىنه بەو شىۋەيەش نىيە) ئەوا ئەمە پەيوەندى راستەوخۇى ھەيە بە كەش و ھەواي ناوجەكەوھ، بۇ نەمۇنە ئەگەر دوو كچى تەمن نۇ سالان بەنمۇنەوھ وەرىگىرىن يەكىكىان نىشتەجىي ناوجەسى سارد بىت و ئەمە دىكەشىان نىشتەجىي ناوجە كەرمەكان بىت، ئەوا دەبىنин ئەو كچەلى كە ناوجە كەرمەكان دا دەژى لەپۇوي پىگەيشتنى جەستەيى و ۋىزىي و تواناي مالۇدارى و سىككىشەوھ كەلىك پىگەيشتۇوتۇ بەتوناتره، لە كچە ھاو تەمەنەي خۇى كە لە ناوجە سارددەكان دا دەژى، ئەمە بەتاقى كىرنەوھ سەلمىنراوھ كە مروقى ناوجە كەرمەكان لە ھەمۇ پۇويكەوھ كەشەيان لەمروقى ناوجە سارددەكان خىراتره.

بى گومان ئەمە يەكىك بۇوه لەو چەكانەى كە دوزمىنانى ئىسلام لەدەژى پىغەمبېر (عليه السلام) بەكاريان ھىناواھ، لەناو ھەمۇ خىزانەكانى پىغەمبېردا (عليه السلام) تەنها باسى ئەوه دەكەن كە عائىشەى لەنۇ سالىدا كىدووته ھاوسەرى خۇى، كەچى چاوبىان ئەو راستىيە نابىنېت كە پىغەمبېر (عليه السلام) سەردەمى لاۋى خۇى لەگەل بىتەنەن كە بىرە سەركە پانزە سال لەخۇى گەورەتىر بۇو، ئەمە جەڭ لەوهى هوڭارى تايىبەتى و كارى بانگەوازو پىغەمبېرايەتى ھاندەرىيون تا پىغەمبېرى خوا (عليه السلام) ئەو ھەمۇ ئافەرتە بگاتە ھاوسەرى خۇى، ئافەرتە بگاتە نەبووه كەس ئاماذه نەبووه بىخوارىتى و مندالى زۇرىشى

ھەبووه، بەلام پیغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لەبەر ئەوهى سەرپەرشتىان بکات و بىزىيان دابىن بکات ئافرەتكەى خواستووه، ھەروەها هوڭارى پامىارى زۇڭجار ھاندەر ببووه تا پیغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ئافرەتىك بخوازىت، بەھۆى خواستنى ئەو ئافرەتكەوە ھەممو ھۆزەكە مۇسلمان بۇون، واتە دەتوانىن بلىيەن كە پیغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ھەممو خىزانەكانى تەنها لەبەر بەرژەوەندى ئىسلام و سەرخىستى باڭگەوازەكەى خواستووه، ئەگەر لەزىانى ھاوسەردارىدا پیغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ئامانجى تىر كىدىنى ئارەزۈوه كانى خۆى بۇايدە (وەك دوزمنانى ئىسلام دەلىن) ئەوا ئامادە نەدەبۇو گەنجى خۆى لەگەل بىۋەڻىيەك دا بەسەربىبات كە پانزە سال لەخۆى گەورەت بۇو.

بەلىٰ دوزمنان ناتوانىن بەر بە بلاو بۇونەوهى ئايىنى ئىسلام بىگرن، ناچار ھەممو رېگايەك بەكاردىن بۇ ناشىرين كىدىنى ئەم ئايىنە، يەك لەو هوڭارانە لەم سەردەمەدا كارى لەسەر دەكەن دروست كىدىنى گومان و دوودلىيە لەناو مۇسلماناندا سەبارەت بە چەند شتىيەك لاؤھى بۇنمۇنە دەلىن: پیغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بوجى نۇزىنى هىتىناوه، عائىشەيە لە چەند سالىدا خواستووه، ئىسلام بوجى لەشايەتىداندا دووزنى بەرامبەر پىاوىيەك داناوه... هەتىد، دەيانەويت بەم شتانە گومان و دوودلى لەناو مۇسلمانان و بەتايىھەت لەناو لاؤھەكاندا دروست بکەن! لەم بارەوە نوينەری بەريتانيا لە ميسىر دەلىت: دەمانەويت سەبارەت بە ئىسلام نەوهىيەك لە مۇسلمانان لە ميسىردا لەسەر گومان پەروەرە بىكەين! كە ھىچ شتىيەك لە ئىسلام نەزانىن جەڭ لە گومان و دوودلى سەبارەت بە ئايىن و پیغەمبەرە كەيان (عَلَيْهِ السَّلَامُ)!

زۇد سەيرە ئەم گاۋىو جولەكانە بىرۇباوەپىان بەو شىۋازەيەو ھەمان كات دىن بە نەشىاوى سەبارەت بە پیغەمبەرە كەي ئىتمە (عَلَيْهِ السَّلَامُ) قىسە دەكەن.

جا سووکايەتى كىدىنى ئەم قەشانە بەپیغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لە كۆپو سىيمىنارەكاندا بۇوە بە دىاردەيەكى نەخشە بۇ داپېژراو و بەئاشكرا دوزمنايەتى پیغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دەكەن، سەير بکەن! چۈن (جيىرى فايىن) كۆبۈنەوهى سالانەي شارى (سانت لويس) ئى ويلايەتى ميسۇرى ئەمرىيکى دەقۇزىتەوە بۇ تانەدان لە پیغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)

وناوبراو ده لیت: ئهو خوايىه که موسلمانان باوهريان پىيىه تى ئهو خوايىه نىه که مەسيحىيە کان باوهريان پىيىه تى.

ھروهها ده لیت: خوا تۇناتاکات بە تىرورىست، بە تەقاندنه وە خەلک و بىرىنى گىيانيان.

وته كانى (جىرى فايىن) مەموسى دىرى ئىسلام و پىغەمبەرە كە يە تى (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، لەكەل ئەوه شدا پشتگىرى خۆى بۇ پارتى كۆمارى دەرئە بېرىت و سوپاسى سەرۋە كەشى دەكتا.

دوووم: سووكايدە تى كردن بە كردەوه:

ئەم سووكايدە تى كردن لە مىزە هەيە، مەندىك لە مىژۇو نووسان چەند مەولىكى (الفرنجە) يان بۆمان گواستوه تەوه کە بە نياز بۇون گۈپى پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) مەل بەدهنەوه جەستەي موبارەكى بىزىن، بە مەبەستى ئەوهى موسلمانان زيارەتى نەكتەن.

ئىمامى زەھەبى دەفەرمۇويت: سەلاحە دىنى ئەيوبي خۆى بۇ ئەم كارە تەرخان كردو سەنگەرى دانا، پاشان جىڭگەرە كە ئارى بۇ ميسىر بۇ لاي (سيف الدوّلة - ابن منقد) تا لەو پۇوهە ئەويش ئامادە كارى بکات، ئەويش وتى: بى خەم بە، بە ئەندازەي تاوانبارە كان كەلەبچى لەكەل خۆيدا بىر كە ژمارە يان لەسى سەد كەس زىياتى بۇون و مەندىكىيان لە عەربە بە مەلکە باوهە كان بۇون، جا لە نىوان ئەوان و مەدىنەدا يەك پۇزىيان مابۇو ئەويش پىيان كەيشت و دەستى كرد بە بەخشىنى مالا و ئالتۇن، لە بەر ئەوه عەربە كان پۇويانلى كردو (الفرنجە) كانيش لەلائى شاخىك دا خۆيان پەنادا، سەلاحە دىنيش بە خۆىيى و نۆ كە سەھوھ چۈونە سەريان، ويستى خواي گەورە وەما بۇو كە (الفرنجە) كان تىك شكان و خۆيان دا بە دەستەوه، پاشان دەستگىرى كردن و بەرەو قاھيرەي بىردن و دواتر لەناو بران.

ھروهها مىژۇو نووسان باسى گاودۇ راپىزە باتنىيە كانيان كردووه كە چەندىن جار هەولىيان داوه گۈرى پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) مەل بەدهنەوه خاوهنە كەي بىزىن.

ھۆکارەكانى سووکايىتى كىردىن بە پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و ئەركى ئىمەش لە و بارەيەوه:

لە سەرەتادا ئاماژەمان بە ھەندىك ھۆکار كرد، ئەويش ئەو دوزمنايىتىه كۆنەيە كە لهنىوان حەق و باتلىن دا ھەبۈوهو ھەيە، ئەو كەسانەش بە ھەلەدا چۈن كە پىتىان وايە دوزمنان پىغەمبەرى ئىسلامىيان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) نەناسىيە بۆيە سووکايىتى پى دەكەن، وەك چۈن لەكتى سووکايىتى دانىماركىھە كان دا بلاو بۇويە وە دەيىان وەت: ئەگەر بىيان ناسىيائى خوشىيان دەۋىست، لە بەرامبەردا خوايى گەورە ھەزار و چوار سەد سال لەمە و بەر بەرپەرچى ئەم چەواشەكارىانە داوهەتە وە پىمانى فەرمۇوه: خاوهەن كىتىبەكان پىغەمبەر دەناسن وەك چۈن كورەكانى خۆيان دەناسن: ﴿أَلَّذِينَ مَا تَنَاهُمْ أَلَّا كِتَابَ يَعْرِفُونَ، كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَ هُمْ أَلَّذِينَ حَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ﴾ (الانعام: ٢٠). بەلىنى زۇرېيان دەزانىن كە پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و پەيامەكەي پاست و درووستن، بەلام لەبرە حەسۋەدى خۆيان بە سەتم دەيشارنە وە، ھەروەك پىۋىستە ھەموو پۆزئاوايى و خاوهەن كىتىبەكان بە يەك چاو سەير نەكەين سەبارەت بە دىۋايىتى ئەوان بۇ ئىسلام و پىغەمبەرەكەي (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وەك قورئان دەفەرمۇوتىت: ﴿لَيْسُوا سَوَاءٌ مَّنْ أَهْلَ الْكِتَابُ أَمْ هُمْ قَائِمَةٌ يَتَلَوَّنَ مَا يَأْتِيَ اللَّهُ مَأْنَأَةً أَتَيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ﴾ (آل عمران: ١١٣).

واتە: گاورو جوولەكان ھەمووييان يەكسان و چۈننەك نىن، بەلكو لە خاوهەنانى كىتىب دەستىيەك لە ئىماندارانىيان ھەن، ئايەتەكانى خوا لەكتەكانى شەۋدا دەخويىنە وە نويىز دەكەن و سوژىدە دەبەن.

كەواتە لەگەل ئەوهى كە پۆزئاوايىه كان دىۋايىتى ئىسلام و پىغەمبەرەكەي (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دەكەن، ھەمان كات لە پۆزئاوادا دەيان نووسەرە بىرمەند ھەن، سەبارەت بە پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و بەرنامەكەي ئەھلى دادو ئىنسافن، ھەروەك لەپىشە وە ئاماژەمان بەوهەدا كە لە

پۇوى ھەلوىستىيان وە سەبارەت بە ئىسلام پۆزئاوايىه كانمان بەسەر پىنج گرووب دا دابەش كرد، ھەر لەم پوانگە يەوه دەتوانىن بلىين كە لە پۆزئاوادا دەيان كەسى وەك ئەمیر تشارلن) ھەن، كە ناوبراو رايگە ياند: ئايىنى ئىسلام و توندو تىزى مىچ پەيوەندىيە كان بەيە كەوه نىيە، ھەمان كات بەرگى لە شارستانى ئىسلامى كردو فەزلىدا بەسەر شارستانى پۆزئاوادا، كە واتە دەبىت موسىلمانان پىز لەم كەسانە بىرىن و بەرهە پۇوناكايى ئىسلام دەستيان بىرىن.

چەند ھۆکارىيەك پالنەرن ھەتا سەركىدەو سەرۆكە كانى پۆزئاوا پشتىگىرى نەو كەسانە بىكەن كە دەست درىزى دەكەنە سەر پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ الْكَفَافُ)، لەوانەش:

۱- دەيانە ويىت ئەندازە پەرچە كىدارى موسىلمانان بىزانن لە كاتىكدا ھېرىش دەكىتىه سەر پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ الْكَفَافُ)، ھەندىتك جار نەرمى نواندىنى موسىلمانان دەقۇزىنە وە ھېرىش و بىي ئەدەبىيە كانيان بۇ سەر پىغەمبەر (عَلَيْهِ الْكَفَافُ) زىاتر دەكەن، ھەروەك يەكىك لە قەشە دېنەكان ھېرىشى كىدە سەر پىغەمبەر (عَلَيْهِ الْكَفَافُ) و بەپياو كۈۋە شەپانى و... ناوى بىردى! بىرمان نەچىت (بىرلىك) سى سەرۆكى ئىتالياش بە ئاشكرا ئىسلامى تۆمە تبا كرد بەوهى كە ئايىنى توندو تىزىيە، ھەروەها پاشاي دانىماركىش رايگە ياند كە ئىسلام ئايىنەكى خويىناوiiيە، كە واتە لاوازى و بىي دەستە لاتى موسىلمانان ھۆکارىيەكى سەرەكىه ھەتا پۆزئاوا هىچ پىزىك لە ئىسلام نەگرىت و حسابى بۇ نەكەن! چونكە پۆزئاوايىه كان كە لە تورىكىيان ھەيە و تەنها لە كاتى بەھېزىتىدا دەتناسن كە لاواز بۇويت حسابت بۇ ناكەن، ئاشكرايە (كاسولىك و پروتستانت) و (جولەكە و گاورەكان) ناتوانن سوکايدى بەيەكتى بىكەن؟ چونكە ھەر دۇوو لايىن خاوهنى ھىزىن!

۲- ھاندانى شەقامى گشتى و ئاپاستە كىرىدىان بەرهە دۈزمنىكى ھاوبەش و خەرىك كەرىدىنى ھاولاتىيان ھەتا كىشە ناوخوئى و دەرەكى و ئابورىيە كانى ولايتىان بىر بچىتە وە.

- ۳- زۇرجار سەركىرەكانى پۆزئاوا بە مەبەستى بەدەست ھىناتنى زۇرتىرىن دەنك لە كانى ھەلبازاردىدا، پېشتگىرى ئەو كەسانە دەكەن كە بى پىزى دەكەن بە پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالرَّحْمَةُ وَالرَّحِيمُ).
- ۴- چاپۇشى نواندن لە بەرامبەر شىكستە سىياسى و ئابۇرى و سەربازىيەكان داۋ، خەرىك كىرىنى مىللەت بەشتى لاوهكىيە وە.
- ۵- پىداگىرى كىردىن لە سەر يەكىتى نەتە وەيى، دروست كىرىنى لەمپەرو پىگىرى كىردىن لە بەردەم بانگەوازى ئىسلامى دا لە پۆزئاوا دا.
- ۶- لەم پىگەيە وە ھەولى ئەوە دەدەن كە ھاپپەيمان و ھاو سەنگەر بۇ خوييان دروست بکەن لە دوو پۈوان و ھەلگەپاوان، دووبىارە لە دىرى ئىسلام بەكاريان دىئننە وە.
- ۷- دوزمنان بەردەوام ھەولى دەدەن لەم پىگەيە وە موسىلمانان خەرىك بکەن، ھەتا بوارى كاركىردىن و بەرهە مەھىناتىيان نەبېت.
- ۸- ئامانجىان و دۈوزاندىنى شەقامى ئىسلامىيە، سەبارەت بە چۈنۈھى تى چارەسەر كىرىنى ئەم كىشىھىيە، ھەتا موسىلمانان دووجارى كىشىھە و ململانى بىن.
- ۹- ئەم پىگەيە بەكاردىنن وەك فيلىيڭى پىشۇھخت، ھەتا پىگىرى بکەن لە وەي كە موسىلمانان بگەنە ناوهندەكانى بېپاردان لە دامەزراوهكانى پۆزئاوا دا.
- ۱۰- زۇرجار دوزمنان ئەم پىگەيە بەكار دىئن بە مەبەستى سەرقالى كىرىنى موسىلمانان و خەرىك كىرىنىان، بە ئامانجى ئەوەي بە ئارەزۇرى خوييان دەست لە كاروبىارى و ولاتانى ئىسلامى وەرىبدەن .

چهند را پس از دیده که:

* پیویسته زیاتر تویزینه و بکریت سه باره ت به هوکاره کانی بی‌ئه ده بی کردن به رامبه ر پیغه مبه ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وا با شتره ئه م با به ته گرنگه بدریت ه چهندین تویزه ر، هه تا هریه که و له ناستی خویی دا وردترین تویزینه و بکات و هوکاره کان و چاره سه ریش دیاری بکات.

* پیویسته موسلمانان چاره سه ری ئه و دیار دانه بکه ن که چاره سه ریان له دهستی خویاندایه، و هک راست کردن و هی بارود و خی خویان و فه رمان کردن به چاکه و پیگری کردن له خراپه.

* کار کردن و هه ولدان بو یه کخستن و هی پیزه کانی ئوممه تی ئیسلامی و وه لانا نی ناکوکیه کان، ئه مه ش هویه کی سه ره کیه بو گه پاندنه و هی هیزو شکو بو ئوممه ته که مان. پیغه مبه ری ئیسلام (عَلَيْهِ السَّلَامُ).

* گرتنه به ری چهندین هوکاری جیاوان، بو ئه و هی بیسه لمیتین که ئیسلام ئایینی کی بیگه رد و جوانه، له هوکارانه ش هه ول بدریت که زور ترین که نالی ئاسمانی ئیسلامی دابنرین، به هه مو زمانه کان په خشی خویان بکه ن و هه مان کات گرنگی بدریت به چاپ کردنی ئه و کتیبانه که له باره وه دانراون، به هه مو زمانه کان چاپ بکرین و به بی به رامبه رو و هک دیاری دابه ش بکرین..

* گرنگی زیاتر بدریت به و پژوهش ایانه که به رامبه ر ئیسلام و پیغه مبه ره کهی (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ئه هلی ئین سافن، پیویسته به رده وام په یوه ندیان له گه لدا ببه ستیت و بانگهیشتی کونگره و کوپو کوبونه و هی بونه ئیسلامیه کان بکرین، له به رامبه ریشدا موسلمانان سه ردانیان بکه ن و لییان نزیک بینه و ه.

* پیویسته به رده وام خومان به هاو خه می موسلمانانی پژوهش ایان بزانین، له به رامبه ر ئه و مه ترسیانه که پوچه ره دلیان بد هینه و هی نزای خیریان بو بکه بن.

- * لە بوارى پاگە ياندا پىويسىتە چەند ناوه‌نىكى تۈيىزىنە وە لىكۈلىنە وە بىكىتىنە وە كە گىنگى بىدەن بە:
- ناساندىنى ئىسلام بە پۆزئاوايىه كان، بەو شىوھىيەى كە خواو پىغەمبەرە كە (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دەيانەۋىت.
 - دەرخستنى توندپەۋى ئايىنى لەلائى پۆزئاوايىه كان و دىيارى كردىنى كىردارە خراپە كانيان لە دىرى موسىلمانان.
 - دىيابىي دان بە كۆمەلگاى پۆزئاوايى لەمەر ئە و مەترسىيانە كە پۇوبەپۇوى ئەوان و مروقايەتى دەبىتە وە، لە سەر دەستى لوپى قەوارەى زايىتنى.
 - دەرخستنى مىشۇوى رەشى خاچ پەستان و ئاماژە كردن بە سەرجەم ئە و كوشтарغانە كە لە دىرى موسىلمانان ئەنجامىان داوه.
 - دەرخستنى لايەنە جوانە كانى شارستانى ئىسلامى بۇ مروقايەتى بەشىوھىيە كى گشتى و پۆزئاوايىه كان بە تايىيەتى.
 - جياوازى بىرىت لە نىيوان ئىسلام وەك ئايىن و، بارودۇخى ئىستاي موسىلماناندا.
 - قسە وتن بە پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لە نىيوان شەريعەت و بانگەشەي ئازادى بىرۇ پادا

قسه وتن به پیغامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) له نیوان شهريعت و بانگه شهی ئازادی بیرو رادا:

سەرچەم موسىمانان بە جیاوازى بیروبوچۇون و مەزھەبیانەوە، خوش ویستن و شوین کەوتن و بە گەورە زانىنى پیغامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) بە پیویست دەزانن، ھەروەك لە فەرمۇودەش دا ھاتۇوه كە پیغامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) فەرمۇویەتى: باوهېرى ھىچ كەسیكتان تەواو دانامەززىت هەتا منى لە ھەموو كەسیک خوشتر نەویت.

ھەروەها خوای گەورە دەفەرمۇویت: «فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بِيَنْهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوْا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مَمَّا فَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا سَلِيمًا» ﴿٦٥﴾ النساء: ٦٥

ھەروەها دەفەرمۇویت: «وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَن يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ...» الاحزاب: ٣٦.

کەواتە پیویستە بە جوانلىرىن شىواز لەگەلن پیغامبرى خوادا (صلی الله علیه و آله و سلم) ھەلسسووكەوت بکەين و شوينى سوننەتە كانى بکەوين و، ھەموۋئە و ھەوالانە بەراشت بىزانىن كە لەلاين ئەوهەوە پىمان راگەيەندراون .

وەك زانىيان ئاماژەيان پىداوه، تەنانەت لە كاتىك دا كە باسى پیغامبر كرا (صلی الله علیه و آله و سلم)، پیویستە موسىمانان بە چاوى پىزو ئەدەبهو گوئ بۇ فەرمایىشە كانى بىرن، چونكە پىشىنەمان بەو شىواز ھەلسسووكەوتىان لەگەلن پیغامبر دا (صلی الله علیه و آله و سلم) كردۇوه تەنانەت پاش كۆچى دوايشى وەك ئەوهى زىندۇ بىت پىزىيان لە گۈپۈر مىزگەوت و فەرمۇودە كانى گرتۇوه .

(قااضى) دەفەرمۇویت: لە مىزگەوتى پیغامبرى خوادا (صلی الله علیه و آله و سلم)، جەعفەرى ئەمیرى موسىمانان بە توندى قىپاندى بە سەر مالىك دا، پاشان مالىك داواى لى كرد كە لە

مۇزكەوتى پىغەمبەرى خودا (عليه السلام) دەنگ بەرز نەكتەوه ! چونكە پەروەردگار ئەو
رەوشتهى فيرى موسىلمانان كردووه : ﴿...لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ...﴾
الحجرات: ۲.

ھەروەھا پەروەردگار وەسف و ستايىشى ئەوانە دەكەت كە لە ئاست پىغەمبەردا
(عليه السلام) دەنگى خوييان دەخوتىوه : ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَغْصُونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ
الَّذِينَ أَمْتَحَنَ اللَّهُ أَقْلُوبُهُمْ لِلنَّقْوَىٰ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ﴾ (٢) الحجرات: ۳.
ھەروەك سەرزەنىشتى ئەوانەش دەكەت كە لە دەرەوەي ئۇورەكان ولە دۈورەوە
بانگى پىغەمبەر (عليه السلام) دەكەن : ﴿إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِنَ وَرَاءِ الْحُجَّرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا
يَعْقِلُونَ﴾ (٤) الحجرات: ۴.

قسە وتن بە پىغەمبەرى خوا (عليه السلام) لەنیوان شەريعت و بانگەشەي ئازادى بىرۇپادا:
ئەم بابەتمان بۇ دۇو باسى سەرەكى دابەش كردووه ئەوانىش بۇچۇونى شەرع چىيە
لەبارەي قسە وتن بە پىغەمبەرى خوا (عليه السلام)، ھەمان كات ھەول دەدەين لەپۇرانگەي
ئازادى بىرۇپاوه قسە لەبارەي بابەتكەوه بىھىن، كە پۆزئاوايىه كان ئەمە دەكەنە
بىيانو بۇ ھېرىش كىدىنە سەر پىغەمبەرى خوا (عليه السلام).

باسي يهکه م

قسه وتن به پيغهمبوري خوا (عليه السلام) و جوزه کاني:

مه بست له قسه وتن به پيغهمبوري خوا (عليه السلام) ئوه يه که شتيك لەدزى بو تريت له پيگه و پيزى ئوه پيغهمبوري ئازيزه (عليه السلام) كەم بكته وە، قسه وتن به پيغهمبوري (عليه السلام) چەندىن جۆرە، له وانش:

يه که م: (التصريح) بريتىي له قسه وتن به پيغهمبوري خوا (عليه السلام) به شيوه يه کى پۇون و ئاشكرا كە هيچ بيانو و ليكدا نوه يه کە لىنىڭرىت، ئەمەش خراپتىن جۈزى قسه وتنه به پيغهمبوري خوا (عليه السلام).

دووھم: (التعريض): ئەمەش لەپىتى توانج و هىماما تەعليق دانە وە ئەنجام دەدرىت. له قسه وتن به پيغهمبوري خوا (عليه السلام) (التعريض) ھاوشيوهى (التصريح)، ئەمەش بوجۇونى زانىيانى حەنەفى و مالىكى و شافعىي و حەنبەلە كانە، وە ھەندىلەك لە زانىيانىش دەلىن (التعريض) وەك (التصريح) نىيە، ھەمان كات (قاضى عياض) دەفرمۇويت: ھەمو زانىيانى پېشىن و پاشىن لە سەر ئوه يەك دەنگن كە قسه وتنى (التعريض) ھاوشيوهى (التصريح).

ھەر لەم بارە وە ئىين تەيمىيە دەفرمۇويت: ھاۋەلەن فەرمۇيانە: قسه وتن و (التعريض) بەپيغهمبوري خوا (عليه السلام) مروۋ لە ئىسلام دەباتە دەرە وە، پىويستە خاۋەنە كە ھاوشيوهى ئوه كەسى كە بە (التصريح) قسى بە پيغهمبوري و تووھ بکۈزۈت.

سېيىم: قسه وتن بە ھاۋەلەنى پيغهمبوري خوا (عليه السلام):

قسه وتن بە ھاۋەلەن واتە قسه وتن بە پيغهمبوري خوا (عليه السلام)، لەم بارە وە پيغهمبوري خوا (عليه السلام) فەرمۇويتى: ھەر كە سېيىك قسه بە ھاۋەلە كانم بلىت ئوه قسى بە من و تووھ، ھەر وەها (ابن أبي عز) دەفرمۇويت: ھەر كە سېيىك قسه بە وەزىرە كە

پژئاواییه کان چیان له پیغه‌مبه‌ر خوا (علیه السلام) ده ویت؟

پیغه‌مبه‌ر (علیه السلام) بلیت، ئه‌وه وهک ئه‌وه‌یه که قسه‌ی به پیغه‌مبه‌ر (علیه السلام) و تبیت، هه‌ر که سیک بلیت ئه‌بووبه‌کر دوژمنی ئیسلامه، ئه‌وه توّمەتی بو پیغه‌مبه‌ر (علیه السلام) و نوممه‌تەکه‌ی درووست کردووه.

چواره‌م: قسه وتن به سوننەتەکانی پیغه‌مبه‌ر خوا (علیه السلام):

قسه وتن به سوننەتەکانی پیغه‌مبه‌ر (علیه السلام) و به سووک سهیر کردنیان و له‌ئاست که م کردن‌هه‌یان هاوشیوه‌ی گالتە کردن به پیغه‌مبه‌ر خوا، چونکه له‌لایه ک سوننەتەکان به‌شیک بیون له پیغه‌مبه‌ر ئازیزه (علیه السلام) و، هه‌مان کات له‌پاش قورئان به سه‌ره‌کی ترین سه‌رچاوه داده‌منین هه‌تا موسلمانان ده‌ستیان پیوه بکرن و گومرا نه‌بن.

که‌واته گالتە کردن به سوننەتەکانی پیغه‌مبه‌ر (علیه السلام)، هاوه‌له‌که‌ی به‌ره و هه‌لگه‌پانه‌وه تیاچوون ده‌بات و، به‌رده‌وام بیون له‌سهر ئه‌وه ره‌وشته نا دروسته، ده‌بیتە هوی حه‌لآل کردنی خوینی خاوه‌نه‌که‌ی.

باسی دووه‌م

حوکمی قسه وتن به پیغه‌مبه‌ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) :

ئاشکرايە کە قسه وتن به پیغه‌مبه‌ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) چەند مافيکى پیوه پەيوهسته، هەتا له و کەسە بسەندريت کە قسه‌ی به پیغه‌مبه‌ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و تۈوه له وانه‌ش:

۱- مافی خواي گەوره:

قسه وتن به پیغه‌مبه‌ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و تانه دان له خۆبىي و ئاینەكەمىي و بەدرو خستنەوەي پیغه‌مبه‌ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، بەدرو خستنەوەي خواي گەوره‌يە، لەم پۇوهوھە مرکەسىك قسه به پیغه‌مبه‌ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بلىت، ئەوا سەرەتا مافی پەرورەتكارە و چۈنلى بويت دەتوانىت تولەي خۆى لە و کەسە بکاتەوە.

۲- مافی سەرجەم موسلمانان:

ئاشکرايە موسلمانان هەتا باوه‌پ به پیغه‌مبه‌ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) نەكەن باوه‌پ كەيان دانامەززىت، هەمان كات ھەموو كاروبىاره ئايىنى و دونيايىيەكانى خوييان له زىير پوشنىاي فەرمانەكانى پیغه‌مبه‌ردايە (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، دەتوانىن بلىتىن سەرجەم ئەو چاكانەي لە دونياو دواپۇزدا دەست گىرى موسلمانان دەبىت بەھۆى پیغه‌مبه‌رەوەيە (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، لەبەر ئەوھە قسه وتن به پیغه‌مبه‌ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لەلاي موسلمانانىش بە گەورەترين تاوان ئەزىز مار دەكىيت و، پېتىان خوشە كە ھەموو سووكايدىتىيەك بەخوييان و باو و باپيريان بکرىت، بەلام بچووكترين بى پىزى بە پیغه‌مبه‌ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) نەكرىت.

۳- مافی پیغه‌مبه‌ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ):

وەك چۈن سەلاوات دان له دىدارى بەزىندۇوپىي و مردووپىي بە پیغه‌مبه‌ر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دەگات، بە هەمان شىۋە قسه وتن به پیغه‌مبه‌ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بە مردووپىش ئازارى دەدات، دەتوانىن بلىتىن سووكايدىتى كردىن بە پیغه‌مبه‌ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و قسه پى وتن و هەتك كردىنى تاوانىيکە لە كوشتنى پیغه‌مبه‌ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) گەورەتىرە، چونكە كوشتن

یان مردنی پیغامبری خوا (صلی الله علیه و آله و سلم) هیچ کاریگه‌ری نابیت بو سه رگه‌ری خوئی و نائین و برنامه‌که‌ی، همان کات کاریگه‌ری نابیت بو دوورکه و تنه‌وهی خه‌لکی له ناینی ئیسلام، به لام بوختان کردن و قسه‌وتون و هه‌تك کردنی پیغامبری خوا (صلی الله علیه و آله و سلم)، راسته و خو کاریگه‌ری له سه رده روونی هندیک که‌س به جی ده هیلیت و به هوئیه و له ئیسلام هله‌دگه‌پینه‌وهو پهنج به خه‌ساری دونیا و قیامه‌ت دهبن.

قسه وتن به پیغامبری خوا (صلی الله علیه و آله و سلم) حوكمه‌که‌ی له که‌سیکه‌وه بُو که‌سیکی تر جیاوازه

یه‌که‌م: نه‌گه‌ر نه‌و که‌سه موسلمان بیت:

زانیان یه‌کده‌نگن له سه‌ر بی باوه‌ر بعونی موسلمانیک، له کاتیکدا نه‌گه‌ر قسه‌ی به‌پیغامبری خوا (صلی الله علیه و آله و سلم) وت، له م باره‌شه‌وه له نمونه‌ی وتهی زانايان زوره، وهک: – (اسحاق بن راهویه) ده فه‌رمویت: هه ممو زانايان یه‌کده‌نگن له سه‌ر بی باوه‌ر بعونی نه‌و که‌سه‌ی قسه به خوا پیغامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) ده لیت، یان بی پینی به رامبهر قورئان بکات، یاخود پیغامبریکی له پیغامبری کانی خواش شهید کردبیت (نه‌مه له کاتیکدایه نه‌گه‌ر کابرا برپای به هه ممو فه‌رمایشته کانی خوا پیغامبریش هینتابیت).

– هروه‌ها (محمد بن سحنون) ده فه‌رمویت: زانايان یه‌کده‌نگ و کوکن له سه‌ر بی باوه‌ر بعونی هر که‌سیک که قسه به پیغامبری خوا (صلی الله علیه و آله و سلم) بلیت و له پیگه و پینی کم بکاته‌وه، هروه‌ها له لایهن خواه گه‌وره و سزا‌یه کی سه‌ختی بو ناماوه کراوه، حوكمی نه‌و که‌سه‌ی قسه به پیغامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) ده لیت کوشتنه، بی بپواییه هر که‌س گومانی له بی بروا بعونی جنیو دهره‌که هه بیت.

- شیخی نیسلام (أبو العباس) ده‌فه‌رمویت: زانایانی شوینکه‌وته‌ی هر چوار مه‌زه‌به‌که وجگه له‌وانیش له سره‌ئه‌وه یه‌کده‌نگن، که‌هر مسلمانیک قسه به‌پیغامبر بلیت، پیویسته و ده‌بیت بکوژریت، چونکه به‌وه له ثاینی نیسلام ده‌چیته ده‌ره‌وه.

- هروه‌ها (ابن قدامه) ی مه‌قدیسیش ده‌فه‌رمویت: دژایه‌تی و قسه‌وون به‌پیغامبری خوا (صلی الله علیه و آله و سلم) خاوه‌نه‌که‌ی له بازنی نیسلام ده‌باته ده‌ره‌وه. که‌واته هر کاتیک بی بروابونی ئه‌وکه‌سه سه‌لمیتراء، ئه‌وا پیویسته کاریه‌ده‌ست و قازی موسولمانان سزای هله‌که‌پاوه‌ی به‌سره‌دا جیبه‌جی بکات، ئه‌و حوكمه‌ش بربیتیه له‌کوشتنی کابراتی له‌دین هله‌که‌پاوه، له‌م باره‌یه‌وه چه‌ندین به‌لگه له‌برده‌ستدان به‌نمونه‌ش و‌هک:

- (ابن المنذر) ده‌فه‌رمویت: زانایانی شاره‌زاو تیگه‌یشت‌ووی نیسلام له‌سره‌ئه‌وه یه‌کده‌نگن هر که‌سیک قسه به‌پیغامبری نازدارمان (صلی الله علیه و آله و سلم) بلیت، پیویسته بکوژریت.

- هروه‌ها (خطابی) ش ده‌فه‌رمویت: له‌ناو زانایاندا که‌سیک شک نابه‌م، سه‌باره‌ت به‌کوشتنی ئه‌و که‌سه‌ی قسه به‌پیغامبری نازدارمان (صلی الله علیه و آله و سلم) بلیت، بیرو پاو بوقوونی جیاواز بیت.

دوووم: ئه‌گه‌ر ئه‌و که‌سه ئه‌هلى زیمه‌ه بوب:

ئه‌گه‌ر زیمیمه‌ک قسه به‌پیغامبری نازدارمان (صلی الله علیه و آله و سلم) بلیت، ئه‌وا ئه‌و بی‌پیزی نواندنه‌ی ده‌بیتیه هۆی:

أ- هه‌لۆه‌شاندنه‌وه‌ی ئه‌و په‌یمانه‌ی که‌له نیوان ئیمه‌و ئه‌واندا هه‌یه.
ب- ئه‌و بی‌پیزی و به‌زاندنی سنوره ده‌بیتیه هۆی ئازاردانی شوینکه‌وتوانی ئاین و به‌رمانه‌که‌ی خوای گه‌وره و، تانه دانی له‌پیغامبر به‌تاوان ئه‌ژمار ده‌کریت و په‌یمانه‌که هه‌لّدده‌وه‌شینیت‌وه.

هر سه باره‌ت به حوكم زيعى، نئين تهيمى فەرمۇيەتى: لە پېغامبەرى خواوه (علیه السلام) جىڭىر بۇوه، فەرمانى داوه بەكوشتنى ئەو كەسەئى قسەئى پىٰ وتۇوه، لە بەر ئەو فەرمانى كوشتنى بۆ دەرچووه كە قسەئى ناشيرىنى بە پېغامبەرمان (علیه السلام) وتۇوه نەك لە بەر ئەوھى پەيمان شكىنى كردووه، ئەگەر لە كاتىكدا سەلمىنرا قسەئى وتۇوه، ئەوا كوشتنى واجب دەبىت، خاوهن پەيمانىشى نابىتە هۆى ئەوھى حوكم و سزاکەي بەسەردا جىبىھەجى نەكىت، چونكە كەسە زىممىكە راستەوخۇق بەقسە وتنەكەي پەيمانەكەي ھەلددەوەشىتەوە، دەست بەجى بەوه دەچىتە پىزى بىباوهەرە حەربىيەكانەوە، ئەگەر موسۇلمانىش ئەو كارەي كرد(قسەوتن و بىرپىزى نواندن)، ئەوا بە (لە دىن ھەلگەپاوه) لە قەلەم دەدرىت و، كوشتنى كەسىكى ھەلگەپاوه لە كوشتنى كەسىكى زىممى و بىباوهپىكى ئەسلى پىويىستەرە.

پېشتر ئاماڙەمان بەوهدا هەر بىباوهپىكى زىممى قسەئى بە پېغامبەرى نازدارمان (علیه السلام) ووت، ئەوا بەو كرده و وەلويىستەي پەيمانەكەي ھەلگەل موسۇلمانان ھەلددەوەشىتەوە، ئىدى بە بىباوهپى جەنكى لە قەلەم دەدرىت و كوشتنى پىويىست دەبىت، لەم بارەيەوە بەلگە زۆرە وەك:

يەكەم: خواي گەورە دەفرەرمۇيەت: ﴿إِنَّ الَّذِينَ يُؤذِنُونَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ، لَعَنْهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعْدَدَ لَهُمْ عَذَابًا مُهِينًا﴾ (الحزاب: ۵۷). واتە: بىگومان ئەوانەي ئازارى خواي گەورەو پېغامبەرەكەي دەدەن، خواي گەورە نەفرىنيان لىيەكەت و، لە دونيا و دواپۇزىشدا سزايدى ئابپۇرەرانەيان دەدات.

دۇوەم: ھەروەها دەفرەرمۇيەت: ﴿وَإِنْ كَثُرُوا إِيمَنَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا أَئِمَّةَ الْكُفَّارِ إِنَّهُمْ لَا يَأْمَنُنَّ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ﴾ (التوبە: ۱۲). واتە: خۇ ئەگەر ئەوانە پەيمانە كانىيان بشكىن لەپاش بەستى و، كالىتە و تانە و تەشەريان لە ئائىن و بەرنامەكە تان دەدا، ئەوھە لە وکاتەدا پىويىستە لە ھەل سەرانى كوفر

بجهنگتىن و ببيان كوشن، به راستى ئهوانه هېچ پەيمان و بەلىن بىردنە سەرىكىيان نىيە،
بەوهش كۆلىان پىدەدەن و لەو بىباوه پەيان و ازىيان پىدەھىيىن.

(حصاچ) دەفەرمۇيىت: پۈوي دەرەوهى ئايەتىكە پىمان دەلىت: ئەگەر دەركەوت
يەكىك لە ئەھلى زىممى قسەي بەپيغەمبەرى خوا (عليه السلام) ووت، ئەوا پىيوىستە دەست
بە جى بىكۈزۈت.

مەروەها ئىمامى عەلى فەرمۇيەتى: جوولەكە يەك جىنۇرى بەپيغەمبەرى خوا دا
عەلەم (عليه السلام)، دواتر موسۇلمانىك لەسەر ئەوكارە جوولەكە كەى كوشت، هەوالى پۇوداوه كە
بەپيغەمبەرى خوا (عليه السلام) كەيشت و، پيغەمبەرىش (عليه السلام) بەرچى ئەوهى دايەوه كە
خوينى جوولەكە بىدات.

سېيىھم: ئەگەر ئەو كەسە بى باوهرى جەنگاوهربۇو:

لەم حالەتەدا كوشتنى پىيوىست تر دەبىت، چونكە لەگەل ئەوهى بىباوه پە،
لەھەمان كاتدا دووسىفەتى تىدا كۆبۈنەتەوە، ئەوانىش بىرىتىن لە: جەنگ كردنى
موسۇلمانان و قسە ووتىن بەپيغەمبەرى نازدارمان (عليه السلام).

لەو بارەيەوه (عبدالرحمنى كورى عوف) دەفەرمۇيىت: لەجەنگى بەدردا لەناو
پىزەكانى شەپدا سەرگەرمى شەپو پىكىدادان بۇوين، بەلای راست و چەپى خۆمدا لام
كىرده وە، دوو كۆپى لاۋى بەجەرگەم بىنى ترسام لەوهى شتىكىيان لىبىت، يەكىكىيان بە
دۇرى ئەرى تريانەوه پىسى ووتى: ئەرى مامەگىان (ابوجهل) كامەيە؟ ووتىم: كۆپم ج
كارىيەكت بەوھىيە؟ مەندالەكە ووتى: بىستۇومە جىنۇرى بەپيغەمبەرمان (عليه السلام) داوه،
سوينىد بەو كەسە ئىيەنى بەدەستە، تارمايىيەكەي بىبىنەم، يان دەبىت بىكۈزۈت يان
دەبىت بىكۈزم! بەراستى لەو ئازايەتى و جوامىرىيە ئەو مەندالە سەرسام بۇوم!
ھەر ئەو ياوەره بەپىزە دەلىت: ئەرى تريشيان هات و ھەمان پرسىيارى يەكەمىلى
پرسىيم، منىش لەوكاتەدا (ابوجهل) م بەرچاۋ كەوت و پىيم نىشان دان، ھەر كەبىنيان

بەرەو پۇرى چۈن و هەلىان كوتايى سەرى و نۇد بەشىرانە شمشىرىيان لى بەرزىرىدە وە وکوشتىيان.

پاشان چۈونە وە خزمەتى پىيغەمبەرى ئازىزمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و هەوالەكەيان پى ئاگەياند ، ئەویش پىيى فەرمۇن كامتان كوشتى؟ هەريەكەيان دەى ووت من كوشتم، ئازىزمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) پىيى فەرمۇن شمشىرەكاننان سېرىپەتە وە؟ ووتىان: نە خىر، پىيغەمبەرى ئازىزمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) سەيرى شمشىرەكانيانى كرد و پىيى فەرمۇن: هەر دۇوكىتان كوشتو تانە.

باسى سىيەم

قسە وتن بە پىغەمبەرى خوا (عَزِيزُهُ اللّٰهُ) لە نىوان شەرىعەت و بانگەشەي ئازادى بىرورادا :

چەمكى ئازادى: مەبەست لە ئازادى توانايى مرۆفە بۆ ئەنجام دان يان واز مەيتان
لەشتىك، بەمەرجىك بە ئارەززو ويسىتى خۆى بىت، ئەمەش حەزىكە ھەموو مرۆفيتىكى
ژير ئارەززۇي دەكات.

تىيگەيشتن لە چەمكى ئازادى لە شەرىعەتدا بە جۇرييکە و لە لاي خەلگانى
تىريش بە جۇرييکى تر خويىندانەوەي بۇ دەكريت:

يەكەم: چەمكى ئازادىيەكان لە شەرىعەتدا:

چەمكى ئازادىيەكان لە ئىسلامدا فراوانە وەمەموو مافىتكى بە مرۆڤ داوهو، ھەمان كات
كۆمەللىك (مەرج)ى داناوه، ھەتا فەۋزاو نائارامى نەيەتەكايىوه، ئەو(مەرج)انەش
وەك:

ا- مرۆڤ نابىت ئازادى خۆى بەكار بىنېت بۇ بە زاندىنى سنورىدەكانى پەروەردگار.

ب- پىيوىستە ئازادىيەكانى تاك و كۆمەل نەبنە ھەپەشە بۇ سەر سىستەمى گشتى.

ج- نابىت ئازادى خۆى بەكار بىنېت بۇ زيان گەياندىن بە ئازادى ئەوانى دىكە.

لە ئىسلامدا ئازادى بە واتايە نايىت كە ئەو ووشەيە بقۇزىتەوە، بۇ ئەنجامدانى
كارى ناشەرعى و نابەجى و بە زاندىنى سنورە قەدەغە كراوهەكانى پەروەردگارو، تىر
كىرىنى ئارەززۇدەكان لە سەر حىسابى خەلگى ترو بەشىۋەيەكى ناشەرعى، ياسايىك كە
پىگە بە و ناشەرعىانە بىدات پىئى ناولىرىت ئازادى، لە راستىدا ئەو فەۋزايە، بەمەل لە

ئازادى گەيشتنە، لە بىر ئەوە ئىسلام ئە و بۆچۈنە چەوتەي راست كىدەوە و، ئازادى راستە قىنهى بۆ مۇۋەقە كان فەراھەم كرد.

ئىسلام پىگە نادات خەلک بە كۆيلە بىرىت، ھەمانكەن پىگەش نادات كەما ف وئازادىه كانيان پېشىل بىرىن، ئىسلام ئامانجى ئەوە يە ھاو سەنگى لە زىيانى مۇۋەقە كاندا بەدى بىت و بەلام نابىت بەناوى ئازادىه وە سنورە قەدەغە كراوهە كان پېشىل بىرىن.

ھەر لەم بارە وەخواي گەورە دەفە رەمۇويت: ﴿.....تَلَكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرُبُوهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ أَيَّتِيهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ﴾ البقرة: ۱۸۷. واتە:....جائەوانەي باسکران چەند سنورىيکى خواي گەورەن و مەيان بەزىين و نزىكىان مەكەن، ئابە و شىۋەيە خواي گەورە ئايەت و پىنمۇونىيەكانى خۆى پۇون دەكتەوە بۆ ئەوەي خەلکى پارىزكار بن.

ھەر وەها دەفە رەمۇويت: ﴿.....تَلَكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾ البقرة: ۲۲۹. واتە:... دلىنىا بن ئا ئە و شتانەي باسکران سنورە كانى خواي گەورەن، ئىدى لىيى مەترازىن و سنورىشكىتى مەكەن، ئەوەي دەست درىژى بىكەت سەر سنورە كانى خواي گەورە، بە راستى لە سەتكاران.

پىيم باشە سەبارەت بە ئازادى بىرۇپا لە ئىسلامدا ئەم پۇداۋە بىرى ھەموان بخەمەوە: ئەوە (عمرى كورى خطاب) ھ ئامۇزىگارى خەولەي كچى حەكىم وەردەگىرىت، ئەمە لە كاتىكىدایە كە ئىمام عومەر لە سەر گويدىرېزە كەي بۇ خەلکىي زۇرىشى لەكەلدا بۇوەلەو كاتەدا خەولە ئىمام عومەرى وەستاند و دەستى كرد بە ئامۇزىگارى كىدىنى و لەناو ئەو ھەموو خەلکەدا بەدەنگى بەرز پىتى راڭەيىاند: ئەي عومەر پېشىر پىت دەووترا عومەير، دواتر بۇويتە عومەر، ئىستاش پىت دەووتريت ئەمېرى باوەرداران، كەواتە ئەي عومەر لە خواي گەورە بىرسە!؟ چونكە ھەركەس لە مردن دلىنىا بىت، ئەوا لە تىياچۇون دەترسىت، ھەركەس لە لىپرسىنەوە دلىنىا بىت، ئەوا لە سرزاش دەترسىت، ئەويش وەستا بۇو بە جوانى گوئى بۆ گرتىبوو، پىتى ووترا: ئەي

نه میری باوه‌پداران ئاوا ده‌وستیت بؤٹم پیره ژنه؟ ئه‌ویش فه‌رموموی: نه‌گهارله سه‌ره‌تای بؤژه‌وه تا کوتایی بؤژ بیگرتمایه هه‌ر ده‌وستام! مه‌گهار بؤنويژه فه‌رزه‌کان لام چۆل بکردایه! ئایا نه‌زانن ئم پیره ژنه کتیه؟ نه‌مه خوله‌یه!! به‌لئن نه‌مه ته‌واوی ئازادیه، نه‌مه هه‌ر نه‌و عومه‌ره بیو که ده‌یکوت: ئه‌ی پیغامبری خوا و ازم لئن بینه با بدھم له که‌ردنی ئم پیاوه دوو بیووه!

دوروهم: چه‌مکی ئازادیه‌کان له‌لای عەلمانیه‌کان و نه‌وانه‌ش وەک نه‌وانه بیز

دەکەن‌نەوه:

چه‌مکی ئازادی لای عەلمانیه‌کان بربیتیه له ئازادی په‌ها (مطلق)، به شیوه‌یه که هیچ ده‌ستوریکی ئاسمانی نه‌بیتته له‌پهار له‌بەردەمی نه‌و ئازادیه په‌هایه‌دا، نه‌وان له‌و باوه‌په‌دان تەنها ياساکانی مرۆژ بؤیان هه‌یه دەقەکانی ئازادی دابېزىن، نابیت ئاین نه‌اسمانیه‌کان له‌و بیووه‌وه خۆیان هەلبۇرۇتىنن، وەک دەلئىن: (ئائين بۆ خواو نیشتىمان بۆ هەموان)، نه‌مەش هەروەك ووتەکەی بە‌نۇ ئىسراىئىلە کە بە‌پیغامبر موسى‌ایان ووت: خۆتان و خواکەتان له‌گەل بە‌رانبەرە کانتاندا بجه‌نگن، ئىمە ئالىرەدا داده‌نىشىن و تواناي بە‌رنگار بۇونه‌وه‌مان نىي.

لە‌راستىدا نه‌مە فەذاؤ پشىویه و هەپه‌شەیه کى ئاشكرايە بۆ سەر ئاشتى و ئاسايسىشى نیشتىمان و كۆمەلگە‌کەمان و، هەمان كات نه‌و خويىندن‌نەوه چەوتەی پژۇئاوايىه‌کان بۆ ئازادى چەندىن زيانى گەورەي هه‌یه وەك:

يەكەم: قۆستنەوهى ئازادى بۆ بەزاندىنی هەمۇ سنۇورە قەدەغە‌کراوه‌کانى شەرع، بە‌بىانووه وە هەمۇ بىزىيەک بە‌رانبەر پېرۇزىيە‌کان دەكىيت.

دوروهم: دوور خستنەوهى (فەرمانكىدن بەچاکە و پېگىرى كىدن لەخراپە) بە بىانووى نه‌وهى کە ئم فەرمان و نەرى كىدنه ئازادیه‌کان كۆت دەكتات.

لە و چوار چىوھىيەداو بە‌بىانووه‌وه، قىسە بە‌خواي گەورە و پیغامبرى ئازدارمان (صلوات‌الله علی‌ہ) دەوتىرتىت، ئازادى بېرۇپا دەكەن بىانوو بۆ بلاوكىدنه‌وهى ژەھرو داخى مىزىنىي دلىان له دىرى فەخرى كائيناتمان.

باسى چوارم

گومانى عەلمانىيەت و بازىگەشەى ئازادى:

گومانى يەكەم: ترسانىنى خەلک لە ئىسلام:

عەلمانى و ھاوشىۋەكانىيان بەردىوام لە ھەولى ئەوهدان خەلکى بىرسىنن و لەئاينى ئىسلام دوورىيان بخەنەوە، وەھاى لەخەلک دەگەيەن نىسلام ئايىتىكى داخراوە، دىرى ئازادى مرۆفەكانە، دەلىن پىتىپست ناكات كەسىك بىكۈزۈت لە بەرئەوهى قىسى بە پىغەمبەرى نازدارمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وتۇوه، وەھاش خۆيان نمايش دەكەن كەلە بەرژەوەندى ئىسلام ئەم قسانە دەكەن و، فرمىسکى تىمساحى دەپىتن و دەلىن: ئەگەر بەھۆى قىسى وتن بە پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، كەسىكى موسىلمان يان بىباواھ بىكۈزۈت، ئەوا ئەمە دەبىتە ھۆكارى دووركەوتتەوهى خەلکى لە ئىسلام!

گومانى دووەم: زۆر كىردىن لە ئايىدا نىيە:

خواى گەورە دەفەرمۇويت: ﴿لَا إِكْرَاهٌ فِي الَّذِينَ قَدْ بَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ...﴾ البقرة: ۲۵۶. نۇربەى عەلمانىيەكان ئەم ئايەتە بۇ گومراكىردىن ولى خىشىتى بىردىنى خەلک بەكارىدەھىنن و دەلىن: مرۆڤەھەر چىيەك بلىت پەيوەندى بەخۆيەوە ھەيدۇ، تەنانەت دەتوانىت ئائىنەكەشى بىگۈرۈت، بەردىوام عەلمانىيەكان بۇ بەرژەوەندى خۆيان، لەسەر ئەم چەمكە كار دەكەن، زانايابىش بەرپەرچى بۇچۇونەكانىيان دەدەنەوە، راپەكارانىش يەكەنگىن لەسەر ئەوهى تابىت زۆر لەكەس بىكىت ھەتا بىتە ناو ئائىنى ئىسلامەوە، ھەمووكەس دەبىت بە قەناعەتى خۆى موسىلمان بىت، چونكە پەروەردگار دەفەرمۇويت: ﴿...قَدْ بَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ...﴾ البقرة: ۲۵۶.

به کورتى له ئايىنى ئىسلامدا هېچ بەلگە يەك نىبە كەشەر عىيەت بىداتە قىسە وتن به خواو

پیغه مبهر (صلی الله علیه و آله و سلم) و ئىسلام و قورئان.

عەلمانىيە کان دەلىن: پیویست ناکات كەسىك لە بەر قىسە وتن به پیغه مبهرو، ئايىن
کورپىن بکۈزۈت! ئەگەر ئەو قىسە يەي ئەوان پاست بىت، ئەى بۆچى پیغه مبهر مان
دەفە رمۇويت: ھەركەس ئايىنى خۆى بگۈپىت، دەبىت بکۈزۈت، يان بۆچى لە بەر
ئەوهى كەعبى كۇپى ئەشرەف قىسەي بە پیغه مبهرى نازدار مان (صلی الله علیه و آله و سلم) ووت!
ئازىز مان (صلی الله علیه و آله و سلم) فەرمانى كوشتنى بۇ دەركىد، لەم بارە يەوه چەندىن بەلگەي ترمان
لە بەردە سىستان.

باسى پىنچەم

گىرتنەبەرى چەند رېو شوينىيکى ئەقلى ولۇزىكى:

يەكم: ئاپا لە رۇزىناوادا ئازادى بۇونى ھەيە، ھەتا رەوايى بىدارىتە قىسە ووتن بە پىيغەمبەرى نازدارمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ):

پۇزىناوايىھەكان لە مەپ ئازادىھەكان و بەتايبەت بەرانبەر بە ئىسلام شتىكىان نىھ بەناوى ھىلى سوورەوە، لەراستىدا بەرانبەر بەئايىنى ئىسلام ئەم ھىلى نىھ وەك دواتر ئاماژەسى پىددەكەين. ئىدى بەردەوام بە بىيانووی بىرۇپاى ئازادەوە، رەوايى دەدەنە قىسە وتن بە پىيغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، وتمان پۇزىناوايىھەكان باڭگەشە بۆ ئازادى پەما دەكەن! بەلام بەم چەند نموونەيە دەيسەلمىتىن كەلەرۇزىناوادا، تەنها قىسە وتن بە خوا وپىيغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) پىگە پىددراوەو، بەپىچەوانەوە ھەر شتىك زيان لە بەرژەوەندىيەكانى خۆيان بىدات، ھىلىيکى سوورىيان بۇدان اوە بۇنۇونە:

أ- لەسالى ۱۹۹۱دا، (جىتنىھەدىكارت) سەرۆكى پارتى نىشتىمانى ديموكراسى ئەلمانى كە(پارتىكى چەپى توندرەوە) كۆپىكى بۆ گира بۇو، ناوبىراو لەكۆپەكەيدا پايگەياند: پۇداوى كوشتنى جوولەكە كان بەگازى ژەھاراى شتىكى بىنەماو دوور لە پاستىيە، ھەر بۆيە پاستەخۇ لەدايى دەرىپىنى ئەو بۇچۇونەي پاپىچى دادگاڭرا.

ب- لەمانگى ئازارى ۱۹۹۴دا، جارىكى دى (دىكارت) دادگاىيى كرايەوە، بۇماوهى سالىك خرايە بەندىنخانەوە ھەمانكاش سزاش درا، ئەمەش بۇوه ھۆى بەرز بۇونەوەي دەنگى توورپەمىي وناپەزايەتى لەلايەن ھەندى دادوھەرى ترەوە، بەرانبەر ئەو دادوھەرانە كە دادگاىيى دىكارتىيان كرد. بەھۆى ئەو سزا توندەي بەسەريدا سەپىنزا.

سەرەنجام بۇوه ھۆى ئەوھى دادگاىي فىدرالى دەست بخاتە كارەكەوە، ئەنجامى سزاڭەيان پۇچەل كردەوە، فەرمانى دووبىارە دادگاىيى كردىنەوەي تەمiz كرايەوە.

ج- له نیسانی سالی ۱۹۹۴دا، دادگای ده ستوری ئەلمانی ئوهی راگه یاند: هولدان بۆ به درق خستنەوهی کاره ساتی (هۆلۆکۆست) ئی جووله که، ناچیته پوارچیوهی ئازادی بیرون او، ده ستوری ولات (هۆلۆکۆست) به میلی سورور ده زانیت، مهش هاندەربوو هەتا پەرلەمانی ئەلمانی یاساییک لە دزى ئو کەسانه ده ریکات، سیناریوی (هۆلۆکۆست) به درق دەخنه وە. شایانی ئامازه پیدانه نکولی کردنی هۆلۆکۆست) له ئەلمانیادا بە تاوان ئەزمارده کریت و، سزاکەشی بە چاپووشیه وە پینچ سال زیندانیه؟

د- له سالی ۱۹۹۳دا، دەقى وەرگىزدراوی کتىبى ئەمريکى (العين بالعين)، بە زمانی لەلمانی چاپ کراو، هەمانکات بلاوكاره کەشى هوشدارى مەترسى بارودۇخە كەيدا، پاشان پاستە و خۆ دەست كرا بە راکىشانە وە کتىبە كە لە بازاردا سووتىئرا، بیانوويان بۆ سووتاندىنی کتىبە كە ئوه بۇو، دەيان گۈوت پاي گشتى جەماوەرى نوورە كردووه، چونكە لە کتىبە كەدا باس لە وە دە كریت (ستالين) پاش جەنگى دووه مى جىهانى بە ئەنقەست جووه كانى دەست نىشان كردووه بۆ ئوهى لە پۆلەندە وەك بۆلىسى نهىنى كاربىكەن.

ه- له مىساش لە پىگە ياساوه، سزاى ياسايى ئو كە سە دە دەن نكۆلى، مە بۇونى ثۇورى نهىنى گازى ژەھراوى بکات، ئەمەش لە جەنگى دووه مى جىهانى دا لايەن نازىيە كانووه دزى بەندىيە كانيان بەكارهاتووه.

و- له فەرەنسادا ھەركەسىك لە كاتى قىسە كردىدا وەك پىكلام دەستە واژەي بەريتاني بە كاربەيىتت پۇوبەپۇي دادگايى و زيندانى كردى دە بىتە وە!

دۇوھم: ئايا ئەزمۇن و تاقىكىردنەوهكان پىيوىستى ھەبۇنى كۆت و بەندىيان لەسەر ئازادىيەكان نەسەماندۇوه؟

ھەموو فيتەرەتىكى ساغ و واقىعيش ئەوشاهىدىيە دەدەن، كە پىيوىستە ئازادى سىنورى ھەبىت، ھەتا ئەو ئازادىيە بۇ مەرام و مەبەستىكى تايىھتى و نانەوهى شەپو ئازاوه بەكار نەھىنرىت.

ئەو پۆزئاوايىه كانىن كەبانگەشەى ئازادى پەھا دەكەن، بەلام سەرددەم و بارودقۇخ و بەرژەوەندىيەكانىيان دەخوارىت كەسىنور بۇ ئازادى دابىنرىت، بەلام كاتىك بابهتىكى تايىھت بە ئىسلام و پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ دىتە ئاراوه، دەست بەجى دەيکەنە خۆراكىتىكى چەورى سفرەوخوانەكانىيان و پىتى دەلەوەپىن و، بېيانووئى ئازادى بىرۇپا دەرىپىنەوە، بىرۇپا پىس و گلاؤەكانىيان بەچەشنى ژەھرى ناو ھەنگۈين دەخواردى خەلکى دەدەن.

نمۇونەي ئەو ياسايانەش كەلە رۇزئاوادا ئازادى سىنوردار دەكەن ئەمانەن:

- ياساى باج وسەرانە: بەھۆيەو ئازادى تاكەكەسى سىنوردار دەكەن.

- ياساى هاتتو چۇ: كە سەربەستى جموجۇلۇ سىنور دار دەكەن.

- ياساى ھەلبىزادەكان كەسىنورى داناوه بۇ ئازادى لەكاروبارى سىياسىدا.

كاتىك تەماشايەكى پۆزئاوا دەكەيت سەرت سۈرەتلىكىت لەو ھەموو كۆت و بەندە كەلەسەر ئازادىيەكانىيان دانراوه، بەلام لەھەمان كاتدا پىرۇزىيەكانى موسولىمانان بەناوى ئازادى بىرۇپاوه بۇويەپۇرى ھېرىش بۇونەتەوە، ھېچ لايەنیكى پەيەندىدارو دەسەلات بەدەست، بەردەمى ئەو دەست درېزكاري و ھېرىش و سووكايدىيانە ناڭگىت و ھېچ سزايدىكىان بۇ ئەو سىنور شىكىنېيش دانەناوه! لەم سۆنگەيەشەوە لەپۆزئاوادا كېيەركىtie لەسەر ئەوهى كى ھېرىشى زىاتر بکاتە سەر ئىسلام و پىرۇزىيەكانى.

سييهم: ئازادي بيرورا ده بيررين، يان ئازادي كوفر كردن؟

شتىکي پوون وناشکرايە ئهوانهى بانگه شهى ئازادي پهها ده کهن، هرگيز نه يان ويستووه وناشيانه ويٽ ئازادي ته واوى بيروراو بوقوون ده بيررين هه بيٽ، چونکه ئهوان لهوه دلنجان که ئايىنى پيرقىزى ئىسلام لەپووى دىالوگىشەوە هەروه کو پوهكانى تر هاوشنان و هاوشىيەو بەرىبەره كانى كەرى نىھەو، هەر ئهوان لەوه شدا شكست دەخۇن، بەلكو ئهوان ده يانه ويٽ ئازادي كوفر كردن بۇونى هه بيٽ و پەرەشى پى بىرىت، هەر كەسيكىش لهو بارەيەوە رەخنه يانلى بىرىت، بەدوژمنى ئازادي لەقەلەم دەدەن و، تەنانهت ئەگەر كەسىك كار بۇ جىبە جىكىرىنى حوكىمكى پەرەردگار بکات، ئەوا دەست بەجى بە تەكفيرى و تۈندۈرەوو تىرۇرىست ناۋىزەدى ده کهن.

خوازيارين توانىبىتىمان ئەوهتا پى رابگە يەنин، پڙڻاواييه کان لەواتاي ته واوى ئازادي نەگەيشتون و خەلکىش بەو تىڭەيشتنە هەلەيە خۆيان سەرلىشىۋا ده کهن، ياخود لەواتاي ته واوى ئازادي كەيشتون و ده يانه ويٽ وەها خۆيان نمايش بکەن کە لە ئازادي نازانن تا بەو شىۋەيە نەخشە كانيان لە دىرى ئىسلام و مۇسلمانان جى بە جى بکەن! پڙڻاواييه کان تەنانهت پىزىش لەماق خەلکى لە سەربەست بۇونى پەرسىتشە كانياندا ناگىن، لە هەمانكاتىشدا بۆخۆيانى رەوا دەبىنن بەپاست وچەوتدا هىرېشى نابەجى بکەن، سەر ئىسلام و پيرقىزىھە كانى و، درووشم و شىعارە كانى و، قىسى نابەجى بەپيغەمبەرە نازدارە كەشمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بلىن.

بەلى پىويستە موسولمانان ئەوه بزانن كەتاکە ئازادىيەك لەپڙڻاوا دا بىرەوى هه بيٽ و پىگەي بۇ فراوان كرابىت، ئەو ئازادىيە يە كە بۇ هىرېشىرنە سەر ئىسلام و پيغەمبەرە نازدارە كەي (عَلَيْهِ السَّلَامُ) تەرخانكراوه، پىويستە ئەوهش بۇ هەموان بۇون بىرىتەوە و موسولمانان گىتلانە نەكەونە شوينى پڙڻاواي دىز بەئاينيان.

سەرخستنی پیغامبری نازدارمان (علیه السلام)

لە هەنگاوى يەكەمدا چەندىن پۇزىھى جۇراوجۇر

لېرەدا هەولە دەدەين خويىندە وەيە كى شىكارى بىكەين بۆ ئەو دەست درېزىانەي دەكىنە سەرپیغامبرى نازدارمان (علیه السلام) و باسى چۈنىيەتى بەرگى لېكىدىنى بىكەين. لای ھەموان پۇن و ئاشكرايە بەردەوام بىباوهەران لە سەر ئەو پەھوتەيان بەردەوانى، ماندوونابن لە سوکايەتى كىرىن بە ئايىن پیغامبرە كەمان (علیه السلام)، ئەمەش شتىكى نوئى نىھە، كىرده وە قىزەون و نەشىاوه کانى دانىماركىش سەرهەتاو كۆتا پۇوداوى لە و بابهەتە نىن، ئىمە لە حىكمەتى (ئارام-صبر) ئى نۇرى پەروەردگارمان تىنەگەين، راستە ئەو وىتنانەي دانىمارك بۆ سەردىلى موسىلمانان شتىكى قورس و كارەساتىكى ناخوش بۇون، بەلام لەھەمانكاتدا ئەو پۇوداوه، جىهانى پۇزىشاۋى ھەۋاند و خەلگى دوچارى شۆك و سەرسام بۇون كىرىد، كاتىك حەماستە و جورئەت و جوامىرى موسىلمانانىان لەھەمۇلايەكە وە بىنى كە بەوشىوھ بەر فراوانە بەرگى لە ئايىن خۆيان و پیغامبرى نازداريان (علیه السلام) دەكەن، تەواو واق و پەمان و تووشى بە خۆداچۈونە و بۇون.

سەرهەتاي بىرپىزى نواندە كان لە ۹/۵۰۰۵ دەستىيان پىكىرد، ئەمەش كاتىك بۇو، كە دوانزە وىنەي كارىكتىرى لەلایەن پۇزىنامەي (ئەلي يولاند بوسقىن) ئى دانىماركىھە و بىلە كرانە وە، ھەمان كات سەرنووسەرلى پۇزىنامەكە، بابەتىكى دەربارەي وىنەكان نووسى بۇو، داواي لە موسىلمانان كىرىبۇو زۇر بە ئاسايىي مامەلە لە گەل وىنەكاندا بىكەن! ناو براو بىلە كرانە وەي وىنە كارىكتىرى كانى بە بشىك لە سەرهەتاكانى ديموكراسى وەسف دەكىرد و دەناساند.

لەپاش چەندىن دانىشتن و بىرپەتكۈرىنە وەي موسىلمانان لەناوخۆياندا، سەرهەنجام گەيشتنە ئەو بىرپارە كە كۆبۇونە وەيەك سازىكىرىت و گەورە بانگخوازانى دانىمارك و

بە پرسانى موسىلمانى دانىشتووى ئۇ و لاتە بۇ ئۇ كۆبۈنە وەيە باڭگەيىشت بىرىن و
وتۈۋىزىكى تىرۇتە سەل لە بارەيە وە بىرىت.

پاشان له سەر ئۇ وە پېك كەوتىن ئىدى لە ئاست ئۇ وە هىزىشە ناپەوايانە بىيەنگى
ھەلنى بىشىن و بەرپەرچى ھەر جۆرە ھىرىش و سووکايەتىيەك بىدەنە وە، ھەمان كات
پىيىست بۇو موسىلمانانىش پەرچە كىرىدىكى وەها نەنۋىتن بىانوو بە دەست خەلکى
ترەوە بىدات ھەتا ھىرىشى ناپەواى تر بىكەنە سەر پىغەمبەری ئازىزمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ).

دەبۇو موسىلمانانى دانىماركىش لە بۇانگەيە وە خۆيان بەنۋىنەری موسىلمانانى
جىهان بىزانن و، لە ساتە وەختەدا گەورە تىرىن ئەركى مىزۇوييان كەوتىبووه سەرشان و،
پىيىست بۇو نۇد بەچاكى كاروبىارەكان لە بىارەيە وە پاپەپىن سوپاس بۇ خواى گەورە
ھەرواش دەرچوو.

مۇزدەكانى سەركەوتىن:

سەرەتا لە ھەموولايەكى جىهانە وە موسىلمانانى جىهان بەشىوھىيەكى بە رفراوان و
وەك بۇومەل رزە كەوتىنە خۆ، لە پىتىناوى بەرگى كىردى لە سەرە روەری مەرقاھىيەتى (عَلَيْهِ السَّلَامُ)
ھەريەكە و بەپىتى توانا كەوتە سەر شەقام و شار و لاتانىان خىرخانىد و بە نۇوسىينى
ووتار و پەرتۇوك و سەلاؤات لە سەر دانى پېشتىگىرى خۆيان دووپات كردە وە.

بىپېزى نواندە كانى ٢٠٠٥/٩/٣٠ لە كۆتا ھەينى مانگى شەعباندا بۇويان داۋ، لە
ھەينى يەكەمى مانگى پەمە زاندا موسىلمانانى جىهان بە پەرۇشە وە كەوتىنە بەرگى
و، پېشتىگىرى ھەمەلايەنە يان بۇ سەرە روەری مەرقاھىيەتى و سەردارمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دووپات
كىردى وە، ئىدى پاش ئۇ و ھەموو پېپىوان و بەرگى يە بە رفراوانە پۇزىنامە نە فرین
كراوهەكە دانىمارك بۇيى دەركەوت، موسىلمانان ھۆشىيارن و لە ئاستى ھىچ ھىرىش
و سووکايەتىيەك بە ئائىن و پىغەمبەرە كەيان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بىيەنگ نابن!

ھەر ھەمان بۇتو پاش دوو کاتژمیر ھىننە نامەي سەركونە بۇ پشتىوانى كردنى ئازىزو سەروھ رمان (صلی اللہ علیہ وسلم) ئاپاستەي بەريدى بۇزىنامەكە كران، بەشىۋەيەك كە كاربەدەست و بەرپىوه بەرانتى بۇزىنامەكە يان ھەراسان كردو تۇوشى شۆك ھاتن! پاشان پېشىنياركرا چەندىن نموونەي ناپەزايى پېشان دان ئەنجام بىرىن، ھەتا بۇ بۇزىنامەكە خەلک و كار بەدەستانى دانىمارك دەربىكە وىت كە مۇسلمانان بەشىۋەيەكى بەرفراوان و بەتونىدى لييان تۈورەن.

لەو بۇانگە وەيەوە واڭوو كۆكىرىنى نموونەيەكى بەرجەستەي ناپەزايىه كان بۇون، كە بەمەش زۇرتىن ئىمزاو پەنجەمۇر كۆكراھ وەو، رادەستى لىيىنەي پىسپۇرۇ تايىبەت بەو كارە كران، ھەتا لە دادگادا وەك پالپىشتى ياسايى بەكار بەھىنرىن و، ھەمان كات بۇ كارا كىرىنى كېشەكە چەندىن لايەنى پەسمى سەردانى وەزىرى بۇشنبىرى و گەورە بەرپرسانى دانىمارك و پەرلەمانيان كرد، ھەرۇھا سەردانى سەرجەم بالىقىزەكانى جىهانى ئىسلاميان لە ولاتى دانىمارك كرد.

كات بە خىرایى تىيەپەپى و بۇزىنامە نەفرىنلى كراوه كەش بەرده وام پىداڭرى لە سەر كارە كەي دەكىد و ئامادەي پۇزىش و داوايلىيىورىن كردن نەبوو، ھەمان كات لە سەرپىنگە ئەلىكتۇرنى خۇى بەشىتكى نوئى كرده وە بەناونىشانى (سەيرى وينەكانى موحەممەد) بىخەن! دووبارە لەۋىشدا وينەكانىيان نمايش دەكىرنە وەو، ھەمان كات بەياننامەيەكىيان دەركىدو، ئەو وينانەيان بە بەشىك لە ئازادى پادەرپىرىن لە قەلەم دا.

بە دلىيابىيە وە حکومەتى دانىماركى پشتىوانى لە بۇزىنامەكە دەكىدو، ئەوانىش لە بەر ئەپىشتىگىرىيە حکومەت بۇيان! بەرده وام لەوكارە چەوتەيان پىداڭرىيان دەكىد. ھەرۇھا ئەم داوايە لەلايەن بالولىزانى ولاتانى ئىسلاميە وە ئاپاستەي حکومەتى دانىماركى كرا، بەلام بەرپەرق درانە وەو، لە بەرانبەردا حکومەتى دانىماركى رايگەياند كە بە هىچ شىۋەيەك دەست بەردارى ئازادى پادەرپىن نابن.....

سەرەنjam هەموو ئاماژەکان بەو ئاراستەيدا بۇون كەوان دەيان ويست مۇسلمانان ئەو بارودۇخە قەبۇل بىكەن و، دەيان ويست بەبيانووی ديموکراسى و ئازادى پادەربىپىنه و، ژەھرى لەمېزىنە ئەخويان دىرى ئىسلام و پیغەمبەر ئازدارمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بېرىشنى.

بېگومان بارودۇخە كەوەلويىستە نەشياوه كانيان، لەسەرمانى پىويست كرد بەشىوه يەكى تۆكمەترو گشتگىرلىيىنە كەمان (اللجنة الاوروبية لنصرة الخير البرية) بىكەويتە خۆى بۇ رايى كەندى كارەكان، پاشان بەيانىكمان دەركرد و كۆپىكەمان ئاراستەي دەزگاكانى پاگەياندى دانىماركى كرد، ئىتەر لە بەرانبەر بىيەلويىستى حکومەتى دانىمارك و خۆ كېل كەندى دانىماركى كەندا جىهانى ئىسلامى بەشىوه يەكى فەرمى لەكتىشە كە ئاگادار بىكەينە و، داوايى هەلويىستى مۇسلمانانى جىهان بىكەين و، بۇ ئەم مەبەستەش دووھم بەياننامەي فەرمى خۆمان ئاراستەي جىهانى ئىسلامى كەندا، تىايىدا بەدرىئى پۇوداوى سووكایەتى و كارىكتاتىرە كانمان بۇ خەلکى جىهان ئاشكرا كەندا، داوايى هەلويىستىشمان لە جىهانى ئىسلامى كرد.

بەدلنیاپىيە وە هەرييە كەوەلەلائى خۆيە وە كارىگەری خۆى لەو بوارەدا هەبۇوه بۇ ئىدانە كەندا و پىسواكەندى ئەوكارە نامرقۇقانە يەكى پۇرۇشىمە نۇوسانى دانىمارك. هەمان كات دەستمان كرد بە پەوانە كەندى نويىنە رانمان بۇ ولاتانى ئىسلامى، ئىدى لەمەموو سەرداھە كانماندا بۇ ولاتانى ئىسلامى داوايى هاوكارىيمان بۇ وەستاندى ئەو بىرپىزيانە دەكىد.

سوپاس بۇ خوايى كەورە پاش خىراكەن و كاراكەندى پاپەپاندى ئەركەكانمان، لەمەموو جىهانە وە مۇسلمانان پىشتگىرى خۆيان خستە پالىمان و كەوتىنە وەلامدانە وە داواكە ئىئمە و پىشتگىرى كەندى ئازىزمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و، ئىدانە كەندى ئەو ئىيانە وە هىرىشە نارەوايانە ئەقۇزىنە نۇوسانى دانىمارك.

بەمەش گەورەترين سەركەوتن و پشتىوانىمان بۇ ئە سەرۇھە ئازىزەمان (عَلِيهِ الْكَلَمُ)
ەمەمو لايىھى جىهاندا بەدەست ھىئا.

پىويسىتە ئاماژەش بەوه بىدەين و ئىنە كارىكتىرە كان ھۆكارييۇن ھەتا چەندىن
كەسايەتى و وزەى شاراوەى جىهانى ئىسلامى دەربىكەون و لەو پوھەوە چەندىن
اھىنائى زانستى نوئى پىشان دران و، موسىلمانان بەپىي تواناكانىيان لەو بارەوە
مەلۋىستى جوامىزانەى خۆيان پىشاندا، خواى گەورە پاداشتى بەخىرى ھەمۇلايەك
بداتەوە.

ئەو دەستكەوتانەى كە پىويسىتە ئاماژەيان پى بکەين:

بەداخھوە ھەندى كەسى دەرۇون نەخۆش كەسۆز و خۇشەويىستىيان بۇ پىغەمبەرى
ئازىزەمان (عَلِيهِ الْكَلَمُ) نىيە، بەبىي نرخ و بە چاۋىكى كەمەوە تەماشاي كاردانەوە و
پشتىوانىيەكاني موسىلمانان وبەرگى كەيان دەكىرد. ئەوانە بەردىۋام بەشە
خالىيەكەي كاسەكە دەبىيەن، لەبرئەوە بەردىۋام رەخنە لە پشتىوانى و كاردانەوەي
موسىلمانان دەگىرن، تەنانەت خەلکىيان لە پشتىگىرى و يارمەتىدانى ئەو پرۇسەي بەرگىرى
لە پىغەمبەر (عَلِيهِ الْكَلَمُ) كەردى سارد دەكرىدەوە، بە شىۋەيەك خۆيان گومانىيان لەمەمو
شىتىك ھەبۇ و بەزمانى خۆيان دەيىان ووت: ئەوهندە ماندوو بۇون؟... بەچى
گەيشتنو؟... چىتان بەدەست ھىئا؟

ئىمەش دەلىيەن: ئەوهى لە تواناي موسىلماناندا بۇو كردىيان بەئاپاستەي سەرخستن
و پشتىگىرى كەدنى پىغەمبەرى نازدارمان (عَلِيهِ الْكَلَمُ) ئىمە ئەگەر ھىچمان نەكىدىت،
ئەوهندەمان كەدوووه كە لە پۇشى دوايى پۈومان بىت بېتىنە خزمەتى ئەو ئازىزەمان
(عَلِيهِ الْكَلَمُ)، ئەوهى پىويسىت و ئەركى سەرشانمان بۇو بەرانبەر بە پىغەمبەرە كەمان (عَلِيهِ الْكَلَمُ)
ئەنجاممان داو، گەورەترين پەياممان ئاراستەي جىهان كەر دېپىمان ووتن: ئىمە

ئۆممەتیکین پیغەمبەر نازدارەکەمان (علیه السلام) خۆشدەویت و، لە وپیتناوه شدا خۆمان و سەروھت و مال و سامانمان بەخت دەکەین!

بەجیهانمان ووت: تەنانەت پیغەمبەرەکەمان (علیه السلام) لەگیانی خۆشمان خۆشتەر دەویت. بەلی ئەم ھەما ھەنگى وپیکەوە بۇونەت جیهانى ئىسلامى، پژئاوای دووچارى شۆك كرد! ئىدى ئایا هيچمان نەكىدووھ؟

چەند موژدەيەکى دلخۇشكەر:

پۆزىنامەيەكى (متدين)سى دانىماركى بابەتىكى بلاوكىرىدەوە، تىايىدا رەخنەتى توندى ئاپاستە قەشەكان كرد، چونكە ئەوان نەيان توانىبىو ھاو وينەتى موسىلمانان نويىنەرۇ كەيەنەرەي پاستەقىنەت ئايىنەكەيان بن، راپورتەكە باس لەۋەش دەكتات كەموسىلمانان لە دانىماركدا نموونەيەكى جوانى و بەشىوھەيەكى سەرنج پاكىش و جوان نويىنەرايەتى ئايىنەكەيان دەكەن و، ھەمان كات رەخنە لە قەشەكان دەگىرىت، ھەرۇھا ئاماژەتى بەھە كىدووھ كەتهنەما لەماوەتى دو سالدا لە پاش (وينەكارىكاتىرەكان) حەوت ھەزار كەس لەوولاتى دانىماركدا هاتۇونەتە سەر ئايىنى پېرۇزى ئىسلام و موسىلمان بۇونى خۆيان پاگەياندۇوھ، كە زوربەيان تەمەنیان لە خوار تەمەنی سى سالىيەت بۇوە، ئەمە لەكاتىكدا يە قەشەكان لەماوەتى ئەو حەوت سالەدا تەنها حەوت سەد كەسيان ھىتناوهتە ناو ئايىنى نەسپانىيەوە، ئەوانىش لە ئايىنە جياوازەكانى ترى جىڭە لە ئىسلامەوە هاتبۇون.

پىویستە ھەركىز واگومان نەبەين كە دوزىمنان كارىگەر نەبۇون بەھەلۋىست و كاردانەوەتى موسىلمانان، سوپىند بە خواى گەورە ئەم پۇوداوانە زۆر كارىگەر بىيان كرده سەر دوزىمنان و گەورەتىرين سەركەوتتىيان بۆ ئەم ئىسلامە بەدەست ھىنا، كاتىك ئەمە ھەمۇ حەماست و گەرم و گۈپەتى موسىلمانان بىنرا، ھەمۇ جىهان سەرسام بۇون و واقىيان ورپما!

چونکه هه موو ئو ده نگ و پیپیوان و به رگریه دژی چهند وینه يه ک که دژی تا که
که سیک درووستکرابوون ئه نجام ده دران، ئه ویش پیغه مبه ریکه (علیه السلام) و چوارده
سده دیه وه فاتی فرموده.

پژئاواییه کان له سه رکه وتنی ئیسلام ده ترسن له بـه رئوه ناما داده نین دان
به ئیسلامدا بنین، وینه کاریکاتیره کان جاریکی تر موسلمانانی جیهانی به ئاگا هینایه و
به وهی نابیت شهربـم له ئیسلام بوونی خویان بـکه ن!

مايهی سه ر سوپمانه له پاش ئه و پووداوانه له زوریه هـره زوری ئاهـنگ
کـه وـره کـانـی دـانـیـمـارـکـداـ تـهـنـهـ دـیـارـیـیـهـ کـانـیـ سـهـ رـخـسـتـنـیـ پـیـغـهـ مـبـهـ رـیـ نـازـدـارـمـانـدـاـ
هـرـوـهـ هـهـرـ لـهـ دـرـیـزـهـ کـارـوـچـالـاـکـیـهـ کـانـیـ سـهـ رـخـسـتـنـیـ پـیـغـهـ مـبـهـ رـیـ نـازـدـارـمـانـدـاـ
(علیه السلام) چـهـندـینـ نـوـسـهـ رـیـ بـهـ توـانـاـ هـاـتـوـونـهـ تـهـ مـهـیدـانـیـ کـارـکـرـدـنـهـ وـهـوـ،ـ بـهـ نـوـسـینـهـ کـانـیـانـ(علیه السلام)
بـهـ رـگـرـیـ لـهـ وـ سـهـ رـوـهـ رـیـ مـرـقـفـایـهـ تـیـهـ (علیه السلام) دـهـ کـهـنـ وـ،ـ هـهـمانـ کـاتـ پـاشـ ئـهـ وـ پـوـودـاـوـهـ
هـونـرـمـهـنـدـهـ ئـیـسـلـامـیـهـ کـانـ ژـمـارـهـیـانـ زـورـ لـهـ زـیـادـبـوـونـدـایـهـ،ـ لـهـ وـ بـوـارـهـداـ بـهـ هـونـهـرـ وـ
کـارـهـ کـانـیـانـ خـوـشـهـ وـیـسـتـیـ وـ بـهـ رـگـرـیـانـ بـوـ پـیـغـهـ مـبـهـ رـیـ ئـازـیـزـمـانـ (علیه السلام) دـوـپـاتـ
دـهـ کـهـنـهـ وـهـ.

بـهـ کـورـتـیـ لـهـ پـاشـ وـینـهـ کـارـیـکـاتـیرـهـ کـانـهـ وـهـ،ـ هـهـموـوـ مـوـسـلـمـانـیـکـ بـهـ پـیـیـ تـوـانـایـ خـوـیـ،ـ
خـوـیـ لـهـ نـاـسـتـیـ پـشـتـیـوـانـیـ وـ بـهـ رـگـرـیـ لـهـ پـیـغـهـ مـبـهـ رـهـ کـهـیـ (علیه السلام) بـهـ بـهـ پـرـسـیـارـدـهـ زـانـیـتـ وـ،ـ
هـهـ ولـیـ پـشـتـیـوـانـیـ وـسـهـ رـخـسـتـنـیـ ئـایـنـهـ کـهـیـ دـهـ دـادـاتـ.

ئـهـ وـ نـهـنـیـنـیـ چـیـ بـوـوـ کـهـ جـیـهـانـیـ هـهـ زـانـدـ؟ـ

له پـاسـتـیدـاـ ئـمـهـ پـرـسـیـارـیـکـیـ زـورـ گـرـنـگـ وـ بـهـ رـدـهـوـامـ سـهـ رـسـامـیـ کـرـدـوـوـینـ،ـ چـونـکـهـ
بـهـ زـینـدـوـوـیـ وـ بـهـ مـرـدـوـوـیـ گـالـتـهـ بـهـ پـیـغـهـ مـبـهـ رـمـانـ (علیه السلام) کـراـوـهـ،ـ بـهـ رـلـهـ دـانـیـمـارـکـ وـ لـهـ
پـاشـ ئـهـ وـیـشـ هـهـ رـیـکـهـ لـهـ سـوـیدـ وـ پـاـپـایـ ۋـاتـىـكـانـ ئـهـ وـ بـیـپـیـزـیـيـانـ بـهـ رـانـبـهـ رـبـهـ ئـازـیـزـمـانـ(علیه السلام)
ئـهـ نـجـامـ دـاـوـهـ.

بيينيمان له دانيماركدا چهندين جار بيپريزى به رابنېر سه روهرمان (عليهم السلام) کرا، ئوه عجوز شطاء) ئى پەگەز پەرسى دانيماركىكە، كە دروشمى هەلمەتى پۈپاڭەندە هەلبرازدە كە ئى بەرز كردنه وەرى وينه يەكى كاريكتاتيرى پيغەمبەرى نازدارمان (عليهم السلام) بۇو، ناوبراؤ دەرى ووت: نازادى بىرۇپا مافىتكى خۆمانە و لىتى پاشگەز نابىنە وە!

من دەپرسم بۆچى بۆ بىرپىزى نواندە كانى پىش دانيمارك و دواى دانيماركىش جىهان بەو شىوه يەرى دانيمارك نەھەڙا؟ بەدلنىايىه وە ئەمەش يەكتىكە لە حىكمەتە كانى پەروه دەگارمان، چونكە ئىسلام يەك ئىسلامە پيغەمبەرى نازداريش هەر ئە و موحەممەد يە (عليهم السلام)، بەلام وەك پيغەمبەرى نازىزمان (عليهم السلام) فەرمۇيەتى: خواى گەورە لە سەرەتاي هەموو سەدە يەكدا كە سىك دەنلىرىت ھەتا ئائىندارى لەناو خەلکىدا ببۇزىنلىتە وە و بېتىتە هۆى هىز و پىزۇ جوامىرى موسىلمانان.

ئەم جاره وينه كاريكتاتيرەكان كە ئەوان بەنيانى بچووكىردنە وە ئەنجاميان دابۇن، بۇونە هوکارى ئەوهى خواى گەورە و بە دەسەلات، گەورە بى پيغەمبەرە كەمان (عليهم السلام) لە دلى موسىلماناندا بۆ هەموو جىهان بىسە لمىنلىت و، ئەو وينانە بۆ ئۆممەتى ئىسلامى و موسىلمانان بۇونە تاقىكىردىنە وە وانه يەكى گرنگ، ھەتا ھەرى يە كەمان راپستىتى خۆشە ويستى پيغەمبەر (عليهم السلام) لە دل و دەرۇونىدا بە كىردار بىسە لمىنلىت.

وەك پىشتر ئامازەمان پىدا ئەم پووداوه هەموو جىهانى ھەۋاند و ھەمان كات بۇوە هوکارى سەرلەنۈ بە خۇداچۇونە وە و گەشەسەندە وە بىرۇباوهرى موسىلمانان و بەرەۋام بۇونى زىاتر لە سەر باڭگەوازى خوايى لە ھەموولايەكى ئەم گۆزى زەويە، جىيگىر بۇونە وە ئەو خۆشە ويستىتە لەناو دل و دەرۇونى موسىلماناندا، ئەوه تا سەرنووسەرى يەكتىك لە پۇزىنامە خراپە پەزئاوايىھە كان دەلىت: موسىلمانان كاردان وە يەكى وەھاييان نواند، بۇوە وانه يەكى گرنگ و گەورە بۆ ھەموو خەلکانى جىهان، ھەمان كات وەھاييان كرد و بە ھۆيە وە چەندىن سالى زىرلە ئامانچ و مەرامە كانى خۆمان پاشەكشەمان كرد، ئىتەر وەچە كانمان جورئەتى ئەو ناكەن بەناوى

نازادی را در بیربینه و سوکایه‌تی به پیرزیه کانی مسلمانان بکن! ئه و پژنامه نووسه ئه م پاستیه‌ی له کاتی هله‌مته‌تی سه‌رخستنی نازیزماندا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ناشکرا کرد.

به‌شداری به‌رجاوی مسلمانان له و سه‌رکه‌وتنه مه‌زنده‌دا:

مايه‌ی دلخوشی و شانازیه هه‌موو نوممه‌ت به‌یه‌ک ده‌نگ به‌شداری له سه‌رخستنی پرقدره‌ی سه‌رخستنی پیغه‌مبه‌ری نازدارماندا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) کرد، له پژمه‌لات و پژنامه‌ادا وولات نه‌ما لیزنه‌ی سه‌رخستنی پیغه‌مبه‌ری نازیزمانی (عَلَيْهِ السَّلَامُ) تیدا نه‌بیت، به‌جیاوانزی ته‌مه‌نه‌وه هه‌موو مسلمانانی جیهان به‌شداریان له و پرفسه گوره و شکوداره‌دا کرد.

پیزه‌یه کی که‌می مسلمانان و هریه‌که به هینانه‌وهی بیانوویه‌ک یان هۆکاریکی تایبه‌تی خویان به‌شداریان له و پرفسه گوره و گرنگه‌دا نه‌کرد، هه‌مان کات هله‌مته‌کانی سه‌رخستنی پیغه‌مبه‌ری نازیزمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) هه‌مه‌چه‌شن وجۇراو جۇربىون، هه‌رموسولمانیک به‌پتى پسپۇرى و شاره‌زايى خۆی لە بوارىکدا به‌شداری کرد، لېرەدا هه‌ندىئك نمۇونه له هله‌مته جۇراو جۇرەکانی سه‌رخستنی پیغه‌مبه‌ری نازدارمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) باس ده‌کەین:

بەياننامه و مەقالات:

پاش بلاو بۇونه‌وهی وىنچه‌کان به تىپه‌پىنى کات و، له دواي ئه‌وهی بابه‌تەکه به مسلمانان گەيىشت، نزىكەی پەنجا بەياننامه لە لايەن پىكخراوه و كۆمەلە و دامەزراوه‌کانه‌وه دەركران و بلاوكرانه‌وه، هه‌روه‌ها چەندىن ناوه‌ندى فەرمى ولا تانىش له و پوھوھ بەياننامە پشتگىريييان بۆ سه‌رخستنی پیغه‌مبه‌ری نازدارمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دەركرد و بلاويان کرده‌وه.

ئه‌وهی مايه‌ی سه‌رسورمان وجىڭەی دەست خۆشىه ئه‌وهىه، له ماوه‌يەدا هه‌ولن و كۆششى (تاکه كەسى) زۇر گوره بۆ سه‌رخستنی پرفسه‌ى بەرگىي كردن له نازيزمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دەبىنران، هر يەکه له ئائىتى خۆيە‌وه بابه‌تىك یان بەياننامە‌يەکى بۆ پشتگىرى پرفسه‌کە بەرزىركىدبوھوھ، ئه و بەياننامە و نووسىنانەش لەپاش وەرگىپانىيان بۆ سه‌ر

زمانی دانیمارکی راسته و خوئنار استهی و هزاره تی ده رهوه یان دامه زراوه فه رمیه کانی
تری دانیمارک ده کران، خوای گهوره پاداشتی به خیری هه موان بداتهوه بمان خاته بهر
تکای پیغه مبهه ری نازدار مان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) انشا الله.

شیعر و هوئراوه

وعند الله في ذاك المجزء	هجوت حمدا فاجبت عنه
فشركما لخير كما الفداء	اتهجهوه ولست له بکف
امين الله شيمته الوفاء	هجوت مباركا برا حنيفا
ويძحه وينصره سواء	فمن يهجو رسول الله منكم
عرض محمد منكم وقاء	فان ابى ووالده وعرضي

ئهوه له چاوی شیعره و سه رچاوهی گرتووه، بۆ به رگری کردن له پیغه مبهه ری
ئازیzman (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و ستایش کردنی، ئهمه نموونهی شیعره کانی شاعیره کهی پیغه مبهه ری
ئازیzmanه (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، که حه سسانی کوری سابتة، سوپاس بۆ خوای گهوره له ناو ئه
ئوممه تهدا و له هه موو سه ردهم و له ناو هه موو گه لانی جیهاندا، که سانیکی زقد هن که
هه مان پیچکهی حه سسانیان گرتووه ته بهر.

به لئی، راسته و خوئو پاش بلاو بونه وهی وینه کاریکاتیره کان، دهیان و سه دان شاعیری
گهورهی جیهان له هه موو لایه کی دونیاوه، به شیعرو هوئراوه کانیان پشتگیری خویان بۆ
ئه و پیغه مبهه ره نازداره (عَلَيْهِ السَّلَامُ) نوی کرده وه.

کوردستانه جوانه کهی نیمه ش وەک چون له خه بات و ئیسلامه تی و پیشکه ش کردنی
سه لاحه دینه کاندا پیشنه نگ بوبه، به هه مان شیوه ش به چه شنی حه سسان و پاش بلاو
بوونه وهی دهنگوی وینه کاریکاتیره کان، چهندین شاعیری خواناس و تامه زنگی دیداری
فه خرى کائینات حه زره تی مو حه ممه دول موسته فا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) به شیعرو هوئراوه کانیان
پشتیوانی و سۆزی خویان بۆ ئه و ئازیزه دوپیات کرده وه و خه لکی خه والویان
به شیعره کانیان بیدار کرده وه، ئه و هتا مامؤستای به پیزو شاعیری خواناس مامؤستا

(یاوه‌ر هەورامى) خواى گەورە تەمەنی بەبەرهەكەت تريکات، حەسسان ئاسا دىتە
ھۆنینەوهى ھۆنراوه و دەھلىت:

بەجىم مەھىلەن

بەجىم مەھىلەن بۇ زىارەت دىم
ئەۋىندارىكىم دەمىنگە لە رېم
عاشق بە كەعبەو فەخرى ئەنبىام
بۇ دىدەنلى دىم ياران بە تەنھام
تۆيىشوى سەفەرم لە دەسم داوه
خوشەویستىيە ئەوهى پىم ماوه
بەجىم مەھىلەن پىگە دەرناكەم
ئۇممەتى ئەوم ئەمن ھەرچى ھەم
پىغەمبەرىكە پىنىشاندەرە
عارەقى گۇناي مىسک و عەنبەرە
سەركەدەيەكى ئازاۋ بۇيىرە
عاشق بەپۇوي بۇون مانگ و ئەستىرە
منىش كە كوردىم وەك كاوان ھاتۇوم
عەودالى سىيماو پىيازەكەي بۇوم
ھاتۇوم بەو بۇنە عەنبەر ناگات پىنى
كشتى ھەرپاچ بکەم ئەو بخەمە جىنى
ھاتۇوم لە پەوزەت سەلام بکەم لىت
بلىم كوردستان عاشق بۇوه پىت
گەرچى وەك بىلال مانگى ھەلھاتۇوم
نۇدم خوش دەھوئى لە حوبىت پۇچىروم
ئەوشەوهى بىلال كە گەپايەوه

لە مىگەوت نەبۇوى بىت بۇورايە وە
 قورىان من بىلال نىم بەجىت بەھام
 كاوانى كوردىم بە شوينتا وئىم
 زەيدىم گىيانى خۆم دەكەمە فيدات
 لە تائىف دەبىمە قەلغان بۇ بالات
 بى ئەدەبىيە يارى غارت بىم
 وە فادارەكەي پىيە مەوارىت بىم
 من پېيوارەكەي خاكى كوردانم
 نىشتەجىيى چىام ھاوپىي سەلمانم
 كۆتۈرۈم ھاتووم بۇ دەرگاي غارت
 بىمە پاسەوان سىماو پوخسارت
 ھاتووم پەيمانم نوى بىكەمە وە
 لەم پېبازەي تو سەر بنىمە وە

كۆپ سىمینارو خۇپىشاندانى ھىمنانە :

يەكىكى تر لە ھۆكارانەي بۇ سەرخىستنى پىغەمبەرى نازدارمان (عَلِيٌّ) بەكارهيترا،
 بەستىنى كۆپ كۆبۈنە وە بۇولە زۆرييەي ھەرە زۆرى شابو شارقچىكە كانى و لاتانى
 ئىسلامىداو، تىياياندا زانايانى ئىسلامى و كەسانى پىسپۇر باڭھېشىت دەكران و وتابيان
 تىدا دەخويىندە وە، ھەروەھا لە چوار چىوهى كارەكانى سەرخىستن و پېشىوانى كردىنى
 پىغەمبەرى نازدارماندا (عَلِيٌّ) لە زۆرييەي و لاتانى ئىسلامى و پۇزئاوادا، دەست كرا
 بەچاپىرىدىنى ھەزاران نەشرەو تابلۇرى پەنكأو پەنگ ولافيتە و لەشويىنە گشتىيە كاندا
 بەشىوه يەكى بەرچاو ھەلدەواسران، كەمەموويان پاشتكىرى و پېشىوانى پىغەمبەرى
 نازدارمانيان (عَلِيٌّ) دوپۇپات دەكرىدە وە.

ھەروھا لە پۇزىئاوادا ئەم پىنگە يە بەكار ھېنرا ھەتا ژىانى ئازىزمان (صلوات الله علیه و آله و سلم) وەك ئەوهى كە ھە يە بگە يە نىرەتتە پۇزىئاوايىه كان و، بەرپەرچى زۇرىبەى ئەو ھەلبەستە نارپەواو گومانە خراپانەى كە دەكراň سەر پىيغەمبەرى نازدارمان (صلوات الله علیه و آله و سلم) پى دەدرايە و، خۆپىشاندانى ھىمنانەش ھۆكارييکى زۇر گىرنگ بۇو، ئەو راستىيە بە گۈيى جىهاندا داو، پىيى پاڭە ياندىن: كە ئىسلام ئايىنېكە و حەزى لە ئاشتى و ھىمەنلى و پىنگە و ھەنارەندا داو و خۆشگۈزە رانىيە و، ھەروھا ئەمەش پۇوچە لەكەرەوە ئەو بانگە شە نارپەوايانەى دوژمنان بۇو بەوهى دەيان ووت: ئىسلام ئايىنى توندو تىىشى و تىيرقۇرۇ تۆقادىنە.

پچىراندىنى پەيوەندى لەگەل دانىمارك دا:

ئەمە يە كىك بۇو لە دامەننانە نويييانەى كە زۇرىبەمان بەھۆيە و دووچارى سەرسام بۇون ھاتىن وەك ھۆكارييکى نۇئى بەكار ھېنرا بۇ پېشتىوانى كردن و سەرخىستنى پىيغەمبەرى خوا (صلوات الله علیه و آله و سلم)، ئەو يىش ئەوه بۇو كە چەندىن كۆمپانىا دامەزداوهى ئابورى و وەبەرهىنەرەكان، بېپارىيان دا كە پەيوەندى ئابورى و بازىگانى خۆيان لەگەل دانىماركدا بېچرىتنىن، سەربارى ئەوهى كە زۆرييەيان دووچارى زىيانىيکى كاتى و دونيابى ھاتىن و كەرىياننە قورىيانى خۆشەويىستە كەيان (صلوات الله علیه و آله و سلم) ! ھەمان كات حکومەتى دانىماركى لە ئەنجامى بى دەنگ بۇونى لەو بى پېزىييانەى پۇزىنامە كە، دووچارى گەورەتىين زىيانى مادى بۇيە و كە لەو بۇوه و چەندىن كۆمپانىا پەيوەندىيان پچىان و، ھەمان كات بەرھەم و شەمەكە كانى دانىمارك لە زۇرىبەى ولاٽانى ئىسلامى دا پەت كراň و، زۇرىيەك لە كۆمپانىا زەبەلاحە كانى دانىمارك لە ولاٽانى ئىسلامى دا دەركران و بەھۆيە و حکومەتى دانىمارك پۇوې بۇوى قەيران و كىشەيەكى دارابىي گەورە بۇيە و، سەربارى ئەوهى كە چەندىن ولاٽ راستە خۆ بالویىزە كانى خۆيان كىشاپە و، پەيوەندىيە كانىيان پچىاند.

رینمایی و ئاراسته کردن:

له ساته داو له گەل دەرکە وتنى لىزىنە کانى سەرخستنى پیغەمبەری خوا (علیهم السلام) دا بەردەوام ھەوالە کان لهو بارەوه پەخش دەکران، لهو ميانەدا چەندىن كەس پاستە و خۇ دەستييان کرد بە کردىنە وە درووست كردىنى پاشكۆلە مالپەپە ئەلىكترونى و پوژنامە کانيان دا، له پاشكۆيانەدا ھەولیان دەدا تايىەت مەندى و سىفەتە کانى پیغەمبەری خوا (علیهم السلام) بخەنە پۇو، ھەمان كات بە بەلگەي لۆزىكى بەرپەرچى سەرجمە ئە و درۇو بوخنانانە يان دەدایە وە كە دۇزمىنان ئاپاستەي پیغەمبەری خوايان (علیهم السلام) كردووه، ھەروەها وەك بەرچاۋ پوشنى كۆمەلېك ھەنگاوان دىيارى دەكىد، ھەتا موسىلمانان بىزانن چۆن بەشدار دەبن لە ھەلمەتە کانى سەرخستنى پیغەمبەری خوا دا (علیهم السلام).

نابىت ئە وەمان بىر بچىت كە گۇڭارو روژنامە و روژنامە نۇرسە كانىش له و ماودا روئىكى بەرچاۋيان ھەبۈۋە و يىش بە :

دەركىرىنى كتىب:

لە گەل ئەوهى ئە و پووداوه نۇر گەورە بۇو، بەلام بەداخوه تا ئە و كاتە له دانىمارك دا تەنها يەك كتىب بە زمانى دانىماركى دەربارەي پیغەمبەری خوا (علیهم السلام) ھەبۇو، ھەمان كات ئىيمە ھەولۇ و كوششى برا موسىلمانە کانى دانىمارك و بانگخوازە کان بەرز دەنرخىننەن، ھەولۇ و ماندوو بۇونىكى نۇذىيان كىشاوه بۇ بلاوكىرىنى وەي چەندىن نەشرە دەربارەي ئىسلام، ھەروەها چاپكىرىن و وەرگىپانى گولاؤى سەرمۇرى تايىەت بەزىيانى پیغەمبەر (علیهم السلام) و ھەمان كات چەندىن كتىبى تىريان سەبارەت بە يەكتاپەرسىتى و ناساندىن ئىسلام و قورئان بەچاپ گەياندۇوه، پاش پووداوه كەش كۆمەلېك ھەنگاوى جددى نىران بە ئاراستەي چاپ كردىنى چەند كتىبى لەوانەش كتىبى (محمد رسول الله) و وەرگىپدرایە سەر زمانى دانىماركى و كتىبى (مختصر فەم الاسلام) يش چاپ كرا، كە

نۇزىبەی كتىبەکان بەسەر سەركىدە و چىنە پوشىنېرىھەکان و بەرپرسەکان دا دابەش دەكرا.

پاش پۇوداوهكە هەولە درا قورئانى پېرىزد وەركىپدرىتە سەر زمانى دانىماركى و، هەمان كات لەبوارەكانى عەقىدە وەزدە و بەرپەرچدانە وەي گومانەكانى سەردهم دا دەربارەي پیغەمبەر (صلوات‌الله علی‌ی) چەندىن كتىب چاپكرا، ئەم كتىبانە دەتوانىت سوودىيانلىق وەربىگىرىت بۆ بانگ كردى خەلک و تىكەياندىيان لەئىسلام، هەروەها ئەم كتىبانە بناغەيەكى نۇزى بە نىخن بۆ پەروردە كردى وەچەكانى داماتووی موسىلمانان لە دانىمارك دا.

كەناللە ئاسمانىيەكان:

لىرىدە دەتوانىن بە سەربىرەزىيە وە ئامازە بەو هەولانە بىكەين كە كەناللە ئىسلامىي ئاسمانىيەكان لەو ماوەيەدا پىيىتى هەستان، بەراستى ئەوان بناغە و ھاوکارىيکى پتەو بۇون بە ئاپاستەي سەرخىستى كارەكانى لىيڭنەي سەرخىستى پیغەمبەر خوا (صلوات‌الله علی‌ی) و بە ئەنجام گەياندىيان، چونكە كەناللە ئاسمانىي بۆ خوا سولاحاوهكان بەردەوام لە ھەموو جىهان دا عەودالى كارىتكى ئەو لىيڭنە بۇون و راستەخۆ كۆپۈرە سىميتابو خۆپىشاندانەكانىيان پەخش دەكردو ھەمان كات گەورەتىرىن ھەلەتىيان دەست پىيىتە كەناللە ئاسمانىيەكان بۆ پېشىكەش كردى بەرنامە لەو پۇوهە.

بە دەلىيابىيە گىنگى دانى ئەم كەنالانە بە پۇوداوهكە خۆى لە خۆيدا كارىتكى گىرنگ و پېرىزدە مايەي دەست خۆشى و بەرز نرخانىدە، ھەمان كات پېيوىستە ئامازە بەوە بىدەين لەپاش بلاپۇونە وەي وىنە كارىكتىرييەكانە وە، چەندىن كەناللە ئاسمانى دامەزراون كە ئامانجىيان بەرگرى كردن و سەرخىستى پیغەمبەر خوايە (صلوات‌الله علی‌ی)، سوپاس بۆ خواي گەورە پۇزى بە پۇزى ژمارەي ئەو كەنالانە لە زىياد بۇوندایە.

پېيوىستە ئامازە بەوەش بىدەين كە مالپەپە ئەللىكتۇنېيەكانىش لەم پۇوهە بۇلىنى گەورەيان بىنى و ھەولىتكى نۇرىيان دا بە ئاپاستەي بەرپەرچ دانە وەي ئەو بۇختانانەي كە لەدزى پیغەمبەر (صلوات‌الله علی‌ی) ھەلبەستراون، مايەي دەست خۆشىيە شان بەشانى مالپەپە

ئیسلامیه کانیش چندین مالې پی ئاسایی به ئەرکى خویان دەزانی و بەرپرسانه و بەبى ئەوهى كەس پییان بلیت، له و پووهوه پولیکى جوانیان نواند، خوای گوره پاداشتیان بداتەوه.

نابیت ئەو پاستیه شمان بیر بچىت كە بەشدارى كردن له چالاکىه کانى سەرخستنى پیغه مبهه ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، شەرە فىكى گوره يە بۆ ئەو كەسەي كە پىيى هەلدەستىت و هەروهك ئەمە لە سەر مۇسلمانان پیویستە، بە دلىيابىيە وە ئەگەر ئىمەش بەرگرى لە پیغه مبهه (عَلَيْهِ السَّلَامُ) نەكەين ئەوا پەروەردگار بۆ خوی بەرگى لى دەكات و لە ناوبەرى ئەو كەسانەيە كە گالتە بە پیغه مبهه رەكەي (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دەكەن.

بى گومان ئىمەش تەنها ئەوهندەمان لە سەرە كار بۆ سەر خستنى پیغه مبهه ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بکەين، بە پىچەوانە وە ئەگەر بى هەلویست بىن و لە هەلمەتە کانى سەرخستنى پیغه مبهه ردا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) كە لە بەریك نەگىن، ئەوا لە پۇزى دوايى دا لېپرسىنە وە مان لە گەلدا دەكىرت، هەمووانىش له و پووهوه بەرپرسىيارىن و لە پاشە پوژدا پەروەردگار پرسىارمان لى دەكات كە لە دونيادا چ هەولىكمان داوه بۆ سەر خستنى ئائىن و پیغه مبهه رەكەي (عَلَيْهِ السَّلَامُ).

مايەي دلخوشىيە كە زۇرىيەي هەرە زۇرى ئومەتە كەمان خویان بە بەرپرسىار دەزانىن بەرامبەر پیغه مبهه (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و ئايىنە كەيان، ئەم پاستەقىنە يەش لە سەرەتاي هەلمەتە کانى سەرخستنى پیغه مبهه رەوە زۇر بە چاكى دەركەوت، هەر مۇسلمانە و پىگاۋ شىۋازىكى تايىبەتى خوی بەكار دەھىتىن بۆ پشتىگىرى كردىنى پیغه مبهه ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، دۈزمنان دەلىن لە ئىسلام دا ئازادى نىيە، بە دلىيابىيە وە ئەمە گوره تىرىن ئازادىيە كە هەر مۇسلمانە و لە ئاستى خوی دا خوی بە بەرپرس دەزانى بەرامبەر ئەو پیغه مبهه (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و بەبى ئەوهى كەس زۇرى لى بکات ياخود فەرمانى پى بىتات، بەبى ئەوهى پاداشتىكى دونيابىي وەريگرىت، خۇ بە خشانە دەھات بەپىي توانا و پىسپۇزى خوی بەشدارى دەكىد لە هەلمەتە کانى سەرخستنى پیغه مبهه ردا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، بە راستى ئەم سوْزو شەوقە مۇسلمانان بۆ پیغه مبهه رەكەيان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) هەمووانى دلخوش كردو دۈزمنانىشى دووچارى شۈلک و پىسوايى كرد.

هه مووان پیکه وه بهرهو به رنامه يه کی شه رعنی به رده وام بو به رگری کردن له پیغه مبه ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) :

پیویسته پووداوی وینه کاریکاتیریه کان بو ئیمه می مسلمان ببنه و انهیه کی گرنگ،
له و پوانگه وه و بو پووبه پو بونه وه پووداوی چاوه پوانکراوی له و شیوه،
پیویسته مسلمانان زیاتر يه کگرتوو و يه کدنه نگ بن و به رنامه می توکمه به هاویه ش
دابپیش، هتا لهداهاتوودا زیاتر به ر بهم پووداوانه بگیریت و له و پوهه وه ده کریت
کومه لیک ده زگاو دامه ززاوه دامه زریت، پیویسته خه لکی پسپورو شاره زا
سه رپه رشتیان بکن و، همان کات ده بیت بانگخوازانی ئم ئاینه زیاتر هول بدهن بو
ناساندنی پیغه مبه ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) به پوژناییه کان و بارپه رچی سارجهم ئاو درو
گومان و بوختانانه بدهنه وه که دزی پیغه مبه ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بلاو ده کرینه وه، چونکه
له پاستی دا هتا ئیستا پوژناییه کان وه ک پیویست پیغه مبه ری خوايان (عَلَيْهِ السَّلَامُ)
نه ناسیوه، ده گونجیت زوریک له پوژناییه کان به نه زانی و به هوی نه بون یاخود که می
بانگخوازانه شوینی ئه درو و بوختانانه بکون که له لایه ن قین له دله کانی گاورو
جووله که وه بلاو ده کرینه وه.

هروهه پیویسته مسلمانان به زمانی سه ردهم ئم په یامه پیروزه بگئه ن و
هول بدهن که خه لک له ناوه پوکی ئم ئاینه شاره زا بیت ، سه بارت به يه کتابه رستی و
بیروباوه پی ئیسلامی و جیاوازی ئم ئاینه شیوینراوه کانی تر، کتیب و
بلاوکراوه چاپ بکن و به رنامه تایبەتی بو بگیریت، هروهه پیویسته مسلمانان
زیاتر هول بدهن بو زیندوو کردن وه سوننه تکانی پیغه مبه ری (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و کارپی
کردنیان، ده کریت بو ئم مه بسته سوودیکی زور له ده زگاکانی پاگه یاندن وه بگیریت،
له و پوهه وه کاریکی پیروزه شان به شانی که ناله قورئانیه کان چهند که نالیکی ئاسمانی

دىكەش دابىمەز زىنلىرىن كە ئامانجىيان بلاوكىرنە وەي زىيان و فەرمۇودە و سوننەتە كانى پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بىت.

ھەروەھا لە چوار چىوهى بەرپەرج دانە وەي ئەو دەست دىريشىانە دەكىتنە سەر پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، پىيوىستە چەندىن دەزگاودامەزراوه پىك بەينىرىن، بە مەبەستى چاودىرى كىدىنى سەرچەم ئەو بلاوكراوانە لە جىهاندا دەردەچن، بە تايىەت چاودىرى توند بخىتە سەر بلاوكراوانە كانى ئەو ولاتاڭە كە خولىياتى بى پىزى بەپىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بىن، چونكە زۆرىيە ئەو بلاوكراوانە لە ئەمپۇرى جىهاندا دەردەچن نەك تەنها ناگەنە دەستى موسىلمانان، بەلكو تەنانەت بە دەستى زانىيانى ئىسلامىش ناگەن، ھەروەك پىيوىستە ئەو بىانىن ئەمپۇلە جىهاندا زمارەي پۇزىنامە و گۇشارو بلاوكراوه كان لە ئەزىزىم نايەن، لە بەر ئەو چاودىرى كىدىنى ئەم بلاوكراوانە لە توانىيە كەس و ذوق كەس دا نىيە و ئەم كارە پىرۇزە پىيوىستى بە وەيە كە چەندىن دەزگاى بۇ دابىمەز زىنلىرىت، هەتا پۇزانە بەشىوه يەكى بەرددە وام چاودىرى بلاوكراوه كان بىرىت و پاشان ئەگەر پىيوىستى كرد بەشىوه يەكى رەسمى وەلامى ھەر بوختان و درۈيەك بىرىتە وە كە دىرى پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بىلەدە كىرىتە وە.

ھەروەھا بەرنامىيە كى دىكە بۇ بەرگى لەپىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ئەوەيە كە پىيوىستە لە سەرانسىرى جىهاندا چەندىن دامەزراوهى وەرگىتىرەن پىك بەينىرىن بە مەبەستى وەرگىتىرەن كىتىبە ئىسلامىيەكان بۇ سەر زمانە زىندىووه كانى دونىيا، چونكە بەداخە وە زۆرىك لە وەرگىتىرەن كە بۇ تەفسىرى قورئان و فەرمۇودە كان كراون، ھەلەي نۇر زەقىيان تىدايە، ئەوەتا تەفسىرى قورئانى پىرۇز بەزمانى فەرەنسى چاپ كراوه كە ھەلەي بەرچاوى تىدايە، بە ھەمان شىوه لە زمانە كانى تىرىش لە كاتى وەرگىتىرەن كىتىبە ئىسلامىيەكاندا ھەلەي بەرچاوى كراون، لە يەكىك لە كۆنگەرە ئىسلامىيە جىهانىيەكاندا كە لە فەرەنسا ساز كرا، كەسىك و تارى خويىندە وە لە پاڭھى

فەرمۇودەسى: (الناس كلهم عيال الله وأحبهم اليه أفعهم لعياله) دا گوتى: الناس كلهم
ابناء الله !

كەواتە پىيوىستە لە كاتى وەرگىرانى ھەر كىتىپىك دا لىزىنەيەكى پىسپۇر
پىنداقچونەوە بۇ بەرھەمەكە بکات و پاش ھەلەچن و وەرگىتنى ئىنجا چاپ بىرىت،
دەبىت ئوانەي بەپىنداقچونەوەكە ھەلدىستن بە تەواوى شارەزاي زمانى عەرەبى و ئەو
زمانە بن كە بابەتەي بۇ وەردە گىپىرىت.

پىيوىستە بىزانىن ئىمە بەپىي تواناي خۆمان لە سەرمان پىيوىستە كە بەرگى
لە پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ الْكَفَافُ) بکەين ھەتاوهەكە لە يۇنى دوايى دا لە پۈرۈمان بىت بلېيىن ئەى
پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ الْكَفَافُ) تاكامان بۇ بکەو، ھەمان كات دەبىت ئاگادارى ئەم چەند
خالىبىن كە بەرچاۋ روشنىن بۇ ئىمە سەبارەت بە ھەلۋىيىتى مىزىنەي دوزمنان
بەرامبەر پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ الْكَفَافُ).

يەكمە: دىزايەتى كردى دوزمنان بۇ پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ الْكَفَافُ) ھەتا روژى دوايى
درىيژەي ھەيە:

ئەوهى كە لە قورئان و سوننەتەوە كە يىشتۇرۇھ ئەوهى كە دىزايەتى كردى
پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ الْكَفَافُ) لە لايەن دوزمنانەوە ھەتا روژى دوايى درىيژەي ھەيە، ئەمە
بارۇودۇخى سەرجەم پىغەمبەران بۇوه، وەك خواى گەورە دەفەرمۇويت: ﴿وَكَذَلِكَ
جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَذُولًا شَيْطَانَ الْإِنْسَانَ وَالْجِنَّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ رُّجُونُهُ الْقَوْلُ غَرُورًا
وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْرُونَ﴾ (١١٢) الانعام: ١١٢.

ئىمامى (ابن كثیر) لە تەفسىرى ئەم ئايەتەدا دەفەرمۇويت: خواى گەورە بە
پىغەمبەرى خوشەويىست (عَلَيْهِ الْكَفَافُ) دەفەرمۇويت: ئەى (عَلَيْهِ الْكَفَافُ) چون كەسانىكەن كە
دوزمنايەتى و دىزايەتى توۋدەكەن و پىچەوانەي فەرمانەكانت دەجوولىيە وەو ئازارت

دەدەن و بەدروت دەخەنەوە، بە ھەمان شىۋەش لەگەل پىغەمبەرانى پىش تۆدا ھەلسوكەوتىان كردووه، كواتە: (با ئازاردان و دوزمناياتى كىرىنت دلگرانت نەكەت). ھەروھا وەرەقەى كورپى تەوفەل لەگەل ھاتنە خوارەوەي يەكەم نىگادا بۇ پىغەمبەرى خوشەويىت (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، ئاماژەي بەوهدا كە خواي گەورە ھىچ پىغەمبەرىيکى نەناردووه بۇ لای ھىچ گەلىك، ئىلا لايەن گەلەكىيەوە دووجارى دوزمناياتى و ئاوارەبىي كراوه ! ھەروھ (ابن عاشور) يىش دەفەرمۇویت: خواي گەورە بېيارى بەپىغەمبەر بۇونى ھەركەسىيکى دەركىرىبىت، دەبىت ئەو پىغەمبەرە دوچارى دوزمناياتى كردن و ئازاردان بېيتەوە لەلایەن گەلەكىيەوە، كواتە پەيوەندى نىوان پىغەمبەران و ئازارو دوزمناياتى كردن پەيوەندىيەكى ئاسايى و سرووشتىيە، دەكىرىت بلىيەن ئەم ھاوکىشىيە بۇ بانگخوازانىش بە ھەمان شىۋەيە، بەلام شىۋازى ئازاردانەكە يىان جىاوازى ھەيە.

دوووم: چۈنیەتى رۇوبىھ پۇ بۇونەوە ئەو ھەلمەتانەي دەكىرىنە سەر پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لەلایەن مۇسلمانانەوە:

جىھە لەو كاردانەوانەي دىرى سووکايەتى كردن بەپىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ئەنجام دەدرىن، پىتىيستە ئاماژە بەوه بىكەين كە خۆى لەخۆى دا قورئان و سوننەت بۇ رۇوبىھ بۇونەوەي دوزمنانى ئىسلام دامەزراون، ئەوەش لەپۇانگەي بەرnamەيەكى شەرعى كە لەسەر بنەماي گەورەبىي و پىزى پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دامەزراوه و ھەول دەدات سىفەت و سوننەتكانى پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بۇون بکاتوه، ئىدى چۈون يەكە بەو جۆرە بىت كە لە قورئان دا ياخود لە فەرمۇودەو لەسەر زارى ھاوهلان دا ئەو سىفەتانەي پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) باس كراون، خواي گەورە دەفەرمۇویت: ﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمَبِشِّرًا وَنَذِيرًا ﴾٤٥ وَدَاعِيًّا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ، وَسَرَاجًا مُنِيرًا ﴾٤٦﴾ الاحزاب: ٤٥، ٤٦

هروده‌ها ده‌فه رموویت: ﴿وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ﴾^٤ القلم: ٤.

واته: به‌پاستی تو له سار په‌وشت و خویه‌کی نزد جوان و په‌سنه‌ندو بی وینه و جوانیت.

هروده‌ها ده‌فه رموویت: ﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾^٥ الانبیاء: ١٠٧.

واته: ئهی (﴿كَلَّا﴾) نئمه توْمان په‌وانه نه‌کردوده، تنه‌ناه بُونه و نه‌بیت که ببیته په‌حمه‌ت و به‌ره‌که‌ت بُونه موو جیهانه کان.

هروده‌ها په‌روه‌ردگار له چه‌ندین ئایه‌تی تردا باس له‌پیزو گه‌وره‌بی پیغامبره به‌پیزو گه‌هی (صلی الله علیه و آله و سلم) ده‌کات.

همان کات له چه‌ندین فه‌رموده‌دا پیغامبری خوش‌ویستمان (صلی الله علیه و آله و سلم) ئاماژه‌ی به‌پیزو پله و گه‌وره‌بی خوی کردوده.

پیغامبری خوا (صلی الله علیه و آله و سلم) له فه‌رموده‌یه کی دا ئاماژه به‌وه ده‌کات که خوای په‌روه‌ردگار له‌ناو کوپه‌کانی ئیسماعیل دا که‌نانه‌ی هلبزاردووه، وه له‌ناو که‌نانه‌ش دا قوره‌یشی هلبزاردو له‌ناو قوره‌یشیش دا به‌نه هاشمی هلبزاردو له‌ناو ئه‌وانیش دا منی هلبزارد هه‌تا بمکاته کوتا پیغامبری گوئی به‌شیریت.

هروده‌ها پیغامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) ده‌فه رموویت: من چهند ناویکم هه‌یه من (حمد)م، من (امد)م، من (ماحی)م واته: لابه‌رم، خوا کوفر به‌من لا ده‌بات، من (حاشر)م واته: ئه و

کوکه‌رده‌م که خه‌لک له سه‌رده‌می مندا حه‌شر ده‌کریت، من (عقاب)م، واته: ئه و دوا کاروانه‌م که که‌سی ترم به‌دوادا نایه‌ت، خوای گه‌وره‌ش به (رؤوف الرحیم) ناوی بردووه.

(أبو برد) له باوکیه‌وه ده‌گیپته‌وه ده‌فه رموویت: نویژی مه‌غیریمان کرد له خزمتی پیغامبردا (صلی الله علیه و آله و سلم) له پاشاندا وتمان: خوژگه چاوه‌ریمان بکردایه هه‌تا نویژی عیشاشمان له‌گه‌لدا ده‌کرد، پاشان دانیشتن هه‌تا هاته ناومان و فه‌رمومی: هیشتا لیره ماون.؟! وتمان: ئهی پیغامبری خوا (صلی الله علیه و آله و سلم) نویژی مه‌غیریمان له‌گه‌ل کردی.! وتمان داده‌نیشین هه‌تا نویژی عیشاشی له خزمتدا ده‌که‌ین فه‌رمومی چاکتان کردو

پىكاتان! پاشان سەرى بەرە ئاسمان بەرز كرده وە فەرمۇسى: ئەستىرەكان سەلامەت بن بۇ ئاسمان! ھەركات ئەستىرەكان نەمان ئاسمان دووچارى ئەو بەلايە دەبىت كە وادەي پىدراؤھ، من سەلامەتىم بۇ ئومەتم ھەركات پۇيىشتم يارەكانم دووچارى ئەو كارەساتە دىن كە وادەيان پىدراؤھ، يارەكانم سەلامەتىن بۇ ئومەتم، ھەركات يارانم نەمان، ئومەتم دووچارى ئەو كارەساتە دەبىت كە وادەي پىدراؤھ..!؟

بەر لەبى پىزى كردىنى دۈزمىنان بەپىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و پاش ئەوهش، ئا ئەوهىپەر پىزۇ گەورەيى پىغەمبەرە كەمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لە ئاسمان و زەھى دا، پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) گەورەترين پلهو پايەي ھەيەو ھېچ كەس ناتوانىت بەو پلهىيە بىگات، خواى گەورە لە بچووكلىرىن سوورەتى قورئاندا گەورەترين پىزۇ پايەو خوشەويىsti بەو پىغەمبەرە ئازىزە (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بەخشىوھ، كە لەپىش ئەو و لەپاش ئەويش ئەو پلهىيە بە ھېچ دروست كراويايىكى خواى گەورە نەدراؤھ.

ئەم ئائىنە بەدىرىزايى مىڭۈرى خۆى ھەولى داوه بەردىۋام زانىارى ورد لەبارەي ھەمو بوارەكانى خۆيەوە بە مروقايەتى بىگەيەننەت، ئىسلام پەيامى خۆى بەشىۋەيەكى نۇر ئاشكراو راستىگۈيانە كەياندووھ، لەو پۇوانگەوە ئىسلام ھەولى داوه ئەو نۇرەي خۆى، ھەمو گەلانى جىهان بەجىاوازى پەگەزۇ زمان و نەتەوەوە بىگىتەوە، بە ئامانجى ئەوهى كە متىرىن مروقە بىنە قورىبانى و ھاواھلى ئاگىر، بەردىۋامىش دەرگائى ئائىنى خوا بۇ ھەمو مروقايەتى كراوەيەو لە داھاتووشدا سەركەوتىنى نۇر گەورە و يەكلا كەرەوە دەبىنин و ئائىنى تاقانە پەرسىتى بە تەواوەتى بەسەر كوفرو بى پەوايى دا سەرەتكەۋىت: ﴿ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ إِلَيْهِ الْحَقَّ لِظَّهِيرَةٍ، عَلَى الَّذِينَ كُلُّمُوا وَكَفَّنَ ۚ ﴾ الفتح: ۲۸

واتە: خوا ئەو زاتەيە كە پىغەمبەرى خۆى (عَلَيْهِ السَّلَامُ) پەوانە كردووھ، ھاپى لەگەل پىنەمۇونى و پەيامى راست و درووست دا، بۇ ئەوهى زالى بىكتا بەسەر ھەمو پەيام و بەرتامەكانى تردا، خوا ھەر خۆى بەسە بۇ شايەتى دان و ئاشكرا كردىنى ئەو راستىيە.

ھەرودەها پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لە فەرمۇدەيەكى تىردا دەفەرمۇقىت: خواى گەورە زەوى بۆ ھېننامەوە يەك، تا ئەو ئاستەى كە ھەموو پۆزەمەلات و پۆزئاوم دەبىنى! تىايادا زۇرتىرين پشکى زەوى بەر ئۆممەتكەى من كەوت، ھەرودەها ھەردوو گەنجىنە پەش و سپىيەكەم پى بەخشترا، واتە لە ھەردوو رەگەزەكە (سېپى پىست و رەش پىست) خەلکانىتى زۇرىان موسىلمان دەبن.

ھەرودەلا لە فەرمۇدەيەكى تىردا دەفەرمۇقىت: موسىلمانان (جەنگى دورگەي عەرەب) دەكەن پاشان خواى گەورە بۆيان ئازاد دەكتات، دواتر (جەنگى فارس) دەكەن و خواى گەورە بۆيان ئازاد دەكتات، پاشان (جەنگى پۆمەكان) يىش دەكەن و بۆيان ئازاد دەكريت، پاشان (جەنگى دەجال) يىش دەكەن و خواى گەورە لەناوى دەبات.

ھەرودەها پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لە چەندىن فەرمۇدەدا ئاماژەي بەوه كردووه كە پۆزىك دېت خواى گەورە ئەم ئايىنە بەشىوھەيەك شىكۈمىت دەكتات كە ھەر شويىتىك شەوو پۇنىي پى بگات ئەم ئايىنەي پى دەكتات.

ھەرودەها پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دەفەرمۇقىت: بەردەۋام تاقمىك لە ئۆممەتكەم لە سەر حق دەمىنن و نابەرن، ھەركەسىكىش بىيەۋىت سەرسوپریان بگات ناتوانىت زيانيان پى بگەيەنىت، تاوهكۇ فەرمانى خوا بۆ مردىنيان دېت و ئەوان ھەروا دەبن.

پىويىستە ئاماژە بەوه بىدەين كە دابەزىنى پىغەمبەر عىساو كاركىدىنى بەپىنى شەرىعەتى ئىسلام گەورەتىرين پېزۇ سەرورىيە كە خواى گەورە بەھۆيەوە لەم ئۆممەتكەى ناوه، دەبىت چى بىت لەوه گەورەتى بۆ ئۆممەتى (عَلَيْهِ السَّلَامُ) كە پىغەمبەرىيکى (اولوا الغزم) لەپاش ئىمامىتى ئۆممەتكەى پىغەمبەرەوە (عَلَيْهِ السَّلَامُ) نويىز بگات!

ئەم چەند ئايىت و فەرمۇدانەو چەندانى تىريش سەلمىنەرى ئەو راستىيەن كە داھاتوو بۆ ئىسلام و موسىلمانانە!

سېيھم؛ بەدرىڭ ئايى مىڭزوو دۇزمان دژايەتى پىغەمبەرو (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ئومەتەكەيان كردووه:

ئامانجىيان ئەو بۇوه كە بىنە كۆسب لە بەردەم بلاوبۇونەوە گەشە كىدىنى ئىسلامدا، چونكە لەو دلىيان كە ھەركىز ناتوان ئەم ئايىنە لەناو بەرن، بەلكو دەيانەۋىت بەم سەنگەر گىتنەيان لە ئىسلام و موسىلمانان، پىگە بىرىن لە زىاتر دەركەوتىن و بلاوبۇونەوە سەركەوتىنى ئىسلام .

بى گومان ھەركىز ئايىنى ئىسلام حەزى نە كردووه خويىن لەناو گروھى بەشەريدا بىرپۇتىت، بەلام دۇزمان هىچ كات پىگە بەوە نادەن ئاشتى لەگەل ئىسلام و موسىلماناندا بکەن؟ چونكە چاك لەو پاستىيە گەيشتۇن كە ئىسلام ئايىنەكە سوود لە ئاشتى وەردەگىرىت بۇ زىاتر گەشە كىدىن و بلاوبۇونەوە.

ئەوهتا جوولەكە كانى مەدینە پاش ئەو ھەموو چاكانەي پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ)
بەرامبەريان كەچى لە بەرامبەردا بە مەكرۇ فېيل وەلامى پىغەمبەر يان (عَلَيْهِ السَّلَامُ)
دەدایەوە! بەردەوام بۇھەلىك گەپاون تا تۈلەو كىنەي مىڭزۈبى خوييان لە ئىسلام و
پىغەمبەرەكەي (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بکەنەوە، ئەگەر لە قورئان و سوننەت ورد بىبىنەوە زىاتر
پادەيى دژايەتى دۇزمان بۇ ئىسلام و پىغەمبەرەكەي (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دەردەكەۋىت، تەنانەت
پاش كۆچى دوایى پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دۇزمان زىاتر كەوتىن دژايەتى و جەنگ كردىن
لەگەل موسىلمانان دا، تا ئەو پادەيەي كە بە پىلانى ئەوان ھەندىتكى موسىلمان لە ئىسلام
ھەلگەرانەوە، ئىدى با ئەو بۇوه ستىت كە گەورەترين ناكۆكى و جەنگ لەنيوان
هاوه لان دا بەripا بۇو، بەدلنىايىيەوە زۇرىيەي ئەم كىشانە لەلاين دۇزمانەوە ئاگەرەكەي
خۇش كراوه، لەو ميانەدا گاوارو جوولەكە پىشكىكى گەورەيان بەردەكەۋىت و،
بەردەوام ئەوان بە ھاواكارى دوورپۇان لە دۇرى ھەلىك گەپاون هەتا داخى خوييان لەدژى
ئىسلام بېرىش، بەلىن لەگەل فراوان بۇونى سىنورى دەولەتى ئىسلامى دا، دۇزمان

ئەوه یان بە هەل زانى ھەتا بەکرى گیراوه کانى خۆيان بە جىهانى ئىسلامى دا بلاو بکەن وە، بۇ دروست كردىنى ناكۆكى و را جىايى و شەپو ئازاۋە لەناو موسىمانان داۋ پاشانىش زال بۇون بەسەر ئىسلام و موسىمانان دا، ئەنجامى ئەم دۆخەش كە دوزمنان بۇ ئىسلاميان دروست كرد موسىمانانى زىاتر ھان دا ھەتا توڭمەتر دەست بە ئاینە كەيانوھ بىگىن ! ھەر لەگەل كۆچى دوايى پیغامبەردا (صلی الله علیه و آله و سلم) ھاۋەلەن ھەموو كوششىكىيان بۇ ئەوه بۇ فەرمۇودە کانى پیغامبەر (صلی الله علیه و آله و سلم) بېپارىزىن و لە فەوتان و لەناوچۈن بىزگارىيان بکەن، بەو شىۋاھى كە لە پیغامبەرە (صلی الله علیه و آله و سلم) بەرگۈتىان كەوتۇن بە وەچە کانى تريان بگەيەن، ھەر لەم پۇوانگە و بۇ خاى گەورە كۆمەلىك زانى بوارى فەرمۇودە ناسى خەلاتى ئەم ئۆممەتە كرد ، ھەولى سەرەكىيان بۇ ئەوه بۇ فەرمۇودە دروستە کانى پیغامبەر بېپارىزىن و بىگە نەدەن دوزمنان فەرمۇودەي ھەلبەستراويان تىكەل بکەن و، بۇ ئەم مەبەستە ھاتن بەشىوھىيە كى نزد وردو بابه تيانە فەرمۇودە دروستە کانىيان لەوانى تر جياكردنە وە لە پۇوانگە و زانسى ئەرمۇودەناسى و پۇللىن كردىنى فەرمۇودە کانىيان دانا، ھەمان كات دەيان زانى وەك ئىمامى بوخارى و موسىليم و نەسائى و ئەحىمەد.... ھاتنە مەيدانە كەوھو كەوتىن كۆكىردىنە وەي فەرمۇودە کانى پیغامبەر خوا (صلی الله علیه و آله و سلم)، ئەمەش لەو پىتىاۋە دابۇو كە قورئان و سوننەتە كەي پیغامبەر (صلی الله علیه و آله و سلم) لە بىچۈركۈرىن گومان و خەوش و خالى دوزمنان پارىزداو بىت.

ھەر لەو پىتىاۋە دا گەورە دەپەن شۇپش بەرپاكاراو، ھەزاران زاناو كەلەپىاۋى ئىسلامى ھاتنە مەيدانە كەوھو، لە بوارە کانى عەقىدە و فيقه و نەحو صەرف و زىيانى پیغامبەر و مىزۇوى ئىسلامى دا بۇونە چرايەك و ! توانىيان موسىمانان لە نەخشە و فىللى دوزمنان بېپارىزىن و ھىلە پاستە کانى ئاینیان بۇ ئەم ئۆممەتە پۇشىن كردىھو.

پىويىسته ئاماژە بەوە بىكەين كە لەئەنجامى ئەو جەنگانەي كە بى بېرىپايىان لەدشى ئىسلام بەرپايىان كردىن، پاستە دەولەت و حوكىمدارى موسىلمانان بەشىيە كە كاتى كوتايى پى هات، بەلام سوپاس بۇ خوا موسىلمانان پاش ئەو هەموو پىلانانەي دۈزمنان توانىيان پارىزىگارى لە ئايىنەكەيان بىكەن و بەقورئان و سوننەت و بېرىپاوه پەھو بېپارىزىن، لەپاستىدا ئەمەش گەورەترين سەركەوتتنە كە بۇ ئەم ئايىنە توّمار كراوه.

بەلىٰ بەدرىزايى مىتىقۇى ئىسلام دۈزمنان بەردەواام لە ھەولۇدا بۇون بۇ كۈزانىندە وەى نۇورى ئىسلام، ئازاردانى پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و ھاوەلانى و ھەولۇدان بۇ كوشىتنى لە سەردەمى بانگەوانى مەككى و مەدەنى دا ، بەشىك بون لەو ھەولاتەو، پاشانىش دروست كردىنى ئازاواھو پا جىايى لەننیوان ھاوەلان دا كە بە پىلانى جوولەكەو گاورەكان ئەنجام درا، بە هەمان شىيە ئەمەش ھەولىكى ترى دۈزمنان بۇو بۇ لەناو بىردىنى ئەم پەيامەو، دواترىش گەورەترين ھىرىشى مەغۇل و خاچ پەرسىان بەرۇكى جىهانى ئىسلامى گرت بەئامانجى لەناو دانى پەيامەكەى (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ! بەلام سوپاس بۇ خواي بەديھىنەرلى ئاسمانانەكان و زەھى كە ئەم ئومەمەتەي لەو ھەموو پىلانانە پاراست.

لە سەردەمى نويش دا دۈزمنان بەشىوارىتىكى تر كەوتتنە دڑايدەتى كردىنى پىغەمبەرى خواو (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ئايىنەكەى، بەلىٰ لەم سەردەمەدا دۈزمنان بەردەواام قورئان و سوننەت و پىغەمبەرەكەيان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) كردووهتە ئامانج و هەمان كات ھەولۇدەدن لەپىيى دەزگاكانى راڭەياندەنەو وەچەكانى موسىلمانان لە ئىسلام دور بخەنەو، ھەموو ھەولى دۈزمنان ئەوھىيە كە موسىلمانان دەستبەردارى پەوشىتە ئىسلامىيەكان بىن و، دەيانەۋىت بەناوى ئازادىيەو موسىلمانان بەرەو لادانە پەوشىتىيەكانى پۆزئاوا ئاراستە بىكەن.

پاستە بى پىزى كردىنى پۆزئاوايىيەكان بەپىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و پەيامەكەى شتىكى نزد قورسە لەلائى موسىلمانان، بەلام لە هەمان كات دا پىويىستە دلخوش بىن و سوپاسى

په روه ردگار بکهين، چونکه هيرش کردن سه رئيسلام و پيغه مبهري که (صلوات الله عليه) به لکه اي زيندو ويٽي و به هيزى ئه م ئايينه يه.

که واته هه تا ئيسلام زياتر در ڇايه تى بکريت له لايئن پوڙڻاواييه کانه وه زياتر پيٽگه اي خويٽ له پوڙڻاوادا قايم ده کات، ئه ئابينن پاش پووداوه کانى يانزه ئي سڀته مبهري له پوڙڻاوادا ئيسلام چه نده له گه شه کردن دايه ! په يانا په يتاوله هه موو گه ل و نه ته وه جياوازه کانى دونيا خه لک به ليشاو دينه ناو ئاييني خواوه .

وهك بيانيمان له م چهند ساله ئي دوايشدا راسته و خو هيرشه کان له سره شه خسبي پيغه مبهري (صلوات الله عليه) چر کرانه وه، به لام سوپاس بو خوا له کوتايو دا هه موو هيرشه کان به سوودي ئيسلام و موسلمانان کوتايويان ديت، ليره وه پايده گه يه نين که پوڙ له دواي پوڙ ئيسلام و موسلمانان سره که وتنى که وره تر به دهست ده هينن، چونکه په روه ردگار خويٽ به لئيني داوه که ئه م ئايينه و پيغه مبهري که (صلوات الله عليه) سه ريخات، به لئي ئه و خواي ئي خواي ئي (افک) سه ريخات، به لام سوپاس بو خوا له کوتايو پيغه مبهري (صلوات الله عليه) به سوودي موسلمانان ده شـکـيـنـيـتـهـوـهـ : ﴿لَوْلَآذِنَ اللَّهُ لَجَاءُوا بِالْأَفَاقِ عَصَبَةً مِنْكُمْ لَا تَخْسِبُهُ شَرَّاً لَكُمْ بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ لِكُلِّ أَمْرٍ يُمْتَهِنُهُمْ مَا أَكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّ كَبِرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾ النور: ۱۱

واته: بيگومان ئوانه ئي بوختانه که يان هه لېه سه دهسته يهک بون له خوتان (ياخود وا خويان نيشان دهدا که له خوتان) واه زانن ئه و بوختانه شه بو خراپه بون بوتان، به لکو خير بون بو ئيويه، تاكو ئيمانداران له دوو پووان جيما بکرينه وه، بي گومان تاوانى هر که س له و بوختان چييانه له گه ردني خويديايه تى، ئه و که سه ش که سره لک و که وره و هه لېه سه بوختانه که يه، سزا يه کي سه خت و گه وره يه بو ئاما ده يه.

که واته پيويسته به شيوه يهک بير بکهينه وه که ئه م هيرشانه له داهاتوودا ده بنه خير و

چاکه بو پيغه مبهري (صلوات الله عليه) و ئوممه ته که مان.

پىنجام: بەرگرى كىردىن لە پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و نۇمەتەكەمى، شکومەندىيە، گەورەيىه، رېزە:

بەرگرى كىردىن لە پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و بەرتامەكەمى، دەبىتە شکوو پىزو گەورە يى بو
ھەر كەسىك كە لەم سەردەمەدا بەو كارە گىنگە ھەستىت، ئەوه پىرۇزلىرىنى ئەو
سەنگەرانە يە كە پىويستە ھەر يەكەمان بەپىي تواناو پىپۇرى خۆى ئامادەيى ھەبىت
بو بەرگرى كىردىن لە پىغەمبەر كەمى،

ھەروەك ئەركى سەرەكى بانگخوازانىشە خەلک بانگھەيشت بىكەن بۇ باودەر ھىننان
بەپىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و رېزلى گىتنى و بە گەورە سەير كىردىنى، پىويستە خەلک لەو
پاستىيە تى بىگە يەنرىت كە پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) نىردراؤھە مەتا رەحمەت بىت بۇ
ھەموو گروھى ئادەمیزاد و تەنانەت ئەو پىغەمبەرە ئازىزە (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بۇ ئازەل و بالىندەش
بە رەحم و سوْز بۇوهو، دەبىت لەم رووانگەوە بانگخوازانى ئەم ئايىنە بەتايىت
لەپۆزئاوادا زىاتر تىكەلى خەلکى ئايىنەكانى تر بىن، مەتا بىنە بەرچاو پۇنىيەك ولەو
پۇوهو ئەگەر پۆزئاوايىك شوين ئەم ئىسلامە نەكەوت، با لانى كەم ئامادە نەبىت بى
پىزى پى بکات، ئەگەر بانگخوازەكانمان بەو پۆحىيەتەوە كاريان كرد ئەوا بەبىي گومان
دەبنە بەرچاو پۆشنىيەك بۇ ئەو كەسانەي كە بە شوين حەق و پاستى دا دەگەپىن.

چونكە لاي ھەمووان ئاشكرايە يەكىك لە مەرجەكانى درووستى باودەر كەمان،
ئەوه يە كە باودەر بەپىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بىكەين و، بەشکوو پېزەوھە سەيرى بىكەين و لە
فەرمانەكانى دەرنەچىن، بىي گومان ئەگەر ئىمە بىمانەۋىت باودەر كەمان تەواو دامەزراو
بىت دەبىت بەرددوام لەگەل پىغەمبەر كەمان دا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) پەيوەندىيمان ھەبىت، چونكە
ئەو هوڭكار بۇوه ھەتا ئىمە ئەم رېبازە جوانە بناسين خواي گەورە دەفرمۇویت:
﴿أَلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ أَلَّذِي أَمَرَهُمْ أَلَّذِي يَعِدُونَهُمْ مَكْنُونًا عِنْهُمْ فِي الْتَّوْرَىنَةِ
وَالْأَلْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيَحِلُّ لَهُمُ الظَّبَابُ وَيُحَرِّمُ

عَلَيْهِمُ الْخَبَيْثَ وَيَضْعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَلَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ فَالَّذِينَ أَمْتَهَا بِهِ
وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ، أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝ ۱۵۷
النَّاسُ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
يُّحِيٌّ، وَيُمْتَدِّ فَإِنَّمَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ الَّتِي أَلْمَتِي الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَتِهِ، وَإِنَّمَا يُؤْمِنُ
لَعَلَّكُمْ تَهتَدُونَ ۝ ۱۵۸، ۱۵۹ الاعراف:

بی گومان نهوانه‌ی بی ریزی به پیغامبر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دهکن یهک لهم دوو گرووپانه‌ن:
گرووپیکیان ده زانن که ئایینی ئیسلام و پیغامبره‌که‌ی (عَلَيْهِ السَّلَامُ) پاست و درووستن
به لام کالنه‌یان پی دهکن له به‌ر بوغزو حسوندی خویان، لهم باره‌وه په روهردگار
ده فه‌رمویت: ﴿الَّذِينَ أَتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ، كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فِرِيقًا مِنْهُمْ لَيَكُنُّونَ
الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۝ ۱۵۹﴾ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَ مِنَ الْمُمْتَنَنِ ۝ ۱۶۰﴾ البقرة: ۱۴۷، ۱۴۶
نه‌مانه هرگیز ناماده نین باوه‌ر به پیغامبری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بکه‌ن، به لکو به روهردگار
له هولی ئوه‌دان که له پیزو شکوو گه‌وره‌بی ئه و پیغامبره ئازیزه (عَلَيْهِ السَّلَامُ) کم
بکه‌نه‌وه، بی گومان نه‌مه‌شیان بو ناچیته سه‌ر، چونکه په روهردگار خوی ریزی له و
پیغامبره گرتووه.

گرووپی دووه‌میش پیغامبری خویان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) له چاوی گومان و پاگه‌یاندنی
پژوهای ناسیوه، نه‌مانه له قوناغی خویندنی سه‌ره‌تاییه‌وه به پیغامبری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)
ئاشکراوه نه‌مانه له قوتاخانه و زانکوکانی پژوهای اوادا و هما خراوه‌ته میشکی
قوتابیه‌وه که سایه‌تی پیغامبر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) که سایه‌تیه‌کی توندره‌وه و خوین پیژ بووه و
سته‌می له ئافره‌تان کردوه، سه‌باره‌ت به قورئانیش و هما منداله‌کانیان گوش دهکن
که قورئان هیچ نییه جگه له چهند هه‌والیکی دزراوه که له تهورات و ئینجیله‌وه هینزاون،
ئه‌م گرووپه‌ش به هوي ئه‌م بوختان و درویانه‌وه گومرا کراون، دهکریت نه‌مانه‌ش له پنی
بانگه‌وازو پوون کردن‌وهی ئیسلام‌وه بھینرینه سه‌ر پیگای پاست، پیویسته قورئان و

سوننت و پىغەمبەرى خوايان (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وەك ئەوهى كە هەن پى بناسرىت، بە دلىيايىه وە ئومىدىيکى زۇرە يە كەلە داھاتوودا ئەم گروپە مەلۋىستىيان سەبارەت بەم ئاين و پىغەمبەرە بىڭۈزۈرىت و بىتنە ناو ئاينى خواوه، شىاوى باسە زۇزىبەي ئەو پۆزئاوايىانەي كەلە ئىستادا موسىلمان دەبن لەم گروپە پىك ھاتوون. پىويىستە بانگخوازانمان لە پۆزئاوادا زىاتر گرنگى بىدەن بە ناساندىنى پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و ئاشنا كىرىنى تاکى پۆزئاوايى بە سيفەتكانى، لەو بۇوهە ئاماژە بكرىت بە سۆزۈ مىھەبانى و دادگەرى و پاستىكۈيى و ئارامى پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، هەروەها شىوانى ھەلس و كەوتى لەكەل خىزانەكان و ھاواھلەن و دۆست و دوزمنان دا بۇون بكرىتەوە، هەتا پۆزئاوايىه كان پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وەك خۆى بناسن، وە بۇ زىاتر ناساندىنى پىغەمبەرى خواش (عَلَيْهِ السَّلَامُ) پىويىستە بانگخوازو وتار بىزىان شتىك پىشىكەشى پۆزئاوايىه كان بىن كە لەكەل دۆخى ئەوان دا بگونجىنیت و ھەمان كات پەھچاوى (ثوابت)-ەكان بكرىت و، لە ھەموو بوارەكانى ئابورى و كۆمەلایەتى و پامىارى و مرقىيى دا باس لەپۇل و پىكەي ئىسلام بكرىت و، ھەمان كات پەرۆشى ئىسلام بۇ زيانى مروۋە و تەنانەت زيانى ئازەل و پاراستنى زىنگە و كۆمەلگا لەپىس بۇون بۇون بكرىتەوە.

داھاتوو بۇ ئىسلامە:

شەھيد حەسەن بەننا دەفەرمۇۋىت: شارستانىيەتكان ھەميشە لە ئەمسەر ئەو سەر كىرىنى دونيادان، جارى لە پۆزەھلائىدا دروست دەبن و گەشەدەكەن و ئەپوكىتىنەوە، جارى لە پۆزئاوادا دروست دەبن و گەشە دەكەن و ئەپوكىتىنەوە.

ھەروەها شەھيد سەيد قوب دەفەرمۇۋىت: سەرگىدايەتى كىرىنى مروۋى پۆزئاوايى پۇرى بەرەو ئاوا بۇون ناوه! چونكە شارستانىيەتكەن لەپۇرى پەوشىت و قىيەمەوە لە دەست داوه.

بەلىٰ بېرىۋاي زۇرىك لە چاودىران، لە سەر خۇو بەھىۋاشى خەرىكە پۆزئاواو ئەمريكا بەرەو ھەلدىرۇنەمان ھەنگاول دەتىن.!

بیریار ماکنیل ده لیت: شارستانی پوژنایاوا لـم دواییانهدا وـکو وـحشیکی لیهاتووه، ئـوهندـه درـنـده بـوـوه پـهـلامـارـی هـمـوـ شـتـیـکـ دـهـدـاتـ وـهـمـوـ بـهـها بـهـرـزو بالـاـکـانـ دـهـشـکـیـتـ وـئـیـسـتـاشـ چـنـگـیـ ئـالـانـدوـهـتـهـ رـیـخـوـلـهـ کـانـیـ خـوـیـیـ وـلـوـهـدـایـهـ کـهـ خـوـیـ لـهـنـاوـ بـهـرـیـتـ!

شبـلـنـگـیـرـ کـهـ بـیرـیـارـوـ فـهـیـلـهـ سـوـفـیـکـیـ ئـلـمـانـیـهـ دـهـلـیـتـ: شـارـسـتـانـیـهـ تـهـ کـانـ دـهـورـانـیـ فـهـلـهـ کـیـانـ هـهـیـ، لـیـرـهـ دـاـ ئـاـواـ دـهـبـیـتـ وـلـهـ شـوـیـنـیـکـیـ تـرـدـاـهـهـ لـدـیـتـ، مـوـژـدـهـ؟ شـارـسـتـانـیـهـ تـیـکـیـ نـوـئـ خـهـرـیـکـهـ هـلـدـیـتـ لـهـ جـوـانـتـرـینـ شـیـوـهـ دـاـ کـهـ ئـهـوـیـشـ شـارـسـتـانـیـهـ تـیـ سـلـامـهـ، گـهـوـرـهـ تـرـبـینـ تـوـانـایـ جـیـهـانـیـ پـوـحـیـ پـاـکـیـ هـهـیـهـ!

بـیـگـوـمـانـ ئـهـوـهـیـ وـادـهـکـاتـ کـهـ قـهـنـاعـهـتـ بـکـهـینـ ئـهـمـجـارـهـ نـوـرـهـیـ شـارـسـتـانـیـهـ تـیـ نـیـسـلـامـیـ بـیـتـهـوـ سـهـرـشـانـوـیـ زـیـانـ ئـوـهـیـ، کـهـ شـهـرـهـ کـانـیـ ئـمـ سـهـرـدـهـمـ هـمـوـیـ شـهـپـیـ ئـایـنـینـ وـبـهـنـاوـیـ ئـایـنـهـوـ بـهـرـپـاـ دـهـکـرـیـنـ، بـوـنـمـونـهـ شـهـپـرـ لـهـ شـیـشـانـ یـانـ کـوـسـوـقـوـ فـهـلـهـسـتـیـنـ وـتـهـنـانـهـتـ جـهـنـگـیـ دـزـهـ تـیـرـوـیـشـ هـرـ جـهـنـگـیـکـیـ ئـایـنـیـهـ، وـهـکـ چـوـنـ بـوـشـ لـهـسـهـرـهـتـایـ پـوـودـاـوـهـ کـانـیـ یـانـزـهـیـ سـیـپـتـهـمـبـهـرـدـاـ رـایـگـهـیـانـدـ بـهـوـهـیـ کـهـ ئـمـ شـهـرـهـیـ دـشـیـ مـوـسـلـمـانـانـیـ ئـهـغـانـسـتـانـ وـعـیـرـاقـ پـهـرـپـایـ دـهـکـهـنـ شـهـپـیـ خـاـجـ پـهـرـسـتـیـ! بـهـلـگـهـیـکـیـ تـرـیـشـ کـهـ دـهـیـسـهـلـمـیـنـیـتـ ئـمـ سـهـدـهـیـ سـهـدـهـیـ گـهـرـانـهـوـهـیـ نـیـسـلـامـهـ ئـهـوـهـیـ: کـهـ زـوـرـیـکـ لـهـ زـانـاـکـانـ ئـاـماـزـهـ بـهـوـ دـهـکـهـنـ ئـهـوـ سـهـدـهـیـ سـیـسـتـاـ ئـیـمـهـیـ تـیـداـ دـهـرـثـیـنـ سـهـدـهـیـ ئـایـنـ وـ گـهـرـانـهـوـهـیـ خـهـلـکـیـهـ بـوـبـهـماـ پـوـحـیـهـ کـانـ، چـونـکـهـ خـهـلـکـیـ بـهـگـشـتـیـ وـ پـوـژـنـاـیـیـهـ کـانـ بـهـ تـایـیـهـتـیـ لـهـ پـوـوـیـ بـوـشـایـیـ پـوـحـیـیـهـ وـ لـهـ قـهـیرـانـدانـ، تـهـنـهاـ ئـایـنـیـکـیـشـ بـتـوـانـیـتـ ئـمـ بـوـشـایـیـهـ یـانـ بـوـ پـرـیـکـاتـهـ وـ تـهـنـهاـ ئـایـنـیـ نـیـسـلـامـهـ! لـمـ بـارـهـوـ (ئـهـنـدـرـیـ مـالـوـرـیـ) کـهـ فـهـیـلـهـ سـوـیـکـیـ فـهـرـهـنـسـیـهـ دـهـلـیـتـ: سـهـدـهـیـ بـیـسـتـ سـهـدـهـیـ زـانـسـتـ بـوـوـ، بـهـلـامـ لـهـ سـهـدـهـیـ بـیـسـتـ وـیـهـکـدـاـ پـوـچـ پـهـرـهـدـهـ سـیـنـیـتـ!

هـرـوـهـاـ (جـوـنـ مـوـرـایـ) کـهـ ئـهـنـدـامـیـ لـیـزـنـهـیـ کـارـوـبـارـیـ دـهـرـهـوـهـیـ کـوـنـگـرـیـسـیـ ئـهـمـرـیـکـیـهـ بـهـ وـیـژـدـانـهـوـ دـیـتـهـ ئـاـخـافـتـنـ وـ دـهـبـیـرـیـتـ: مـنـ وـائـهـ زـانـمـ سـهـدـهـیـ بـیـسـتـ وـیـهـکـ

سەدەى ئايىنى ئىسلام دەبىت و بەوهش ئاشتى و خوش گوزەرانى زىاتر بال بەسەر جىهاندا دەكىشىت؟.

دكتور ھوقمان كە روشنېرىيکى گەورەى ناو پۆزئاوايە و پاش عەودالىيەكى نۇد بەدواى راستىدا، خواى گەورە پىنمونى كردو موسىلمان بۇو، ناوبر او ماوهىيەك سەفيرى ئەلمانيا بۇوه لە جەزائىرو مەغىرىدا، ھوقمان پاش موسىلمان بۇونى چەند كتىيەكى گۈنگۈ نووسى، دكتور ھوقمان لەكتىيەكانىدا، وەك زۇدىكى تىرلە زانىيان و بىريارانى پۆزئاوا دىدى خۆيان باس دەكەن دەربىارەى دەردو نەخۇشىيەكانى پۆزئاوا بە دلىيابىشەوە چارەسەرتەنها لە ئىسلامدا دەبىتنەوە!

ھوقمان دەلىت (ئەمريكاو ولاتانى پۆزئاوا خاكىكى تىينون بۇ ئىسلام كە سال لەدواى سال زىاتر ئىسلام لە ئامىز دەگىن... هەرورە هادەلىت ئىستا لە سەدا بىستى مامۆستاياني كولىزە پزىشكىيەكانى ئەمريكا موسىلمان!... شاييانى باسە كە قورئان وەركىپدا بۇ زمانى ئىنگلىزى لەسەدا هەزار چاپ كىرىنى زىادى كردووە... ناوبر او لەدرىزەدا دەلىت: پۆزئاوا ئىسلام بە تىرۇر توْمە تبار دەكتات، بەلام ئەمە هانى خەلک دەدات هەتا زىاتر بەدواى ئىسلامدا بگەپىن بوشارەزا بونيان لە خودى ئايىنەكە، من خوشحالم كە پۆزئاوايىه كان بە دىراسەو تىيگە يىشتەنەو ئىسلام وەردەگىن، من نۇر گەشىبىنم لە كاتىكدا ئىسلام بە بەدىل دەبىن لە پۆزئاوا داد؟).

ھەرورە زانى فەرنىسى (ئىفالامات ديمترا) دەلىت: دياردەى هاتن بەرەو ئىسلام لە ئىستادا شايەنلى لەسەر وەستانە! پابەند بۇونى لاوانى پۆزئاوا بە ئىسلامەوە سەر ئەنجامى ئەو پرسىيارانىيە كە لە دل و دەرونياندا دروست بون، تەنها ئىسلامىش دەتوانىت وەلامى پرسىيارەكانيان بىدانەوە... لە راپىردوودا زىاتر زانىيان و مامۆستاييان و تويىزەرەوان دەهاتن بەرەو ئىسلام، بەلام لە ئىستادا لە ھەموو چىن و تويىزىك دىنە ناو ئايىنى خواوه!

ھەر لەم بارەوە بەرنادشو دەلىت: لە داھاتووداولە كۆتايى ئەم سەدەيەدا ئايىنى ئىسلام لە پۆزئاوا دا بلاإ دەبىتەوە و ئىنگلتەرە دەبىتە ئىنگلتەرەيەكى موسىلمان!.

په یامي کوتایي کونگره (رحمه للعالمين)

به مهستی زياتر روویه روو بونه وهی مسلمانان، بوئه و بی پیزیانه که بهرامبه ر پیغه مبهري خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دهکرین و زياتر بلند بونی ناوی ئه و پیغه مبهري ئازیزه (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، بهئاماده بونی کومه لیک له زاناو بانگخواز و پوشنبیرانی ئه م ئوممه له له (۱۲ - ۱۵/۱۱/۲۰۰۷) له خه رتومى پايتەختى سوودان کونگره (رحمه للعالمين) دهستى به کاره کانى خۆي كرد.

له پاش چهندين کوبونه وه بیروپا کورپنه وه له ئەنجام دا کونگره که بهم چهند پاسپارده يه کوتایي به کاره کانى خۆي هيتنما:

يەكەم: دهر خستنی پیگەي پیغه مبهري خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) له ئىسلام دا:

کونگره که پيداگرى له سەر ئوه كرد كه پيويسنە مسلمانان زياتر پیغه مبهري خوا به گوره بگرن و خوشەويستى بو دهربېن و سوونتە کانى جى بە جى بکەن.

دوووم: تاييتمەندى (تخصص) له بەرگرى كردن له پیغه مبهري خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ):

ئاماده بونى کونگره که داوايان كرد كه رەچاوى تاييتمەندى (تخصص) بکريت له بەرگرى كردن له پیغه مبهري خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و، هەمان كات داوايان كرد كه وەلامى ئه و زنجيره بى پیزیانه بدرىتە وه كه دهکرینه سەر پیغه مبهري خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، و پيويسنە ئه و بەرنامه يه بەشىوه يه کى زانستى پىخراو بىت و، چەند دەزگايىه ك بهو كاره هەستن و لهو باره وه چەندىن لىزنه دابنرىن و ئاماده كارى باشى بو بکريت.

سېيىم: دياردەي تانەدان له پیغه مبهري (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بخريتە بهر شى كردنە وە فيكىرييە وە:

ئەندامانى کونگره داوايان كرد كه زياتر گرنگى بدرىت به توېزىنە وە كردن له دياردەي تانەدان له پیغه مبهري (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، هەروهك داوايان كرد لەم پووه وە پى و شوينى پيويسنە بگيرىتە بهر لە سەر ئاستى هەموو جيهان.

چوارم: زياتر كاراگىدى ئه و لىزنانە كه تاييتمەن به بەرگرى له پیغه مبهري (عَلَيْهِ السَّلَامُ):

کونگره که داوای کرد پوئلی سه رجهم لیژنه کانی سه رخستنی پیغه مبهه (عَلَيْهِ السَّلَامُ) کارا بکرین و، له م پووه وه داوای کرد که پیویسته هه موو دامه زراوه و لیژنه تایبته کانی نه و بواره په یوهندی به رد هو امیان به یه که وه هه بیت بو زیاتر پووه وه بونه وهی نه و هیرشانه که ده کرینه سه ر پیغه مبهه (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، هه روکه داوا له سه رجهم موسلمانان کرا له و پووه وه ئاسان کارو هاوکاری لیژنه کان بن.

پینجهم: ته ئکید کردن وه له سه ر پوئلی زانیان و بانگخوازان:

کونگره که داوا له زانیانی ئانی و بانگخوازان ده کات که له و پووه وه زیاتر هه ول و کوشش بکه ن و، خویان به برپرس بزانن له ئاست سه رخستنی کاره کانی پشتگیری کردنی پیغه مبهه ردا (عَلَيْهِ السَّلَامُ).

شهشهم: پیشکەش کردنی بانگخوازو و تاربیئى به توانا به کۆمه لگای رۆژنگره ای:

ئهندامانی کونگره داوایان کرد که بانگخوازو و تاربیئى به توانا پیشکەشی پوژنگره کان بکریت و، هه مان کات ئه رکیان دیاری بکریت و هه ول بدهن به شیوه يه کى گشتی له هه موو گه لان نزیک ببنه وه و به رد هو ام سه ردانی ده زگاو دامه زراوه و که سه دیاره کانی پوژنگره بکه ن، هه روکه په یوهندی له گه ل ئه و که سانه دا پتھ و بکه ن که هه لویستیان سه باره ت به ئیسلام باشه و هه ول بدریت له داهاتوودا به ره و ئیسلام بانگ بکرین، وه هه ول بدهن و تورو ویز له گه ل ئه و کۆمه ل و گروپه توند په وانه دا بکه ن که هیرش ده که نه سه ر ئیسلام و پیغه مبهه رکه هی (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وله و باره وه به توندی به رپه رج بدریت وه.

حه وتهم: بايە خدان به و هرگیز ان:

ئهندامانی کونگره که به گرنگیه وه داوایان کرد که قورئان و فەرموده و بپیاره شەرعیه کان و ژیانی پیغه مبهه ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و هرگیز درینه سه ر زمانه زیند وو هکانی جیهان، به مه رجیک که سانی شاره زاو شەرع زان زمان زان به و هرگیز ان که هه ستن و پیویسته پیش چاپ کردنیشیان له لایه ن چهند لیژنه يه که وه پیداچونه وهی وردیان بو بکریت.

هه شته: په یوهندی به رده وامی نیوان لیزنہ کانی سهر خستنی پیغه مبهه ری (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و ئاگادار بونیان له کار و چالاکیه کانی یه کتری: کونگره داوای کرد له پیناؤ سه رکه وتنی هله ته کانی به رگری کردن له پیغه مبهه ری (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، پیویسته به رده وام به شدار بسوانی ئه و هله تانه په یوهندیان به یه که وه هه بیت و له و پووه وه کونگره یان بوز ساز بکریت و، له همو جیهانه وه که سایه تیه موسلمانه کانی بوز بانگهیشت بکریت به تایبېت له پوژناییه ده سود له پیشنياره کانیان و هر یگیریت.

نویه: کونگره به رگری کردن له پیغه مبهه ری (عَلَيْهِ السَّلَامُ) به ئه رگی سهر شانی هه مهو موسلمانان ده زانیت:

کونگره داوای کرد هه مهو موسلمانان به پیتی توانای خویان ههول بدنهن بوز سه رخستنی هله ته کانی به رگری کردن له پیغه مبهه ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، هه مان کات کار بکهن له پیناؤ به میزکردنی ئوممه ته که مان دا، کونگره داوای له لوان و ئافره تان کرد که پوئلی خویان بگین له به رگری کردن له پیغه مبهه ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و، هه روہ ها داوای له دهوله ته ئیسلامیه کانیش کرد له و هله تانه دا به شدار بن.

دەیه: ئه نجام دانی چاو پیکه وتنی تایبېت:

کونگره داوای به ستنی چاو پیکه وتنی تایبېتمهندی کرد له هه مهو بواره کان دا بوز به رگری کردن له پیغه مبهه ری (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، هه روہ ها داوای کرد ئه هلی زانستی شەرعى به شداری کار ایان هه بیت و چاو پیکه وتنی کانیش له گەلن ئەم چینانه دا ئه نجام بدرین.

أ- ئه نجام دانی چاو پیکه وتن له گەلن لایه نی دادوھری و یاسایی داو، داو ایان لى بکریت که یاساییک دابنین به مه ستسی سزادانی ئه و که سانهی بی پیزی به پیغه مبهه ری خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ده کهن له ولاتانی پوژنایادا، هه روہ ها ئه وانه يش له ولاتانی ئیسلامیه وه به و کاره هەلددەستن به توندی سزا بدرین و له و پووانگه وه دهسته يه ک دابمەززیت.

ب- چاو پیکه وتن له گەلن پیاوانی پاگه یاندند او داو ایان لى بکریت ، که نالى ئاسمانی تایبېت به هه مهو زمانه جیاوازه کانی دونیا دابمەززین و هه مان کات بەرنامەی

پىشىكە توو پىشىكەش بىھن، وە ھەولۇ بىھن سوود لە دەزگاكانى پاگە ياندىن وەرىگىن بۇ بانگ كىرىنى خەلکى بۇ لاي ئايىنى خوا.

ج. - ئەنجام دانى چاۋىپىكە وتن لەگەلەن ھەموو لىزىنەكانى بەرگى كىرىنى لە پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ولۇ پۇوانگە وە بېرىارى پىيىست بىرگەن بەرو بەردەۋام ھاوکارى لە نىۋانىاندا ھەبىت.

يائىزەيەم: پشت بەستن بە خواي پەروەددگار:

كۈنگەر داواى لە سەرجەم مۇسلمانان كرد، كە پشت بە خواي پەروەددگار بىبەستن هەتا دەرگاى خىرپىانلى بىرىتى وە، پەروەددگار كىشەكانىيان چارەسەركات، بىن گومان ئەوهى لە سەر ئۆممەت بىت پىيىستى كەپانەوهىان بۇ لاي پەروەددگارە كەيان و پشت بەستنى مۇسلمانان بە زاتى پېرىۋىزى، پىيىستە لەو كارانە پەشىمان بىنەوە كە پېچەوانە فەرمانەكانى خواو پىغەمبەرن (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، چونكە ئۆممەت تەنها كاركىرىنى دىلسۆزانە لە سەر شانە و ھەمووان لە پەروەددگار بىپارىيىنەوە كە ئۆممەتە كەمان لەم دۆخە پىزگار بىكات و دۈزمنە كانمان سەرشۇپ بىكات و عىززەت و سەركە وتن بىبەخشىتى وە بە ئىسلام و مۇسلمانان.

لە پۆزى ۲۰۱۰/۳۰ دەستم كرد بە وەرگىرپانى ئەم كىتىبە سوپاس بۇ خواي پەروەددگار لە ۲۰۱۰/۹/۲ بەرامبەر - ۲۲ / (پەمەزان) ئى / ۱۴۳۱ كۆچى كۆتايى بە وەرگىرپانە كەم هات!

ناونىشانى وەرگىرپانى:

Kashma@yahoo.com

رەمارەي مۆبایل: ٠٧٥٠١١١٦٣١٨

ناوه روک

لاپهره

بابهت

۵	پیشه کی به پینوسی بانگخواز.....
۹	بهشی یاهکه م.....
۹	پیگه هی پیغه مبه ری خوا (عَلِیْهِ الْحَمْدُ)
۱۰	پیگه هی پیغه مبه ری خوا (عَلِیْهِ الْحَمْدُ) له لای خوا گهوره.....
۱۰	پیگه هی پیغه مبه ری نازدارمان (عَلِیْهِ الْحَمْدُ) له لای خوا گهوره:.....
۱۰	یه که م: مو عجیزه گهوره و سه ر سو و پهینه ره که که قورئانی پیروزه:.....
۱۲	دووه م: پیغه مبه رایه تی (په یام) کوتایی پیهینه ری پیغه مبه ران:.....
۱۴	سینیه م: گشتگیری په یامه کهی که تایبته به هه مو جیهان:.....
۱۶	چواره م: خوای په روهر دگار ناوی پیغه مبه ری (عَلِیْهِ الْحَمْدُ) به سه ر ناوی هه مو دروست کراوه کاندا بلند کرد ووه: هه ول دده دین به کورتی ئاماژه هی پی بدہ دین:.....
۱۸	پینجه م: خوای گهوره گویی ایه لی فه رمانه کانی خوای په یوه ست کرد ووه به گویی ایه لی فه رمانه کانی پیغه مبه روه (عَلِیْهِ الْحَمْدُ):.....
۲۲	شه شه م: په روهر دگار و هسف و ستایشی پیغه مبه ری کرد ووه، هه روهر که مه ش له قورئاندا به پوونی ده بینریت و ئه م و هسف و ستایش کردنانه ش جقراو جو زن و هک:.....
۲۳	حو و هم: خوای گهوره پیزی له نوممه ته کهی پیغه مبه ر (عَلِیْهِ الْحَمْدُ) گرت ووه:.....
۲۷	پیگه هی پیغه مبه ری خوا (عَلِیْهِ الْحَمْدُ) له لای هاوه لان.....
۲۸	یه که م: زور خوش ویستن و تامه زریبی هاوه لان بو پیغه مبه ری خوا (عَلِیْهِ الْحَمْدُ):.....
۳۱	دووه م: تامه زریبی هاوه لان بو جیانه بونه وه له پیغه مبه ر (عَلِیْهِ الْحَمْدُ)، گوی گرت ن لیسی و ئاماده بون له کوترو کوبوونه وه کانیدا:.....

سیله‌م: به رگری کردنی هاوه‌لان له پیغمه‌بری خوا (علیهم السلام):.....	۳۴
چواره‌م: کوچی دوایی پیغمه‌بر (علیهم السلام) و کاریگه‌ری له سه‌ر هاوه‌لان:	۳۶
پیگه‌ی پیغمه‌بری خوا (علیهم السلام) له لای ئوممه‌ته‌که‌ی	۳۹
یه‌که‌م: هیوا خوازی و ئاره‌زوو مه‌ندی بو دیتنی پیغمه‌بر (علیهم السلام) له لای‌هن ئوممه‌ته‌که‌ی وه:.....	۳۹
دووه‌م: پیداگری فه‌رموده ناسه‌کان بوز بیستنی فه‌رموده‌کانی پیغمه‌بری خوا (علیهم السلام):.....	۴۰
سیله‌م: زقد گرنگی دانیان به شاره‌زا بون له هه‌موو بواره‌کانی ثیانی پیغمه‌بری خوا (علیهم السلام) ورد بونه‌وهو پامان له شیوانی هه‌لّس و که‌وت کردنی:	۴۲
پیگه‌ی پیغمه‌بری خوا (علیهم السلام) له لای بونه‌وهرانی دی	۴۳
بهشی دووه‌م.....	۴۹
روز ناواهیه کان چیان له پیغمه‌بری خوا (علیهم السلام) ده‌ویت	۴۹
هوکاره‌کانی سوکایه‌تی کردن به پیغمه‌بری خوا (علیهم السلام)	۵۰
یه‌که‌م: هوکاره (زاتی) و خودیه‌کانی سوکایه‌تی کردن به پیغمه‌بری خوا (علیهم السلام):	۵۷
یه‌که‌م: دژومنایه‌تی ئایینی:.....	۵۷
دووه‌م: کینه‌ی میثروویی:.....	۶۱
سیله‌م: ده‌مارگیری نه‌ته‌وه‌یی (گیانی به‌رز خوانی):.....	۶۵
دووه‌م: هوکاره ده‌ره‌کییه‌کانی ده‌ستدریزی‌کردنی سه‌ر پیغمه‌بری خوا (علیهم السلام):	۶۹
ترس له ئیسلام:.....	۶۹
پووداوه‌کانی یانزه‌ی سیپتە‌مبەن:.....	۷۱
زیاد بونی ژماره‌ی مزگه‌وتەکان و بلاو بونه‌وهو زقد بونی فروشی قورئان و کتىبە ئیسلامیه‌کان:.....	۷۲

وديايو داني پژوهش‌نامه کانی پژوهش‌نامه سهباره‌ت به بلاوبونه وهی ئىسلام: ۷۴
هله‌لوئىسته سياسيه کان: ۷۶
پالنه‌ری ئابورى: ۷۷
جياد له پى خودا: ۷۸
كىبەركىي شارستانى: ۷۹
دەتوانىن بلىين ئەحبارو پوهبانه کان به ئەنقةست و لەبر چەند هوئىك ھەولى ناشيرىن كردىنى پیغەمبەر دەدەن، لەوانەش: ۸۰
ئىزىزىي: ۸۰
خوش ويستنى سەروھت و سامانى دونيا: ۸۱
چەند هوکاريک يارمەتى دەرن بۇ سوکايىتى كردن به ئىسلام و پیغەمبەره کەي (عليه السلام)، گۈنگۈرىنيان ئەمانەن: ۸۱
۱- تويىزىنه وه پژوهەلاتىيە کان: ۸۱
۲- پروگرامە کانى خويىدىن: ۸۲
۳- لوپى قەوارەي زايىنى: ۸۲
ئە سوکايىتىيانى كە لەم سەردەمەدا به پیغەمبەربى خوا (عليه السلام) دەكىرىن ۸۵
دياردەي سوکايىتى كردن به پیغەمبەران و پياوچاكان مېڭۈۋە كى دېرىنى ھەيە: ... ۸۶
سوکايىتى كردىنى سەردەم: ۸۷
يەكم: سوکايىتى كردن به گوفتار: ۸۸
پوانگەي يەكم: ۸۸
پوانگەي دووهم: ۹۲
۱- جىرى فالوپل: ۹۳
۲- پات پويىر تسون: ۹۵

- ۹۸ ۳- جىرى فايىز:
- دۇوھم: سووكاياتى كىردىن بە كردىدۇھ: ۱۰۱
- ھۆكاريھكاني سووكاياتى كىردىن بە پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و ئەركى ئىيمەش لەو
بارەيەوه: ۱۰۲
- چەند ھۆكاريھكالىن ھەتا سەركىردى و سەرۋەكەكالىن پۆزئاوا پشتگىرى ئەو كەسانە
بىخەن كە دەست دەرىزى دەكەنە سەر پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، لەوانەش: ۱۰۳
- چەند راسپاردهيەك: ۱۰۵
- قسە وتن بە پىغەمبەر (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لەنیوان شەريعەت و باڭگەشەي ئازادى بىرۇپادا: ۱۰۷
- باسى يەكەم: قسە وتن بە پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) و جۆرەكани: ۱۰۹
- باسى دۇوھم: حوكىمى قسە وتن بە پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ): ۱۱۱
- قسە وتن بە پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) حوكىمەكەي لە كەسىكەوە بۆ كەسىكى تر
جىاوازه ۱۱۲
- يەكەم: ئەگەر ئەو كەسە موسىلمان بىت: ۱۱۲
- دۇوھم: ئەگەر ئەو كەسە ئەھلى زىممە بۇو: ۱۱۳
- سىيەم: ئەگەر ئەو كەسە بى باوهپى جەنگاواھر بۇو: ۱۱۵
- باسى سىيەم: قسە وتن بە پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لەنیوان شەريعەت و باڭگەشەي
ئازادى بىرۇپادا: ۱۱۷
- تىيەكەيشتن لە چەمكى ئازادى لەشەريعەتدا بە جۆرىكە و لەلای خەلکانى ترىيش
بە جۆرىكى تر خويىندەوەي بۆ دەكىرىت: ۱۱۷
- يەكەم: چەمكى ئازادىكەن لە شەريعەتدا: ۱۱۷
- دۇوھم: چەمكى ئازادىكەن لەلای عەلمانىكەن و ئەوانەش وەك ئەوانە بىر
دەكەنەوه: ۱۱۹

- اسى چواره‌م: گومانى عه لمانىهت و بانگه شهی ئازادى:..... ۱۲۰
- ئومانى يەكەم: ترساندىن خەلک له ئىسلام:..... ۱۲۰
- ئومانى دووه‌م: نقد كردن له ئايىدا نيه:..... ۱۲۰
- باسى پىنجه‌م: گرتنه بەرى چەند پىو شوينىكى ئەقلى ولۇزىكى:..... ۱۲۲
- بەكەم: ئايا له پژئاوادا ئازادى بۇونى ھېي، هەتا پەوايى بدرىتە قسەووتن
بەپيغه مبهري نازدارمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ):..... ۱۲۲
- دووه‌م: ئايا ئەزمۇن و تاقىكىردىن وە كان پىويىستى ھەبۇونى كۆت و بەندىان لە سەر
ئازادىيەكان نەسەلماندووه؟..... ۱۲۴
- سىيەم: ئازادى بىرپارادەرىپىن، يان ئازادى كوفر كردن؟..... ۱۲۵
- سەرخستنى پيغەمبەري نازدارمان (عَلَيْهِ السَّلَامُ):..... ۱۲۷
- لە هەنگارى يەكەمدا چەندىن پەقۇزەي جۇراوجۇر..... ۱۲۷
- موژدەكانى سەركەوتن:..... ۱۲۸
- ئۇ دەستكەوتانەي كەپىويىستە ئامازەيان پى بکەين:..... ۱۳۱
- چەند موژدەيەكى دلخۆشكەر:..... ۱۳۲
- ئۇ نەتىنې چى بوو كە جىهانى ھەڙاند؟..... ۱۳۳
- بەشدارى بەرچاوى موسولمانان لەو سەركەوتنە مەزنەدا:..... ۱۳۵
- بەياننامە و مەقالات:..... ۱۳۵
- كۆپ سىميئارو خۆپىشاندانى هيىمنانە:..... ۱۳۸
- پەچرپاندى پەيوەندى لەكەل دانىمارك دا:..... ۱۳۹
- پىتىنمایى و ئاراستە كردن:..... ۱۴۰
- نابىت ئوهمان بىر بچىت كە گۇفارو پۇذنامە و پۇذنامە نۇرسەكانىش لەو ماوهدا پۇلىكى
بەرچاوان يەبۇۋە ويش بە:..... ۱۴۰

دەركىردىنى كىتىب: ۱۴۰
كەنالە ئاسمانىيەكان: ۱۴۱
ھەمۇوان پىكەوه بەرەو بەرnamەيەگى شەرعى بەرداۋام بۇ بەرگرى كىردن لە پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ): ۱۴۳
يەكەم: دەۋايەتى كىردى دوزىمنان بۇ پىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) ھەتا پۆزى دوايى دەرىزەمى: ۱۴۵
دووەم: چۈنۈھەتى پۇوبەپۇو بۇونەوهى ئەو ھەلمەتاناى دەكىرىنە سەرپىغەمبەرى خوا (عَلَيْهِ السَّلَامُ) لەلایەن موسىلمانانەوه: ۱۴۶
داھاتوو بۇ ئىسلامە: ۱۵۶
پەيامى كۆتايى كۆنگەرى (رحمة للعالمين) ۱۵۹
ناوهپۇك ۱۶۳